

495, 712

๑ 423 ก

ร. 3

การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
: ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ

ปริญญานิพนธ์

ของ

จินตนา ศูนย์จันทร์

14 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

24 มิถุนายน 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒.๐2๑.๕๑

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
ภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

อ.พ.ธ. ... อ.ระวี ... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงศ์)

อ.พ.พ. ... โฉม ... กรรมการ
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ โฉมเงิน)

คณะกรรมการสอบ

อ.พ.ธ. ... อ.ระวี ... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงศ์)

อ.พ.พ. ... โฉม ... กรรมการ
(อาจารย์วิรุฬห์รัตน์ โฉมเงิน)

อ.พ.พ. ... โสภ ... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุนันทา โสรัจจ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... น.พ. ... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 24 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2539

นับเป็นความกรุณาอย่างยิ่ง ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ได้พิจารณาคัดเลือกให้ผู้วิจัยได้รับทุน "สิรินธร" ประจำปีการศึกษา 2538
ผู้วิจัยขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม รับพระราชทานทุนวิจัยนี้ด้วยความปลาบปลื้ม
และซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นยิ่งนัก

การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อำเภอพรหมานคม จังหวัดสกลนคร
: ศึกษาเฉพาะการเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ

บทคัดย่อ

ของ

จินตนา คุนย์จันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

มิถุนายน 2539

การวิเคราะห์คำศัพท์ ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอรพณนิคม จังหวัดสกลนคร
 นี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของบุคคลทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษา
 ผู้ไทย อำเภอรพณนิคม จังหวัดสกลนคร โดยวิเคราะห์คำศัพท์ จากผู้บอกภาษาที่อยู่ใน
 หมู่บ้านของแต่ละตำบล ในเขตอำเภอรพณนิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 10 ตำบล
 คือ บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรหม บ้านขมิ้น ตำบลวังยาง บ้านพอกใหญ่ ตำบล
 พอกน้อย บ้านนาหัวป่อ ตำบลนาหัวป่อ บ้านไร่ ตำบลไร่ บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง
 บ้านท่าสองคอน ตำบลปะฮี บ้านบัวใหญ่ ตำบลสว่าง บ้านหนองผือ ตำบลนาโน และ
 บ้านนาขาม ตำบลเชิงชุม ในแต่ละตำบลคัดเลือกผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บอก
 ภาษา ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 1 คน ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 35-45 ปี
 จำนวน 1 คน และผู้บอกภาษาที่มีอายุ 55 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน รวมตำบลละ 3 คน
 จำนวนผู้บอกภาษาทั้งหมด 30 คน ผลการวิเคราะห์ พบว่า การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา
 ทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์เหมือนกันร้อยละ 65.66 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ
 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 17.37 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1
 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 15.35 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่
 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 16.77

การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอรพณนิคม จังหวัดสกลนคร
 ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำร้อยละ 25.05 และเปลี่ยนแปลง
 คำศัพท์บางส่วนโดยเปลี่ยนพยางค์หลังร้อยละ 12.72 เปลี่ยนแปลงพยางค์หน้าร้อยละ
 6.26 เปลี่ยนแปลงพยางค์กลางร้อยละ 1.01 เปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ร้อยละ
 1.61 เปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์ร้อยละ 8.69

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออกร้อยละ
 4.24 คำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้ร้อยละ 0.81

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้ร้อยละ 4.04 คำศัพท์ที่ผู้บอก
 ภาษาระดับอายุที่ 1 เลิกใช้ร้อยละ 2.42 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้ร้อยละ
 0.60 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เลิกใช้ร้อยละ 0.40 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1
 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้ร้อยละ 2.63

การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิมในด้านเสียง มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระ นอกจากนี้ยังพบ การสูญเสียเสียง เพิ่มเสียง กลืนเสียง และการสลับพยางค์ ในด้านคำมีการยืมคำศัพท์ภาษาอื่นมาใช้และมีการสร้างคำศัพท์ใหม่โดยการประสมคำ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร กำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาว มีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บอกภาษาระดับอื่นๆ

AN ANALYSIS OF PHUTHAI LEXICON
IN
AMPHOE PHANNANIKHOM CHANGWAT SAKOLNAKHON
: A CASE STUDY OF THREE-AGE-LEVEL GROUPS' LEXICON COMPARISON

AN ABSTRACT
BY
JINTANA SOONCHAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University
June 1996

The purpose of this study is the comparison of using lexemes of the Phuthai among three groups of age who lived in Amphoe Phannanikhom, Sakolnakhon Province. The data of 495 semantic units. were collected by Phuthai speakers in 10 Tambons in Sakolnakhon Province. They are Ban Noinonjamnong Tambon Phanna, Ban Khamin Tambon Wangyang, Ban Poxyai Tambon Poxnoi, Ban Nahuabor Tambon Nahuabor, Ban Rai Tambon Rai, Ban Changming Tambon Changming, Ban Thasongkorn Tambon Bahi, Ban Buayai Tambon Sawang, Ban Nongpue Tambon Nanai and Ban nakham Tambon Churngchum. In each Tambon there are three age level groups of informants. The first group is 15 - 25 years of age. The second group is 35 - 45 years of age and 55 years of age up. is the third group. So there are all 30 informants.

The result shows that using the same lexemes in three groups is the percentage of 65.66. Using the same lexemes in the first and the second group is the percentage of 17.37. Using the first and the third group use the same lexemes is the percentage of 15.35. Using the same lexemes in the second and the third group is the percentage of 16.77.

The changing of Phuthai lexemes in Amphoe Pannanikhom, Sakolnakhon Province, are the followings. Changing the whole lexemes is the percentage of 25.05. Changing some parts of lexemes : changing of the final syllable is the percentage of 12.72. Changing the first syllable is the percentage of 6.26.

Changing the middle syllable is the percentage of 1.01.

Changing by adding syllable is the percentage of 1.61.

Changing by losing the syllable is the percentage of 8.69

The changing of meaning : broadening meaning is the percentage of 4.24. Narrowing meaning is the percentage of 0.81. The lexemes that the three groups stop using are: the first group is the percentage of 2.42. The second group is the percentage of 0.60. The third group is the percentage of 0.40. The first and second group are the percentage of 2.63.

The comparison of changing lexemes in three-age-level groups shows Changing the first consonant, last consonant, and vowels. There are increasing sound, increasing sound, assimilation and metathesis. There are borrowing and new compound words.

This study shows that Phuthai Language in Amphoe Pannanikhom, Sakolnakhon Province is being changed, especially, the Phuthai language which is used by the first group is in higher change than the other groups.

ประกาศคุณูปการ

บุคคลสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พุทธโสภณวงศ์ และอาจารย์วิรุฬห์รัตน์ โจนงุ่น ท่านทั้งสองเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ และสละเวลาในการตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุทัศน์หา เสวัจจ์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ยิ่ง ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิรลีย์ หินสอ โรงเรียนอากาศอานวยศึกษา จังหวัดสกลนคร ที่กรุณาตรวจความถูกต้องของเสียงวรรณยุกต์

ขอขอบพระคุณ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ แนะนำและคัดเลือกผู้บอกภาษาในตำบลและหมู่บ้านที่ท่านรับผิดชอบ โดยเฉพาะก้านและภริยา ตำบลนาใน ผู้ใหญ่บ้านตำบลนาหัวบ่อ ผู้ใหญ่บ้านบ้านบัวใหญ่ ตำบลสว่าง ที่ให้ความเอื้ออาทร กรุณาหาที่พัก และอำนวยความสะดวกทุกประการ แก่ผู้วิจัยขณะเก็บข้อมูล จนกระทั่งแล้วเสร็จ ขอขอบคุณ ผู้บอกภาษาทั้ง 30 คน ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยความอดทนเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณประไพ-ชาตรี ศรีสุข คุณฉวีรินทร์, คุณรัตนพันธ์, คุณธำนิวัฒน์, คุณสายชล เพื่อนผู้เปี่ยมด้วยน้ำใจคอยช่วยเหลือในทุกด้านทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด ความรักความห่วงใยจากคุณพ่อ-คุณแม่ พี่สาวและน้องชาย ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

คุณคำอันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอแด่พี่น้องชาวผู้ไทยอาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ขอโน้มรำลึกถึง ครู- อาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน

จินตนา ศูนย์จันทร์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นผู้ไทย....	18
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการ	
	เปลี่ยนแปลงคำศัพท์.....	22
3	วิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ ภาษาถิ่นผู้ไทย	
	อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร.....	29
	การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำ.....	33
	การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน.....	39
	การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ.....	53
	คำศัพท์ที่เลิกใช้.....	61

4	เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของบุคคลทั้งสาม	
	ระดับอายุ.....	67
	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน.....	67
	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน.....	95
	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ต่างกัน.....	109
	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ต่างกัน.....	138
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	157
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	157
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	157
	สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า.....	159
	อภิปรายผล.....	162
	ข้อเสนอแนะ.....	174
	บรรณานุกรม.....	175
	ภาคผนวก.....	178
	ภาคผนวก ก.....	179
	ภาคผนวก ข.....	296
	ภาคผนวก ค.....	325
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	329

ภูมิหลัง

อำเภอพรรณานิคม เป็นอำเภอหนึ่งขึ้นกับจังหวัดสกลนคร อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยทางหลวงแผ่นดินสาย 22 (สกลนคร-อุดรธานี) ระยะทาง 37 กิโลเมตร (อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 4. 2527 : 993) สภาพพื้นที่โดยมากเป็นพื้นที่ราบ ลำน้ำที่สำคัญได้แก่ ลำห้วยอุ่ม ไหลลงสู่ลำน้ำสงคราม ปัจจุบันมีเขื่อนชลประทาน มีคลองส่งน้ำไปตามท้องที่ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการชลประทาน อาชีพสำคัญของราษฎรคือ การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และทำประมง (พานุกรมฉบับหลวง. ม.ป.ป. : 248)

ประชากรในอำเภอพรรณานิคม มีประมาณ 75,745 คน จำนวน 13,750 ครัวเรือน (ทำเนียบตำบล หมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. 2537 : 1) ชาวอำเภอพรรณานิคมส่วนใหญ่มีเชื้อสายคนไทยและสืบเชื้อสายมาจากเผ่าผู้ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มชาวผู้ไทยกลุ่มใหญ่ที่สุดในประเทศไทย (พจน์ ศรีธรรมาภรณ์. 2526 : 204) ภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างชาวผู้ไทย อำเภอพรรณานิคมด้วยกันจะใช้ภาษาผู้ไทย อันเป็นภาษาถิ่นที่ใช้มาแต่ดั้งเดิม

ภาษาผู้ไทย เป็นภาษาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ทั้งเสียงและคำ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า การใช้ภาษาผู้ไทยเพื่อการสื่อสารของชาวผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในปัจจุบันนี้คนแต่ละวัยใช้ภาษาแตกต่างกัน นอกจากนั้นคำศัพท์บางคำก็มีผู้ใช้น้อยลง โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ผู้สูงอายุใช้ คำศัพท์เก่ากำลังหายไปจากภาษา ในขณะที่วัยเดียวกันก็มีคำศัพท์ใหม่เพิ่มขึ้น มีความหลากหลายในการใช้ภาษาผู้ไทยของคนต่างวัย ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาผู้ไทยที่กำลังดำเนินอยู่ "ภาษาเป็นสิ่งที่ชีวิตที่มีธรรมชาติย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยมีเหตุหรือปัจจัยทางสังคมบางประการ คนที่อยู่ในสังคมเดียวกันใช้ภาษาแตกต่างกันไปตาม

สถานภาพทางสังคม ซึ่งมีการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ เป็นปัจจัยสำคัญ" (วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์, 2533 : 14)

การที่บุคคลต่างวัยชาวผู้ไทยใช้ภาษาแตกต่างกันนั้น ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และวัยสูงอายุ หรืออาจเกิดจากการสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษามาเป็นเวลายาวนาน นอกจากนี้ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อชาวผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม โดยเฉพาะสื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ที่แพร่กระจายไปทุกหมู่บ้านอย่างไม่มีขีดจำกัด สภาพสังคมที่เจริญขึ้น การคมนาคม และการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วทำให้ผู้คนติดต่อสื่อสารกันได้อย่างกว้างขวาง เมื่อมีการติดต่อสื่อสารระหว่างสังคมที่แตกต่างกัน ย่อมมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยเฉพาะอำเภอพรรณานิคม มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆซึ่งใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลไฮหย่อง อำเภอพังโคน และตำบลขัวก่าย อำเภอวานรนิวาส ชาวบ้านทั้งสองตำบลนี้ใช้ภาษาผู้และภาษาขี้ย ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับตำบลโพนแพง อำเภออากาศอำนวย ชาวบ้านใช้ภาษาผู้ไทย ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ และตำบลขม้น อำเภอเมืองชาวบ้านทั้งสองตำบลนี้ใช้ภาษาผู้และภาษาผู้ไทย ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลกุดบากและตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก ชาวบ้านใช้ภาษากะเลิงและภาษาผู้ ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลแร่ อำเภอพังโคน ชาวบ้านใช้ภาษาผู้ ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดต่อกับตำบลวาริช อำเภอวาริชภูมิ ชาวบ้านใช้ภาษาผู้ไทย (บัญญัติพร สมบัติเมืองกาฬ, 2533 : 94-98)

นอกจากการติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นต่างๆที่ใช้ภาษาผู้ ขี้ย และกะเลิง ดังกล่าวมาแล้ว ชาวผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม ยังเห็นความจำเป็นในการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วย ดังนั้นจึงนิยมสอนให้บุตรหลานของตนพูดภาษาไทยกรุงเทพฯกันมากขึ้น ทำให้เด็กผู้ไทยอำเภอพรรณานิคมบางคนไม่สามารถพูดภาษาผู้ไทยได้ทั้งๆที่เป็นชาวผู้ไทยโดยกำเนิด

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมผู้ไทยดังกล่าวมานี้ ย่อมมีผลกระทบถึงภาษา

ด้วย "ภาษาจะเปลี่ยนไปพร้อมกับสังคม และเป็นการเปลี่ยนที่ควบคู่กันไปจะไม่พบว่า สังคมเปลี่ยนโดยภาษาไม่เปลี่ยน สังคมโบราณไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา ไม่มีโทรทัศน์ คำศัพท์ดังกล่าวก็ไม่มีอยู่ในภาษา ต่อมาเมื่อสังคมมีสิ่งเหล่านี้ ในภาษาก็มีสิ่งเหล่านี้ด้วย" (วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. 2526 : 37) จึงน่าเป็นห่วงว่าภาษาผู้ไทยซึ่งเป็นภาษาประจำถิ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้นจึงควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาคำศัพท์ภาษาผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ทั้งนี้เนื่องจากไม่ปรากฏงานวิจัยของผู้ใดมาก่อน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการใช้คำศัพท์ของผู้พูดภาษาผู้ไทย โดยศึกษาจากบุคคลสามระดับอายุที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร การศึกษาครั้งนี้จะทำให้เห็นความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาผู้ไทย ที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้ในการสื่อสาร นอกจากนี้ยัง เป็นการบันทึกมรดกทางวัฒนธรรมด้านภาษาของท้องถิ่นในช่วงเวลาหนึ่งเอาไว้ ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาถิ่นในแต่ละถิ่น สามารถนำไปศึกษาภาษาและวรรณกรรมไทยถิ่นได้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุพูดในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุพูดในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้เห็นความแตกต่างของคำศัพท์ภาษาพูดถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ของบุคคลทั้งสามระดับอายุ
2. ทำให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้พูดในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
3. ทำให้เห็นอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

สมมุติฐานการศึกษาครั้งนี้ว่า

1. การใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้พูด ในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน
2. คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้พูด ในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีการเปลี่ยนแปลงไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำว่า "ผู้ไทย" มีชื่อเรียกและเขียนต่างกัน เช่น ภูไท ภูไทย ภูไท ภูไทย ภูไท ภูไทย ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ว่า "ผู้ไทย" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525
2. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้พูดภาษาผู้ไทย ในอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ในช่วง พ.ศ. 2538 รวมทั้งสิ้น 10 ตำบล จำนวน 10 จุดเก็บ ได้แก่

จุดเก็บที่ 1	ตำบลพรรณา บ้านน้อยโนนจานงค์	หมู่ที่ 10
จุดเก็บที่ 2	ตำบลวังยาง บ้านขม้น	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 3	ตำบลพอกน้อย บ้านพอกใหญ่	หมู่ที่ 7
จุดเก็บที่ 4	ตำบลนาหัวบ่อ บ้านนาหัวบ่อ	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 5	ตำบลไร่ บ้านไร่	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 6	ตำบลช้างมิ่ง บ้านช้างมิ่ง	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 7	ตำบลบะฮี บ้านท่าสองคอน	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 8	ตำบลสว่าง บ้านบัวใหญ่	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 9	ตำบลนาใน บ้านหนองผือ	หมู่ที่ 2
จุดเก็บที่ 10	ตำบลเชิงชุม บ้านนาขาม	หมู่ที่ 7

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเฉพาะคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
2. ผู้บอกภาษาคัดเลือกจากทุกตำบลในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 10 ตำบล ตำบลละ 3 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุคือ
 - กลุ่มที่ 1 วัยหนุ่มสาว อายุ 15-25 ปี จำนวน 10 คน
 - กลุ่มที่ 2 วัยกลางคน อายุ 35-45 ปี จำนวน 10 คน
 - กลุ่มที่ 3 วัยสูงอายุ อายุ 55 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน
 รวม 30 คน
4. คำศัพท์ที่ใช้ศึกษาจำนวน 495 หน่วยอรรถ เป็นคำศัพท์ที่ไม่ตรงกับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้ ‘คุณกัน’ ภาษาผู้ไทยใช้ /?xxn³dew¹/ ฯลฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาษาผู้ไทย หมายถึง ภาษาไทยสาขาหนึ่งที่ใช้พูดกันอยู่ในกลุ่มชาวผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

บุคคลสามระดับอายุ หมายถึง คนสามกลุ่มที่พูดภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีอายุแตกต่างกันแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หมายถึง กลุ่มหนุ่มสาวที่พูดภาษาผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครโดยกำเนิด มี อายุระหว่าง 15-25 ปี

กลุ่มที่ 2 หมายถึง กลุ่มวัยกลางคนที่พูดภาษาผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครโดยกำเนิด มี อายุระหว่าง 35-45 ปี

กลุ่มที่ 3 หมายถึง กลุ่มวัยสูงอายุที่พูดภาษาผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครโดยกำเนิด มี อายุ 55 ปี ขึ้นไป

หน่วยอรรถ (semantic unit) หมายถึง หน่วยแสดงความหมายที่มีความหมายสมบูรณ์ แต่ละหน่วยอรรถอาจแทนด้วยศัพท์จำนวน 1 คำหรือมากกว่า ในการแสดงหน่วยอรรถผู้วิจัยจะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯแสดงอยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ ‘.....’

คำศัพท์ (lexeme) หมายถึง คำและกลุ่มคำจำนวน 495 คำ ที่บุคคลสามระดับอายุ ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน

รูปแบบ (variant) หมายถึง รูปของศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันอาจแตกต่างกันในเรื่องของพยางค์หรือในเรื่องของพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะท้ายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการวิจัย

โดยการสำรวจและศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยซึ่งเป็นการศึกษาจากเอกสารและบุคคล เพื่อให้ทราบลักษณะเฉพาะถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และสภาพสังคมของอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร อันเป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดพื้นที่ วิธีเก็บข้อมูล และการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการวิจัยเรื่องนี้

2. การเตรียมเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.1 การคัดเลือกศัพท์

ผู้วิจัยคัดเลือกคำศัพท์มาใช้ในการวิจัย โดยนำมาจากรายการคำที่นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาภาษาผู้ไทยถิ่นต่างๆมาแล้ว และรายการคำที่นักภาษาศาสตร์เคยใช้ทดสอบภาษาถิ่นตระกูลไทอื่นๆ คำศัพท์ที่เลือกมาจึงเลือกมาจากแหล่งต่อไปนี้

2.1.1 รายการคำจากหนังสือภาษาผู้ไทยของ วิไลวรรณ ชินสุรานันท์

2.1.2 รายการคำจากหนังสือภาษาถิ่นแถบภูพานของทองคุณ หงส์พันธุ์

2.1.3 จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ในฐานะผู้ใช้ภาษาไทย

รายการคำที่คัดเลือกเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษานั้น ผู้วิจัยได้วางเกณฑ์ในการคัดเลือกคำศัพท์คือ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นคำศัพท์ภาษาไทยที่เ็นตรงกับศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่มีความหมายตรงกัน

เมื่อผู้วิจัยคัดเลือกคำศัพท์ได้ประมาณ 495 หน่วยวรรณแล้ว ผู้วิจัยจำแนกคำศัพท์เป็นหมวดหมู่ จำนวน 9 หมวด ดังนี้

1. หมวดกริยาอาการ
2. หมวดนามทั่วไป
3. หมวดพืช-สัตว์
4. หมวดโรคและอาการผิดปกติ
5. หมวดคำขยาย
6. หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์
7. หมวดอวัยวะ
8. หมวดเครือญาติ
9. อื่นๆ

2.2 การตรวจสอบคำศัพท์

เนื่องจากคำศัพท์ที่คัดค้านั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จึงนำคำศัพท์ที่คัดเลือกลำนั้นไปตรวจสอบกับผู้ใช้ภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 3 คน ระดับอายุละ 1 คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบคือ เป็นศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 3 ระดับอายุ รู้จักความหมาย และเคยใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 เกณฑ์ในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. เกณฑ์ในการพิจารณาว่าเป็นศัพท์ต่างกัน

1. คำที่มีรูปร่างต่างกันทั้งคำ และมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
‘จริง’	/phaɔŋ ² / /ʔii ¹ lii ¹ /
‘ห้ายทอย’	/ŋɔɔŋ ² / /kaʔ ⁵ don ⁵ /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปมีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แต่มีหน่วยคำร่วมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
‘ไม้สอย’	/may ² saaw ⁴ / /may ² mxxɔŋ ⁴ /
‘ซ้อนด้าย’	/sɔɔŋ ⁵ cop ⁵ cɔɔ ¹ / /sɔɔŋ ⁵ cop ⁵ dii ¹ /

ข. เกณฑ์การพิจารณาว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้น สระ พยัญชนะท้ายแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

1.1 แตกต่างกันที่พยัญชนะต้น เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
‘เส้น’	/din ⁵ / /lin ⁴ /
‘แคบ’	/hɔɔ m ³ /, /cɔɔ m ⁵ /

1.2 แยกต่างหากที่พยัญชนะท้าย เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
(น้ำ) 'กระฉอก'	/fəʔtʰ³ / /fəʔm² /
'แซนคด'	/hxxn¹ khon¹ / /hxxn¹ khot² /

1.3 แยกต่างหากที่เสียงสระ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
'ยากจน'	/thok² ñaʔ² / /thuk² ñaʔ² /
'หายใจ'	/han¹ cəʔ¹ / /han¹ cay¹ /

2. คำที่แทนหน่วยอรรถเดียวกันอาจมีการสลับพยางค์ ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
'ขมจิ้งจก'	/khom¹ kaʔ³ laʔ³ / /kaʔ³ laʔ³ khom¹ /
'สั่นหล้า'	/miiⁿ² phaʔ⁵ laat³ / /phaʔ⁵ laat³ miiⁿ² /

3. คำที่เกิดจากการกลายเสียงในภาษาถิ่น ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทย
'ไปไหน'	/pay¹ siʔ⁵ loʔ⁴ / /pay¹ soʔ³ /
'มะระ'	/maʔ⁵ saʔ⁵ lay⁴ / /maʔ⁵ say³ /

3. การกำหนดจุดเก็บข้อมูล

อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 ตำบล 96 หมู่บ้าน มีประชากรจำนวน 75,745 คน เพศชาย 37,795 คนเพศหญิง 37,950 คน จำนวนครัวเรือน 13,750 ครัวเรือน (ทำเนียบตำบลหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. 2537 : 1)

ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเก็บข้อมูลเฉพาะภาษาถิ่นผู้ไทย ในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสำรวจหมู่บ้านที่ใช้ภาษาผู้ไทยในการสื่อสาร แล้วคัดเลือกผู้บอกภาษาที่ใช้ภาษาผู้ไทยมาตามละ 3 คนใน 3 ระดับอายุ เมื่อพิจารณาแล้วจะได้จุดเก็บข้อมูลทั้งหมด 10 จุด ดังนี้

จุดเก็บที่ 1	ตำบลพรรณา บ้านน้อยโนนจานงค์	หมู่ที่ 10
จุดเก็บที่ 2	ตำบลวังยาง บ้านขมิ้น	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 3	ตำบลพอกน้อย บ้านพอกใหญ่	หมู่ที่ 7
จุดเก็บที่ 4	ตำบลนาหัวบ่อ บ้านนาหัวบ่อ	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 5	ตำบลไร่ บ้านไร่	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 6	ตำบลช้างมิ่ง บ้านช้างมิ่ง	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 7	ตำบลบะฮี บ้านท่าสองคอน	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 8	ตำบลสว่าง บ้านบัวใหญ่	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 9	ตำบลนาโน บ้านหนองผือ	หมู่ที่ 2
จุดเก็บที่ 10	ตำบลเชิงชุม บ้านนาขาม	หมู่ที่ 7

4. การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติดังนี้

4.1 ระดับอายุ

เป็นชายหรือหญิง ที่มีระดับอายุแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 วัยหนุ่มสาว อายุระหว่าง 15-25 ปี

กลุ่มที่ 2 วัยกลางคน อายุระหว่าง 35-45 ปี

กลุ่มที่ 3 วัยสูงอายุ อายุ 55 ปีขึ้นไป

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มอายุโดยเว้นช่วงแต่ละกลุ่มให้มีอายุห่างกัน 10 ปี เพื่อไม่ให้ผู้บอกภาษาที่มีอายุสูงสุดในกลุ่มที่ 1 หรือ 2 กับผู้มีอายุน้อยสุดของกลุ่มที่ 2 หรือ 3 มีอายุใกล้เคียงกัน

4.2 การศึกษา

เพื่อควบคุมตัวแปรอื่นเกิดจากอิทธิพลของการศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกผู้บอกภาษาในกลุ่มที่ 1 และ 2 มีการศึกษาสูงไม่เกินการศึกษามัธยมศึกษา คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ประถมปีที่ 7 สำหรับกลุ่มที่ 3 การศึกษาสูงไม่เกินระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.3 การตั้งหลักฐาน

ผู้บอกภาษาเป็นผู้ที่เกิดและมีถิ่นฐานอยู่ในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร และไม่เคยโยกย้ายไปตั้งหลักฐานยังที่อื่นที่มีได้ใช้ภาษาผู้ไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

4.4 เชื้อชาติ

ผู้บอกภาษาเป็นผู้ที่มีบิดา มารดา เป็นชาวผู้ไทย หากมีคู่สมรส คู่สมรสต้องเป็นชาวผู้ไทย พูดภาษาผู้ไทยในการสื่อสารประจำวัน

4.5 คุณสมบัติอื่นๆ

ผู้บอกภาษาจะต้องมีประสาทหู และมีอวัยวะในการออกเสียงสมบูรณ์สามารถออกเสียงได้ชัดเจน

5. การเก็บข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีเก็บข้อมูลโดยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และใช้อุปกรณ์ที่เป็นของจริง รูปภาพ และการใบคำ ในบางหมู่บ้านผู้วิจัยเข้าไปพักอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อคอยสังเกตและจดบันทึกการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน

6. การบันทึกข้อมูล

6.1 ฟังและจดบันทึกข้อมูลลงในบัญชีตารางคำโดยปรับปรุงจากระบบศัพท์อักษร

ของ วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์(2520 : 2-5)โดยเพิ่มจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 2 หน่วยเสียง คือ พยัญชนะประสม/kw/และ/cw/ ส่วนเสียงพยัญชนะที่ไม่นำมาใช้คือ /v/ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดหน่วยเสียง/w/เป็นเสียงเสียดแทรกโฆษะเกิดที่ริมฝีปากทั้งสองข้าง ทั้งนี้เพื่อให้ตรงกับกรออกเสียงของชาวผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ดังนี้

พยัญชนะเดี่ยวในตำแหน่งต้นพยางค์ 20 หน่วยเสียง

/p/	แทนเสียง	ป
/ph/	แทนเสียง	พ,ภ หรือ ผ
/b/	แทนเสียง	บ
/t/	แทนเสียง	ต
/th/	แทนเสียง	ท,ธ,ฒ หรือ ถ,ฐ
/d/	แทนเสียง	ด
/c/	แทนเสียง	จ
/k/	แทนเสียง	ก
/kh/	แทนเสียง	ค,ฆ หรือ ข
/ʔ/	แทนเสียง	อ
/m/	แทนเสียง	ม
/n/	แทนเสียง	น,ณ หรือ ห นำน
/ɲ/	แทนเสียง	ญ หรือ ห นำน ญ
/ɳ/	แทนเสียง	ง หรือ ห นำน ง
/f/	แทนเสียง	ฟ หรือ ผ
/s/	แทนเสียง	ส,ษ,ศ หรือ ซ,สร ที่ออกเสียง ซ
/h/	แทนเสียง	ฮ หรือ ห
/l/	แทนเสียง	ล หรือ ห นำน ล
/w/	แทนเสียง	ว หรือ ห นำน ว
/y/	แทนเสียง	ย หรือ ห นำน ย

พยัญชนะประสมในตำแหน่งต้นพยางค์ 5 หน่วยเสียง*

/sw/ แทนเสียง สว-

/cw/ แทนเสียง จว-

/kw/ แทนเสียง กว-

/khw/ แทนเสียง ขว-,คว-

/hw/ แทนเสียง ฮว-,หว-

พยัญชนะท้ายในตำแหน่งท้ายพยางค์ 9 หน่วยเสียง

/-ŋ/ แทนเสียง ง

/-n/ แทนเสียง น

/-m/ แทนเสียง ม

/-y/ แทนเสียง ย

/-w/ แทนเสียง ว

/-k/ แทนเสียง ก

/-t/ แทนเสียง ต

/-p/ แทนเสียง บ

/-ʔ/ แทนเสียง อ**

* พยัญชนะประสมในตำแหน่งต้นพยางค์ นอกจากหน่วยเสียงจำนวน 5 หน่วยเสียงดังกล่าวนี้แล้ว ผู้วิจัยพบว่าในภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีพยัญชนะประสมในตำแหน่งต้นพยางค์อีก 1 หน่วยเสียงคือ /ŋw-/ แทนเสียง งว-
ในคำว่า /ŋwaak³/

** พยัญชนะท้ายพยางค์/-ʔ/ เสียงนี้จะปรากฏเป็นเสียงสะกดเฉพาะในคำที่มีสระเดี่ยวและสระประสมเสียงสั้นเท่านั้น ในการเขียนจะไม่มีตัวอักษรเขียนแทนโดยตรง แต่จะแฝงอยู่ในรูปสระเสียงสั้น เช่น ‘ติ’ /tiʔ/ ‘แกะ’ /kxʔ/ เป็นต้น

สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง

/i/ แทนเสียง /อิ/
 /ii/ แทนเสียง /อี/
 /e/ แทนเสียง /เอะ/
 /ee/ แทนเสียง /เอ/
 /x/ แทนเสียง /แอะ/
 /xx/ แทนเสียง /แอ/
 /ɨ/ แทนเสียง /อึ/
 /ɨɨ/ แทนเสียง /อือ/
 /ə/ แทนเสียง /เออะ/
 /əə/ แทนเสียง /เออ/
 /a/ แทนเสียง /อะ/
 /aa/ แทนเสียง /อา/
 /u/ แทนเสียง /อุ/
 /uu/ แทนเสียง /อู/
 /o/ แทนเสียง /โอะ/
 /oo/ แทนเสียง /โอ/
 /ɔ/ แทนเสียง /เอาะ/
 /ɔɔ/ แทนเสียง /เออ/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง

- 1 เสียงต่ำเลื่อนขึ้นสูง หรือเขียนกำกับด้วยเลข 1
- 2 เสียงสูงตกลงต่ำ มีเสียงคอดหอยหยุดบนด้วย

หรือเขียนกำกับด้วยเลข 2

- 3 เสียงกลางตกลงต่ำ หรือเขียนกำกับด้วยเลข 3
- 4 เสียงกลางเลื่อนลงต่ำแล้วเลื่อนขึ้นสูง หรือเขียนกำกับด้วยเลข 4
- 5 เสียงสูงเลื่อน หรือเขียนกำกับด้วยเลข 5

6.2 บันทึกข้อมูลลงในตารางคำที่ประกอบด้วยคำศัพท์ในแต่ละหมวด หน่วยอรรถ
ในภาษาไทยกลาง ชื่อผู้บอกภาษา ชุมชน และระดับอายุ ดังนี้

ตัวอย่างบัญชีตารางคำ

ข้อมูลตำบล _____ หมู่ที่ _____

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มที่ 1 _____

กลุ่มที่ 2 _____

กลุ่มที่ 3 _____

หน่วยอรรถ หมวดคำ	ระดับอายุ		
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
หมวดกริยาอาการ			
‘กต’			
‘กระจัดกระจาย’			
‘กระโดด’			
ฯลฯ			

6.3 บันทึกเสียงด้วยแถบบันทึกเสียงชนิดตลับไปพร้อมๆกับการสัมภาษณ์

6.4 ถ้ามีปัญหาลูกผู้วิจัยกลับไปซักถามผู้บอกภาษาอีกครั้งจนเป็นที่แน่ใจ

7. วิธีจัดกระทำข้อมูล

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลสามระดับอายุ แล้วถ่ายเสียงจากเครื่องบันทึกเสียงไว้เป็นสัทสัญลักษณ์ แล้วนำไปตรวจสอบกับข้อมูลที่จดบันทึกขณะสัมภาษณ์ว่าได้ข้อมูลตรงกันหรือไม่

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ ตามลำดับดังนี้

8.1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุพูด

8.2 เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของบุคคลทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษาไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยพิจารณาคำศัพท์แต่ละหน่วยย่อยว่าเป็นคำศัพท์ที่เกิดจากรูปแปรของศัพท์เดียวกันหรือเป็นศัพท์ต่างกัน ดังเกณฑ์การวิเคราะห์

หน้า 8 - 9

8.3 บันทึกคำศัพท์ภาษาไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน

8.4 นำคำศัพท์ที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้ มาพิจารณาว่าคำศัพท์แต่ละหน่วยย่อย มีกี่คำ แต่ละคำมีจำนวนผู้ใช้กี่คน แล้วจำแนกกลุ่มผู้ใช้ตามระดับอายุ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ ดังตาราง

ตารางกลุ่มผู้ใช้คำศัพท์ผู้ไทยแยกตามระดับกลุ่มอายุ

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
หมวดกริยาอาการ								
‘กด’								
/nen ² /								
/nen ² /								
/kot ⁵ /								
ฯลฯ								

8.6 นำคำศัพท์ทั้งหมดที่ผู้บอกภาษาใช้ มาพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่เกิดจากการยืมคำภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยตรวจสอบคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

9. สรุปและอภิปรายผล

- สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล
- ข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นภาษาไทย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อย ที่นับวันจะถูกกลืนหายไปเป็นภาษาของชนกลุ่มใหญ่ไม่ว่าจะเป็นภาษากลุ่มใหญ่ของประเทศไทย หรือ ภาษาถิ่นของถิ่นอื่นๆ จึงมีนักภาษาศาสตร์และนักวิจัยหลายคนได้ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยเสียง และหน่วยคำของภาษาถิ่นภาษาไทยดังจะกล่าวต่อไปนี้

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2520 : 1-47) ได้ศึกษาลักษณะของเสียงพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ที่มีใช้อยู่ในภาษาถิ่นผู้ไทยจังหวัดนครพนม โดยเปรียบเทียบกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาผู้ไทยมี 23 หน่วยเสียง คือ

ประเภทของ พยัญชนะ	ที่เกิดเสียง		ริมฝีปากล่างกับฟัน	ริมฝีปากทั้งสอง	ปุ่มเหงือกหลังฟัน	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง	
	ลักษณะเสียง								
พยัญชนะเดี่ยว	เสียงหยุด	โฆษะ		b	d				
		อโฆษะ	สิกิล		p	t	c	k	ʔ
			ธินิต		ph	th		kh	
	เสียงนาสิก	โฆษะ		m	n	ṅ	ṅ		
	เสียงเสียด- แทรก	อโฆษะ		f	s			h	
		โฆษะ		v, -w*					
	เสียงลวดขัด	โฆษะ			l				
	เสียงกึ่ง-สระ	โฆษะ				y			
พยัญชนะประสม	เสียงปากกลม				sw		kw		
							khw		

*/v/ เป็นพยัญชนะเดี่ยวในต้นพยางค์

/-w/ เป็นพยัญชนะเดี่ยวในตำแหน่งท้ายพยางค์

2. หน่วยเสียงสระ แบ่งเป็นสระแท้ 18 เสียง ดังนี้

	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
สระสูง	/i, ii/	/ɨ, ɨɨ/	/u, uu/
สระกลาง	/e, ee/	/ɔ, ɔɔ/	/o, oo/
สระต่ำ	/ɤ, ɤɤ/	/a, aa/	/ɔ, ɔɔ/

ภาษาไทยที่พูดในจังหวัดนครพนม ไม่มีสระประสม/ia/เอียะ เอีย/ia/เอือะ เอือ และ /ua/อัวะ อัว ถ้าในภาษาไทยถิ่นอื่นใช้เสียงสระประสมผู้ไทยจะใช้เสียง /e/ee/ แทน เอีย /ia/ เช่น เสง แทน เสียง ใช้ เออ /ɔɔ/ แทน เอือ /ɨa/ เช่น เดอด แทน เดือด ใช้ โอ /oo/ แทน อัว /ua/ เช่น โอัน แทน อ้วน

3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มี 5 หน่วยเสียง แบ่งเป็น 6 เสียง ดังนี้

3.1 เสียงต่ำเลื่อนขึ้นสูง | หรือเขียนกำกับด้วยเลข 1

3.2 เสียงสูงตกลงต่ำ มีเสียงคอดอยหยุดบนด้วย ǀ ǁ

หรือเขียนกำกับด้วยเลข 2

3.3 เสียงกลางตกลงต่ำ ǂ หรือเขียนกำกับด้วยเลข 3

3.4 เสียงกลางเลื่อนลงต่ำแล้วเลื่อนขึ้นสูง ǃ เสียงวรรณยุกต์นี้ ถ้าพูดเร็วจะเหลือเพียง ǂ ซึ่งทำให้เหมือนเสียงเลื่อนลงต่ำ หรือเขียนกำกับด้วยเลข 4

3.5 เสียงสูงเลื่อน Ǆ หรือเขียนกำกับด้วยเลข 5

ตัวอย่าง

ไทยกลาง	ผู้ไทย	ไทยกลาง	ผู้ไทย
‘ชา’	/haa ¹ /	‘ปี’	/pii ¹ /
‘มุง’	/mun ² /	‘กึ่ง’	/thim ² /
‘หม’	/mɔɔ ³ /	‘بيب’	/biip ³ /
‘ชื่อ’	/sɨɨ ⁴ /	‘ว่าง’	/waan ⁴ /
‘ปัก’	/puk ⁵ /	‘เจ็บ’	/cep ⁵ /

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงชนิดของคำ หัวยี่ห้อของคำ การเรียงคำเข้าประโยค อิทธิพลของภาษาไทยกลาง และลาวพื้นเมืองที่มีต่อภาษาถิ่นผู้ไทย รวมทั้งคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

ในปี พ.ศ. 2526 พงษ์ ศรีธรรมาภรณ์ (2526) ได้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นผู้ไทยในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม และสกลนคร จำนวน 23 อำเภอ โดยนำคำศัพท์ภาษาผู้ไทยในแต่ละอำเภอที่มีความหมายเหมือนกัน มาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของการออกเสียงวรรณยุกต์ เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มย่อยภาษาผู้ไทย ผลการศึกษาพบว่าวรรณยุกต์ภาษาผู้ไทยทั้ง 23 อำเภอนั้นถึงแม้จะเป็นศัพท์เดียวกัน แต่การออกเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน และสามารถนำมาจัดกลุ่มภาษาถิ่นย่อยภาษาผู้ไทยได้ 2 กลุ่มย่อยคือภาษากลุ่มย่อยที่มีระบบ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และภาษากลุ่มย่อยที่มีระบบ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 บัณฑิตพร สมบัติเมืองกาฬ (2533) ได้ศึกษาภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดสกลนคร โดยการศึกษาคำศัพท์ของบุคคลที่พูดภาษาผู้ไทย ภาษาภาษากะเลิง และภาษาเขมร เพื่อนำผลการศึกษามาทบทวนแผนที่ภาษาของจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ภาษาผู้ไทยมีผู้พูดอยู่ในบางส่วนของอำเภอบ้านม่วง อำเภอเมือง อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว อำเภวาริชภูมิ อำเภอคำตากล้า อำเภออากาศอำนวย กิ่งอำเภอนิคมคำนูน ทางตอนใต้ของอำเภอพรรณานิคม กิ่งอำเภอโคกศรีสุพรรณ และทางทิศตะวันออกของอำเภอกุดบาก ภาษาผู้ไทย มีผู้พูดอยู่ในบริเวณตอนใต้ของอำเภอบ้านม่วง ตอนเหนือของกิ่งอำเภอเจริญศิลป์ บางส่วนของอำเภอเมือง อำเภอพรรณานิคม อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอวานรนิวาส และอำเภวาริชภูมิ ภาษากะเลิง มีผู้พูดอยู่ในบางส่วนของกิ่งอำเภอโนนคำนูน อำเภอกุดบาก อำเภอเมือง อำเภอเต่างอย ภาษาเขมร มีผู้พูดอยู่ในอำเภอคำตากล้า อำเภออากาศอำนวยและอำเภอวานรนิวาส

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

ภาษากับการเปลี่ยนแปลง

ภาษาที่ใช้พูดกันในปัจจุบันนี้ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ถ้าภาษาใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็เปรียบเหมือนว่าเป็นภาษาที่ตายแล้ว ภาษาทุกภาษาที่ยังมีผู้ใช้จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่การเปลี่ยนแปลงที่มีขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ค่อยเป็นค่อยไป หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงเล็กๆน้อยๆซึ่งเราจะเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนก็ต่อเมื่อเวลาผ่านไปนานพอสมควร วิไลวรรณ วัฒนานนท์(2533 : 125-133)ได้แบ่งประเภทของการเปลี่ยนแปลงภาษามี 4 ประเภท ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเสียง ไวยากรณ์ คำ และ ความหมาย นักภาษาศาสตร์สมัยใหม่พยายามหาเหตุผลเพื่ออธิบายสาเหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง และได้แนวคิดไว้ว่า แต่ละภาษาจะมีผู้ใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามอายุ เพศ สถานการณ์ และถิ่นฐาน แต่นักภาษาศาสตร์อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่า สภาพทางสังคมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทย คนในสังคมเดียวกันอาจแตกต่างกันที่สถานภาพทางสังคม การศึกษา เชื้อชาติ เพศ อายุ ขนบธรรมเนียม ฯลฯ ความแตกต่างเหล่านี้มีส่วนทำให้คนซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกันใช้ภาษาต่างกัน

ปราณี กุลละวณิชย์ และคนอื่นๆ(2535 : 20-54)กล่าวว่าภาษาเป็นสิ่งที่หนึ่งที่มีการแปร ภาษาอาจแปรหรือแตกต่างกันตามกาลเวลา การแปรตามกาลเวลานี้เรียกว่า "การเปลี่ยนแปลงของภาษา" ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยต่อไปนี้

เพศ เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้คนมีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน ในการสื่อความหมายอย่างเดียวกัน ผู้ชายอาจใช้ภาษาแบบหนึ่ง แต่ผู้หญิงใช้อีกแบบหนึ่ง

อายุ บางครั้งคนรุ่นปู่ ย่า ตา ยาย หรือแม้แต่คนรุ่นพ่อแม่ของเรา ในบางครั้งจะใช้คำบางคำ หรือสำนวนบางสำนวนต่างกับกับเรา การที่คนต่างอายุกันใช้ภาษาแตกต่างกันจึงทำให้มีภาษาเด็ก ภาษาวัยรุ่น ภาษาของคนรุ่นใหม่ ภาษาของคนรุ่นเก่า

ภาษาที่แปรตามอายุของผู้พูดนี้ ถ้าเราศึกษาตั้งแต่ภาษาของคนรุ่นเก่า ไปจนถึงภาษาของคนรุ่นเด็ก เราอาจเห็นภาพภาษาที่แปรจากอดีตไปจนถึงอนาคต ทั้งนี้โดย

ถือว่า คนรุ่นเก่าเป็นตัวแทนของช่วงเวลาในอดีต คนรุ่นกลางเป็นตัวแทนของช่วงเวลาในปัจจุบัน และคนรุ่นใหม่เป็นตัวแทนของช่วงเวลาในอนาคต เปรียบเสมือนเราศึกษาการใช้ภาษาจริงๆในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มของภาษาในอนาคต

การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของภาษาในหมู่ผู้พูด ผู้มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะพูดประโยคที่ซับซ้อน และมีลักษณะเป็นภาษาเขียนมากกว่า ผู้ที่มีการศึกษาน้อย

อาชีพ การใช้คำศัพท์อาจแปรตามอาชีพได้ คำศัพท์ที่หมายถึงสิ่งเดียวกันผู้มีอาชีพหนึ่งอาชีพใดโดยเฉพาะอาจเรียกอีกอย่างหนึ่ง

ชาติพันธุ์ เช่นภาษาอังกฤษในประเทศสกอตแลนด์ มีการแปรตามกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มหนึ่งเดิมพูดภาษา Gaelic เป็นภาษาแม่ และอีกกลุ่มหนึ่งพูดภาษาสกอตแต่มีความแตกต่างกัน

ชั้นทางสังคม ในสังคมไทยจะใชการศึกษา อาชีพ และฐานะวรรคคี่เป็นหลัก ชั้นทางสังคมเหล่านี้ มีผลกระทบต่อการใช้ภาษา ทำให้เกิดการแปรของภาษาตามชั้นทางสังคม

ถิ่นที่อยู่อาศัย มีความสำคัญกับการแปรของภาษา คือ ภาษาของผู้พูดสามารถบอกได้ว่าผู้พูดมาจากถิ่นไหน เช่นถ้าได้ยินผู้ใดออกเสียง ซ้าง ว่า ช่าง ก็ทราบได้ทันทีว่าผู้พูดมาจากภาคอีสาน แต่ถ้าผู้ใดออกเสียง พี่ ว่า ปี่ ก็อาจทราบได้ว่าผู้พูดมาจากภาคเหนือ ถิ่นที่อยู่อาศัยจะแยกภาษาไทยออกเป็นภาษาถิ่นภาคต่างๆ เช่น ภาษาถิ่นภาคเหนือ ภาษาถิ่นภาคอีสาน และภาษาถิ่นภาคใต้

สรุปแล้วภาษาอาจแปรตามคุณสมบัติของตัวผู้พูด เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ชาติพันธุ์ ชั้นทางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัย อาจกล่าวได้ว่า การที่ภาษาแปรไปตามผู้พูดนั้น ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา ในจำนวนรูปภาษาที่หลากหลาย เมื่อกาลเวลาผ่านไปจะมีบางรูปที่คงอยู่ และบางรูปที่หายไป หรือเลิกใช้ในสังคม ดังนั้นเราจึงถือว่าการแปรของภาษาเป็นจุดเริ่มแรกของการเปลี่ยนแปลงของภาษา

การเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุและปัจจัยดังกล่าวมานี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิด

ขึ้นเองในแต่ละภาษา และนอกจากนี้ยังมีสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การยืม การยืมที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือ การยืมคำ (lexical borrowing)

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2533 : 135) อธิบายว่า การยืมคำเป็นสิ่งที่ง่ายที่สุด เมื่อสังคมมีวัฒนธรรมต่างกัน มีการติดต่อกันก็ย่อมมีการยืมคำ ถ้าต้องการทราบว่าคนไทยเคยติดต่อกับคนชาติใดบ้าง ก็ดูจากคำยืมที่ปรากฏอยู่ในภาษา คำยืมในภาษาไทยมีทั้งจากภาษาบาลี สันสกฤต เขมร อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส จีน เป็นต้น คำเหล่านี้ได้รับการดัดแปลงจนกระทั่งการออกเสียงฟังเป็นคำไทย มีหลายคำที่เราคิดว่าเป็นภาษาไทยแท้ เช่น เติน บันได จมูก สาคู ประสม เล็ก ฯลฯ ซึ่งแท้ที่จริงคำเหล่านี้เป็นคำเขมร

การยืมคำไม่จำเป็นต้องยืมจากภาษาอื่นเท่านั้น อาจยืมจากภาษาเดียวกันแต่ต่างถิ่นก็ได้ นอกจากการยืมคำแล้วยังมีการยืมเสียงซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการยืมคำ การยืมเสียงเกิดได้ยากกว่า เพราะเสียงเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์และความเคยชิน ฉะนั้นการยืมเสียงจึงเกิดค่อนข้างยากกว่า

วัลยา ช่างขวัญยืน (2525) ได้ศึกษาเรื่อง การแปลงคำในภาษาไทย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะและวิธีการแปลงคำในภาษาไทย ข้อมูลที่นำมาศึกษามีทั้งคำในภาษามาตรฐานและคำในภาษาถิ่น ซึ่งได้จากพจนานุกรมฉบับต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากผู้ออกภาษา ข้อมูลเหล่านี้ประกอบด้วยคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และคำเก่าซึ่งพจนานุกรมเก็บรวบรวมไว้ ผลจากการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยพบว่า ในภาษาไทยมีคำอยู่เป็นจำนวนมากที่แตกต่างกันอย่างเป็นระบบ จนน่าจะกล่าวได้ว่าเคยมีวิธีการแปลงคำเพื่อสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอว่า การแปลงคำดังกล่าวน่าจะใช้ความสัมพันธ์ทางด้านความหมายของคำแต่ละคู่เป็นเกณฑ์ และได้ศึกษาหาเกณฑ์การแปลงคำในแบบอื่นๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมคำคู่ในภาษาไทยถิ่นต่างๆ และคำคู่ในภาษาไทยถิ่นนอกประเทศเอาไว้ในภาคผนวก

ในปีพ.ศ. 2524 กัญญารัตน์ บันทอง (2524) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคนสามรุ่นของภาษาคำเมือง โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ออกภาษาสามระดับอายุ

ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 46-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30-45 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลของการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเสียงมีน้อยกว่าการสร้างศัพท์ใหม่และการยืมคำ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากคน กลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้ศัพท์คำเมืองของคนรุ่นที่ 1 และยืมคำจากภาษาไทยมาตรฐาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้มีไปจนถึงคนกลุ่มที่ 3 ซึ่งนิยมใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น และใช้คำเมืองน้อยลง

ในปีพ.ศ.2526 พนอ เพชรสม (2526) ได้เปรียบเทียบการใช้ภาษาระหว่างคนสามรุ่นในอำเภอท่าแพ จังหวัดชุมพร โดยใช้ผู้บอกภาษาเป็นคนสามกลุ่มคือกลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 40-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30-40 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลของการศึกษาพบว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากคนกลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้ทั้งภาษาถิ่นใต้ที่ได้รับจากกลุ่มที่ 1 และภาษาใหม่จากภาษาไทยมาตรฐาน ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์ซึ่งไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน แต่เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปบ้างเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นใต้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยทั้งสองเรื่องที่ยกมานี้ได้ผลการศึกษาเหมือนและใกล้เคียงกันมาก กระบวนการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์จากคนทั้งสามรุ่นไม่ว่าจะเป็นภาษาถิ่นภาคเหนือหรือภาษาถิ่นภาคใต้ ต่างก็มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงในคนกลุ่มที่สองเหมือนกัน

พ.ศ.2526 อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาพวนชาย หึง จากอำเภอเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 31-49 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลของการศึกษา พบว่าการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ จะนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมกับศัพท์เดิมในภาษาพวนมากกว่าการใช้คำศัพท์เดียวกันเหมือนกันทั้งสามระดับอายุ การเปลี่ยนแปลงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิด

ไม่มีข้อจำกัด และพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ ของคำจะใช้เป็นเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์เดียวกันกับภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น

ในปีพ.ศ.2531 วนิตา สารพร (2531) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยยวน ตำบลดอนแร่ และตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาไทยยวน ชาย-หญิง จำนวน 15 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 51-70 ปี ระดับที่ 2 อายุ 31-50 ปี ระดับที่ 3 อายุ 15-30 ปี ผลการศึกษาพบว่า คนสามระดับอายุจะนำคำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือแทนศัพท์ภาษาไทยยวนร้อยละ 61.4 ศัพท์ภาษาไทยยวนที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้มีร้อยละ 24 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 จะใช้ศัพท์ภาษาไทยยวนมากกว่าระดับอายุอื่น และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯมากที่สุด การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงของคำ จะเปลี่ยนชนิดไม่มีข้อจำกัดคือ มีเสียงพยัญชนะต้นเพิ่มขึ้น เสียงพยัญชนะควบกล้ำและเสียงวรรณยุกต์บ้างเสียงหายไป ซึ่งมีแนวโน้มใกล้เคียงกับระบบเสียงภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น พบใน ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงมากที่สุด

ในปีเดียวกันนั้น อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโข่ง โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาไทยโข่ง 3 กลุ่มคือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุ 31-59 ปี และกลุ่มอายุ 15-30 ปี ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุยังคงมีการใช้ศัพท์เดียวกันในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ โดยเฉพาะในผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีการนำคำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาไทยโข่งมากขึ้น นอกจากนี้ในด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ 3 มากที่สุด และพบศัพท์ที่กำลังหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่ง

ในปีพ.ศ.2532 ชูชีพ เปี้ยदनอก (2532) ศึกษาคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชโดย

ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 135ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความแตกต่างกันในด้าน
ภูมิลาเนา อายุ อาชีพในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 15อำเภอ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่าภาษาไทยถิ่นโคราชมีการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง ร้อยละ
73.32 ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช ร้อยละ 4.13และใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน ร้อยละ
22.55 ด้านสภาพภูมิศาสตร์ อำเภอเมือง ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอำเภออื่น
อำเภอโนนสูงใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชมากกว่าอำเภออื่น อำเภอประทายใช้ศัพท์ภาษา
ไทยถิ่นอีสานมากกว่าอำเภออื่น ด้านสภาพสังคม การใช้ศัพท์ของคนต่างอาชีพปรากฏว่า
ผู้มีอาชีพค้าขายใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าเกษตรกรและข้าราชการ ผู้มีอาชีพ
รับราชการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชมากกว่าเกษตรกรและการค้าขาย และผู้มีอาชีพ
รับราชการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมากกว่าค้าขายและเกษตรกร ส่วนการใช้ศัพท์ของ
คนต่างอายุนั้น วัยกลางคนใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าวัยชราและวัยรุ่น วัยรุ่นใช้
ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชและภาษาไทยถิ่นอีสานมากกว่าวัยชราและวัยกลางคน

การวิเคราะห์ศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาไทยถิ่นโคราชพบว่า มีทั้งศัพท์ที่แตกต่างจาก
ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอื่นทั้งศัพท์ ศัพท์ที่ตรงกับภาษาเขมร และศัพท์ที่มีบางพยางค์ตรงกับศัพท์
ภาษาไทยถิ่นกลางหรือศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน จากสภาพภูมิศาสตร์สามารถแบ่งพื้นที่การ
ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชออกเป็น 2 กลุ่ม คือภาษาไทยถิ่นโคราชกลุ่มเหนือและภาษา
ไทยถิ่นโคราชกลุ่มใต้

ในปี พ.ศ.2537 สุภรา สุขวรรณ (2537) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์
และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลราชธานีของสองระดับอายุ โดยใช้ผู้บอกภาษาจาก
อำเภอต่างๆจำนวน 10 อำเภอ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2
มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาถิ่นอุบลราชธานีกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในเรื่องของคำศัพท์ โดยมีการยืมคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ในภาษา
ถิ่นอุบลฯ ผู้วิจัยพบว่าการนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ถึง 379 คำ คิดเป็นร้อยละ

ในปีเดียวกันนี้ ฐิติญาณ์ รอดทอง (2537) ได้ศึกษาคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจากอำเภอต่างๆ จำนวน 8 อำเภอ ผู้บอกภาษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 มีอายุระหว่าง 13-20 ปี

ผลการศึกษาผู้วิจัยพบคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ 4 ระดับ ดังนี้

1. แนวโน้มระดับที่ 1 ผู้บอกภาษาเลิกใช้มีจำนวนคำและวลี 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 100
 2. แนวโน้มระดับที่ 2 แนวโน้มเลิกใช้สูง จำนวนคำและวลีที่มีแนวโน้มเลิกใช้สูง คิดเป็นร้อยละ 89-99
 3. แนวโน้มระดับที่ 3 แนวโน้มเลิกใช้ปานกลาง จำนวนคำและวลีที่มีแนวโน้มเลิกใช้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78-88
 4. แนวโน้มระดับที่ 4 แนวโน้มเลิกใช้น้อย จำนวนคำและวลีที่มีแนวโน้มเลิกใช้น้อย คิดเป็นร้อยละ 67-77
- คำศัพท์ที่มีผู้มาใช้ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 34-67 ส่วนคำศัพท์ที่มีผู้ใช้ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 1-33

จากผลงานการวิจัยดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาวัยต่างกันจะใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงของการใช้คำศัพท์นั้นเกิดจากการที่มีผู้น้อยใช้นำคำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิม เมื่อมีการยืมคำโดยนำภาษาอื่นมาใช้จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียง ซึ่งผู้วิจัยแต่ละถิ่นพบว่า ภาษาถิ่นแต่ละถิ่นจะมีเสียงพยัญชนะต้น และเสียงพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้นจากภาษาเดิม และนิยมใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ กันมากขึ้น โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์และสระจะใกล้เคียงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้ใช้ภาษาที่มีวัยแตกต่างกันนับได้ว่าเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญ ที่ทำให้การใช้ภาษาแตกต่างกันไป

วิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์
ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอมะนัง จังหวัดสงขลา

การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่พบนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงเปลี่ยนแปลงหน่วยคำ เปลี่ยนแปลงความหมาย และคำศัพท์ที่เลิกใช้ในภาษาผู้ไทย ภาษาผู้ไทยเป็นภาษาถิ่นที่มีเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แตกต่างไปจากเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของภาษาไทยกรุงเทพฯ อย่างเด่นชัด เสียงวรรณยุกต์แม้จะเพี้ยนไปจากภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เมื่อข้อความอยู่ในบริบทที่เข้าใจความหมายได้ ดังนั้นเพื่อให้มองเห็นภาพในการวิเคราะห์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงกล่าวถึง เสียงพยัญชนะและเสียงสระที่แตกต่างกันของภาษาผู้ไทยกับภาษาไทยกรุงเทพฯ ในแต่ละส่วนดังนี้

1. เสียงพยัญชนะต้น

1.1 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้ /kh/ ภาษาผู้ไทยจะเป็นเสียง /h/

เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
'ขาด'	/khàat/	/haat ³ /
'ขาว'	/khàaw/	/haaw ¹ /

1.2 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้ /ch/ ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /s/ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
'เช็ด'	/chəɛn/	/səɛn ⁴ /
'ชอบ'	/chɔɔp/	/sɔɔp ³ /

1.3 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้ /r/ ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /h/ หรือ

/l/ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘เรือ’	/rîa/	/həɔ ³ /, /lɔɔ ³ /
‘รูป’	/rûup/	/huup ³ /, /luup ³ /

1.4 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้ /y/ ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /ŋ/ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘ย่า’	/yâa/	/ŋaa ² /
‘ยาก’	/yâak/	/ŋaɿ ² /

1.5 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้เสียงควบกล้ำ /khw/ ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /w/ (พบ 2 คำ) ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘แขวน’	/khwǝxn/	/wxxn ¹ /
‘คว่า’	/khwâm/	/wam ² /

1.6 ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /kr, kl.pr, pl phr, phl, tr.khr, khl/ ในกรณีมีคำศัพท์มาใช้ ภาษาผู้ไทยจะเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘กราบ’	/kràap/	/kaap ³ /
‘กลุ่ม’	/klûm/	/kum ⁵ /
‘เปรี้ยว’	/priâw/	/peew ⁵ /
‘เปลี่ยน’	/plian/	/peen ³ /
‘พลอย’	/phlɔɔy/	/phɔɔy ³ /
‘พริก’	/phrik/	/phik ⁵ /
‘ตรวจ’	/truət/	/toot ³ /

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘ตะไคว้’	/taʔ khráʔ/	/taʔ ⁵ khay ² /
‘ขลุ่ย’	/khlúy/	/khuy ³ /

2. เสียงพยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ในคำที่ประสมสระเสียงยาว ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /-ʔ/ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘ปาก’	/pàak/	/paʔ ⁵ /
‘ออก’	/ʔwàk/	/wʔ ⁵ /

ยกเว้นเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ในคำที่ประสมสระเสียงสั้น ภาษาผู้ไทยจะเป็นเสียง /-k/ เหมือนภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘ปัก’	/pàk/	/pak ⁵ /
‘ผัก’	/phàk/	/phak ⁵ /

3. เสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาผู้ไทย เป็นเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด 18 หน่วยเสียง คือ /i, ii, e, ee, x, xx, ɨ, ɨɨ, ɔ, ɔɔ, a, aa, u, uu, o, oo, ɔ, ɔɔ / ภาษาผู้ไทยไม่มีสระประสม /ia, ɨa, ua/

3.1 ภาษาไทยกรุงเทพฯใช้ /ia/ ภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /ee/ แทนเช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘เสียง’	/siaŋ/	/seen ¹ /
‘เขียน’	/khian/	/kheen ¹ /

ยกเว้นคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น /-k/ ภาษาผู้ไทยจะเป็นเสียง /e/ (พบ 1 คำ นอกนั้นเป็นคำศัพท์ที่ภาษาผู้ไทยมีศัพท์เฉพาะอยู่แล้ว) ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘เปียก’	/piak/	/peʔ ⁵ /

3.2 ภาษาไทยกรุงเทพฯใช้/ia/ ภาษาผู้ไทยใช้/oa/ แทน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘เลื้อ’	/s ^h ia/	/soa ⁵ /
‘เหลื่อง’	/l ^h iaŋ/	/loaŋ ¹ /

ยกเว้นคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็น/-k/ภาษาผู้ไทยจะเป็นเสียง/อ / เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘เปลือก’	/pl ^h iak/	/poʔ ⁵ /
‘เลือก’	/l ^h iak/	/loʔ ² /

3.3 ภาษาไทยกรุงเทพฯใช้/ua/ ภาษาผู้ไทยใช้/oo/ แทน เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘หัว’	/h ^u ua/	/hoo ¹ /
‘ตัว’	/tua/	/too ¹ /

3.4 เสียงสระ /ay/ภาษาไทยกรุงเทพฯใช้สระไอน์มีวรรณ "า" ในภาษาผู้ไทยเป็นเสียง /oa/ เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘บาย’	/bay/	/baoa ¹ /
‘ไหม’	/may/	/maoa ⁴ /

3.5 สระเสียงสั้นบางคำในภาษาไทยกรุงเทพฯ จะเป็นสระเสียงยาวในภาษาผู้ไทย เช่น

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยกรุงเทพฯ	ภาษาผู้ไทย
‘อู้ม’	/ʔum/	/ʔum ⁵ /
‘จื้ม’	/cim/	/ciim ⁵ /

จากลักษณะแตกต่างของเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาผู้ไทยกับภาษาไทย กรุงเทพฯ ดังกล่าวมานี้ ทำให้เห็นคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างเด่นชัด จากการศึกษาคำศัพท์ภาษาผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ของบุคคลทั้งสาม ระดับอายุโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้คำศัพท์จำนวน 495 หน่วยอรรถ พบว่าคำศัพท์ ที่ผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มใช้ มีการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำ
2. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน
3. การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ
4. คำศัพท์ที่เลิกใช้

1. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำ

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเสียงและเปลี่ยนแปลงหน่วยคำในภาษาผู้ไทย โดยนำคำศัพท์ใหม่มาใช้แทนคำเดิมในภาษาผู้ไทย การเปลี่ยนแปลงที่พบนี้เกิดจากการยืมคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาถิ่นอื่นมาใช้ แล้วเปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทยพบ 124 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘กระจัดกระจาย’	/laʔ ² yaʔ ² laʔ ² yaay ¹ /, /saʔ ² saay ³ /	/kaʔ ⁵ caʔ ⁵ kaʔ ⁵ caay ¹ /, /waaŋ ³ lee ⁵ laat ³ /
‘กระเด็น’	/foŋ ⁵	/kaʔ ⁵ den ¹ /
‘กลุ้มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/kum ⁵ cay ¹ /, /kum ⁵ ʔok ⁵ kum ⁵ cay ¹ /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘เกียง’	/niŋ ² /	/keen ³ /
‘ชวน’ (ใช้กับคนและสัตว์)	/num ¹ /	/khoon ³ /
‘เขี้ยว’	/saŋ ² /	/khee ³ /
‘โกง’	/khii ⁵ loop ³ /	/koon ¹ /
‘ข่มว’ (ท้อง)	/wxxp ³ /	/khaŋ ⁵ mxw ⁴ /
‘ขยัน’	/duŋ ⁵ /	/khaŋ ⁵ yan ¹ /
‘คล้าย’	/kaŋ ⁵ phiin ³ /	/khaay ⁴ /
‘จ้วงนอน’	/yɔŋ ² nwan ³ /	/noon ² nwan ³ /
‘สาบแช่ง’	/pway ⁵ /	/saap ³ sxxŋ ² /
‘สม’	/nwan ² /	/som ⁴ /
‘ชน’	/tam ¹ /	/son ⁴ /
‘ชะงัก’	/kaŋ ⁵ con ⁵ /	/saŋ ² ŋak ² /
(แกง) ‘เคือด’	/foŋ ² /	/daŋ ³ /
‘ตรวจ’	/koot ³ /	/tuat ³ /
‘ทะเลาะกัน’ (พูดโต้แย้ง)	/swa ⁴ /	/theen ¹ /
‘นารัก’	/pen ¹ taa ¹ phxxŋ ³ /	/naa ⁴ lak ² /
‘เปื้อน’	/pɔŋ ³ /	/bɔŋ ³ /
‘บวม’	/khwa ² /	/boom ¹ /
‘ปลูกปล้า’	/kum ¹ /	/pam ⁵ /
‘ประกาศ’ (ขาย)	/caaw ³ /	/paŋ ⁵ kaat ³ /
‘ปล่อย’ (ทิ้ง)	/phoot ³ /	/pɔy ³ /
‘แย่ง’	/ñaat ³ /	/sin ⁴ /
‘คุยกัน’	/?xxn ³ dew ¹ /	/khuy ⁴ kan ¹ /
‘จิกจิก’	/lak ² neem ¹ /	/cak ⁵ kaŋ ⁵ cii ⁵ /

หน่วยยรรยง	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘เข็ดจวจาระ’	/kxxŋ ⁵ khii ⁵ /	/laaŋ ² kon ⁵ /
‘เติม’ (เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่)	/tiim ³ /	/ʔaw ¹ maa ⁴ say ³ /
‘พยายาม’	/phi ² /	/pha ² yaa ⁴ yaam ⁴ /
‘หิว’ (ข้าว)	/yɔ ² /	/hiw ¹ /
‘มีครรภ’	/maan ⁴ /, /yuu ⁴ lu ² /	/mii ⁴ thɔwŋ ² /
(วางของ) ‘เอียง’	/neen ⁴ /	/ta ⁵ khxxŋ ⁴ /
‘รัก’ (ใช้กับหนุ่มสาว)	/mak ² /	/lak ² /
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	/ʔa ⁵ ŋu ² ʔa ⁵ ŋa ² /	/lum ² laam ² /
‘เลื่อน’	/tuut ³ /	/lɔɔn ² /
‘รู้จู้, พิถีพิถันในการกิน’	/ʔa ⁵ hi ² /	/lɔ ² /
‘ส่องกระจก’	/ŋxxŋ ⁴ wxxn ² /	/sɔwŋ ⁴ ka ⁵ cok ⁵ /
‘ราคาญ’	/mut ² mat ² /,	/lam ⁴ khaan ⁴ /
	/hon ¹ hwaay ¹ /	
‘ผิงลูกนิมิต’	/khɔw ³ sim ¹ /	/fan ¹ lu ² ni ² mit ² /
‘ผวน’ (เลื้อย)	/ka ⁵ phan ⁴ /,	/moon ² /
	/kw ⁵ /	
‘รักษาพยาบาล’	/poo ¹ /	/lak ² saa ¹ /
‘เปลี่ยน’ (ผ้า)	/kxx ⁵ /	/peen ³ /
		/pian ³ /
‘เตรียมของ’	/haan ² khɔwŋ ² /	/teem ¹ khɔwŋ ¹ /
‘ประคอง’ (คนป่วย)	/soom ⁴ /	/pa ⁵ khɔwŋ ⁴ /
‘ยกของหนัก’	/coom ¹ /	/nok ² /
‘ยกของเบา’	/ŋw ⁴ /	/nok ² /
‘รื้อถอน’ (บ้าน)	/maan ² /	/lii ² /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)	/cɛxw ³ cam ⁵ /	/nam ² phik ² /
‘ข้าวต้มทรงเครื่อง’	/khaw ⁵ pe ⁷ /	/khaw ⁵ tom ⁵ /
‘หน้าต่าง’	/pa ⁷ tuu ¹ bwa ³ /	/naa ⁴ taan ³ /
‘ขยะ’	/khii ⁵ ñɔ ² /	/kha ⁷ ya ² /
‘พันธุ์พืช’	/nɛxxw ⁴ /	/phan ⁴ / , /kaa ⁵ /
‘ขวด’	/koot ³ /	/khuat ³ /
‘ภาชนะนั่งข้าว’	/mooy ⁴ / , /hoot ³ /	/huat ³ /
‘ทัพพี’	/cwa ¹ /	/thap ² phii ⁴ /
‘ช้อน’	/boon ³ /	/saa ² /
‘ครก’	/sok ² /	/khok ² /
‘ตม้น้ำ’	/ʔu ⁵ /	/ʔoon ³ /
‘สารส้ม’	/hin ¹ som ² /	/saan ¹ som ² /
‘เนื้’	/mwa ⁴ /	/nɔɔn ⁴ /
‘ผ้าขาวม้า’	/phxx ⁴ sii ¹ pa ⁷ doo ¹ /	/phaa ⁵ kha ⁷ maa ² /
‘สะพาน’ (ไม้)	/khoo ¹ /	/sa ⁷ pha ⁴ /
‘กรรไกร’	/mit ² tat ⁵ /	/kan ¹ kay ¹ /
‘กาไลชา’	/kwa ⁵ haa ¹ /	/kam ¹ lay ⁴ khaa ¹ /
‘สโม่’	/khii ⁵ meen ² /	/sa ⁷ nim ¹ /
‘ปุ๋ยคอก’	/khii ⁵ fun ³ /	/puy ¹ khwa ² /
‘หัวหนากลุ่มผู้หญิง’	/mxx ² poo ³ /	/hoo ¹ naa ² /
‘หัวหนากลุ่มผู้ชาย’	/phwa ² poo ³ /	/hoo ¹ naa ² /
‘พระสงฆ์’	/ʔa ⁷ ñaa ⁴ khuu ⁴ /	/pha ⁷ /
‘กระเป๋ากางเกง’	/thon ¹ song ² /	/ka ⁷ paw ¹ kaan ¹ keen ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ผ้าเช็ดหน้า’	/phxx ⁴ mon ⁴ /	/phaa ⁵ set ² naa ² /
‘กระดุม’ (เสื้อ)	/ma ² tin ³ /	/ka ⁵ dum ¹ /
‘ดวงจันทร์’	/too ⁵ lee ² /	/doon ¹ can ¹ /, /duan ¹ can ¹ /
‘ดวงอาทิตย์’	/ta ⁵ nen ⁴ /	/doon ¹ ʔaa ¹ thit ² /
‘นรก’	/moo ⁴ la ² hok ² /	/na ² lok ² /
‘ห้องนอน’	/koon ¹ /	/hoo ² nwan ⁴ /
<u>หมวดพืช-สัตว์</u>		
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ si ² khoo ⁴ /	/ta ⁵ khay ² /
‘พริก’	/ma ² khit ⁵ /, /cxxx ³ /	/phik ² /
‘มะเขือยาว’	/ma ² khoo ¹ ham ¹ maa ² /, /ma ² khoo ¹ khway ⁴ saan ² /	/ma ² khia ¹ ʔaa ⁴ /
‘มันสำปะหลัง’	/men ⁴ ton ⁵ /	/man ⁴ sam ¹ pa ⁵ lan ¹ /
(ดอก) ‘มะลิ’	/doo ³ soo ² /	/doo ³ ma ² li ² /
‘หม่ามูย’	/tum ¹ ʔxxx ⁴ /	/maa ¹ mui ² /
(ดอก) ‘เฟื่องฟ้า’	/doo ³ ka ⁵ daat ³ /	/doo ³ foon ² faa ² /
‘บานไม่รู้โรย’	/hoo ¹ loon ² /	/ban ¹ may ² luu ² looy ⁴ /
‘ค้างคาว’	/bin ⁵ /	/khan ² khaaw ⁴ /
‘จิ้งหรีด’	/ci ⁵ loo ² /	/cin ⁵ liit ³ /
‘พยาธิ’	/khii ⁵ ka ⁵ ti ⁵ /	/pha ² ʔaat ³ /
‘รก’ (วัว-ควาย)	/nwan ² /	/hok ² /
<u>หมวดโรคและอาการผิดปกติ</u>		
‘แผลสด’	/paa ¹ baat ³ /	/phxx ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
'แปลเป็น'	/pxxw ⁵ /	/phxx ¹ pen ¹ /
'ปากนกกระจอก'	/hii ¹ kay ³ /	/paʔ ⁵ nok ⁵ kaʔ ⁵ cɔw ³ k ³ /
'แพ้ย่า'	/yaa ¹ kum ¹ /	/phxx ² yaa ¹ /
(พูด)'ติดอ่าง'	/paʔ ⁵ pham ³ /, /paʔ ⁵ ʔan ¹ /	/tit ⁵ ʔaan ³ /
(อาการ)'หน้ามืด'	/miŋ ² /	/naa ² miit ³ /
'เห่าเป็นเหินบ'	/min ³ tiin ¹ /	/nep ² /
<u>หมวดคำขยาย</u>		
'เสียเวลา'	/khəʔ ² /	/see ¹ wee ⁴ laa ⁴ /
'เงียบ'	/mit ² /	/ŋeep ³ / , /ŋiap ³ /
(เห็น)'ซัด'	/khak ² /	/sat ² /
'ฉลาด'	/pɔw ³ /	/saʔ ⁵ laat ³ /
(นอน)'คว่ำ'	/wɔt ² /	/khwam ⁴ /
'อดทนระอาใจ'	/pəɔt ³ /	/bəɔt ³ /
'แบน'	/pxx ¹ /	/bxxn ¹ /
(รส)'เปรี้ยว'	/som ² /	/peew ⁵ /
'คับคั่ง, เต็ม'	/ʔan ³ /	/lon ² / , /thoom ⁴ /
'เง'	/pik ⁵ /	/ŋoo ² /
'ขรุขระ' (เป็นหลุมเป็นบ่อ)	/taʔ ⁵ lup ² /	/lum ¹ / , /khum ¹ /
'ยากจน'	/thok ² ɲaʔ ² /	/con ¹ /
(กระโปรง)'สั้น'	/kit ⁵ / , /khəw ¹ /	/sar ² /
(นั่ง)'พับเพียบ'	/taʔ ⁵ mɔw ³ /	/phap ² pheep ³ /
'เลียดตามเลย'	/tok ⁵ kaʔ ⁵ thəw ⁴ /	/ləɔy ⁴ taam ¹ ləɔy ⁴ /
'สนิท'	/cxxp ³ /	/saʔ ⁵ nit ² /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>

หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘เวลาจนคำ’	/saʔ ⁵ lum ² /	/kay ⁵ kham ² /
‘ข้างแรม’	/mii ² dap ⁵ /	/khaan ⁵ lxxm ⁴ /, /khaan ⁵ hxxm ⁴ /
‘แรม14-15คำ’	/mii ² sin ¹ dap ⁵ /	/lxxm ⁴ sip ⁵ sii ³ sip ⁵ haa ⁵ kham ² /
‘ขึ้น 1 คำ’	/mii ² ʔʊʔ ⁵ mɔɔ ⁴ /	/khin ² nin ⁴ kham ² /, /hin ² nin ⁴ kham ² /
‘สุริยุปราคา’	/kop ¹ kin ¹ taʔ ⁵ nen ⁴ /	/suʔ ⁵ liʔ ² yuʔ ² paʔ ⁵ laa ⁴ khaa ⁴ /

หมวดอวัยวะ

‘ฟง’	/khii ⁵ phoon ² /	/phun ⁴ /
‘เข้า’	/hoo ¹ khooy ⁴ /	/khaw ³ /

หมวดเครือญาติ

‘แม่ยาย’	/ʔii ³ meʔ ² thaw ⁴ /	/yaay ⁴ /,* /mxx ² tuy ² /
‘พ่อตา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /	/taa ¹ /,* /phoo ² tuy ² /
‘พ่อ’	/ʔii ³ phoʔ ² /	/phoo ² /
‘แม่’	/ʔii ³ meʔ ² /	/mxx ² /
‘พี่สะใภ้’	/ʔɔɔy ⁵ phay ² /	/phii ² /

2. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นอื่น

*คำที่ใช้เรียกโดยที่ผู้พูดเป็นลูกเขย

มีอิทธิพลต่อภาษาผู้ไทย ทำให้ภาษาผู้ไทยมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน สามารถแยกลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนี้

- 2.1 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ
- 2.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ
- 2.3 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนกลางของคำ
- 2.3 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์
- 2.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์

2.1 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเสียงและเปลี่ยนแปลงหน่วยคำของคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่ใช้ในปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำหรือของพยางค์ การเปลี่ยนแปลงที่พบนี้ มี 2 ลักษณะคือ

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป พยางค์หลังหรือส่วนหลังของคำ ผู้บอกภาษาใช้เหมือนกับคำศัพท์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทย ส่วนพยางค์หน้าของคำยังคงใช้คำศัพท์เดิมในภาษาผู้ไทยอยู่พบ 23 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘ผงกสิริชะ’	/ɲik ² hoo ¹ /	/ɲik ² khoo ⁴ /
‘ทำงาน’ (บ้าน)	/ʔet ⁵ we ² /	/ʔet ⁵ ɲaan ⁴ /
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/dee ³ hin ⁴ /	/dee ³ khin ⁵ /
‘พายใจ’	/hat ² caw ¹ /,	/hat ² cay ¹ /,
	/han ¹ caw ¹ /	/han ¹ cay ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘กลัวใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/ʔuk ⁵ cay ¹ / *
‘คุยกัน’	/ʔxxn ³ dew ¹ /	/ʔxxn ³ kan ¹ / *
‘ส่องกระจก’	/ŋxxŋ ⁴ wxxn ² /	/ŋxxŋ ⁴ ka ⁵ cok ⁵ / *
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘ครัว’	/həwŋ ³ fay ³ /	/həwŋ ³ khoo ⁴ /
‘ผ้าเช็ดหน้า’	/phxx ⁴ mon ⁴ /	/phxx ⁴ set ² naa ² /
‘มุ้งหุ้ง’	/cxx ¹ həwŋ ⁴ /	/cxx ¹ hɔŋ ⁵ /
‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)	/cxxw ³ cam ⁵ /	/cxxw ³ ma ² phik ² /
‘เสื้อชั้นใน’	/səw ⁵ hɔy ⁵ /, /səw ⁵ ka ⁵ phaay ⁴ /	/səw ⁵ san ⁵ nay ⁴ /
<u>หมวดพืช-ผัก</u>		
‘มันสำปะหลัง’	/men ⁴ ton ⁵ /	/men ⁴ sam ¹ pa ⁵ laŋ ¹ / *
‘แมลงปอ’	/mxxŋ ⁴ nam ² mo ² /	/mxxŋ ⁴ pɔw ¹ /
<u>หมวดโรคและอาการผิดปกติ</u>		
‘ตัวร้อน’	/ka ⁵ too ¹ hxxm ² /, /khiin ⁴ hxxm ² /	/ka ⁵ too ¹ həwŋ ² /, /khiin ⁴ həwŋ ² /
‘แขนคด’	/hxxn ¹ phxxn ⁴ /	/hxxn ¹ khot ² / *
<u>หมวดคำขยาย</u>		
‘วิ่งเร็ว’	/lxxn ² han ¹ /	/lxxn ² lew ⁴ /
‘เดินตรง’	/ŋaaŋ ² sii ² /	/ŋaaŋ ² ton ¹ /
‘เท่ากัน’	/thɔw ² dew ¹ /	/thɔw ² kan ¹ /, / sam ⁴ kan ¹ /

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>

หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์

‘ขึ้น 1 ค่ำ’	/mɨi ² ʔɔʔ ⁵ mɔɔ ⁴ /	/mɨi ² ʔɔʔ ⁵ may ⁴ /

หมวดอวัยวะ

‘จุมูกัดง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /,	/huu ¹ dan ¹ doon ³ /,
	/huu ¹ dan ¹ khooy ⁴ /	/huu ¹ dan ¹ khom ⁴ /

‘ขวัญนศีรษะ’	/cam ⁵ wan ¹ /	/cam ⁵ khwan ¹ /

หมวดเครือญาติ

‘ลูกสะน้า’	/lu ² pho ² /	/lu ² sa ⁵ phay ² /

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป พยางค์หลังหรือส่วนหลังของคำมีรูปคำเหมือนกับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทย ส่วนพยางค์หน้าของคำยังคงใช้รูปคำศัพท์ภาษาไทยที่มีรูปคำศัพท์เหมือนคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาผู้ไทยพบ 40 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>

หมวดกริยาอาการ

‘กระโดด’	/ka ⁵ doon ³ /	/ka ⁵ doot ³ /
‘ซื่ออาย’	/khii ⁵ bo ⁵ /	/khii ⁵ ʔaay ¹ /
‘โง่ง’	/khii ⁵ loon ³ /	/khii ⁵ koon ¹ / *
(นอน) ‘สะดุ้ง’	/sa ⁵ doon ³ /	/sa ⁵ du ⁵ /
‘หัวคะมา’	/hoo ¹ doon ¹ /	/hoo ¹ kha ² mam ⁴ /
‘หัวหมัน’	/hoo ¹ pin ³ /	/hoo ¹ mun ¹ /

* ดูคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก หน้า 187

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘ข้าวต้มทรงเครื่อง’	/khaw ⁵ pe ⁷ /	/khaw ⁵ tom ⁵ /
‘ข้าวตากแห้ง’	/khaw ⁵ ka ⁷ dxx ⁵ /	/khaw ⁵ hxx ⁵ /
‘สืเขียวหัวเป็ด’	/sii ¹ siw ⁴ /	/sii ¹ khiaw ¹ / *
‘มะเขงก’	/ma ² kw ⁷ /	/ma ² neek ³ /
‘ไข่ข้าว’	/khay ³ hoom ² /	/khay ³ khaw ⁵ /, /khay ³ daan ⁵ /
‘คันทา’	/khan ⁴ thxx ⁴ /	/khan ⁴ naa ⁴ /
‘ไม้กวาด’	/may ² kw ⁷ pat ⁵ /,	/may ² kwaat ³ /
	/may ² fwy ⁴ /	
‘สัตว์ตัวผู้’	/too ¹ thok ⁵ /	/too ¹ phuu ² / *
‘สีม่วงแดง’	/sii ¹ ?it ⁵ /	/sii ¹ moon ² /,
		/sii ¹ muan ² /
‘สีชมพู’	/sii ¹ ku ⁷ laap ³ /	/sii ¹ som ⁴ phuu ⁴ /
‘เสื้อชั้นใน’	/sɔɔ ⁵ hwy ⁵ /,	/sia ⁵ san ⁵ nay ⁴ / *
	/sɔɔ ⁵ ka ⁷ phaay ⁴ /	
‘ดินเหนียว’	/din ¹ da ⁷ /	/din ¹ neew ¹ /
‘ดินเณะ’	/din ¹ cɛin ⁵ /	/din ¹ pe ⁷ /
<u>หมวดพืช-สัตว์</u>		
‘กล้วยน้ำว้า’	/kooy ⁵ tha ⁷ nii ⁴ wv ¹ /	/kooy ⁵ nam ² waa ² /
‘ตาลึง’ (ชื่อผัก)	/tam ¹ lin ⁴ /	/tam ¹ lin ⁴ /
‘มะระ’	/ma ² sa ⁷ lay ⁴ /	/ma ² la ⁷ /

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน่วยอรรถคำศัพท์ผู้ไทยคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘ชี้แมลงวัน’	/khii ⁵ mxxŋ ⁴ hon ² /	/khii ⁵ mxxŋ ⁴ wan ⁴ /
‘หอยเล็บม้า’	/hoo ¹ tim ⁵ noot ³ /	/hoo ¹ lep ² maa ² /
‘มะเขือเปราะ’	/ma ¹ khoo ¹ waan ¹ /	/ma ¹ khoo ¹ paa ⁵ /
‘มะเขือขื่น’	/ma ¹ khoo ¹ hin ⁴ /	/ma ¹ khoo ¹ khiin ⁴ /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘คอพอก’	/khoo ⁴ neen ¹ /	/khoo ⁴ phoo ³ /
‘แขนคด’	/hxxn ¹ khon ¹ /	/khxxn ¹ khot ⁵ /
‘ตาเข’	/taa ¹ soon ⁴ /	/taa ¹ lee ⁴ /

หมวดคำขยาย

‘สมน้ำหน้า’	/som ¹ phain ² /, /som ¹ phoo ⁴ dii ¹ /	/som ¹ nam ² naa ² /
‘ไปเลย’	/pay ¹ loot ³ /	/pay ¹ looy ⁴ /
‘นั่งอ้าขา’	/nan ² naa ² /	/nan ² aa ⁵ /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘วันพระ’	/wan ⁴ sin ¹ /	/wan ⁴ pha ² /
‘น้ำค้าง’	/nam ² maa ² /	/nam ² khaan ² /
‘ฟ้าผ่า’	/faa ² pxx ⁵ /	/faa ² phaa ³ /
‘ฟ้าแลบ’	/faa ² kha ² nik ² khiw ² /, /faa ² maa ² lxxp ³ loom ² /	/faa ² lxxp ³ /

หมวดอวัยวะ

‘ผมหยิก’	/phom ¹ kuut ³ /	/phom ¹ yik ² /
‘เข่า’	/hoo ¹ khooy ⁴ /	/hoo ¹ khaw ³ /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดเครือญาติ</u>		
‘แม่’	/ʔii ³ meʔ ² /	/ʔii ³ mxx ² /*
‘พ่อ’	/ʔii ³ phoʔ ² /	/ʔii ³ phw ² /*

2.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเสียงและเปลี่ยนแปลงหน่วยคำของคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่ใช้ในปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำหรือของพยางค์ การเปลี่ยนแปลงที่พบนี้ มี 2 ลักษณะคือ

2.2.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป พยางค์หน้าหรือส่วนหน้าของคำ ผู้บอกภาษาใช้เหมือนคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาผู้ไทย แต่พยางค์หลังหรือส่วนหลังของคำยังคงใช้คำศัพท์เดิมในภาษาผู้ไทยอยู่พบ 19 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘เตรียมของ’	/txŋ ³ khəŋ ² /,	/teem ¹ khəŋ ² /*
	/haaŋ ² khəŋ ² /	/haa ¹ khəŋ ² /*
‘คุยกัน’	/ʔxxn ³ dew ¹ /	/khuy ⁴ dew ¹ /*
‘มองดูด้วยความ	/nxxm ⁴ bəŋ ³ /,	/leew ¹ bəŋ ³ /
‘เอาใจใส่’	/swm ⁴ bəŋ ³ /	

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ลับมีด’	/fon ¹ mit ² /	/lap ² mit ³ /*
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘กาไลชา’	/kwaŋ ⁵ haa ¹ /	/kam ¹ lay ⁴ haa ¹ /*
‘กระเป๋ากางเกง’	/thon ¹ son ² /	/ka ⁷ paw ¹ son ² /*
‘กรรไกร’	/mit ² tat ⁵ /	/miit ³ tat ⁵ /*
‘เสียม’	/nwa ¹ dam ⁵ /	/seem ¹ dam ⁵ /, /siam ¹ dam ⁵ /
‘จอบ’	/nwa ¹ cok ⁵ /	/seem ¹ cok ⁵ /, /siam ¹ cok ⁵ /
‘น้ำพริกแกง’	/cxxx ³ sɔɔ ³ kxxŋ ¹ /	/phik ² sɔɔ ³ kxxŋ ¹ /, /phik ² say ³ kxxŋ ¹ /
<u>หมวดพืช-สัตว์</u>		
‘หมามุ่ย’	/tum ¹ ɲxx ⁴ /	/tam ¹ ɲxx ⁴ /*
<u>หมวดโรคและอาการผิดปกติ</u>		
‘อาการสะอึก’	/ca ⁷ ɤɤ ⁵ /	/sa ⁷ ɤɤ ⁵ /
<u>หมวดคำขยาย</u>		
(นั่ง)‘คร่อม’	/ca ⁷ khaap ³ /	/ta ⁷ khaap ³ /
<u>หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์</u>		
‘ตอนเย็น’	/mi ² lxxŋ ⁴ /	/twaŋ ¹ lxxŋ ⁴ /
‘ข้างแรม’	/mi ² hxxm ⁴ /	/khaaŋ ⁵ hxxm ⁴ /

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดเครือญาติ</u>		
‘พ่อตา’	/ʔii ³ pho ² thaw ⁴ /	/phɔw ² thaw ⁴ /*
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ me ² thaw ⁴ /	/mxx ² thaw ⁴ /*
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ pho ² puu ³ /	/phɔw ² puu ³ /*
‘แม่สามี’	/ʔii ³ me ² ñaa ² /	/mxx ² ñaa ² /*

2.2.2 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป พยางค์หน้าหรือส่วนหน้าของคำผู้บอกภาษาใช้เหมือนคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทย ส่วนพยางค์หลังหรือส่วนหลังของคำยังคงใช้คำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่มีรูปศัพท์เหมือนคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาผู้ไทย พบ 12 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘กรอกน้ำ’	/haay ² nam ² /	/kɔw ³ nam ² /
‘ว่ายนํ้า’	/lɔw ⁴ nam ² /	/waay ² nam ² /
‘ขี้ตา’	/sii ¹ taa ¹ /	/kha ² yii ⁴ taa ¹ /

หมวดนามทั่วไป

‘สารส้ม’	/hin ¹ som ² /	/saan ¹ som ² /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

(แผล)เป็นหนอง’	/hom ¹ nɔw ¹ /	/pen ¹ nɔw ¹ /*

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แซนคด’	/hxxn ¹ phxxn ² /, /hxxn ¹ khon ¹ /	/khxxn ¹ phxxn ² /, /khxxn ¹ khon ¹ /*

หมวดคำขยาย

(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’	/khak ² kwaa ³ /	/dii ¹ kwaa ³ /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์

‘เวลาจวนค่ำ’	/khəw ⁴ kham ² /	/kay ⁵ kham ² /
‘ข้างแรม’	/mi ² hxxm ⁴ /	/khaan ⁵ lxxm ⁴ /*

หมวดอวัยวะ

‘นิ้วหัวแม่มือ’	/mxx ² poo ² /	/niw ² poo ⁵ /
‘ขวัญบนศีรษะ’	/cam ² wan ¹ /	/cəw ¹ wan ¹ /*

หมวดเครือญาติ

‘พี่ชาย’	/ʔaay ⁵ khəw ¹ /	/phii ² khəw ¹ /

2.3 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนกลางของคำ

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพยางค์กลางของคำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์มากกว่า

3 พยางค์ ส่วนคำหรือพยางค์ที่อยู่ส่วนหน้าและส่วนหลังยังคงรูปคำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม

พบ 5 หน่วยอรรถ (ดูระบบเสียงภาษาผู้ไทย บทที่ 3 หน้า 29-33) ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘น้ำพริกแกง’	/cxxw ³ səw ⁴ kxxn ¹ /	/cxxw ³ say ⁴ kxxn ¹ /
‘แม่สามี’	/ʔii ³ me ² ʔnaa ² /	/ʔii ³ mxx ² ʔnaa ² /*
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ pho ² puu ³ /	/ʔii ³ phw ² puu ³ /*

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ me ² thaw ⁴ /	/ʔii ³ mxx ² thaw ⁴ / *
‘กากหมู’	/khii ⁵ khe ² muu ¹ /	/khii ⁵ ke ² muu ¹ /, /khii ⁵ kaak ⁵ muu ¹ /, /khii ⁵ kheep ³ muu ¹ /

2.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์

การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ซึ่งในภาษาผู้ไทยเดิมมี 1-3 พยางค์ แต่ผู้บอกภาษาเปลี่ยนแปลงคำศัพท์โดยการเพิ่มพยางค์ คำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงนั้นยังคงรูปคำศัพท์ภาษาผู้ไทยอยู่พบ 8 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 190-275) ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ขมย’	/khii ⁵ lak ² /	/khii ⁵ lak ² khii ⁵ kha ² mooy ⁴ /
‘จ้วเจีย’	/faan ⁴ khii ⁵ taa ¹ /	/faan ⁴ khii ⁵ huu ¹ khii ⁵ taa ¹ /
‘จ๊กจี้’	/lak ² neem ¹ /	/lak ² khii ⁵ neem ¹ /, * /lak ² ka ² neem ¹ /
‘ร่างกาย’	/ka ² too ¹ /	/ka ² ton ¹ ka ² too ¹ /
‘ท้ายทอย’	/ka ² don ⁵ /, /nɔw ² don ⁵ /	/nɔw ² ka ² don ⁵ /
‘เก็บ’	/meen ² /	/ʔaw ¹ pay ¹ kep ⁵ pay ¹ meen ² /
‘พูดซ้ำซาก’	/waw ² lam ¹ lay ⁴ /	/waw ² lam ¹ lii ² lam ¹ lay ⁴ /
‘ฟ้าผ่า’	/faa ² pxx ⁵ /	/faa ² pxx ⁵ faa ² phaa ⁴ /

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

2.5 การเปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์

การเปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ ซึ่งภาษาผู้ไทยเดิมมี 2 - 4 พยางค์ เพื่อให้คำสั้น กระชับ จึงตัดคำหรือพยางค์ให้สั้นลง แต่คำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงนั้นยังคงรูปร่างคำศัพท์ภาษาผู้ไทยอยู่พบ 43 หน่วยอรรถ (ในแต่ละหน่วยอรรถมีผู้ใช้แตกต่างกันออกไป ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก หน้า 182-297) ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘ โกง ’	/khii ⁵ loop ³ /	/loop ³ / *
‘ ซื่อาย ’	/khii ⁵ bo ⁵ /	/ʔaay ¹ / **
‘ คลาย ’	/ka ⁷ phiin ⁴ /	/phiin ⁴ / *
‘ มองดูด้วยความเอาใจใส่ ’	/soom ⁴ bo ³ / , /nxxm ⁴ bo ³ /	/bo ³ / *
‘ ถือสา ’	/hoo ¹ saa ⁴ /	/saa ⁴ / *
‘ ขนึย ’	/khii ⁵ lak ² /	/lak ² / *
‘ รู้จึ , พิถีพิถันในการกิน ’	/ʔa ⁷ hi ² /	/hi ² / *
‘ สูด ’ (สูดมก)	/ka ⁷ si ³ /	/siik ³ /
(นั่ง) ‘ คลอเคลีย ’	/sa ⁷ mx ² /	/mx ² /
‘ ม้วน ’ (เลื้อย)	/ka ⁷ phan ⁴ /	/phan ⁴ / *
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘ ปุยดอก ’	/khii ⁵ fun ³ /	/fun ³ / *

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน้า 187-231

** มาจากคำว่า "khii⁵ ʔaay¹"

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘เสียม’	/nwa ¹ dam ⁵ /	/nwa ¹ /
‘จอบ’	/nwa ¹ cok ⁵ /	/nwa ¹ /
‘เสื่อคอกกระเช้า’	/səw ⁵ khwa ⁴ phoon ⁴ /	/səw ⁵ phoon ⁴ /*
‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)	/cəxw ³ cam ⁵ /	/cəxw ³ /**
‘กระตุม’ (เสื่อ)	/ma ² tin ³ /	/tin ³ səw ⁵ /***
‘โคลน’	/khii ⁵ tom ¹ /	/tom ¹ /
‘คนรับใช้’	/khii ⁵ khwa ⁵ /	/khwa ⁵ /*
‘จานล้างกะสี’	/caan ¹ ka ³ bx ⁷ /	/caan ¹ /
‘ผ้าขาวม้า’	/phxx ⁴ sii ¹ pa ⁷ doo ¹ /	/phxx ⁴ /
<u>หมวดพืช-สัตว์</u>		
‘มันแกว’	/hoo ¹ ?en ¹ /	/?en ¹ /
‘ดอกไม้มุข’	/dwa ⁷ ka ⁷ cuum ¹ /	/dwa ⁷ cuum ¹ /
‘มะเขือเปราะ’	/ma ² khəw ¹ waan ¹ /	/ma ² khəw ¹ /*
<u>หมวดโรคและอาการผิดปกติ</u>		
‘แผลสด’	/paa ¹ baat ³ /	/baat ³ /*
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/pa ⁷ ?aŋ ¹ /	/?aŋ ¹ /*
	/pa ⁷ pham ⁴ /	/pham ⁴ /*

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก
หน้า 238-262

** คำว่า cəxw³ มีความหมาย 2 ประการคือ หมายถึง พริก และ
หมายถึง น้ำพริกกินกับผัก ถ้าพบคำว่า cəxw³ จึงต้องดูบริบทแวดล้อมด้วย มิฉะนั้น
อาจจะทำให้เกิดความผิดได้

*** ตัดพยางค์และเพิ่มพยางค์เพื่อให้มีสองพยางค์เท่ากับคำศัพท์เดิม

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ผู้ไทย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ชาวเป็นตะคริว’	/bii ¹ khxxŋ ⁵ pan ⁵ /	/khxxŋ ⁵ pan ⁵ /*
<u>หมวดคำขยาย</u>		
‘เลยตามเลย’	/tok ⁵ ka ⁷ thœn ⁴ /	/ka ⁷ thœn ⁴ /*
‘ยากจน’	/thok ² ña ⁷ /	/thok ² /*
‘พูดซ้ำซาก’	/waw ² lam ¹ kaw ³ /	/waw ² lam ¹ /*
<u>หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์</u>		
‘แรม 14-15 ค่ำ’	/mii ² sin ¹ dap ⁵ /	/mii ² dap ⁵ /*
<u>หมวดอวัยวะ</u>		
‘ริมฝีปาก’	/him ⁴ suu ¹ pa ⁷ /	/him ⁴ pa ⁷ /, /suu ¹ pa ⁷ /
‘จุมูกโต้ง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /, /huu ¹ dan ¹ khooy ⁴ /	/dan ¹ moo ⁴ /, * /dan ¹ khooy ⁴ /
‘จุมูกแบน’	/huu ¹ dan ¹ mxxp ³ /, /huu ¹ dan ¹ pxx ¹ /	/dan ¹ mxxp ³ /,* /dan ¹ pxx ¹ /
‘สะตือ’	/khii ⁵ say ⁵ bi ¹ /	/sa ⁷ bi ¹ /,* /say ⁵ bi ¹ /
‘หัวแม่มือ’	/hoo ¹ mxx ² poo ² /	/mxx ² poo ² /, /poo ² mi ³ /*
<u>หมวดเครือญาติ</u>		
‘แม่’	/ʔii ³ me ² /, /ʔii ³ be ² /	/me ² /,* /be ⁵ /

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน่วยอรณ	คำศัพท์ผู้ไทย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ meʔ ² thaw ⁴ /	/meʔ ² thaw ⁴ /, /meʔ ² /*
‘แม่สามี’	/ʔii ³ meʔ ² ɲaa ² /	/ʔii ³ ɲaa ² /, /ɲaa ² /**
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ phoʔ ² puu ³ /	/ʔii ³ puu ³ /, /puu ³ /***
‘น้ำผู้ชาย’	/ɲaa ² baaw ³ /	/ɲaa ² /
‘น้ำผู้หญิง’	/ɲaa ² saaw ¹ /	/ɲaa ² /
‘พ่อ’	/ʔii ³ phoʔ ² /	/phoʔ ² /
‘พ่อตา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /	/phoʔ ² thaw ⁴ /, /phoʔ ² /****

3. การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ

ในภาษาไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้นั้นพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงความ-
หมายของคำปรากฏชัดในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
คือ

3.1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออก

3.2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้า

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ที่พบนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลง
ความหมายของคำศัพท์ที่เคยใช้มาตั้งแต่เดิม คำศัพท์บางคำผู้บอกภาษาทั้งสามระดับ

* คำที่ผู้ชายใช้เรียกแม่ยายตามภรรยา

** คำที่ผู้หญิงใช้เรียกแม่สามี

*** คำที่ผู้หญิงใช้เรียกพ่อสามี

**** คำที่ผู้ชายใช้เรียกพ่อตาตามภรรยา

อายุ ยืมคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯมาใช้ โดยเปลี่ยนเสียงให้เป็นไปตามระบบเสียง ภาษาผู้ไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออก

หมายถึง คำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมมีความหมายเดียว(เฉพาะอย่าง)แต่ผู้บอก ภาษาจะใช้คำศัพท์นั้นๆให้ความหมายเพิ่มมากขึ้น มีจำนวน 21 หน่วยอรรถ ดังนี้

คำศัพท์ภาษาผู้ไทย

ระดับอายุที่ 3

/wit²/, หมายถึง กริยาไกวเปลโดยไม่ใช้เชือก
/con⁵/ หมายถึง กริยาไกวเปลโดยใช้เชือก

ระดับอายุที่ 2-1

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 1 จะใช้คำว่า
/wit²/, /con⁵/ ในความหมายเดียวกัน คือ กริยาไกวเปล
เช่น /dxxŋ¹ wit² ʔuu³ ɲawŋ²/
/dxxn¹ con⁵ ʔuu³ ɲawŋ²/

ระดับอายุที่ 3

/khii⁵ ʔnooy²/ หมายถึง ชี้นิ้ว หรือร้องไห้ง่ายโดยไม่มีเหตุผล
เช่น /khon⁴ khii⁵ ʔnooy² yw² ɲoy⁴ dew¹ ka⁷
hay⁵ lxxw²/

ระดับอายุ 2-1

หมายถึง ชี้นิ้วหรือร้องไห้ง่ายจะมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลก็ได้

คำศัพท์ภาษาไทย

ระดับอายุที่ 3/haan²khaw²/

หมายถึง เตรียมสิ่งของไว้ เพื่อจัดลงกระบะ

ระดับอายุที่ 2-1

หมายถึง เตรียมสิ่งของไว้เพื่อจัดลงกระบะทั้งนี้หมายความว่ารวมไปถึงการจัดของลงกระบะ

เช่น /haan²khaw² ma⁴ yaam¹ baan⁵/ระดับอายุที่ 3-1/no²/

หมายถึง บลอบเต็กทำให้หยุดร้องไห้โดยใช้คำพูด ปัจจุบันนี้นอกจากจะใช้คำพูดแล้วยังใช้สิ่งของล่อใจให้หยุดร้องไห้ เช่น เงิน, ของเล่น หรือ ขนม

เช่น /naw² hay⁵ no² naw² nxx⁴/ระดับอายุที่ 3-1/naw²/,/waw¹/

หมายถึง อาการบลอบเต็กทำให้หยุดร้องไห้โดยใช้สิ่งของล่อใจ

ปัจจุบัน จะใช้สิ่งของล่อใจหรือไม่ก็ได้ ผู้บอกภาษาทั้งสาม

ระดับอายุจะใช้คำว่า /waw¹/, /naw²/ และ /no²/

ในความหมายเดียวกัน

เช่น /?aw¹ khaw⁵ nom¹ pay¹ no² naw² nxx⁴//?aw¹ khaw⁵ nom¹ pay¹ waw¹ naw² nxx⁴//?aw¹ khaw⁵ nom¹ pay¹ naw² naw² nxx⁴/ระดับอายุ 3-1/?xxp³/

หมายถึง อาการของเด็กที่ง่วงนอนซึ่งแสดงออกโดยร้องไห้โยเย

เช่น /naa⁴ ?xxp³ laay¹ me² thom⁴ ?et⁵ baw³ haw⁵ /

คำศัพท์ภาษาไทย

/ʔxxw³/

หมายถึง อาการของเด็กที่อ่อน, วอนขอสิ่งที่ต้องการ โดยเฉพาะ
เมื่อต้องการสิ่งของที่ผู้ใหญ่เห็นว่าไม่มีประโยชน์ เช่น ของเล่น,
หรือ กินขนม โดยเด็กจะร้องไห้กวน ปัจจุบันนี้ ผู้บอกภาษาทั้ง
สามระดับอายุใช้ /ʔxxp³/, /ʔxxw³/ ในความหมายเดียวกัน
เช่น /nɔw² ʔxxw³ yɔ² day⁵ hun³ yon⁴ /
ระดับอายุที่ 3-1

/hoot³/

หมายถึง ภาษนะที่ใช้ไม้ไผ่สานชั้นเดียว รูปทรงสูง ปากกว้าง
ก้นแหลม ใช้สำหรับนั่งชั่วคราวจำนวนไม่มาก

/mooy⁴/

หมายถึง ภาษนะที่ใช้ไม้ไผ่สานสองชั้น ทึบ รูปทรงสูง ก้นกลม
ปากกว้าง ใช้สำหรับนั่งชั่วคราวจำนวนมาก
ปัจจุบันนี้ทั้งสามระดับอายุใช้คำว่า

/mooy⁴/, /hoot³/ ในความหมายเดียวกัน

เช่น / ʔaw¹ nam² hwaat³ mooy⁴ nxx⁴ /

/ ʔaw¹ nam² hwaat³ hoot³ nxx⁴ /

ระดับอายุที่ 3-1

/saʔ⁵lan⁴/

หมายถึง สั่น หรือทำให้สั่นเพื่อฟังเสียง แต่ปัจจุบันจะใช้นี้ใน
ความหมายรวมไปถึง เขย่าก้างไม้, สั่นก้างไม้ เพื่อให้ลูกไม้หล่น
จากต้น

เช่น /phɔɔ⁴ saʔ⁵ lan⁴ ma² ka⁵ lin¹ /

ระดับอายุที่ 3- 1

/waw² phiin²/

หมายถึง เล่าเหตุการณ์, เรื่องราวต่างๆ สุกันฟัง หรือเล่านิทาน
ปัจจุบัน มีความหมายรวมไปถึงนิทาน, กล่าวขวัญคนอื่นในแง่ร้าย

เช่น /waw² phiin² fay³ may² hɔɔ² dik³ nɔw² faŋ³ /

คำศัพท์ภาษาไทย

- ระดับอายุ 3-2
- /phoot³/ หมายถึง นาสัตว์เลี้ยงไปปล่อยในป่า
- ระดับอายุที่ 1
- หมายถึง นาสัตว์เลี้ยงไปปล่อยหรือทิ้งที่ใดก็ได้
- ปัจจุบันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำว่า /phoot³/ และ
- ใช้คำว่า /py³/ ตามคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ โดย
- เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น p1 ให้เป็น p ตามระบบเสียง
- ภาษาไทย
- เช่น /ʔaw¹ mxxw³ pay¹ phoot³ paa³/
- ระดับอายุที่ 3-2
- /ʔaaw¹/ หมายถึง น้องชายของพ่อ
- ระดับอายุที่ 1
- หมายถึง ทั้งน้องชายและน้องสาวของพ่อ
- เช่น /ʔii³ phoʔ² phaa⁴ khoy⁵ pay¹ haɔŋ³ ʔaaw¹/
- ระดับอายุที่ 3-2
- /kaʔ⁵ phap²/ หมายถึง ขึ้นต้นมะพร้าว โดยผู้ขึ้นแอมมือและเข้ากอดต้นมะพร้าวไว้
- แล้วขยับตัวขึ้นช้าๆ
- ระดับอายุที่ 1
- หมายถึง ขึ้นต้นมะพร้าวโดยวิธีใดก็ได้
- ปัจจุบันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำว่า /kaʔ⁵ taap³/
- และใช้คำว่า /khin⁵/ ตามคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ส่วน
- ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 บางคนจะใช้
- /hin²/ ตามคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียง

คำศัพท์ภาษาไทย

พยัญชนะต้น kh ให้เป็น h ตามระบบเสียงภาษาไทย

เช่น /kaʔ⁵ phap² hin² thoʔ² laʔ² nɔy²/

ระดับอายุที่ 3-2

/pɔɔn³hin²/ หมายถึง ยืน หรือส่งของจากข้างล่างขึ้นไปข้างบน เช่น จากใต้ถุนบ้านขึ้นไปบนบ้าน โดยเอาส่งของนั้นลอดช่องระหว่างไม้กระดาน ซึ่งเป็นพื้นกระดานบ้าน ใช้เฉพาะกับสิ่งของ ไม่ใช้กับคน

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง การยืน หรือ ส่งของจากข้างล่างขึ้นไปข้างบน เช่น จากใต้ถุนบ้านขึ้นไปบนบ้าน ของที่ยืนขึ้นไปบนบ้านนั้น จะส่งลอดช่องระหว่างไม้กระดานบ้านหรือผนังก็ได้

ปัจจุบันนี้ ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้คำว่า /hiɛn²khɛn⁵/, /hiɛn²hin²/ตามคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น y ให้เป็น n ในคำว่า /hiɛn²/เปลี่ยนพยัญชนะต้น kh ให้เป็น h ในคำว่า /hin²/ ตามระบบเสียงภาษาไทย เช่น /ʔaw¹ phaa² pɔɔn³ hin² maa³ nxx⁴/

ระดับอายุที่ 3-2

/cop⁵/ หมายถึง ดี, เรียบร้อย คำนี้ใช้เฉพาะกับพฤติกรรมของผู้ใหญ่เท่านั้น

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง ดี, เรียบร้อย คำนี้ใช้กับพฤติกรรมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น /lu² hoɛn³ nii² waw² faŋ³ khwaŋ⁴ caŋ¹ mxxn² cop⁵ nɔʔ²/

คำศัพท์ภาษาไทย

ระดับอายุที่ 3-2

/fiit³/ หมายถึง อาการที่น้ำฝนไหลซึมไปตามรูหรือร่องไม้ซึ่งเป็นฝากระดานบ้านในขณะฝนตก แม้จะมีกันสาดบัง แต่น้ำฝนก็ยังซึมเข้าไปในบ้านได้

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง อาการที่น้ำฝนสาดเข้าไปในบ้านขณะฝนตก
ปัจจุบันนี้ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำว่า /saat³/ ตามคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นไปตามระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

เช่น /fon¹ fiit³ haw² kooŋ¹ hɔɔŋ³/

ระดับอายุที่ 3-2

/phaʔ⁵/ หมายถึง อาการที่น้ำฝนสาดเข้าไปในบ้านขณะฝนตก เพราะไม่มีสิ่งใดมาบัง

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง อาการที่น้ำฝนสาดเข้าไปในบ้านขณะฝนตก ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้คำใดก็ได้ระหว่างคำว่า /fiit³/, /phaʔ⁵/, /saat³/ เพราะใช้ในความหมายเดียวกันคือฝนสาดเข้าไปในบ้าน

เช่น /fon¹ pha^{ʔ5} haw² kooŋ¹ hɔɔŋ³/

ระดับอายุที่ 3-2

/kooŋ¹/ หมายถึง ห้องโถงในบ้านซึ่งเป็นส่วนที่ต่อจากชานบ้านใช้เป็นห้องนอน

เช่น /dxxŋ¹ naŋ² ʔxxn³ muu⁴ nɔʔ² kooŋ¹/

คำศัพท์ภาษาไทย

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง ห้องโถงภายในบ้านซึ่งเป็นส่วนที่ต่อจากชานบ้าน

เช่น /dxxŋ¹ nɔɔn³ nɔ?² kooŋ¹/

3.2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้า

หมายถึง คำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิมมีความหมายรวมหลายอย่าง แต่ผู้บอกภาษาจะใช้คำศัพท์นั้นให้มีความหมายแคบเข้า (มีความหมายเฉพาะอย่าง) มีจำนวน 4 หน่วยย่อย ดังนี้

คำศัพท์ภาษาไทย

/khoo¹/

ระดับอายุที่ 3-2

หมายถึง สะพานที่ทำด้วยวัสดุทุกชนิด ที่คน, สัตว์ และ ยานพาหนะ ข้ามได้

ระดับอายุที่ 1

หมายถึง สะพานไม้ที่ใช้ไม้แก่นทั้งท่อนทอดข้าม หรือเป็นไม้ กระดานแผ่นเดียว หรือหลายแผ่นทอดให้คนเดินผ่านไปมาได้

เช่น /thay⁴ baan⁵ sooy² dew¹ ?et⁵ khoo¹

haam² nam² ?uun¹/

ระดับอายุที่ 3

/sɔɔ⁵ka?⁵phaay⁴/ หมายถึง เลือชิ้นในโดยทั่วไป

ระดับอายุที่ 2-1

หมายถึง เลือชิ้นในของหญิงสูงอายุ เป็นเลื้อห้าตะเข็บ ตัดเย็บ ด้วยผ้าเนื้อหนา ด้านหน้าของตัวเลื้อส่วนที่ต่อจาก หน้าอก มี กระเป๋ามีซี่ปูดปิด ใช้สำหรับเก็บเงิน

คำศัพท์ภาษาไทย

เช่น /sɔɔ⁵kaɿ⁵ phaay⁴ sii¹ siw⁴ hɔɔŋ¹ ʔii³

meɿ² yuu⁴ sɔɔ⁴ /

ระดับอายุที่ 3-1

/lam¹ kaw³/, หมายถึง พูดเรื่องเดิมบ่อยๆ

/lam¹ lay⁴/ ปัจจุบันทั้งสามระดับอายุใช้ในความหมายว่า พูดเรื่องเดิม
บ่อยๆ ฟังไม่รู้เบื่อ

เช่น /ŋaa³ waw² lam¹lay⁴ laay¹ /

/ŋaa³ waw² lam¹ kaw³ laay¹ /

4. คำศัพท์ที่เลิกใช้

จากการศึกษา ลักษณะการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษา
ผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยพบว่า นอกจากจะเกิดการเปลี่ยน-
แปลงคำศัพท์และความหมายของคำแล้ว ยังพบว่ามีความหมายของคำหนึ่งที่ผู้บอกภาษาเลิกใช้
ในชีวิตประจำวัน สาเหตุของการเลิกใช้อาจเป็นเพราะว่าสิ่งของนั้นๆ หรือความคิดนั้นๆ
หายไปจากสังคม ดังนั้นโอกาสในการใช้คำจึงหมดไปจากสังคมนั้น ซึ่งถือว่าเป็นธรรม-
ชาติของภาษาที่ไม่มีการหยุดนิ่งอยู่กับที่ ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและ
สิ่งแวดล้อม เมื่อมีการรับคำใหม่เข้ามาคำศัพท์เก่าก็ย่อมสูญหายไปเป็นธรรมดา

จากจำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 495 หน่วยย่อย พบว่า คำศัพท์ที่เลิก
ใช้แล้ว สามารถจำแนกตามความแตกต่างของการใช้คำศัพท์ ของผู้บอกภาษาทั้งสาม
ระดับอายุ ได้ดังนี้

4.1 ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้แล้ว มีจำนวน 20 หน่วยย่อย ดังนี้

<u>หน่วยย่อย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>	<u>คำศัพท์ที่เลิกใช้</u>
‘เสียเวลา’	/khɔɔk ³ /	/khɔɔ ² /
‘จุกใจ’	/dan ¹ dooŋ ³ /	/huu ¹ dan ¹ khooy ³ /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘หัวเราะเยาะ’	/hoo ¹ khwan ¹ /	/hoo ¹ wan ¹ /
‘เทรวมกัน’	/thee ⁴ hoom ⁴ /	/ka ⁵ thwam ² /
‘จานล้างกะลีส’	/caan ¹ /	/ka ⁵ bx ⁵ /
‘ร่างกาย’ (หัวจรดเท้า)	/ka ⁵ too ¹ /	/khiin ⁴ /
‘สูดในจมูก’	/ka ⁵ siik ³ /	/ka ⁵ si ⁵ /
‘เข้คจจวาระ’	/laan ² kon ⁵ /	/kxxn ⁵ khii ⁵ /
‘ดวงจันทร์’	/daan ¹ /	/too ⁵ lee ² / , / ko ⁵ /
‘มะระ’	/ma ² la ² /	/ma ² sa ⁵ lay ⁴ / *
‘นิเฒ่าบ้าน’	/pxxn ⁵ faa ¹ /	/pha ⁵ laan ² haan ⁴ / **
‘สีม่วง’	/sii ¹ moon ² /	/sii ¹ ?it ⁵ /
‘สีชมพู’	/sii ¹ som ⁴ phuu ⁴ /	/sii ¹ ku ⁵ laap ³ /
‘ขึ้น 1 คำ’	/mi ² khin ⁵ nin ⁵ kham ² /	/mi ² ?v ⁵ moa ⁴ /
‘คาซานรับ’	/?aa ³ /	/kha ² nwa ² / , / dooy ¹ /
‘กาโลชา’	/kwa ³ khaa ¹ /	/kwa ³ haa ¹ /
‘แขนคด’	/khxxn ¹ khot ² / *	/hxxn ¹ phxxn ² /
‘แม่สามี’	/mxx ² ñaa ² /	/?ii ³ me ² ñaa ² /

* คำศัพท์นี้ใช้สำหรับเรียกมะระลูกเล็กๆ พันธุ์พื้นบ้านเท่านั้น

** ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้คำศัพท์นี้เพราะ เฒ่าบ้านชาวผู้ไทยจะทาคั่วด้วยไม้ไผ่สานลายสอง ต่อมานิยมมาใช้ไม้กระดาน ปัจจุบันนี้ชาวผู้ไทยสร้างบ้านด้วยปูนซีเมนต์

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
'พ่อสามี'	/phɔɔ ² puu ³ /	/ʔii ³ pho ² puu ³ /
'พ่อ'	/ʔii ³ pho ³ /	/ʔan ¹ ɲaa ² /*

4.2 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 เลิกใช้ แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ยังใช้ในบางโอกาส และในการพูดกับบางคน มีจำนวน 13 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
'ร่วม'	/khan ⁴ hom ² /	/khan ⁴ ɲuu ² /, /khan ⁴ cɔwɲ ² /
'ไม้กวาด'	/may ² kwaan ³ /	/may ² ɲɔwɲ ⁴ pat ⁵ /
'เสื้อชั้นใน'	/sɔɔ ⁵ san ⁵ nay ⁴ /	/sɔɔ ⁵ ka ⁵ phaay ⁴ /
'ผ้าขาวม้า'	/phxx ⁵ kha ⁵ maa ² /	/phxx ⁴ sii ¹ pa ⁵ doo ¹ /
(นอน)'คว่ำ'	/meep ³ /	/wan ² /
'แม่'	/ʔii ³ me ² /	/be ⁵ /
'เปิดห้อง'	/pɔɔt ³ /	/piit ³ /

* คำว่า "พ่อ" ในภาษาไทยมีใช้ 2 คำคือ คำว่า "ʔii³ pho²" และ "ʔan¹ ɲaa²" โดยใช้ในความหมายที่แตกต่างกันคือ คำว่า ʔan¹ ɲaa² ใช้เรียกพ่อที่เป็นข้าราชการ ส่วนคำว่า ʔii³ pho² ใช้เรียกพ่อที่เป็นชาวนาหรือเป็นเกษตรกร จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาพบว่า ผู้บอกภาษาเคยได้ยินคำว่า ʔan¹ ɲaa² แต่ไม่เคยใช้คำนี้ โดยให้เหตุผลว่าพ่อของผู้บอกภาษาไม่ใช่ข้าราชการ สำหรับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ไม่เคยได้ยินคำว่า ʔan¹ ɲaa² มาก่อน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 เคยได้ยินคนอื่นใช้แต่ปัจจุบันไม่มีใครใช้แล้ว

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘ดวงจันทร์’	/dʰaən¹/	/kʰaən⁵ ka¹⁵/**
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	/pha¹⁵ luŋ⁴ pha¹⁵ laŋ⁴/	/twaam⁵ lwaam²/
‘หายใจ’	/haay¹ cay¹/	/han¹ caɔ¹/*
‘ใส่,สวม’	/say⁴/	/sop³/
‘หน้าต่าง’	/pa¹³ tuu¹ bwaŋ³/	/pʰaŋ³ ʔeem⁵/
‘กากหมู’	/kheep³ muu¹/	/khii⁵ khe¹² muu¹/

4.3 ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 เลิกใช้ แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ยังใช้ในบางโอกาส และในการพูดกับบางคน มีจำนวน 12 หน่วยอรรถดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘พ่อตา’	/phwa² thaŋ⁴/*	/ʔii³ pho¹² thaŋ⁴/
‘ขี้อาย’	/khii⁵ ʔaay¹/*	/khii⁵ baɔ⁵/
‘แขนคด’	/khxxn¹ khot²/*	/hxxn¹ khon¹/
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/pa¹⁵ ʔaŋ¹/*	/pa¹⁵ pham²/
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/khin⁵/*	/ka¹⁵ daap³/
‘ยื่น’	/niin²/*	/dee³/
‘ตุ่มน้ำ’	/ʔooŋ³/	/ʔxxŋ³/
‘คนรับใช้’	/khon⁴ say²/*	/khii⁵ khwa²/
‘มันสาปะหลัง’	/man⁴ sam¹ pa¹⁵ laŋ¹/*	/men⁴ ton⁵/

* คูณจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

หน้า 215-280

** เป็นคำศัพท์ที่ผู้สูงอายุใช้เรียกพระจันทร์ ผู้สูงอายุบางคนอาจใช้คำศัพท์นี้

ว่าให้ได้กกล้วย ส่วนคำว่า /dʰaən¹/ ใช้โดยทั่วไป

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘สมน้ำหน้า’	/som ¹ nam ² naa ² /	/som ¹ phiin ² /
‘สีเขียว’	/sii ¹ kheew ¹ /	/sii ¹ siw ⁴ /
(กระโปรง) ‘ล้น’	/khawn ¹ /	/kit ⁵ /

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ทำให้ทราบว่าสาเหตุที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เลือกใช้คำศัพท์เหล่านี้ในบางโอกาส และใช้กับบุคคลบางคน เพราะหลีกเลี่ยงการอธิบายเพิ่มเติมเนื่องจากคนที่อายุน้อยกว่าเริ่มไม่เข้าใจคำศัพท์เดิม

4.4 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้ มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘ฟัสะน้ำ’	/phii ² /	/ʔɔɔy ⁵ phay ² /
‘หอยกาบ’	/hɔɔy ¹ kap ⁵ kii ⁵ /	/hɔɔy ¹ txxt ³ /
‘ริมฝีปาก’	/khii ⁵ sop ⁵ /	/him ⁴ suu ¹ paʔ ⁵ /

4.5 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เข้าใจความหมายและใช้ในบางโอกาส ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่ใช้แล้ว เพราะไม่มีโอกาสใช้ มีจำนวน 2 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	คำศัพท์ที่เลิกใช้
‘คายหน้า’	/see ¹ ñaa ² /	/khoo ¹ ñaa ² /
‘คนรับใช้’	/khon ⁴ say ² /	/khii ⁵ lxxɿ ² /*

* ดูจำนวนคน, บุคคลและคำศัพท์ที่ใช้ในหน่วยอรรถนี้จากภาคผนวก ก

จากการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้คำ และความหมายของคำในภาษาไทย
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พบว่า การใช้ภาษาไทยของ
บุคคลทั้งสามระดับอายุเปลี่ยนแปลงเพราะได้รับอิทธิพลจากคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ
โดยผ่านสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ที่แพร่กระจายไปทุกหมู่บ้าน จากการ
เดินทางไปเก็บข้อมูลภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่าครอบครัวของผู้บอกภาษาทุกคนมีโทรทัศน์
ใช้ แม้บางครอบครัวดูจากสภาพภายนอกจะบ่งบอกถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
ไม่ดีเท่าที่ควรก็ตาม

นอกจากนี้ การศึกษาก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษา
ผู้ไทย เพราะเมื่อรัฐบาลประกาศขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ทำให้นักเรียน
ได้ศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โอกาสที่ได้ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ จึงมีมาก
ยิ่งขึ้น

เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย
ของบุคคลทั้งสามระดับอายุ

‘กระซิบ’ /siim⁵/

‘ก่อไฟ’ /dan¹ fay⁴/

‘โกหก’ /khii⁵ to?⁵/

‘ข้าวติดคอ’ /khxxn² khaw⁵/

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ควัก, ล้วง’	/cok ⁵ /
‘จุ่ม’	/cam ⁵ /
‘เช็ดออกจากระ’	/laan ² kon ⁵ /
‘เช็ดหน้า’	/bɔɔt ³ /
‘แช่ข้าวเหนียว’	/maa ³ khaw ⁵ /
(นอน) ‘ดื่น’	/khwaan ⁵ /
‘ถอน’ (พืช-ผัก)	/lok ² /
(ภาชนะที่ทำด้วยโลหะ) ‘ทะลุ’	/sɔɔt ³ /
‘ทะาะ’	/hxxn ² /
‘พัด’	/wii ³ /
‘ระบายน้ำ’	/pen ³ nam ² /
‘เรี่ยไร’	/phxx ⁴ /
‘คุ้มครอง’	/kum ⁵ /
‘ล้าง’ (ด้วยน้ำเปล่า)	/lay ³ /
‘สลัก’	/sa ⁵ mak ² /
‘หมุนหมอน’	/muun ¹ mɔɔn ¹ /
‘แอบดู’	/cɔɔp ³ bɔɔn ³ /
‘หมัก’ (หมักเกลือเพื่อจะนำไปตาก)	/ɔɔp ³ /
‘ใส่เชื้อไฟ’	/ɔɔy ¹ /
‘อุ้มไว้ที่หลัง’	/ɔɔn ¹ /
‘อุ้มไว้ที่เอว’ (อุ้มเด็กเล็กๆ)	/cee ³ /
<u>หมวดนามทั่วไป</u>	
‘ยุ่งข้าว’	/law ² /
‘เมียของเพื่อนสนิท’	/mxx ² sew ⁴ /

หน่วยอรรถ

‘ชนมจีน’	/khaw ⁵ pun ⁵ /
‘บ่อน้ำ’	/nam ² saan ² /
‘จานล้างกะล่ำ’	/caan ¹ /
‘พัด’	/wii ³ /
‘ท่อนเบ็ด’	/pɔm ³ /
‘กะลา’ (มะพร้าว)	/ka ⁷ po ⁷ /
‘ถังน้ำ’	/khu ⁷ /
‘เปล’	/ʔuu ⁵ /
‘โพรง’	/koon ¹ /
‘ตาข่าย’	/n̩xxn ² /
‘สืชมพู่’	/sii ¹ som ⁴ phuu ⁴ /

หมวดพืช-สัตว์

‘ชะอม’	/phak ⁵ naw ⁴ /
‘ข้าวพันธุ์หนัก’	/khaw ⁵ ɲan ⁴ /
‘ข้าวพันธุ์เบา’	/khaw ⁵ dɔw ¹ /
‘กึ่งไม้’	/ɲaa ² may ² /
‘กอกก’	/phi ¹ /
‘สาหร่าย’ (ตะไคร่น้ำ)	/thaw ³ /
‘แมงลัก’	/ʔii ³ tuu ³ /
‘กุยช่าย’	/phak ⁵ pxxn ⁵ /
‘ควายเผือก’	/khwaay ³ dɔm ³ /
‘กึ่งกำ’	/ka ⁷ pɔw ¹ /
‘แมลงป่อง’	/mxxn ⁴ ɲɔw ³ /
‘จระเข้’	/khxx ⁵ /

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘ปลาช่อน’

/paa¹ khoo²/หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘คัดจมูก’

/tan¹ dan¹/

‘หูด’

/khii⁵ ka⁷ too³/หมวดคำขยาย

‘ลูกคนสุดท้าย’

/lu² laa²/

‘ใส่เสื้อ’

/pxxn¹/

‘ผอม’

/cway¹/

‘ดี’ (นำพอใจ)

/cop⁵/

(นั่ง)ยองๆ’

/yoo³ yoo⁴/

(ได้ดี)เกินหน้า’

/lɛɛ²/

‘ชี้เท้า’

/khii⁵ laay²/หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์

‘วันนี้’

/miɛ² nii²/

‘พรุ่งนี้’

/miɛ² ɲiɛ³/

‘มะรืนนี้’

/miɛ² hii³/

‘มะรืน’

/miɛ² tin⁵/

‘จับทุบราคา’

/kop⁵ kin¹ daen¹/หมวดอื่นๆ

คำแสดงคำถาม ‘ก็’

/cak⁵/

ลักษณะนามของเนื้อ ‘ชิ้น’

/too³/

ลักษณะนามของมะพร้าว ‘ทะลาย’

/sxxn⁴/

ลักษณะนามของสารกับข้าว ‘สารับ’

/phaa⁴/

‘คำสรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์’

/kuu¹/

4.1.2 คำศัพท์ที่มีมากกว่า 1 รูปแบบ หมายถึง คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสาม
ระดับอายุใช้ร่วมกัน มีรูปแบบมากกว่า 1 รูปแบบ ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะภาษาผู้ไทยที่ใช้
แตกต่างไปจากคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ผู้บอกภาษา
นำมาใช้แทนคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมโดยเปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทย
มีจำนวน 255 หน่วยย่อย ดังนี้

หน่วยย่อย

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

หมวดกริยาอาการ

‘กระจัดกระจาย’	/saʔ ² saay ³ /, /yaay ¹ /
‘กระโดด’	/kaʔ ⁵ doot ³ /, /khaʔ ⁵ ñok ² /
‘กระเด็น’	/foŋ ⁵ /, /kaʔ ⁵ den ¹ /
‘กระเียบ’	khaʔ ⁵ ñap ² , /ñap ² /
‘กระตุกกระตัก’	/tiin ¹ /, /nin ¹ /
‘กลุ่มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /, /kum ⁵ cœ ¹ /
‘โกน’	/thxx ¹ /, /koon ¹ /
‘โกรธ/โมโห’	/haay ² /, /suun ¹ /
‘กวน’(ขม)	/khaʔ ² lon ⁴ /, /koon ¹ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘กระพริบตา’

/kaʔ⁵ phap² taa¹/,/kaʔ⁵ phip² taa¹/

‘โกว’ (เบล)

/con⁵/,/wit²/

‘กรอกน้ำ’

/haay² nam²/,/nin² nam²/

‘เขม่ว’ (ท้อง)

/khaʔ⁵ mxp²/,/wxxp³/

‘เขย้า’ (ต้นไม้)

/saʔ⁵ law²/,/saʔ⁵ lan²/

‘ช้วน’ (ใช้กับคนและสัตว์)

/num¹/,/khoon⁴/

‘แขวน’

/khwxxn¹/,/hvv⁵/

‘ควานหา’

/nom⁴ haa¹/,/nom⁴/

‘คน’ (ใช้มือคนในน้ำ)

/saaw⁴/,/saʔ⁵ laaw⁴/

‘จั่วเงีย’

/nan³ miʔ² siin²/,/faan³ khii⁵ taa¹/

‘ง้วนอน’

/yʌʔ² nvv³/,/yaak³ nvv³/

‘จับต้อง’

/baay¹/,/cap⁵/

หน่วยวรรณ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘จักจี้’	/lak ² ka ⁵ neem ¹ /, /lak ² neem ¹ /
‘มองดูด้วยความเอาใจใส่’	/nxxm ³ bɔŋ ³ /, /sɔw ³ bɔŋ ³ /
‘ชื่นชม’	/sa ⁵ ɨw ¹ n ¹ /, /ca ⁵ ɨw ¹ n ¹ /
‘ชน’	/tam ¹ /, /son ⁴ /
‘ชะงัก’	/ka ⁵ con ⁵ /, /con ⁵ /
‘ดัด’ (ทำให้ตรง)	/bet ⁵ /, /dat ⁵ /
‘เด็ด (ใบไม้)’	/pit ⁵ /, /det ⁵ /
(แกง) ‘เดือด’	/fot ² /, /dɔɔt ³ /
‘เผา’ (ขยะ)	/cuut ³ /, /phaw ¹ /
‘เติม’ (เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่)	/ɨaw ¹ maa ³ sɔɔ ³ /, /tiim ³ /
‘ตรวจ’	/toot ³ /, /koot ³ /
‘ตะคอก’	/hx ² /, /ka ⁵ saak ³ /

<u>หน่วยวรรณ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ถลกผ้า’	/hi ² /, /cɔw ⁵ /
‘ถู’ (ชี้โคล)	/huk ² /, /thuu ¹ /
‘ทะเลาะกัน’ (พูดโต้แย้ง)	/sɔw ⁴ /, /theen ¹ /
‘พบ’	/phɔw ² /, /phop ² /
‘นิมทา’	/waw ² khwan ¹ /, /waw ² phii ² /
‘เปื้อน’	/pɔɔt ³ /, /bɔɔ ³ /
‘ขาม’	/khɔw ² /, /noo ⁴ /
‘เบเยี่ยมญาติ’ (ต่างจังหวัด)	/yaam ¹ phii ² nɔw ² /, /yeem ² phii ² nɔw ² /
‘บลุกบลิ้า’	/kum ¹ /, /pam ⁵ /
‘ผลึก’	/suk ⁵ /, /ñuu ² /
‘เพาะ’ (ต้นกล้า)	/caat ³ /, /kaa ⁵ /
‘แย่ง’	/siin ⁴ /, /ñaat ³ /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ส่งของลงข้างล่าง’	/n̄in ² loŋ ³ /, /pɔŋ ³ loŋ ³ /
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/n̄in ² h̄in ² /, /n̄in ² kh̄in ² /
‘ราด’ (น้ำ)	/hwaat ³ /, /hot ¹ /
‘รีบ’	/faaw ² /, /caaw ⁵ /
‘เรียบร้อย’ (ไม่ชน)	/huu ² /, /cop ⁵ /
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	/ʔa ⁵ n̄u ² ʔa ⁵ n̄a ⁵ /, /pha ² luŋ ⁴ pha ² laŋ ⁴ /, /sii ¹ sa ⁵ /
‘เรียงจยยะแซยง’	/khii ⁵ leet ³ /, /khii ⁵ deet ³ /
‘รองน้ำ’	/kaan ¹ nam ² /, /toon ³ nam ² /
‘ลาก’	/kxx ³ /, /din ¹ /
‘เล่น’	/len ⁴ /, /din ⁵ /
‘เลื่อน’	/tuut ³ /, /suk ² /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘วัดความยาว’	/thx ² /, /wat ² /
‘สะบัดผ้า’ (ตาก)	/sa ⁵ law ⁴ /, /sa ⁵ lit ² /
‘สุ่มไฟ’	/cu ⁵ fay ³ /, /sum ¹ fay ³ /
‘สูด’ (น้ำมูก)	/ka ⁵ siik ³ /, /siik ³ /
‘เล็ง’	/nxx ⁴ /, /len ⁴ /
‘หยุด’	/saw ⁴ /, /yut ² /
‘หัวหมุน’	/hoo ¹ pin ³ /, /hoo ¹ mun ¹ /
‘หัน’	/pin ³ /, /han ¹ /
‘หล่น’	/luut ³ /, /lut ² /
‘อ้อน’	/ʔxxw ³ /, /ʔxxp ³ /
(นั่ง) ‘คลอเคลีย’	/sa ⁵ mx ² /, /fəə ² /
‘เตรียมของ’	/haa ¹ khəəŋ ² /, /haaŋ ² khəəŋ ² /

หน่วยยรรย	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แกะ’ (หน่อไม้)	/bay ⁵ /, /kxʔ ⁵ /
‘แตกาบอ่อน’	/poŋ ³ /, /txʔ ⁵ /
‘ยกขึ้นส่อง’	/ŋjɔŋ ⁴ /, /nok ² /
‘เดินกะเผลก’	/ŋaən ² kaʔ ⁵ yek ² /, /ŋaən ² khaa ¹ yek ² /
‘รักษาพยาบาล’	/poo ¹ /, /lak ² saa ¹ /
‘ฝนซา’	/fon ¹ ʔɔŋ ⁵ /, /fon ¹ saw ⁴ /
‘มีครรภ’	/yuu ⁴ luʔ ² /, /maan ⁴ /
‘ถูกดู’	/thiʔ ² daa ³ /, /thiʔ ² haay ² /
‘เจาะให้ทะลุ’	/cɔʔ ⁵ /, /sii ³ /
‘วางของซ้อนกัน’	/thɔŋ ³ /, /sɔŋ ² /
‘เปลี่ยน’ (ผ้า)	/kxx ⁵ /, /peen ³ /
‘อมยิ้ม’	/num ⁴ /, /ʔom ¹ yim ² /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ลับมีด’	/fon ¹ miit ³ /, /lap ² miit ³ /
‘ประชิด’	/ʔet ⁵ səw ⁴ /, /het ² say ⁴ /
‘ปลอบ’ (ใช้คำพูด)	/nɔ ² /, /naw ² /
‘ประคอง’ (คนป่วย)	/coom ¹ /, /soom ³ /
‘จี้เอาจ’	/cok ² soon ⁴ /, /cok ² ʔxxw ¹ /
‘พูดมาก’	/waw ² pen ¹ /, /pa ⁷ pen ¹ /
‘เก็บ’	/meen ² /, /ʔaw ¹ pay ¹ wen ² /, /ʔaw ¹ pay ¹ way ² /
‘คุยกัน’	/khuy ³ dew ¹ /, /khuy ³ kan ¹ /, /ʔxxn ³ dew ¹ /
‘ปิดประตู’	/ŋip ⁵ /, /ʔat ⁵ /, /pit ⁵ /
(นอน) ‘สะดุ้ง’	/sa ⁷ dɔw ³ /, /diin ⁵ /, /khan ⁴ khəw ² /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘ปิด’ (ป้องกันสิ่งใดสิ่งหนึ่ง)

/pok⁵/,/pit⁵/,/ʔat⁵/

‘รู้จ้, พิถีพินันการกิน’

/lɔʔ²/,/hiʔ²/,/ʔaʔ⁵ hiʔ²/

‘ใส่, สวม’

/sup⁵/,/sop⁵/,/sɔɔ³/

(ฝน) ‘สาด’

/fiit³/,/phaʔ⁵/,/saat³/

‘ห้วยคะมา’

/hoo¹ doon¹/,/hoo¹ soon⁴/,/hoo¹ khaʔ² mam⁴/

‘หิว’ (ข้าว)

/yɔʔ² khaw⁵/,/hiw¹ khaw⁵/,/yaak³ khaw⁵/

‘เอ็นพลิก’

/khaʔ⁵ lɔɔt³/,/phaʔ² lik²/,/khaʔ⁵ lɔy²/

‘ลอด’

/lɔɔt³/,/mon⁴/,/bon⁵/

<u>หน่วยยอรรณ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ไน้ม’ (กิ่งไม้)	/kwaŋ ³ /, /noom ² /, /diŋ ¹ /, /cwaŋ ³ /
‘พลิก’ (กลับ, เปลี่ยน)	/piin ⁵ /, /fiin ² /, /phik ² /
‘แคะ’ (ขี้หู)	/ciim ⁵ /, /khxʔ ² /, /kxʔ ⁵ /
‘สั่น’ (ทกลั่น)	/miin ² /, /phaʔ ⁵ laat ³ /, /miin ² phaʔ ⁵ laat ³ /
‘บล็อบ’ (โดยใช้สิ่งของล่อ)	/ʔwa y ¹ /, /ŋoʔ ² /, /ŋaw ² /
‘ยกของหนัก’	/coom ¹ /, /ŋwa ⁴ /, /nok ² /
‘ยกของเบา’	/coom ¹ /, /ŋwa ⁴ /, /nok ² /

หน่วยอรรถ

(เดิน) ตักหลุม'

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน/tok⁵ lum¹/,/tok⁵ caʔ⁵ lup²/,/tok⁵ taʔ⁵ lup²/หมวดนามทั่วไป

'ข้าวต้มทรงเครื่อง'

/khaw⁵ tom⁵/,/khaw⁵ peʔ⁵/

'ครัว'

/həɯn³ fay³/,/həɯn³ khoo⁴/

'ปลายข้าว'

/khaw⁵ peen¹/,/khaw⁵ paay¹/

'ปุ๋ยคอก'

/khii⁵ fun¹/,/fun¹/

'ภาชนะอาหาร'

/kaʔ⁵ took³/,/phaa³ khaw⁵/

'หัวหน้ากลุ่มผู้ชาย'

/phwə² poo⁴/,/hoo¹ naa²/

'หัวหน้ากลุ่มผู้หญิง'

/mxx² poo⁴/,/hoo¹ naa²/

'มะเขงก'

/maʔ² kwək³/,/maʔ² kw⁵/

'อาเจียน'

/haʔ²/,/haak³/

'กระเป๋ากางเกง'

/thon¹ son⁵/,/kaʔ⁵ paw¹ son⁵/

<u>หน่วยยรรย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘บับวก’	/phak ⁵ nɔʔ ² /, /phak ⁵ nɔʔk ³ /
‘ไซข้าว’	/khay ³ hoon ² /, /khay ³ khaw ⁵ /
‘ขวด’	/koot ³ /, /khoot ³ /
‘ซ็อน’	/boon ³ /, /sɔʔn ² /
‘ครก’	/sok ² /, /khok ² /
‘ภาชนะนั่งข้าว’	/mooy ⁴ /, /hoot ³ /
‘ผ้าเช็ดหน้า’	/phxx ⁴ mon ⁴ /, /phaa ² set ² naa ² /
‘กรรไกร’	/mit ² tat ⁵ /, /miit ³ tat ⁵ /
‘จอบ’	/nɔʔ ¹ cok ⁵ /, /seem ¹ cok ⁵ /
‘เสียม’	/nɔʔ ¹ dam ⁵ /, /seem ¹ dam ⁵ /
‘กาไลชา’	/kɔʔ ⁵ khaa ¹ /, /kam ¹ lay ⁴ khaa ¹ /
‘เลื้อยคอกกระเช้า’	/sɔʔ ⁵ phoon ⁴ /, /sɔʔ ⁵ khɔʔ ⁴ phoon ⁴ /

<u>หน่วยยรรย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ไม้กวาด’	/may ² kwaat ³ /, /may ² fway ⁴ /
‘यो’ (เครื่องมือจับปลา)	/caʔ ⁵ lun ² /, /kaʔ ⁵ dun ⁵ /
‘กระดุม’ (ล้อ)	/maʔ ³ tin ³ /, /kaʔ ⁵ dum ¹ /
‘ดินเหนียว’	/din ¹ daʔ ⁵ /, /din ¹ daak ³ /
‘สนิม’	/khii ⁵ saʔ ⁵ nim ¹ /, /khii ⁵ meen ⁴ /
‘ดวงอาทิตย์’	/taʔ ⁵ ɲen ³ /, /taʔ ⁵ wen ³ /
‘เนิน’	/mɔɔ ⁴ /, /noon ⁴ /
‘นรก’	/mɔɔ ⁴ laʔ ² hok ² /, /naʔ ² lok ² /
‘คนรับใช้’	/khon ⁴ say ² /, /khɔɔy ⁵ /
‘สัตว์ตัวผู้’	/too ¹ thək ⁴ /, /too ¹ phuu ⁴ /
‘ดวงจันทร์’	/ʔii ³ kɔɔɲ ⁵ /, /dɔɔn ¹ /
‘ไม้ฟ้าน้ำ’	/pxxn ⁵ faa ¹ /, /faa ¹ hɔɔn ⁴ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘ผ้าขาวม้า’

/phxx⁴ kha² maa²/,/phaa⁵ kha² maa²/

‘มูมห้อง’

/cxx¹ haon⁴/,/cxx¹ haŋ⁵/,/cxx¹/

‘ไม้กระดาน’ (ใช้ปูพื้นเรือน)

/pxxn⁵/,/pxxn⁵ haon⁴/,/pxxn⁵ phiin²/,/may² pxxn⁵/

‘ห้องนอน’

/koon¹/,/haŋ⁵ nɔɔ³/,/bɔn³ nɔɔ³/หมวดพืช-สัตว์

‘ข้าวเหนียวดำ’

/khaw⁵ kam³/,/khaw⁵ dam¹/

‘สระแหม่น’

/ʔii³ saəm¹/,/phak⁵ thaəm¹/

‘มันเทศ’

/men⁴ kxxw¹/,/man⁴ kxxw¹/

‘มันแกว’

/hoo¹ ʔen¹/,/man⁴ phaw⁴/

‘มะขามเทศ’

/ma² haam¹ pxx¹/,/ma² khaam¹ pxx¹/

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘มะเขือพวง’	/maʔ ² hxxŋ ² /, /maʔ ² khxxŋ ² /
‘ผักทอง’	/maʔ ² ʔuup ³ /, /maʔ ² ʔɛʔ ⁵ /
‘ยี่หระ’	/hwaam ¹ thay ⁴ /, /hwaam ¹ hwa ³ /
‘พริก’	/maʔ ⁵ khit ⁵ /, /maʔ ⁵ phet ⁵ /
‘ตำลึง’ (ชื่อผัก)	/tam ¹ liŋ ⁴ /, /tam ¹ liŋ ⁴ /
‘เห็ดลมแห้ง’ (ชื่อพืช)	/het ⁵ kaʔ ⁵ dxxŋ ⁵ /, /het ⁵ kaʔ ⁵ daan ⁵ /
‘มะเขือยาว’	/maʔ ² khəw ¹ ham ¹ maa ² /, /maʔ ² khəw ¹ ɲaaw ⁴ /
‘มะอึก’	/maʔ ² khəw ¹ khaay ⁴ /, /maʔ ² ʔək ³ /
‘ดอกเฟื่องฟ้า’	/dwaʔ ⁵ kaʔ ⁵ daat ³ /, /dwaʔ ⁵ fəwŋ ² faa ² /
‘ดอกมะลิ’	/dwaʔ ⁵ swaŋ ² /, /dwaʔ ⁵ maʔ ² liʔ ² /
‘ดอกไม้ตูม’	/dwaʔ ⁵ cuum ¹ /, /dwaʔ ⁵ tuum ¹ /, /dwaʔ ⁵ kaʔ ⁵ tum ³ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘หมามุ่ย’

/tum¹ ñxx³/,/tam¹ ñxx³/

‘นุ่น’

/ɲiw²/,/nun²/

‘พยาธิ’

/khii⁵ ka⁵ ti⁵/,/pha² ñaat³/

‘ชีแมลงวัน’

/khii⁵ mxxɲ⁴ hon²/,/khii⁵ mxxɲ⁴ wan⁴/

‘แมลงปอ’

/mxxɲ⁴ nam² mo²/,/mxxɲ⁴ pɔɔ¹/

‘ปลาไหล’

/ʔeen³/,/yeen⁴/

‘หอยเล็บม้า’

/hɔɔy¹ lep² maa²/,/hɔɔy¹ tim⁵ noot³/

‘มะเขือขึ้น’

/ma² khɔɔ¹ khiɪn³/,/ma² khɔɔ¹ hin⁴/

‘มะเขือเปรี้ยว’

/ma² khɔɔ¹ khɔɔ³ nɔɔy²/,/ma² khɔɔ¹ khɔɔ³/

‘มะเขือเปราะ’

/ma² khɔɔ¹ waan¹/,/ma² khɔɔ¹ phɔy³/,/ma² khɔɔ¹ pɔɔ⁵/

‘บานไม่รู้โรย’

/baan¹ may² luu² looy⁴/,/saam¹ pii¹/,/hoo¹ loon²/

หน่วยอรรถหมวดโรคและการผิดปกติ

‘ตาเข’

/taa¹ sooŋ⁴/,/taa¹ lee⁴/

‘ท้องอืด’

/thooŋ² ñiiŋ²/,/ñiiŋ² thooŋ²/

‘ฟันหลอ’

/hxxw⁵ woŋ⁴/,/khxxw⁵ woŋ⁴/

‘ฟันเหยิน’

/hxxw⁵ cooŋ¹/,/khxxw⁵ cooŋ¹/

‘แขนคด’

/khxxn¹ khoŋ¹/,/khxxn¹ khot²/

‘ขาเป็นตะคริว’

/bii¹ khxxŋ² pan⁵/,/khxxŋ² pan⁵/

‘ตัวร้อน’

/kaŋ⁵ too¹ hooŋ²/,/kaŋ⁵ too¹ hxxm²/,/khiiŋ³ hxxm²/

‘คอพอก’

/khoo⁴ neen¹/,/khoo⁴ ʔooŋ¹/,/khoo⁴ phook³/หมวดคำขยาย

(นั่ง) ‘อ้าซ่า’

/ŋaŋ²/,/ʔaa⁵/

‘เสียเวลา’

/khooŋ³/,/see¹ wee³ laa³/

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘เจียบ’	/mit ² /,
	/neep ³ /
‘วิ่งเร็ว’	/lxxn ² han ¹ /,
	/lxxn ² way ⁴ /
(นอน)‘คว่ำ’	/meep ³ /,
	/khwa ⁴ /
(นั่ง)‘คร่อม’	/ca ⁷ khaap ³ /,
	/ta ⁷ khaap ³ /
‘เลขตามเลข’	/ka ⁷ thəon ⁴ /,
	/tok ³ ka ⁷ thəon ⁴ /
‘ฉลาด’	/pəw ³ /,
	/ken ³ /
‘อึดหนาระอาใจ’	/bəw ³ /,
	/pəw ³ /
‘สมน้ำหน้า’	/som ¹ phəw ³ dii ¹ /,
	/som ¹ nam ² naa ² /
‘ยากจน’	/thok ² ǵa ² /,
	/thuk ² /
‘เดินตรง’	/ǵaan ² sii ² /,
	/ǵaan ² sɔŋ ⁴ /
‘ขรุขระ’ (เป็นหลุมเป็นบ่อ)	/ta ⁷ lup ² /,
	/ca ⁷ lup ² /
‘แคบ’	/həw ³ /,
	/khxxp ³ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

(นั่ง) ‘พับเพียบ’

/taʔ⁵ mɔɔp³/,/phap² pheap³/

‘คืบคั่ง, เต็ม’ (น้ำ)

/hoŋ²/,/ʔaŋ³/

‘เท่ากัน’

/thɔɔ² dew¹/,/thɔɔ² kan¹/

(ดิน) ‘แตกกระแหง’

/txʔ⁵ haap³/,/txʔ⁵ khɔɔp³/,/txʔ⁵ hɔɔp³/

‘พูดซ้ำซาก’

/waw² lam¹ kaw³/,/waw² lam¹ lay⁴/,/waw² lam¹ lii² lam¹ lay⁴/หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘เวลาจวนค่ำ’

/khɔɔ⁴ kham²/,/saʔ² lum²/

‘ตอนเย็น’

/mi² lxxŋ⁴/,/tɔɔn¹ lxxŋ⁴/

‘น้ำค้าง’

/nam² mɔʔ²/,/nam² mɔɔk³/

‘ฟ้าผ่า’

/faa² pxx⁵/,/faa² phaa⁴/

‘ฟ้าแลบ’

/faa² maʔ² lxxp³ lɔɔm²/,/faa² lxxp³/,/faa² mxxp³/,/faa² maap³ lɔɔm²/

หน่วยอรรถ

‘แรม14-15ค่ำ’

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน/mii² sin¹ dap⁵/,/mii² dap⁵/หมวดอวัยวะ

‘หู’

/khii⁵ phoon²/,/phun⁴/

‘ริมฝีปาก’

/khii⁵ sop⁵/,/him⁴ pa⁵/

‘จมูกโต่ง’

/dan¹ doon³/,/dan¹ moo⁴/

‘จมูกแบน’

/dan¹ mxxp³/,/hoo¹ dan¹ mxxp³/

‘ท้ายทอย’

/ŋ>>n² don⁵/,/ka⁵ don⁵/

‘ชี้’

/khii⁵ hxxw²/,/khii⁵ khxxw²/

‘สะตือ’

/say² bi¹/,/sa⁵ bi¹/

‘เข้า’

/hoo¹ khooy⁴/,/hoo¹ khaw³/

‘หัวแม่มือ’

/mxx² poo²/,/hoo¹ poo⁵ mi³/

‘ขวัญบนศีรษะ’

/cam⁵ wan¹/,/cam⁵ khwan¹/,/c>>m¹ khwan¹/

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบันหมวดเครือญาติ

‘น้าผู้ชาย’

/naa²/,/naa² baaw³/

‘น้าผู้หญิง’

/naa²/,/naa² saaw¹/

‘แม่สามี’

/ṇaa²/,/mxx² ṇaa²/

‘พ่อสามี’

/phw² puu⁵/,/puu⁵/

‘พ่อ’

/phw²/,/?ii³ pho³/,/pho³/

‘แม่’

/mxx²/,/me²/,/?ii³ me²/

‘ลูกสะใภ้’

/lu² sa⁵ phay²/,/lu² phay²/,/lu² phw²/หมวดอื่นๆ

คำแสดงคำถาม ‘ใช้ไหม’

/mxxn² bw⁵/,/bw⁵/

คำแสดงคำถาม ‘อย่างไร’

/bxxp³ lɔɔ⁴/,/nxxw⁴ lɔɔ⁴/

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
คำแสดงคำถาม 'เมื่อไร'	/mii ² lo ⁴ /, /mii ² day ¹ /
คำแสดงคำถาม 'ที่ไหน'	/si ² lo ⁴ /, /yuu ⁴ say ¹ /
คำแสดงคำถาม 'ใคร'	/phay ¹ /, /pho ⁴ /
คำแสดงคำถาม 'เท่าไร'	/tho ² lo ⁴ /, /tho ³ lo ⁴ /, /tho ³ day ¹ /, /tho ² day ¹ /
คำแสดงคำถาม 'อะไร'	/mxn ² nan ¹ /, /pha ⁵ lo ¹ /, /pho ¹ /
ลักษณะนามของแก้วน้ำ 'ใบ'	/nooy ⁴ /, /bo ¹ /
ลักษณะนามของตะกร้า 'ใบ'	/nuay ⁴ /, /nooy ⁴ /
ลักษณะนามของผ้าชิ้น 'ผืน'	/toon ³ /, /phiin ¹ /
ลักษณะนามของข้าวต้มมัด 'มัด'	/khoom ⁴ /, /khoom ² /
ลักษณะนามของแคน 'เต้า'	/doon ¹ /, /ian ¹ /
ลักษณะนามของนา 'ผืน'	/hay ² /, /ho ² /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
ลักษณะนามของรองเท้า ‘ข้าง’	/kin ³ /, /bɔɔŋ ⁵ /
ลักษณะนามของพวงดอกไม้ ‘พวง’	/phoo ² /, /phooŋ ⁴ /
ลักษณะนามของขันตักน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /, /ʔan ¹ /, /bɔɔ ¹ /
คำบุพบท ‘ข้างบน’	/thaan ⁴ thɔɔŋ ⁴ /, /thɔɔŋ ⁴ /
คำบุพบท ‘ใกล้’	/khɔɔ ² /, /kay ⁵ /
คำบุพบท ‘นี้’	/phii ² /, /mɔŋ ⁴ nii ⁴ /
คำบุพบท ‘โน้น’	/phuun ² /, /taʔ ⁵ phuun ² /, /yuu ⁴ phuun ² /
คำลงท้าย ‘หรือ’	/laʔ ² /, /dɔʔ ⁵ /
คำลงท้าย ‘หรือ’	/bɔʔ ⁵ /, /bɔɔ ³ /
คำลงท้าย ‘หน่อยนะ’	/nxx ⁴ /, /dxx ³ /
คำลงท้าย ‘ใช่ไหม’	/mxxn ² bɔʔ ⁵ /,

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

คำลงท้าย 'นะ'

/bəə³ /,/laʔ² waa⁴ //dɔʔ⁵ /,/dɔɔ⁵ /

คำลงท้าย 'เถอะ'

/thɔʔ² /,/duʔ⁵ /

'สรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์'

/kuu¹ /,/kan¹ /,/khɔy⁵ /,/ʔen¹ /,/haw⁴ /,/tuu¹ /,/phuu⁵ khaa⁵ /,/phuu⁵ caw⁵ /

'สรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์'

/sum³ haw⁴ /,/sum³ kuu¹ /,/sum³ ʔen¹ /,/sum³ tuu¹ /,/thay⁴ tuu¹ /,/thay⁴ haw⁴ /,/thay⁴ khɔy⁵ /,/muu⁴ haw⁴ /

'สรรพนามบุรุษที่ 2 เอกพจน์'

/mɛ̃ŋ⁴ /,/caw⁵ /,

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
	/thaw ⁴ /,
	/too ¹ /,
	/than ² laay ¹ /,
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 พหูพจน์’	/sum ³ too ¹ /,
	/sum ³ caw ⁵ /,
	/sum ³ miŋ ⁴ /,
	/muu ⁴ too ¹ /
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 เอกพจน์’	/laaw ⁴ /,
	/man ⁴ /,
	/phən ² /
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 พหูพจน์’	/sum ³ man ⁴ /,
	/sum ³ kha ⁵ caw ⁵ /,
	/sum ³ phən ² /,
	/sum ³ laaw ⁴ /,
‘คำขานรับ ค่ะ, ครับ’	/ʔəw ³ /,
	/ʔiɪ ³ /
‘คำขานรับ ขา, ครับ’	/phəw ¹ /,
	/həw ¹ /

4.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน

หมายถึง คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ร่วมกัน ในขณะที่ผู้บอกภาษาอีกกลุ่มหนึ่งใช้คำศัพท์แตกต่างกันออกไป คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ร่วมกันนั้นเป็นคำศัพท์ใหม่ เป็นคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม และเป็นคำยืมมาจากภาษาถิ่นอื่น รวมทั้งภาษาไทยกรุงเทพฯที่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาผู้ไทย สามารถแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

4.2.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2

ใช้เหมือนกัน มีจำนวน 86 หน่วยอรรถ ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดกริยาอาการ</u>	
‘กรอกน้ำ’	/kɔɔk ³ nam ² /
‘ถลก’ (ผ้า)	/yek ² sin ⁴ /
‘เท’ (น้ำ)	/thee ⁴ /
(เดิน) ‘ตกหลุม’	/tok ⁵ khum ¹ /
‘กัด’	/kat ⁵ /
‘ครอบ’	/ʔat ⁵ /
‘กด’	/kot ⁵ /
(แมลง) ‘ตอม’	/tɔɔm ¹ /
‘กลุ้มใจ’	/kum ⁵ cay ¹ /
‘เก็บ’	/kep ⁵ /
‘ไกว’ (เปล)	/kway ¹ /
‘โกง’	/koon ¹ /
‘เขม่ว’ (ท้อง)	/khaʔ ⁵ mxw ⁴ /
‘ขยี้’ (ใบหูกนาง)	/kʰɔɔŋ ² /, /khan ² /
‘ขยี้ตา’	/khaʔ ⁵ yii ² taa ¹ /
‘เขี่ย’	/khee ³ /
‘ขี้อาย’	/lak ² ʔaay ¹ /
‘แขวน’	/khwxn ¹ /
‘เจาะหู’	/cɔʔ ⁵ huu ¹ /
‘จิกจี้’	/lak ² khii ⁵ neem ¹ /

หน่วยยรรยง

‘ดาบหญา’

(ยืน) ‘ต่าง’

‘ถือสา’

‘ทำงาน’ (บ้าน)

‘แตก’

‘เปิด’ (ห้องของ)

(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’

‘ลาก’

‘เลื่อน’

‘ล้างหน้า’

‘ส่องกระจก’

‘หัวคะมา’

‘หย่าร้าง’

‘หายใจ’

‘ลอค’

‘เตรียมของ’

‘แต่ะต้อง’

‘ม้วน’ (เสื้อ)

(วางของ) ‘เอียง’

หมวดนามทั่วไป

‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)

‘มะเขงก’

‘พันธุ์พืช’

‘ทัพพี’

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน/khoo¹ ñaa² //thaaŋ³ //saa³ //ʔet³ ŋaa⁴ //txʔ⁵ //pɔɔt³ //lum² laam² //laak³ //lɔɔŋ² //laan² naa² //ŋxxxŋ³ kaʔ⁵ cok⁵ //hoo¹ khit² //yaa⁴ //han¹ cay¹ //mut² //txŋ³ khɔɔŋ² //txʔ⁵ //moon² //taʔ⁵ khxxxŋ³ //cxxxw³ //maʔ² ŋeek³ //kaa⁵ //thap² phi⁴ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘เสื่อชั้นใน’	/sɔɔ ⁵ nay ³ /
‘โคลน’	/tom ¹ /
‘คนรับใช้’	/khii ⁵ lxxn ² /
‘ดินเฉาะ’	/din ¹ sxɿ ⁵ /
‘หน้าต่าง’	/naa ⁴ taan ³ /

หมวดพืช-สัตว์

‘ตะไคร้’	/taɿ ⁵ khay ² /
‘ยี่หระ’	/hɔɔm ¹ pee ¹ /
‘จิ้งหรีด’	/cin ⁵ liit ³ /
‘ค้างคาว’	/cee ¹ /
‘ตุ๊กแก’	/toɿ ⁵ keɿ ⁵ /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘แผลเป็น’	/phxx ¹ pen ¹ /
‘เป็นลม’	/pen ¹ lom ⁴ /
‘ง่อย’	/ŋɔɔy ² /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/tit ⁵ ʔaan ³ /
(อาการ) ‘หน้ามืด’	/naa ² miit ³ /

หมวดคำขยาย

‘วิ่งเร็ว’	/lxxn ² lew ⁴ /
(กิน) ‘ตะกละ’	/ʔet ⁵ sɔɔ ⁴ /
‘ฉลาด’	/saɿ ² laat ³ /
‘ไปเลย’	/pay ¹ see ¹ /
‘ยากจน’	/thuk ² ɲaɿ ² /
‘โง่’	/ŋoo ² /

หน่วยอรณ

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘พูดซ้ำซาก’

/waw² du⁵/หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์

‘ข้างแรม’

/mii² dap⁵/

‘ขึ้น 1 ค่ำ’

/khi⁵ ni² kham²/หมวดอวัยวะ

‘ร่างกาย’ (หัวจรดเท้า)

/ka⁵ ton¹ ka⁵ too¹/

‘จมูกโค้ง’

/dan¹ khom⁴/

‘จมูกแบน’

/dan¹ bxxn¹//dan¹ pxx¹/

‘ท้ายทอย’

/nwan²/

‘ผมหยิก’

/phom¹ yik²/

‘ขวัญบนศีรษะ’

/cwan¹ wan¹/หมวดเครือญาติ

‘พ่อ’

/?ii³ phw²/

‘ลูกสะใภ้’

/luuk³ phay²/

‘แม่ยาย’

/me³ thaw⁴/หมวดอื่นๆ

‘การแสดงคำถาม’ (อย่างไร)

/bxxp³ day¹/

‘ลักษณะนามของแก้วน้ำ’ (ใบ)

/?an¹/

‘ลักษณะนามของพื้น’ (ชี้)

/sii²/

‘ลักษณะนามของข้าวต้มมัด’ (มัด)

/mat²/

‘ลักษณะนามของข้าวต้มขึ้น’ (ขึ้น)

/niim³/

‘คำลงท้าย’ (เออะ)

/do⁵/

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘สรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์’	/sum ³ khay ⁵ /, /sum ³ kan ¹ /
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 เอกพจน์’	/phən ² /
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 พหูพจน์’	/sum ³ phən ² /, /sum ³ caw ⁵ /
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 พหูพจน์’	/sum ³ khaw ¹ /

4.2.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน มีจำนวน 83 หน่วยอรรถ ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดกริยาอาการ</u>	
‘กระจัดกระจาย’	/yaʔ ² yaay ² /
‘กรอกน้ำ’	/hiin ² nam ² /
‘ยื่น’	/dee ³ /
‘ปลอบ’ (โดยใช้คำพูด)	/ʔʔwɔy ¹ /
‘โกรธ/โมโห’	/yɔʔ ² haay ² /
‘กระโดด’	/dɔŋ ² /, /kaʔ ⁵ dɔŋ ² /
‘โง่ง’	/loop ³ /
‘ขี้แย’	/khii ⁵ ʔnooy ² /
‘ขี้’ (บพญานาง)	/nii ³ ʔwɔŋ ² /
‘ขี้บ่น’	/saʔ ⁵ lay ³ /
‘ขี้อาย’	/khii ⁵ bəʔ ⁵ /
‘แหว่น’	/wxxn ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ความหา’	/nom ⁴ thaaw ⁴ /
‘จิวเจีย’	/faan ³ khii ⁵ huu ¹ khii ⁵ taa ¹ /
‘มองดูด้วยความเอาใจใส่’	/bən ³ /
‘สาบแช่ง’	/pəw ⁵ daa ³ /
‘ตัด’ (ทำให้ตรง)	/bat ⁵ /
(แกง) ‘เดือด’	/phot ² /
‘เผา’ (ปลา)	/phaw ¹ /
‘ปล่อย’ (ทิ้ง)	/thim ² /
‘เปิด’ (ห่อของ)	/khay ¹ /
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/hin ² /,
	/ka ⁵ phap ⁵ /
‘ส่งของลงข้างล่าง’	/yən ⁴ lon ³ /
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/pəw ³ hin ² /
‘เลื่อน’ (สิ่งของ)	/nuu ² /
‘ราคาญ’	/hon ¹ hwaay ¹ /
‘หยุด’	/yaa ⁴ /
‘เอ็นพลิก’	/kha ⁵ luy ² /
(นั่ง) ‘คลอเคลีย’	/phaə ³ /
‘เทรวมกัน’	/thəw ² hoom ⁴ /
‘ยกขึ้นสอง’	/səw ³ bəw ³ /
‘แคะขี้หู’	/kixx ⁴ /
‘ม้วน’ (เส้น)	/ka ⁵ phan ³ /
‘วางของซ้อนกัน’	/ten ¹ /,
	/kwəw ¹ /

หน่วยอรรถ

‘เปลี่ยน’(ผ้า)

คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน/phat² phaa⁵ /

‘ลับมีด’

/lap¹ mit² //fon¹ mit² /หมวดนามทั่วไป

‘เสื่อคอกกระเช้า’

/ma² ka⁵ lxxŋ⁴ /

‘ได้ทุน’

/təw⁵ ta⁵ laan² /

‘น้ำพริก(กินกับผัก)’

/cxxw³ cam⁵ /

‘น้ำพริกแกง’

/ma² phet² say³ kxxŋ¹ /

‘สีเขียวหัวเป็ด’

/sii¹ siw⁴ /

‘กากหมู’

/khii⁵ nam² man⁴ /,/khii⁵ kheep³ muu¹ /

‘คันทา’

/khan⁴ thxx⁴ /

‘คุ่มน้ำ’

/?xxŋ³ /

‘เสียม’

/nəw¹ /

‘กำไลขา’

/ma² ka⁵ liŋ⁴ khxxŋ² /

‘เนิน’

/phoon³ /

‘คนรับใช้’

/khii⁵ khəw⁵ /หมวดพืช-สัตว์

‘มันสำปะหลัง’

/men⁴ ton⁵ /

‘พริก’

/ma² phik² /

‘มะระ’

/ma² say³ /

‘มะเขือยาว’

/ma² khəw¹ khway⁴ saan² /

‘รก’(วัวควาย)

/hxx⁴ /

‘แพะ’

/bxx⁵ /

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบันหมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘แผลสด’	/baat ³ /
(แผล) ‘เป็นหนอง’	/səw ³ nɔwŋ ¹ /
‘คอพอก’	/khəw ⁴ ʔəwŋ ¹ /
‘แขนคด’	/khxxn ¹ phxxn ² /, /hxxn ¹ khon ¹ /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/paʔ ⁵ pham ² /
(อาการ) ‘สะอึก’	/saʔ ⁵ ʔəʔ ⁵ /

หมวดคำขยาย

‘คืบ’	/fit ⁵ /
(กระโปรง) ‘สั้น’	/kit ⁵ /
‘สมน้ำหน้า’	/som ¹ phiin ² /
(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’	/khak ² kwaa ⁴ /
‘ขรุขระ’ (เป็นหลุมเป็นบ่อ)	/lum ¹ /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘ฟ้าแลบ’	/faa ² ʔnik ² khiw ² /

หมวดอวัยวะ

‘จมูกโค้ง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /
‘หัวแม่มือ’	/poo ⁵ miɿ ³ /

หมวดเครือญาติ

‘พ่อตา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /
‘แม่สามี’	/mxx ² thaw ⁴ /, /meʔ ³ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘พ่อสามี’	/pho ² thaw ⁴ /, /pho ² /

หมวดอื่นๆ

คำแสดงคำถาม ‘อะไร’	/mxxn ² pho ¹ /
ลักษณะนามของหม้อ ‘ใบ’	/bo ¹ /
ลักษณะนามของแก้วน้ำ ‘ใบ’	/kxxw ⁵ /
คำบุพบท ‘ข้างบน’	/khaan ⁵ tho ⁴ /
คำบุพบท ‘นี้’	/na ² nii ² /, /nii ² la ² /
คำลงท้าย ‘เออะ’	/naa ⁴ /, /dɔk ⁵ /
คำลงท้าย ‘เหวอ’	/ti ⁵ /
คำลงท้าย ‘นะสิ’	/la ² bo ⁵ /
คำลงท้าย ‘ซิ, ลี’	/nxx ⁴ /
คำลงท้าย ‘หน่อยนะ’	/nam ⁴ dxx ³ /
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 พหูพจน์’	/thay ⁴ caw ⁵ /
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 พหูพจน์’	/khaw ¹ /

4.2.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้

เหมือนกัน มีจำนวน 76 หน่วยอรรถ ดังนี้

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
<u>หมวดกริยาอาการ</u>	
‘ตัด’ (ต้นไม้)	/tat ⁵ /
(แมลง) ‘ตอม’	/ci ⁵ /
‘กระเด็น’	/phon ² /

<u>หน่วยยรรย</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
(น้ำ) 'กระฉอก'	/kaʔ ⁵ fəwŋ ³ /, /phəwŋ ³ /
'กลุ้มใจ'	/ʔuk ⁵ cay ¹ /, /ʔuk ⁵ /
'กรอกน้ำ'	/hin ² nam ² /
'โกง'	/khii ⁵ koon ¹ /
'ขี้อาย'	/khii ⁵ ʔaay ¹ /
'คลาย'	/kaʔ ⁵ phɛɪn ⁴ /
'ปิดประตู'	/ŋap ⁵ /
'สาบแช่ง'	/saap ³ sxxŋ ⁴ /
'นอนกลางวัน'	/nəwŋ ⁴ wen ⁴ /
'ประกาศ' (ขาย)	/paʔ ⁵ kaat ³ /
'ส่งของขึ้นข้างบน'	/dee ³ khɛɪn ⁵ /
'เลื่อน'	/nɛap ² /
'ส่องกระจก'	/səwŋ ³ kaʔ ⁵ cok ⁵ /
'พุด'	/caw ³ /
'พ่ายใจ'	/haay ¹ cay ¹ /
'แคะ' (ขี้หู)	/khwak ³ /
'ม้วน' (เส้น)	/phan ³ /
'มีครรภ์'	/yuu ⁴ luuk ³ /
'เปลี่ยน' (ผ้า)	/thəwŋ ³ /
'ตะคอก'	/kaʔ ⁵ thxxk ³ /, /kaʔ ⁵ caak ³ /
'แตก'	/phan ³ /

หน่วยอรรถ

‘หม’ (ผ้า)

/hom³/

‘เตรียมของ’

/teem¹ khəw²/หมวดนามทั่วไป

‘น้ำพริกแกง’

/ma² khit⁵ səw³ kxxŋ¹/,/cxxw³ say³ kxxŋ¹/

‘พันธุ์พืช’

/phan⁴/

‘ตุ่มน้ำ’

/ʔoon³/

‘ร่ม’

/kan⁵ hom²/

‘เสื้อชั้นใน’

/sia⁵ san² nay³/

‘สัตว์ตัวผู้’

/bak⁵ thək⁴/

‘ผ้าขาวม้า’

/phaa⁵ phxx⁴/

‘กากหมู’

/kheep³ muu¹/หมวดพืช-สัตว์

‘ทับทิม’ (ชื่อผลไม้)

/maak³ phi² laa⁴/

‘มันแกว’

/men⁴ phaw⁴/

‘มะขามเทศ’

/maak³ khaam¹ pxx¹/

‘ข้าวโพด’

/maak³ saa¹ lii⁴/

‘มะเขือพวง’

/maak³ khxxŋ²/

‘มะเขือเปราะ’

/ma² khəw¹/

‘มะละกอ’

/maak³ huŋ³/

‘ผักทอง’

/maak³ ʔə⁵/

‘สับปะรด’

/maak³ nat³/

‘ตะไคร้’

/hoo¹ ci⁵ khay³/

‘กระท้อน’

/maak³ tɔwŋ²/

หน่วยอรรถคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

‘พริก’	/maak ³ phet ⁵ /,
	/cxxxw ³ /
‘ขุ่น’	/maak ³ mii ² /
‘ชะพลู’	/kham ⁴ phuu ⁴ /
‘หอยกาบ’	/hɔɔy ¹ txxt ³ /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘ตัวร้อน’	/khiin ³ hɔɔn ² /
‘พันหลอ’	/hxxw ⁵ woo ⁴ /

หมวดคำขยาย

‘คับ’	/hat ² /
(กระโปรง) ‘สั้น’	/san ² /
(ดิน) ‘แตกกระแหง’	/txʔ ⁵ khaap ³ /
(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’	/dii ¹ kwaa ⁴ /
‘ยากจน’	/thok ² /
‘เดินตรง’	/ñaan ² ton ¹ /
‘คับคั่ง, เต็ม’ (น้ำ)	/lon ² /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘วันพระ’	/wan ³ phaʔ ² /

หมวดอวัยวะ

‘ริมฝีปาก’	/him ⁴ suu ¹ paʔ ⁵ /
‘จมูกโค้ง’	/huu ¹ dan ¹ doon ³ /
‘ท้ายทอย’	/ɲɔɔn ² kaʔ ⁵ don ⁵ /
‘นิ้วหัวแม่มือ’	/ɲiw ² poo ⁵ /

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดเครือญาติ</u>	
‘พี่สะใภ้’	/ʔəy ⁵ phay ² /
‘แม่’	/ʔii ³ be ⁷ /
<u>หมวดอื่นๆ</u>	
ลักษณะนามของหม้อ ‘ใบ’	/nuay ⁴ /
ลักษณะนามของไข่ ‘ฟอง’	/bəw ¹ /,
	/nuay ⁴ /
ลักษณะนามของขันตักน้ำ ‘ใบ’	/bay ¹ /
ลักษณะนามของข้าว ‘แ่ง’	/hua ¹ /
ลักษณะนามของรองเท้า ‘ข้าง’	/khaan ⁵ /
คำบุพบท ‘นี้’	/nii ⁴ /
คำลงท้าย ‘เออะ’	/nə ⁷ /
คำถาม ‘เข้าไหม’	/la ⁷ wa ⁷ /
คำลงท้าย ‘หน่อยนะ’	/nam ⁴ nxx ⁴ /
คำขานรับ ‘ค่ะ, ครับ’	/mxxn ² la ⁷ /
คำขานรับ ‘ขา, ครับ’	/ʔet ⁵ phəw ¹ /,
	/mxxn ² phəw ¹ /

จากการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์เหมือนกันของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์ร่วมกันจำนวน 86 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 17.33 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันจำนวน 83 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 16.73 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันจำนวน 76 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 15.32

จากข้อมูลดังที่กล่าวมานี้ ทำให้ทราบว่า การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์ร่วมกันในอัตราส่วนที่มากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มอื่นๆ ใช้ร่วมกัน การที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันน้อยกว่าผู้บอกภาษากลุ่มอื่น เพราะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกันมาก ดังนั้นโอกาสที่จะใช้คำศัพท์คำเดียวกันจึงมีน้อย อย่างไรก็ตาม แม้ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะมีอายุห่างกันก็ตาม ผู้บอกภาษาทั้งสองก็สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในแต่ละกลุ่มมาใช้ ทั้งนี้ เพราะคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างไปจากคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมนั้น ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ

4.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ต่างกัน

ในที่นี้หมายถึง คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้รูปศัพท์แตกต่างกัน แต่มีความหมายเดียวกัน จากจำนวนคำศัพท์ 495 หน่วยย่อย ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น ข้อมูลในบางหน่วยย่อย ผู้บอกภาษามีคำศัพท์ใช้ตั้งแต่ 1 - 15 คำ คำศัพท์เหล่านี้ บางคำมีความแตกต่างกันในรูปคำที่เกิดจากการแปรของพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย หรือ เสียงสระอย่างใดอย่างหนึ่ง คำศัพท์บางคำเป็นคำยืมมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือ ภาษาถิ่นอื่น คำศัพท์บางหน่วยย่อยมีใช้ในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ดังนั้นเพื่อให้เห็นชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคำศัพท์ ดังเกณฑ์การวิเคราะห์ หน้า 8 - 9 และแยกคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน ดังนี้

4.3.1 คำศัพท์ของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้

เป็นคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ไม่ใช้ร่วมกับผู้บอกภาษากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่เป็นศัพท์ต่างและรูปแปรของคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ต่างที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ เป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 133 หน่วยย่อย คือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีความหมาย

เหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
‘เกียง’ (กันทำงาน)	/niŋ ² /	/keŋ ³ /
‘ขยัน’	/du ⁵ /	/kha ⁵ yan ¹ /
‘คน’	/sa ⁵ laaw ⁴ /	/suan ² /
‘กลุ่มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/kum ⁵ ʔok ⁵ kum ⁵ cay ¹ /
‘ซื่อาย’	/khii ⁵ bəw ⁵ /	/ʔaay ¹ /
‘คุ้นเคย’	/liin ² /	/khun ² khəw ⁴ /
‘กวน’ (ขม)	/kha ² lon ⁴ /	/kuan ¹ /
‘ง่วงนอน’	/yə ² nəw ³ /	/ŋooŋ ² /
‘จำ’	/ciɿ ³ /	/cam ¹ /
‘จิก’	/təw ³ /	/cik ⁵ /
‘สาบแช้ง’	/pəw ³ /	/sxxŋ ⁴ /
‘ซม’	/ŋəw ² /	/som ⁴ /
‘ชะจิก’	/ka ⁵ coŋ ⁵ /	/sa ² ŋak ² /
‘ตึง’	/kheŋ ² /	/tiŋ ¹ /
‘ตะคอก’	/hx ² /	/ka ⁵ caak ³ /, /ka ⁵ thxxk ³ /
‘ถือสา’	/hoo ¹ saa ³ /	/thiɿ ¹ sa ⁵ laa ¹ /
‘ถึง’	/həw ³ /	/thiŋ ¹ /
‘ทะเลาะกัน’ (พูดโต้แย้ง)/səw ⁴ /		/thian ¹ /
‘ทับ’	/teŋ ¹ /	/thap ² /
‘ทำงานบ้าน’	/ʔet ³ we ² /	/het ² wiak ³ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แตก’	/mun ² /	/phaŋ ³ /
‘นาน’	/həŋ ¹ /	/naan ⁴ /
‘น่ารัก’	/pen ¹ taa ¹ phxxŋ ³ /	/naa ⁴ lak ² /
‘บวม’	/khəw ² /	/boom ¹ /
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/kaʔ ⁵ taap ³ /	/khɛn ² /
‘ผ่าน’	/kaay ¹ /	/phaan ³ /
‘พยายาม’	/phi ² /	/phaʔ ² yaa ⁴ yaam ⁴ /
‘เพาะ’ (ต้นกล้า)	/caat ³ /	/phəw ² /
‘แย่ง’	/ñaat ³ /	/yxxŋ ² /
(สูญ) ‘หาย’	/hee ² /	/haay ¹ /
‘ยื่น’	/dee ³ /	/ñɛɛn ² /
‘เรือ’	/ʔəw ³ /	/ʔɛam ⁵ /
‘เลื่อน’	/tuut ³ /	/ñap ² /
‘รู้จัก, พิธีปลื้มในการกิน’	/ʔaʔ ⁵ hiʔ ² kin ¹ /	/lɛak ³ /, / san ¹ /
‘หัวคะมำ’	/hoo ¹ doon ¹ /	/hua ¹ duan ¹ /
‘หยุด’	/saw ⁴ /	/ləw ³ /
‘เอน’ (ต้นไม้)	/nəw ² /	/neen ³ /, /ʔeen ¹ /
‘พื้น’	/pin ³ /	/ŋwaak ³ /
‘หล่น’	/luut ³ /	/tok ⁵ /
‘ฝังลูกนิมิต’	/khəw ³ sim ¹ /	/fan ¹ luʔ ² niʔ ² mit ² /
(นั่ง) ‘คลอเคลีย’	/saʔ ⁵ mxʔ ² /	/phan ⁴ phəw ⁴ /
‘เตรียมของ’	/haan ² khəw ² /,	/teem ¹ khəw ¹ /,
	/txŋ ³ khəw ² /	/kep ⁵ khəw ¹ /
‘น้ำเฒ่า’ (กิ่งไม้)	/kəw ³ /	/nuan ⁴ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘บนบาน’	/baʔ ⁵ /	/bon ¹ /
‘ม้วน’ (เลื้อย)	/kwaʔ ⁵ /	/ham ⁴ /
‘มีครรภ’	/yuu ⁴ luʔ ² /, /maan ⁴ /	/mii ³ thwaŋ ² /, /taŋ ⁵ thwaŋ ² /
‘วางของซ้อนกัน’	/thwaŋ ³ /	/thap ² /
‘เปลี่ยน’ (ผ้า)	/kxx ⁵ /	/pian ³ /, /thwaʔ ³ /
‘ประคอง’ (คนป่วย)	/soom ³ /	/paʔ ⁵ khwaŋ ⁴ /
‘รื้อถอน’ (บ้าน)	/maan ² /	/lii ² /
‘แพบ’ (แบนเข้าไป)	/wxxp ³ /	/hxxw ³ /
<u>หมวดคำนามทั่วไป</u>		
‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)	/cxxw ³ cam ⁵ /	/nam ² phik ² /
‘ปุยคอก’	/khii ⁵ fun ³ /	/puy ¹ khwaʔ ² /
‘ถาดใส่อาหาร’	/kaʔ ⁵ took ³ /	/thaat ³ /
‘พระสงฆ์’	/ʔaʔ ⁵ ɲaa ⁴ khuu ⁴ /	/phaʔ ² /
‘กระเป๋ากางเกง’	/thon ¹ son ⁵ /	/kaʔ ⁵ paw ¹ kaan ¹ keen ¹ /
‘ขย่ะ’	/khii ⁵ ɲaʔ ² /	/khaʔ ⁵ yaʔ ² /
‘ดุ่มน้ำ’	/ʔxxŋ ³ /, /ʔuʔ ⁵ /	/hay ¹ /
‘ภาชนะนั่งข้าว’	/mooy ⁴ /	/huat ³ /
‘สะพาน’ (ไม้)	/khoo ¹ /	/saʔ ⁵ phaam ⁴ /
‘กรรไกร’	/mit ² tat ⁵ /	/kan ¹ kay ¹ /
‘สัณนิ’	/khii ⁵ meen ⁴ /	/saʔ ⁵ nim ¹ /
‘ดวงอาทิตย์’	/taʔ ⁵ ŋen ³ /	/doon ¹ ʔaa ¹ thit ² /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ดวงจันทร์’	/too ⁵ lee ² /	/doon ¹ can ¹ /, /can ¹ /, /duan ¹ can ¹ /
<u>หมวดพืช-ผัก</u>		
‘มันสำปะหลัง’	/men ⁴ ton ⁵ /	/man ⁴ haa ⁵ naa ⁴ thii ⁴ /, /man ⁴ sa ⁷ laan ¹ /
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ si ⁷ khaw ³ /	/ta ⁷ khay ² /
‘ส้มโอ’	/ma ⁷ keen ⁵ /	/ma ⁷ som ⁵ ʔoo ¹ /
‘พริก’	/ma ⁷ khit ⁵ /, /cxxw ³ /	/phik ² /
‘หม่ามูย’	/tum ¹ ʔxx ³ /	/maa ¹ mui ² /
‘ค่างควา’	/biŋ ⁵ /	/khaŋ ² khaaw ⁴ /
‘รก’ (วัว-ควาย)	/naw ² /	/hok ² /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘เท้าเป็นเห็บ’	/min ³ tiin ¹ /	/nep ² /
‘แผลสด’	/paa ¹ baat ³ /	/phxx ¹ /
‘เป็นลม’	/pen ¹ win ⁴ /	/win ⁴ ween ⁴ /
‘ปากนกกระจอก’	/hii ¹ kay ³ /	/pa ⁷ nok ² ka ⁷ caw ³ /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/pa ⁷ ʔaŋ ¹ /, /pa ⁷ pham ² /	/kha ⁷ ʔnam ⁴ /

หมวดคำขยาย

‘นั่งหลับหง’	/ŋaw ¹ naw ⁴ /	/taw ³ ŋaw ³ /
‘เสียเวลา’	/kh-ʔ ² /	/sia ¹ wee ³ laa ³ /
‘เงียบ’	/mit ² /	/ŋiap ³ /
‘เลขตามเลข’	/tok ³ ka ⁷ thaw ⁴ /	/lɔy ⁴ taam ¹ lɔy ⁴ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แบน’	/pxx ¹ /	/bxxn ¹ /
‘เปรี้ยว’	/som ² /	/peew ⁵ /
‘ดินแตกกระแหง’	/txʔ ⁵ hɔɔp ³ /	/din ¹ hxxn ² /
‘ยากจน’	/thok ² ɲaʔ ² /	/con ¹ /
‘สนิท’	/cxxp ³ /	/saʔ ⁵ nit ² /
‘คืบคั่ง, ล้น’ (น้ำ)	/ʔaŋ ³ /	/thoom ⁴ /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘ข้างแรม’	/mɿɿ ² dap ⁵ /	/khaan ⁵ lxxm ⁴ /
‘แรม 14-15 ค่ำ’	/mɿɿ ² sin ¹ dap ⁵ /	/lxxm ⁴ sip ² sii ⁴ sip ² haa ⁵ kham ² /
‘สุริยุปราคา’	/kop ⁵ kin ¹ taʔ ⁵ ŋen ³ /	/suʔ ⁵ liʔ ² yuʔ ² paʔ ⁵ laa ⁴ khaa ⁴ /

หมวดอวัยวะ

‘เข้า’	/hoo ¹ khooy ⁴ /	/khaw ³ /
‘ระหว่างซี่โครงกับเอว’	/soon ² /	/ʔxxw ¹ /

หมวดเครือญาติ

‘พ่อตา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /	/phow ² tuy ² /
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ meʔ ³ thaw ⁴ /	/mxx ² tuy ⁵ /, /yaay ⁴ /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์

เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แม้มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นคำศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน

หมวดกริยาอาการ

‘คายหญ้า’	/khoo ¹ ɲaa ² /	/sia ¹ ɲaa ² /
(นอน) ‘สะอื้น’	/saʔ ⁵ dɔɔt ³ /	/saʔ ⁵ duŋ ⁵ /
‘ส่งของลงข้างล่าง’	/pɔɔn ³ loŋ ³ /	/son ³ loŋ ³ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ว่ายน้ำ’	/lɔɔy ³ nam ² /	/waay ² nam ² /
‘เทรwmกัน’	/kaʔ ⁵ thɔɔn ² /	/thɔɔn ² hoom ⁴ /
‘ฝนชา’	/fon ¹ ʔɔɔn ⁵ /	/fon ¹ yaa ⁴ /
‘พูดมาก’	/waw ² pen ¹ /	/paak ³ pen ¹ /
‘เดินกะเผลก’	/naan ² pee ⁵ yek ² /	/naan ² kha ⁵ loy ⁴ /
‘หัวคะมา’	/hoo ¹ doon ¹ /	/hoo ¹ khwam ⁴ /
‘กรอกน้ำ’	/haay ² nam ² /	/kɔʔ ⁵ nam ² /

หมวดนามทั่วไป

‘ครัว’	/hɔɔn ³ fay ³ /	/tɔɔ ¹ fay ³ /
‘น้ำพริกแกง’	/cɔxxw ³ sɔɔ ³ kxxn ¹ /	/phik ² sɔɔ ³ kxxn ¹ /
		/phik ² say ³ kxxn ¹ /
‘สี่เขี้ยวหัวเบ็ด’	/sii ¹ siw ⁴ /	/sii ¹ khiaw ¹ /
‘ภาดาส้ออาหาร’	/kaʔ ⁵ toʔ ⁵ /	/phaa ³ took ³ /
‘กากหมู’	/khii ⁵ kheʔ ² muu ¹ /	/khii ⁵ kaak ³ muu ¹ /
‘ไข่ข้าว’	/khay ³ hoon ² /	/khay ³ daan ⁵ /
‘สารส้ม’	/hin ¹ som ² /	/saan ¹ som ¹ /
‘จอบ’	/nɔɔ ¹ cok ⁵ /	/siam ¹ cok ⁵ /
‘เสียม’	/nɔɔ ¹ dam ⁵ /	/siam ¹ dam ⁵ /
‘ไม้สอย’	/may ² mxxn ² /	/may ² saaw ² /
‘ดินเหนียว’	/din ¹ daʔ ⁵ /	/din ¹ neew ¹ /
‘สีม่วงแดง’	/sii ¹ ʔit ⁵ /	/sii ¹ muan ² /

หมวดพืช-สัตว์

‘ตะไคร้’	/hoo ¹ siʔ ² khɔɔ ³ /	/hoo ¹ caʔ ⁵ khay ² /
‘หอม’	/phak ⁵ boo ³ /	/phak ⁵ hɔɔm ¹ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มะอึก’	/maʔ ² khəw ¹ khaay ⁴ /	/maʔ ² khəw ¹ khon ¹ /
‘แมลงบอ’	/mxxŋ ⁴ nam ² moʔ ² /	/mxxŋ ⁴ nam ² fon ¹ /
‘มะเขือยาว’	/maʔ ² khəw ¹ ham ¹ maa ² /	/maʔ ² khia ¹ ñaaw ⁴ /
	/maʔ ² khəw ¹ khway ⁴ saan ² /	

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘ท้องอืด’	/ñiŋ ² thəwŋ ² /	/ʔiit ³ thəwŋ ² /
(แผล) ‘เป็นหนอง’	/hom ¹ nəwŋ ¹ /	/pen ¹ nəwŋ ¹ /
‘แพ้ยา’	/yaa ¹ kum ¹ /	/phxx ² yaa ¹ /

หมวดคำขยาย

‘ไปเลย’	/pay ¹ loot ³ /	/pay ¹ looy ⁴ /
(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’	/khak ² kwaa ⁴ /	/dii ¹ kwaa ⁴ /

หมวดธรรมชาติ วัน เวลา และปรากฏการณ์

‘เวลาจนคำ’	/khəw ⁴ kham ² /	/kay ⁵ kham ² /
‘น้ำค้าง’	/nam ² moʔ ² /	/nam ² khaan ² /
‘ข้างแรม’	/miŋ ² hxxm ⁴ /	/khaan ⁵ hxxm ⁴ /

หมวดอวัยวะ

‘จมูกโค้ง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /,	/huu ¹ dan ¹ khom ⁴ /,
	/huu ¹ dan ¹ khooy ³ /	/huu ¹ dan ¹ doon ³ /

3. คำที่เกิดจากการรวมกันของหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป แม้มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำร่วมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

‘ข้าวตากแห้ง’	/khaw ⁵ kaʔ ⁵ dxxŋ ⁵ /	/khaw ⁵ hxxŋ ⁵ /
‘ไขข้าว’	/khay ³ hoon ² /	/khay ³ haan ² han ⁴ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘กล้วยน้ำว้า’	/kooy ⁵ tha ² nii ³ ʔaa ¹ /	/kooy ⁵ nam ² waa ² /
‘ชนรักแร่’	/khon ¹ khii ⁵ hxx ² /	/khon ¹ khii ⁵ ka ² lxx ² /

(ข) รูปแปรของศัพท์ที่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ เป็นรูปศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่แตกต่างกันในเรื่องของพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และสระ มีจำนวน 67 หน่วยอรรถ ดังนี้

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้นแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง 3 ลักษณะดังนี้

1.1. การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

ฐานเพดานแข็ง เลื่อนไปสู่ว ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน

เสียงพยัญชนะต้น /c/ เลื่อนไปสู่ว /s/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ย่อ’ (เครื่องมือจับปลา)	/ca ² lu ² /	/sa ² du ² /
เสียงพยัญชนะต้น /n/ เลื่อนไปสู่ว /n/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่		
‘กด’	/nen ² /	/nen ² /

ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน เลื่อนไปสู่ว ฐานเพดานแข็ง

เสียงพยัญชนะต้น /s/ เลื่อนไปสู่ว /c/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘หยุด’	/saw ⁴ /	/caw ³ /

ฐานเพดานอ่อน เลื่อนไปสู่ว ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน

เสียงพยัญชนะต้น /k/ เลื่อนไปสู่ว /t/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ตรวจ’	/koot ³ /	/toot ³ /

ฐานเส้นเสียง เลื่อนไปสู่อานเพดานอ่อน

เสียงพยัญชนะต้น /h/ เลื่อนไปสู่อาน /kh/ ในภาษาไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/dee ³ hin ² /	/dee ³ khin ⁵ /
‘มะขามเทศ’	/ma ² haam ¹ pxx ¹ /	/ma ² khaam ¹ pxx ¹ /

ฐานริมฝีปากทั้งสอง เลื่อนไปสู่อานริมฝีปากล่างกับฟันบน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /w/ เลื่อนไปสู่อาน /f/ ในภาษาไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘แพบ’ (แบนเข้าไป)	/wxxp ³ /	/fxxp ³ /

1.2 การเปลี่ยนแปลงตามคุณสมบัติของเสียง

เสียงหยุดอวชะเบา เลื่อนไปสู่อานเสียงหยุดอวชะหนัก

เสียงพยัญชนะต้น /k/ เลื่อนไปสู่อาน /kh/ ในภาษาไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘เดินกะเผลก’	/ñaan ² ka ⁵ yek ² /	/ñaan ² kha ⁵ yek ² /
‘ขาด’	/koot ³ /	/khoot ³ /

เสียงหยุดอวชะหนัก เลื่อนไปสู่อานเสียงหยุดอวชะเบา

เสียงพยัญชนะต้นจาก /kh/ เลื่อนไปสู่อาน /k/ ในภาษาไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘อยู่ไฟ’	/yuu ⁴ kham ³ /	/yuu ⁴ kam ¹ /

1.3 การเปลี่ยนแปลงตามลักษณะของเสียง

เสียงลดต่ำลง เลื่อนไปสู่อเสียงหยุด

เสียงพยัญชนะต้นจาก /l/ เลื่อนไปสู่อ /d/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'ยอ' (เครื่องมือจับปลา)	/caʔ ⁵ luŋ ² /	/saʔ ⁵ duŋ ⁵ /

2. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากันมีพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย พบการเปลี่ยนแปลง 1 ลักษณะคือ การเปลี่ยนแปลงตามลักษณะการเกิดของเสียง คือเสียงหยุดอโฆษะ เลื่อนไปสู่อเสียงนาสิก

เสียงพยัญชนะท้ายจาก /p/ เป็น /m/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'เรอ'	/ʔəʔp ³ /	/ʔəʔm ² /

3. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีสระแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ 3 ลักษณะ คือ

3.1 การยืดยาวจากสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาว

เสียงสระจาก /ɨ/ เป็น /i:/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'คนาป'	/kɨʔ ⁵ /	/ki:k ³ /

เสียงสระจาก /a/ เป็น /aa/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'มะระ'	/maʔ ² saʔ ⁵ lay ⁴ /	/maak ³ saʔ ⁵ lay ⁴ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘มะขามเทศ’	/maʔ ² haam ¹ pxx ¹ /	/maak ³ khaam ¹ pxx ¹ /
‘น้อยหน้า’	/maʔ ² kheep ³ /	/maak ³ khiap ³ /

เสียงสระจาก /o/ เป็น /oo/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘น้ำเซ้าว’	/nam ² moʔ ² /	/nam ² mook ³ /

เสียงสระจาก /u/ เป็น /uu/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘มีครรภ’	/yuu ⁴ luʔ ² /	/yuu ⁴ luuk ³ /

3.2 การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่ว สาระด้าใช้ลิ้นส่วนกลาง

เสียงสระจาก /e / เป็น /a/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘กต’	/ɣen ² /	/ɣan ² /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนกลาง เลื่อนไปสู่ว สาระด้าใช้ลิ้นส่วนหน้า

เสียงสระจาก /əə/ เป็น /xx/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ยกขึ้นสอง’	/ɣəəŋ ⁴ /	/ɣxxŋ ³ /

3.3 เปลี่ยนจากสระเดี่ยวเป็นสระประสม

เสียงสระจาก /ee/ เป็น /ia/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(วางของ) 'เอียง'	/neen ⁴ /	/n ⁴ ian ⁴ /
'สัณ'	/khii ⁵ meen ² /	/khii ⁵ mian ² /
'กระท่อมกลางนา'	/theen ¹ /	/thian ¹ /
'เก็บ'	/meen ² /	/mian ² /
'จักจี้'	/lak ² neem ¹ /	/lak ² niam ¹ /
(สูญ) 'หาย'	/hee ² /	/hia ² /
'ส้มเื่อ'	/ma ² keen ⁵ /	/ma ² kian ⁵ /
'ง่อย'	/pee ⁵ /	/pia ⁵ /
'คอปอก'	/khwa ⁴ neen ¹ /	/khwa ⁴ nian ¹ /
'จิ้งจก'	/ca ² keen ⁵ /	/ca ² kian ⁵ /

เสียงสระจาก /aa/ เป็น /ia/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'เปี่ยมญาติ' (ต่างจังหวัด)	/yaam ¹ phii ² นว ² /	/yam ² phii ² นว ² /

เสียงสระจาก /oo/ เป็น /ia/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'ซ่อน' (เงิน, สิ่งของ)	/soo ² /	/s ² ian ² /
'เคลิ้มหลับ'	/sa ² l ⁵ oo ³ /	/sa ² l ⁵ ia ³ /
(นั่ง) 'คลอเคลีย'	/fo ² /	/f ² ia ³ /
'เตรียมของ'	/haan ² kho ² /	/haan ² khian ² /
'เลือกกระเช้า'	/soo ⁵ khwa ⁴ phoon ⁴ /	/s ⁵ ia ⁵ phuan ⁴ /
'ผีเสื้อ'	/mxxn ⁴ ka ² boo ⁵ /	/mxxn ⁴ ka ² bia ⁵ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(ปาก) 'แปะ'	/təy ³ /	/tiay ³ /
'ครัว'	/həŋ ³ fay ³ /	/hian ³ phay ⁴ /
'มะเขือเปรี๊ยะ'	/ma ² khəw ¹ khəw ³ /	/ma ² khia ¹ khia ³ /
'มันเป็นเงา'	/ləw ² /	/liam ² /

เสียงสระ /oo/ ในภาษาผู้ไทยเป็น /ua/ ในภาษาปัจจุบัน ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'รักษายาบาล'	/poo ¹ /	/pua ¹ /
'ตรวจ'	/koot ³ /	/tuat ³ /
'ขุด'	/koot ³ /	/khuat ³ /
'สะพานไม้'	/khoo ¹ /	/khua ¹ /
'เลือกกระเช้า'	/səw ⁵ khəw ⁴ phoon ⁴ /	/sia ⁵ phuan ⁴ /
'หอม'	/phak ⁵ boo ³ /	/phak ⁵ bua ³ /
'ถั่วลิสง'	/thoo ⁴ din ¹ /	/thua ⁴ din ¹ /
'ระหว่างสี่โครงกับเอน'	/soon ² /	/suan ² /
ลักษณะนามของผลไม้ 'ลูก'	/nooy ⁴ /	/nuay ⁴ /

4. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงในภาษาผู้ไทย
ดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแบบของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยเสียงที่หายไป
'อาผู้ชาย'	/ʔaaw ¹ /	/ʔaa ¹ /	/-w/

5. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยคำในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็น
รูปแบบของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่หายไป
‘จัวเจีย’	/faan ³ khii ⁵ taa ¹ /	/faan ³ /	/khii ⁵ taa ¹ /
(น้ำ) ‘กระจอก’	/kaʔ ⁵ phəŋ ² /	/phəŋ ² /	/kaʔ ⁵ /
‘ขมิ้น’	/khii ⁵ lak ⁵ /	/lak ⁵ /	/khii ⁵ /
‘จอบ’	/nɔɔ ¹ cok ⁵ /	/nɔɔ ¹ /	/cok ⁵ /
‘ผ้าขาวม้า’	/phxx ¹ sii ¹ paʔ ⁵ doo ¹ /	/phxx ⁴ /	/sii ¹ paʔ ⁵ doo ¹ /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/paʔ ⁵ ʔaŋ ¹ /	/ʔaŋ ¹ /	/paʔ ⁵ /
‘พอลา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /	/phoʔ ² thaw ⁴ /	/ʔii ³ /
‘แม่สาม’	/ʔii ³ meʔ ³ ɲaa ² /	/ʔii ³ meʔ ³ /	/ɲaa ² /
‘พ่อสาม’	/ʔii ³ phoʔ ² puu ⁵ /	/ʔii ³ phoʔ ² /	/puu ⁵ /
‘ดอกไม้ตูม’	/kaʔ ⁵ cuum ¹ /	/cuum ¹ /	/kaʔ ⁵ /

6. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยเสียงบางหน่วยเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม

ถือว่าเป็นรูปแบบของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยเสียงที่เพิ่มเข้ามา
‘มีดกรร’	/yuu ⁴ luʔ ² /	/yuu ⁴ luuk ³ /	/-k/
‘นีนเข้ข้าว’	/nam ² moʔ ² /	/nam ² mook ³ /	/-k/
‘มะขามเทศ’	/maʔ ² haam ¹ pxx ¹ /	/maak ³ khaam ¹ pxx ¹ /	/-k/

7. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยคำในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแบบ

ของศัพท์เดียวกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่เพิ่มเข้ามา
‘สั่นหล่ม’	/phaʔ ⁵ laat ³ /	/phaʔ ⁵ laat ³ lom ² /	/lom ² /
‘จิกจี้’	/lak ² neem ¹ /	/lak ² kaʔ ⁵ neem ¹ /	/kaʔ ⁵ /
‘สะตือ’	/say ² bi ¹ /	/khii ⁵ say ² bi ¹ /	/khii ⁵ /

4.3.2 คำศัพท์ของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่ใช้ร่วมกับผู้บอกภาษากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นศัพท์ต่างและรูปแบบของคำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ เป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 39 หน่วยย่อย คือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยย่อย	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดกริยาอาการ</u>		
'ขยัน'	/duʔ ⁵ /	/man ⁴ /
'เชี่ย'	/saʔ ² /	/naaŋ ¹ /
'คน' (ใช้มือคนในน้ำ)	/saʔ ⁵ laaw ⁴ /	/khon ⁴ /
'จิกจี้'	/lak ² neem ¹ /	/cak ⁵ kaʔ ⁵ ci ⁵ /
'เติม' (เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่)	/tɛ̃ɛm ³ /	/ʔaw ¹ maa ³ say ³ /
'แย่ง'	/naat ³ /	/sin ⁴ /
'สูด' (ในจมูก)	/kaʔ ⁵ siʔ ³ /	/suut ³ /
'หัน'	/pin ³ /	/leew ¹ /
'ยกของหนัก'	/coom ¹ /	/haam ¹ /
(ปลา)'ผุดหรือหายใจ'	/bɔɔn ⁵ /	/fɔɔt ³ /
<u>หมวดคำนามทั่วไป</u>		
'เกาะริก' (กินกับผัก)	/cɛɛw ³ cam ⁵ /	/tam ¹ maʔ ² phet ² /
'ดวงจันทร์'	/too ⁵ lee ² /, /kɔɔŋ ⁵ kaʔ ⁵ /	/koʔ ⁵ /
'ร่ม'	/khan ⁴ cɔɔŋ ⁵ /, /khan ⁴ ʔuu ² /	/khan ⁴ hom ² /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
<u>หมวดโรคและการผิดปกติ</u>		
‘ง่อย’	/pee ⁵ /	/lɔɔy ² /
<u>หมวดคำขยาย</u>		
(เห็น) ‘ชัด’	/khak ² /	/sat ⁵ /
‘เท่ากัน’	/thɔɔ ² dew ¹ /	/sam ⁴ kan ¹ /
‘ขรุขระ’ (เป็นหลุมเป็นบ่อ)	/caʔ ⁵ lup ² /	/khum ¹ /
‘กะรุ่งกะริ่ง’	/sɔɔy ⁴ /	/kaʔ ⁵ pɔŋ ³ kaʔ ⁵ pxxŋ ³ /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แต่มีหน่วยคำร่วมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มองดูด้วยความเอาใจใส่’	/nxxm ³ bɔŋ ³ /, /sɔɔm ³ bɔŋ ³ /	/leew ¹ bɔŋ ³ /
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/kaʔ ⁵ taap ³ /	/kaʔ ⁵ dɔɔp ³ /
‘สะบัด’ (ผ้า)	/saʔ ⁵ law ⁴ /	/saʔ ⁵ lat ² /
‘มีครรภ์’	/yuu ⁴ luʔ ² /	/maan ⁴ luʔ ² /
‘พูดมาก’	/paʔ ⁵ pen ¹ /	/paʔ ⁵ pxx ¹ /
‘ครีว’	/hɔɔn ³ fay ² /	/taʔ ⁵ fay ³ /
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ siʔ ² khɔɔ ³ /	/hoo ¹ siʔ ² khay ³ /
‘มะเขือเปรี้ยว’	/maʔ ² khɔɔ ¹ khɔɔ ³ /	/maʔ ² khɔɔ ¹ phoon ⁴ /
‘ตาเข’	/taa ¹ sɔɔŋ ³ /	/taa ¹ bɔɔn ¹ /
‘เดินกะเผลก’	/naan ² pee ⁵ yek ² /, /naan ² kaʔ ⁵ yek ² /	/naan ² khxxŋ ⁵ yek ² /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ยากจน’	/thok ² ñaʔ ² /	/khii ⁵ thok ² /
‘ลึกประเดี๋ยว’	/cak ⁵ nɔy ⁴ /	/cak ⁵ khaaw ⁴ /
‘ฟ้าแลบ’	/faa ² ñik ² khiw ² /	/faa ² ñxxp ³ ləɔm ² /
‘พี่เขย’	/ʔaay ⁵ khəɔy ¹ /	/phii ² khəɔy ¹ /
‘แม่’	/ʔii ³ meʔ ² /, /ʔii ³ beʔ ⁵ /	/ʔii ³ mxx ² /
คำแสดงคำถาม ‘ที่ไหน’	/siʔ ² ləɔ ⁴ /	/siʔ ² day ¹ /

3. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปแต่ไม่มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘รู้จ้, พิถีพิถันในการกิน’	/ʔaʔ ⁵ hiʔ ² kin ¹ /	/tiʔ ⁵ kin ¹ /
‘น้ำพริก(กินกับผัก)’	/cxxw ³ cam ⁵ /	/cxxw ³ maʔ ² phik ² /
‘น้ำพริกแกง’	/cxxw ³ səɔ ³ kxxŋ ¹ /	/maʔ ² khwit ⁵ səɔ ³ kxxŋ ¹ /
‘มันสำปะหลัง’	/men ⁴ ton ⁵ /	/men ⁴ sam ¹ paʔ ⁵ lan ¹ /
‘ขึ้น 1 ค่ำ’	/miɿ ² ʔwʔ ⁵ məɔ ⁴ /	/miɿ ² hin ⁵ niŋ ² kham ² /

(ข) รูปแบบของศัพท์ที่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่แตกต่างกันในเรื่องของ พยัญชนะต้น มีจำนวน 16 หน่วยอรรถ คือ

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้นแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแบบของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

ฐานเพดานแข็ง เลื่อนไปสู่ ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /ก/ เป็น /s/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(แต่งตัว) ‘ร่วมร่วม’	/ʔaʔ ⁵ ʔuʔ ² ʔaʔ ⁵ ʔaʔ ⁵ /	/ʔaʔ ⁵ suʔ ⁵ ʔaʔ ⁵ saʔ ⁵ /

ฐานเพดานอ่อน เลื่อนไปสู่ ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /ก/ เป็น /t/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(นั่ง) ‘อ้าซ่า’	/ŋaʔ ² /	/taʔ ⁵ /

ฐานเพดานอ่อน เลื่อนไปสู่ ฐานเส้นเสียง

เสียงพยัญชนะต้นจาก /ก/ เป็น /ʔ/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(วางของ) ‘เอียง’	/ŋeeng ⁴ /	/ʔeeng ¹ /

1.2 การเปลี่ยนแปลงตามลักษณะของเสียง

เสียงเสียดแทรกอโฆษะ เลื่อนไปสู่ เสียงหยุดอโฆษะหนัก

เสียงพยัญชนะต้นจาก /s/ เป็น /th/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘สระระแห่น’	/ʔii ³ sɔɔm ¹ /	/ʔii ³ thɔɔm ¹ /

2. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยคำในภาษาไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็น
รูปแบบของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่หายไป
‘ถาดใส่อาหาร’	/kaʔ ⁵ took ³ /	/took ³ /	/kaʔ ⁵ /
‘จอบ’	/nɔɔ ¹ cok ⁵ /	/nɔɔ ¹ /	/cok ⁵ /
‘มันแกว’	/hoo ¹ ʔen ¹ /	/ʔen ¹ /	/hoo ¹ /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/paʔ ⁵ ʔaŋ ¹ /	/ʔaŋ ¹ /	/paʔ ⁵ /
‘ริมฝีปาก’	/him ⁴ suu ¹ paʔ ⁵ /	/suu ¹ paʔ ⁵ /	/him ⁴ /
‘พ่อตา’	/ʔii ³ phoʔ ² thaw ⁴ /	/phoʔ ² /	/ʔii ³ /, /thaw ⁴ /
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ meʔ ³ thaw ⁴ /	/meʔ ³ /	/ʔii ³ /, /thaw ⁴ /
‘แม่สามี’	/ʔii ³ meʔ ³ ɲaa ² /	/ʔii ³ ɲaa ² /	/meʔ ³ /
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ phoʔ ² puu ⁵ /	/ʔii ³ puu ⁵ /	/phoʔ ² /

3. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยคำในภาษาไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแบบ
ของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	หน่วยคำที่เพิ่มเข้ามา
‘เก็บ’	/meen ² /	/ʔaw ¹ phay ¹ kep ⁵ pay ¹ /
‘สาบแช่ง’	/pɔɔy ³ /	/daa ³ pɔɔy ⁵ /

4. คำที่เกิดจากการประสมคำในภาษาไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแบบ
ของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ขึ้น’	/com ³ /,	/com ³ saʔ ⁵ lay ³ /
	/saʔ ⁵ lay ³ /	

4.3.3 คำศัพท์ของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไข่

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่ใช้ร่วมกับผู้บอกภาษากลุ่มอื่น เป็นศัพท์ต่างและรูปแบบของคำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ต่างที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไข่ เป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 19 หน่วยย่อย คือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยย่อย	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘กระจัดกระจาย’	/laʔ ² yaʔ ² laʔ ² yaay ¹ /	/kaʔ ⁵ caʔ ⁵ kaʔ ⁵ caay ¹ /
‘ทำงาน(บ้าน)’	/ʔet ³ weʔ ² /	/het ³ week ³ /
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	/ʔaʔ ⁵ ŋuʔ ² ʔaʔ ⁵ ŋaʔ ⁵ /	/phiʔ ² lɛk ² /
(นั่ง) ‘คลอเคลีย’	/saʔ ⁵ mxʔ ² /, /fɔʔ ² /	/ʔɛɛp ³ ʔiŋ ¹ /
‘แกะ’ (หน่อไม้)	/bay ⁵ /	/pɔʔ ⁵ /
‘จุดไว้’	/cɔʔ ³ /	/dɛŋ ¹ /
‘เทรวมกัน’	/kaʔ ⁵ thɔʔ ² /	/hoom ⁴ kan ¹ /
‘กะรุ่งกะริ่ง’	/sɔʔ ⁴ /	/cɔŋ ³ pɔŋ ³ cɔŋ ³ pxŋ ³ /
‘เอื้อม’	/ŋɛɛ ² /	/noom ² /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แม้มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ผงกศีรษะ’	/ŋɨk ² hoo ¹ /	/ŋɨk ² khɔ ⁴ /
‘ไม้สอย’	/may ² mxxn ⁴ /	/may ² tɔɔy ³ /, /may ² sxx ⁵ /
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ siɿ ⁵ khɔɔ ³ /	/hoo ¹ caŋ ³ khay ³ /
‘จิ้งเหลน’	/caɿ ⁵ koɿ ⁵ /	/khii ⁵ koɿ ⁵ /
‘ตาเข’	/taa ¹ sɔɔŋ ⁴ /	/taa ¹ sɔɔn ³ /
‘เวียนศีรษะ’	/win ⁴ hoo ¹ /	/pen ¹ win ⁴ /
‘คนแสดงคำถาม ‘อย่างไร’	/nxxw ⁴ laɔ ⁴ /	/nxxw ⁴ day ¹ /

3. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป แม้มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ขี้อาย’	/khii ⁵ bæ ⁵ /	/khii ⁵ lak ² ʔaay ¹ /
‘ผ้าเช็ดหน้า’	/phxx ⁴ mon ⁴ /	/phxx ⁴ set ² naa ² /
‘กำไลขา’	/kɔɔŋ ⁵ haa ¹ /	/kam ¹ lay ⁴ haa ¹ /

(ข) รูปแบบของศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ เป็นรูปศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องของพยัญชนะต้นและเสียงสระ มีจำนวน 18 หน่วยอรรถ ดังนี้

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้น แตกต่างกัน แต่มีความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

ฐานเส้นเสียง เลื่อนไปสู่ ฐานเพดานแข็ง

เสียงพยัญชนะต้นจาก /ɾ/ เป็น /y/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘หน้าต่าง’	/pɔŋ ⁴ ɿem ⁵ /	/pɔŋ ⁴ yem ⁴ /

ฐานริมฝีปากล่างกับฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานริมฝีปากทั้งสอง

เสียงพยัญชนะต้นจาก /f/ เป็น /ph/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘รีบ’	/faaw ² /	/phaaw ² /

1.2. การเปลี่ยนแปลงตามคุณสมบัติของเสียง

เสียงหยุดอิมเพเน เป็น เสียงหยุดอิมเพ

เสียงพยัญชนะต้นจาก /t/ เป็น /d/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/kaʔ ⁵ taap ³ /	/kaʔ ⁵ daap ³ /

2. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีสระ แตกต่างกัน แต่มีความหมายของคำ ไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงสระเท่าที่ปรากฏ มี 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การยืดยเสียงสระจากสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาว

เสียงสระจาก /e/ เป็น /ee/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘กากหมู’	/khii ⁵ khe ² muu ¹ /	/khii ⁵ khee ³ muu ¹ /

เสียงสระจาก /o/ เป็น /oo/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘เท’(น้ำ)	/tho ² /	/thoo ³ /
คาลงท้าย‘หอก’	/do ⁵ /	/doo ³ /

2.2 การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

สระสูงใช้สั้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่ว สาระต่ำใช้สั้นส่วนกลาง

เสียงสระจาก /ii/ เป็น /a/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(แต่งตัว)‘รุ่มร่าม’	/sii ¹ sa ⁵ /	/sa ³ sa ⁵ /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่อะ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนกลาง

เสียงสระจาก /e/ เป็น /a/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มันสะปะหลัง’	/men ⁴ ton ⁵ /	/man ⁴ ton ⁵ /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่อะ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนหน้า

เสียงสระจาก /e/ เป็น /xx/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘แม่ยาย’	/ʔii ³ me ^ʔ thaw ⁴ /	/ʔii ³ mxx ² thaw ⁴ /
‘แม่สามี’	/ʔii ³ me ^ʔ naa ² /	/ʔii ³ mxx ² naa ² /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนกลาง เลื่อนไปสู่อะ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนกลางแล้วเลื่อน

ระดับไปฐานเพดานแข็ง

เสียงสระจาก /əə/ เป็น /ay/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘หายใจ’	/han ¹ cəə ¹ /,	/hat ⁵ cay ¹ /
	/hat ¹ cəə ¹ /	

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหลัง เลื่อนไปสู่อะ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนหลัง

เสียงสระจาก /o/ เป็น /ɔɔ/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ pho ^ʔ puu ⁵ /	/ʔii ³ phɔɔ ² puu ⁵ /

2.3. เปลี่ยนจากเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสม

เสียงสระจาก /oo/ เป็น /ua/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
คำลักษณนามของขันตักน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/nuay ⁴ /
คำลักษณนามของแก้วน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/nuay ⁴ /

4. คำที่แทนหน่วยอรรถเดียวกัน อาจมีการสลับพยางค์ ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘สิ้นทกลัม’	/miin ² pha ⁵ laat ³ /	/pha ⁵ laat ³ miin ² /

5. คำที่เกิดจากการกลืนเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มะระ’	/ma ² sa ⁵ lay ⁴ /	/maak ³ say ³ /

6. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยเสียงที่เพิ่มเข้ามา
‘เท’ (ฟ้า)	/tho ² /	/tho ² k ³ /	/-k/

7. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยคำในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำศัพท์ที่เพิ่มเข้า
‘น้ำค้าง’	/nam ² mo ² /	/nam ² mo ² k ³ khaan ² /	/khaan ² /

จากการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของบุคคลทั้งสามระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมโดยการยืมคำศัพท์ใหม่มาใช้ หรือโดยการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระ ในภาษาผู้ไทยดั้งเดิมบางคำพบว่ามี การกลายเสียงเกิดขึ้น เช่น การสูญเสียง การเพิ่มเสียง การกลืนเสียงและการสลับพยางค์ แม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมบางคำก็ตาม แต่ความหมายของคำก็ไม่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่พบมี 2 ลักษณะดังนี้

ก. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิม พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์แตกต่างจากภาษาไทยดั้งเดิม คือ

ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 133 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 26.87

ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 39 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 7.88

ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 19 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 3.84

ข. การเปลี่ยนแปลงโดยรูปของคำศัพท์ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของพยัญชนะ-
ต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระ ดังนี้

ระดับอายุที่ 1

เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

เปลี่ยนเสียง c ให้เป็นเสียง s
เปลี่ยนเสียง k ให้เป็นเสียง t
เปลี่ยนเสียง k ให้เป็นเสียง kh
เปลี่ยนเสียง kh ให้เป็นเสียง k
เปลี่ยนเสียง ฅ ให้เป็นเสียง n
เปลี่ยนเสียง s ให้เป็นเสียง c
เปลี่ยนเสียง h ให้เป็นเสียง kh
เปลี่ยนเสียง w ให้เป็นเสียง f

เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย

เปลี่ยนเสียง l ให้เป็นเสียง d
เปลี่ยนเสียง p ให้เป็นเสียง m

เปลี่ยนเสียงสระ

เปลี่ยนเสียง ิ ให้เป็นเสียง ิ̇
 เปลี่ยนเสียง a ให้เป็นเสียง aa
 เปลี่ยนเสียง o ให้เป็นเสียง oo
 เปลี่ยนเสียง u ให้เป็นเสียง uu
 เปลี่ยนเสียง e ให้เป็นเสียง a
 เปลี่ยนเสียง ๑ ให้เป็นเสียง xx
 เปลี่ยนเสียง ee ให้เป็นเสียง ia
 เปลี่ยนเสียง aa ให้เป็นเสียง ia
 เปลี่ยนเสียง ๑๑ ให้เป็นเสียง ิ̇a
 เปลี่ยนเสียง o ให้เป็นเสียง ua

ระดับอายุที่ 2

เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

เปลี่ยนเสียง ก ให้เป็นเสียง s
 เปลี่ยนเสียง ฏ ให้เป็นเสียง t
 เปลี่ยนเสียง ฎ ให้เป็นเสียง ʔ
 เปลี่ยนเสียง s ให้เป็นเสียง th

ระดับอายุที่ 3

เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

เปลี่ยนเสียง t ให้เป็นเสียง d
 เปลี่ยนเสียง ʔ ให้เป็นเสียง y
 เปลี่ยนเสียง f ให้เป็นเสียง ph

เปลี่ยนเสียงสระ

เปลี่ยนเสียง e ำให้เป็นเสียง ee

เปลี่ยนเสียง ัว ำให้เป็นเสียง ัวัว

เปลี่ยนเสียง ii ำให้เป็นเสียง a

เปลี่ยนเสียง e ำให้เป็นเสียง a

เปลี่ยนเสียง e ำให้เป็นเสียง xx

เปลี่ยนเสียง ะ ำให้เป็นเสียง ay

เปลี่ยนเสียง o ำให้เป็นเสียง ัวัว

เปลี่ยนเสียง oo ำให้เป็นเสียง ua

การเปลี่ยนแปลงที่พบคิดเป็นอัตราร้อยละ ดังนี้

ระดับอายุที่ 1 ำใช้รูปแปร จำนวน 67 หน่วยรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ

13.53

ระดับอายุที่ 2 ำใช้รูปแปร จำนวน 16 หน่วยรรถ คิดเป็น อัตราร้อยละ

3.23

ระดับอายุที่ 3 ำใช้รูปแปร จำนวน 18 หน่วยรรถ คิดเป็น อัตราร้อยละ

3.64

จากการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 พบคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน 200 หน่วยรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 40.40 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 พบคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน 55 หน่วยรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.11 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 พบคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวน 37 หน่วยรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 7.47

4.4 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ต่างกัน

จากจำนวนคำศัพท์ 495 หน่วยย่อย ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนั้น บางหน่วยย่อยสามารถจำแนกคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้สื่อสารกัน เป็นคำศัพท์ที่เป็นศัพท์ต่างและรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

4.4.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้

4.4.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้

4.4.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ร่วมกัน เป็นศัพท์ต่างและรูปแปรของคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ต่างที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ร่วมกันเป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาไทยดั้งเดิม มีจำนวน 58 หน่วยย่อย คือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยย่อย ภาษาไทยดั้งเดิม ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2

หมวดกริยาอาการ

‘กิด’	/khop ⁵ /	/kat ⁵ /
‘กด’	/nan ² /, /nen ² /	/kot ⁵ /
‘ครอบ’	/koop ³ /	/ʔat ⁵ /
(แมลง) ‘ตอม’	/tik ⁵ /	/tɔɔm ¹ /
‘กลุ้มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/kum ⁵ cay ¹ /
‘เก็บ’	/meen ² /	/kep ⁵ /
‘กว’ (เปล)	/con ⁵ /, /wit ² /	/kway ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2</u>
‘โกง’	/khii ⁵ loop ³ /	/koon ¹ /
‘ซ้อย’	/khii ⁵ bəj ⁵ /	/lak ² ɿaay ¹ /
‘เขม่ว’ (ท้อง)	/wxxp ³ /	/khaɿ ⁵ mxw ⁴ /
‘เขีย’	/saɿ ² /	/khee ³ /
‘เขวน’	/wxxn ¹ /	/khwxn ¹ /
(ยืน)ถ่าง’	/caan ³ /	/thaan ³ /
‘แตก’	/mun ² /	/txɿ ⁵ /
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	/laɿ ⁵ ɿuɿ ² ɿaɿ ⁵ ɿaɿ ⁵ /	/lum ² laam ² /
‘ลาก’	/kxx ³ /	/laak ³ /
‘เลื่อน’	/tuut ³ /, /suk ² /	/lɔɔn ² /
‘ล้างหน้า’	/sooy ³ naa ² /	/laan ² naa ² /
‘หย่าร้าง’	/paɿ ⁵ /	/yaa ⁴ /
‘ลด’	/mon ⁴ /, /bon ⁵ /	/mut ² /
‘แต่ต้อง’	/suun ⁴ /, /tɔɔn ⁵ /	/txɿ ⁵ /
‘ม้วน’ (เสื้อ)	/kɔɔ ⁵ /, /kaɿ ⁵ phan ³ /	/moon ² /
(วางของ) ‘เอียง’	/neen ⁴ /	/taɿ ⁵ khxxn ³ /
<u>หมวดนามทั่วไป</u>		
‘พันธุ์พืช’	/nxxw ⁴ /	/kaa ⁵ /
‘ทัพ’	/cɔɔn ¹ /	/thap ² phii ⁴ /
<u>หมวดพืช-สัตว์</u>		
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ siɿ ² khəj ³ /	/taɿ ⁵ khay ² /
‘จิ้งหรีด’	/ciɿ ⁵ lɔɔ ² /	/cin ⁵ liit ³ /
‘ค้างคาว’	/bin ⁵ /	/cee ¹ /

หน่วยอรรถ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘แผลเป็น’	/pɔxw ⁵ /	/phɔx ¹ pen ¹ /
‘ง่อย’	/pee ⁵ /	/ŋɔy ² /
(พูด) ‘ติดอ่าง’	/pa ⁷ ʔaŋ ¹ /, /pa ⁷ ʔam ² /	/tit ⁵ ʔaŋ ³ /
(อาการ) ‘หน้ามืด’	/miŋ ⁴ /	/naa ² miɪt ³ /

หมวดคำขยาย

‘ฉลาด’	/pɔw ³ /	/sa ² laat ³ /
‘โง่’	/pɛk ⁵ /	/ŋoo ² /
‘พูดซ้ำซาก’	/waw ² lam ¹ kaw ³ /	/waw ² du ⁷ ʔ/
(กิน) ‘ตะกละ’	/pha ² loo ³ /	/ʔet ⁵ sɔɔ ⁴ /

หมวดเครือญาติ

‘ลูกสะใภ้’	/lu ² phɔw ² /	/luuk ³ phay ² /

หมวดอื่นๆ

ลักษณะนามของแก้วน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/ʔan ¹ /
ลักษณะนามของฟัน ‘ซี่’	/lem ⁴ /	/sii ² /
ลักษณะนามของข้าวต้ม ‘มัด’	/khoom ⁴ /	/mat ² /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แม้มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นคำศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2

หมวดกริยาอาการ

‘ทำงาน(บ้าน)’	/ʔet ³ we ² /	/ʔet ³ ŋaan ⁴ /
‘เจาะหู’	/bɔw ³ huu ¹ /	/cɔ ⁷ huu ¹ /
‘หัวคะมำ’	/hoo ¹ doon ¹ /	/hoo ¹ khɪt ² /

หน่วยอรรถ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2

หมวดนามทั่วไป

‘มะเหงก’	/maʔ ² kəʔ ⁵ /	/maʔ ² ŋeek ³ /
‘ดินละ’	/din ¹ ciin ⁵ /	/din ¹ sxʔ ⁵ /

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘เป็นลม’	/pen ¹ win ⁴ /	/pen ¹ lom ⁴ /

หมวดคำขยาย

‘วิ่งเร็ว’	/lxxn ² han ¹ /	/lxxn ² lew ⁴ /
‘ไปเลย’	/pay ¹ loot ³ /	/pay ¹ see ¹ /

หมวดอวัยวะ

‘ขวัญศีรษะ’	/cam ¹ wan ¹ /	/cam ¹ wan ¹ /
‘ผมหยิก’	/phom ¹ kuut ³ /	/phom ¹ yik ² /

หมวดเครือญาติ

‘พ่อ’	/ʔii ³ phoʔ ³ /,	/ʔii ³ phw ² /
	/ʔan ¹ ñaa ⁴ /	

หมวดอื่นๆ

‘การแสดงคำถามอย่างไร’	/nxxw ⁴ loʔ ⁴ /	/nxxw ⁴ day ¹ /

3. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปแม้มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำร่วมหน่วยหนึ่งเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2

‘จิกจี้’	/lak ² neem ¹ /	/lak ² kaʔ ⁵ neem ¹ /
‘ส่องกระจก’	/ñxxŋ ³ wxxn ² /	/ñxxŋ ³ kaʔ ⁵ cok ⁵ /
‘เลื้อยขึ้นใน’	/sɔʔ ⁵ kaʔ ⁵ phaay ³ /	/sɔʔ ⁵ nay ³ /
‘ขยี้ตา’	/sii ¹ taa ¹ /	/khaʔ ⁵ yii ² taa ¹ /

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2</u>
‘ขึ้น 1 คำ’	/mɨi ² ʔɔʔ ⁵ mɔɔ ⁴ /	/mɨi ² khin ⁵ niŋ ² kham ² /
‘จุมกโด่ง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /	/dan ¹ khom ⁴ /

(ข) รูปแปรของศัพท์ที่ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ เป็นรูปศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่แตกต่างกันในเรื่องของเสียงสระ การสูญเสียและการเพิ่มเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 9 หน่วยอรรถ ดังนี้

1. ศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีเสียงสระ แตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงสระพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง ดังนี้

สระกลางใช้ลิ้นส่วนกลาง เลื่อนไปสู่ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนกลางแล้วเลื่อนระดับไปฐานเพดานแข็ง

เสียงสระจาก /ɔɔ/ เป็น /ay/ ในภาษาผู้ไทยได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘หายใจ’	/han ¹ cɔɔ ¹ /	/han ¹ cay ¹ /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหลัง เลื่อนไปสู่ สระสูงใช้ลิ้นส่วนหลัง

เสียงสระจาก /o/ เป็น /u/ ในภาษาผู้ไทยได้แก่

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม</u>	<u>คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน</u>
‘ยากจน’	/thok ² ɲa ² /	/thuk ² ɲa ² /

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหลัง เลื่อนไปสู่ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนกลางแล้วเลื่อนระดับไปฐานริมฝีปากทั้งสอง

เสียงสระจาก /o/ เป็น /aw/ ในภาษาไทยได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ปลอบ’ (ใช้คำพูด)	/tʰoʔ ² /	/tʰaw ² /

2. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยคำในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่หายไป
‘ขี้’ (เบหนาง)	/tʰii ³ tʰaw ² /	/tʰaw ² /	/nii ³ /
‘ถือสา’	/hoo ¹ saa ³ /	/saa ³ /	/hoo ¹ /
‘น้ำพริก’ (กินกับผัก)	/cɛxw ³ cam ⁵ /	/cɛxw ³ /	/cam ⁵ /
‘โคลน’	/khii ⁵ tom ¹ /	/tom ¹ /	/khii ⁵ /
‘จุ่มกบน’	/huu ¹ dan ¹ pxx ¹ /	/dan ¹ pxx ¹ /, /dan ¹ bxxn ¹ /	/huu ¹ /

3. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยคำในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่เพิ่มเข้ามา
‘ร่างกาย’ (หัวจรดเท้า)	/kaʔ ⁵ too ¹ /	/kaʔ ⁵ ton ¹ kaʔ ⁵ too ¹ /	/kaʔ ⁵ ton ¹ /

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ร่วมกัน ซึ่งเป็นศัพท์ต่างและรูปแปรของคำศัพท์ไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ต่างที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ร่วมกัน เป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาไทยดั้งเดิม มีจำนวน 27 หน่วยอรรถคือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นคำพ้องต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3
‘เผา’ (ปลา)	/cii ³ /	/phaw ¹ /
‘ปล่อย,ทิ้ง’	/phoot ³ /	/thim ² /
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	/ka ⁷ taap ³ /	/hin ² /
‘เลื่อน’	/tuut ³ /, /nap ² /	/nuu ² /
‘หยุด’	/caw ³ /	/yaa ⁴ /
‘ยกขึ้นสอง’	/กจญ ⁴ /	/sɔŋ ³ bɔŋ ³ /
‘แคะ’ (ขี้หู)	/ciim ⁵ /	/nxx ⁴ /
‘วางของซ้อนกัน’	/thɔŋ ³ /	/ten ¹ /, /kwɔŋ ¹ /
‘เปลี่ยน’ (ผ้า)	/kxx ⁵ /	/phat ² phaa ⁵ /
‘กาโลชา’	/kwɔŋ ⁵ haa ¹ /	/ma ⁷ ka ⁷ liŋ ⁴ khxxŋ ² /
‘รก’ (วิว-ควาย)	/nwɔŋ ² /	/hxx ⁴ /
(กระโปรง) ‘สั้น’	/khɔŋ ¹ /	/kit ⁵ /
‘ขรุขระ’ (เป็นหลุมเป็นบ่อ)	/ca ⁷ lup ² /	/lum ¹ /
‘แม่สามี’	/ʔii ³ me ⁷ ɲaa ² /	/mxx ² thaw ⁴ /
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ pho ⁷ puu ⁵ /	/phɔ ² thaw ⁴ /
ลักษณะนามของหม้อ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/bɔɔ ¹ /
ลักษณะนามของแก้วน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/kxxw ⁵ /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แต่มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นคำพ้องต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3
‘ส่งของลงข้างล่าง’	/pɔɔn ³ loŋ ³ /	/yɔn ⁴ loŋ ³ /
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/dee ³ hin ² /	/pɔɔn ³ hin ² /
‘ล้มมีด’	/fon ¹ mit ² /	/lap ² mit ² /
‘กากหมู’	/khii ⁵ khe ² muu ¹ /	/khii ⁵ nam ² man ⁴ /
(แผล) ‘เป็นหนอง’	/hom ¹ nɔɔŋ ¹ /	/sɔɔ ³ nɔɔŋ ¹ /
‘คาบพบที่นี้’	/la ² nii ⁴ /	/na ² nii ⁴ /

(3) คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปแต่มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3
‘สาปแช่ง’	/pɔɔy ³ /	/pɔɔy ⁵ daa ³ /
‘พริก’	/ma ⁵ khit ⁵ /	/ma ⁵ phik ² /
‘น้ำพริกแกง’	/cɛxw ³ sɔɔ ³ kxxŋ ¹ /	/ma ² phet ² say ³ kxxŋ ¹ /
‘นิ้วหัวแม่มือ’	/hoo ¹ mxx ² poo ⁵ /	/poo ⁵ mi ³ /

(ข) รูปแปรของศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ เป็นรูปศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่แตกต่างกันในเรื่องของพยัญชนะต้น เสียงสระ การสูญเสียเสียง การกลืนเสียง การสลับเสียงและการเพิ่มเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 19 หน่วยอรรถ ดังนี้

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้น แตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง ดังนี้

ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานเพดานอ่อน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /th/ เป็น /kh/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
คัพพท'ข้างบน'	/t ^h aaŋ ⁴ t ^h ɔŋ ⁴ /	/k ^h aaŋ ⁵ t ^h ɔŋ ⁴ /

ฐานเพดานแข็ง เลื่อนไปสู่ ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /c/ เป็น /s/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(อาการ)'สะอึก'	/c ⁵ aʔ ⁵ ʔɔʔ ⁵ /	/s ⁵ aʔ ⁵ ʔɔʔ ⁵ /

ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานริมฝีปากทั้งสอง

เสียงพยัญชนะต้นจาก /n/ เป็น /ph/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'เนิน'	/n ⁴ oon ⁴ /	/p ^h oon ³ /

ฐานริมฝีปากล่างกับฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานริมฝีปากทั้งสอง

เสียงพยัญชนะต้นจาก /f/ เป็น /ph/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(นั่ง)'คลอเคลีย'	/f ⁴ ɔɔ ⁴ /	/p ^h ɔɔ ⁴ /
(แกง)'เดือด'	/f ² ot ² /	/p ^h ot ² /

ฐานเส้นเสียง เลื่อนไปสู่ ฐานเพดานอ่อน

เสียงพยัญชนะต้นจาก /h/ เป็น /kh/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
'แซนคค'	/h ¹ xxn ¹ p ^h xxn ² /	/k ^h xxn ¹ p ^h xxn ² /

2. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีสระ แตกต่างกัน แต่ความหมายของคำ ไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง ดังนี้

สระกลางใช้ลิ้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่ สระต่ำใช้ลิ้นส่วนกลาง

เสียงสระจาก /e/ เป็น /a/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ติด’ (ทำให้ตรง)	/bet ⁵ /	/bat ⁵ /
สระต่ำใช้ลิ้นส่วนหลัง เลื่อนไปสู่ สระสูงใช้ลิ้นส่วนหลัง		

เสียงสระจาก /ɔ/ เป็น /u/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘เอ็นพลิก’	/khaʔ ⁵ lɔy ² /	/khaʔ ⁵ luy ² /

3. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยคำในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่หายไป
‘เสียม’	/nɔɔ ¹ daam ⁵ /	/nɔɔ ¹ /	/daam ⁵ /
‘กระโดด’	/kaʔ ⁵ dɔŋ ² /	/dɔŋ ² /	/kaʔ ⁵ /
‘โกง’	/khii ⁵ loop ³ /	/loop ³ /	/khii ⁵ /
‘มองดูด้วยความเอาใจใส่’	/sɔɔm ³ bɔŋ ³ /	/bɔŋ ³ /	/sɔɔm ³ /
‘แพลตฟอร์ม’	/paa ¹ baat ³ /	/baat ³ /	/paa ¹ /
‘แม่สามี’	/ʔii ³ meʔ ³ ʔaa ² /	/meʔ ³ /	/ʔii ³ /, /ʔaa ² /
‘พ่อสามี’	/ʔii ³ phoʔ ² puu ⁵ /	/phoʔ ² /	/ʔii ³ /, /puu ⁵ /

4. คำที่เกิดจากการกลืนเสียงในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มะระ’	/maʔ ² saʔ ⁵ lay ⁴ /	/maʔ ² say ³ /

5. คำที่เกิดจากการสลับพยางค์ในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของ

ศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
คำบุพท‘นี้’	/laʔ ² nii ⁴ /	/nii ⁴ laʔ ² /

6. คำที่เกิดจากการเพิ่มหน่วยคำในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน	หน่วยคำที่เพิ่มเข้ามา
‘โกรธ’	/haay ² /	/yɔʔ ² haay ² /	/yɔʔ ² /
‘จัวเจีย’	/faan ³ khii ⁵ taa ¹ /	//faan ³ khii ⁵ huu ¹ khii ⁵ taa ¹ //	/khi ⁵ huu ¹ /

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ร่วมกัน เป็นศัพท์ต่างและรูปแปรของคำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม ดังนี้

(ก) ศัพท์ต่างที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ร่วมกัน เป็นคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 29 หน่วยอรรถ คือ

1. คำที่มีรูปต่างกันและมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3
‘ส่องกระจก’	/ŋxxŋ ³ wxxŋ ² /	/sɔwŋ ³ ka ⁷ 5 cok ⁵ /
‘สาปแช่ง’	/pɔw ³ /	/saap ³ sxxŋ ⁴ /
‘ประกาศ’(ขาย)	/caaw ³ /	/pa ⁷ 5 kaat ³ /
‘หายใจ’	/han ¹ cɔɔ ¹ /, /hat ⁵ cɔɔ ¹ /	/haay ¹ cay ¹ /
‘แคะ’(ขี้หู)	/ciim ⁵ /	/khwak ³ /
‘เปลี่ยน’(ผ้า)	/kxx ⁵ /	/thɔw ³ /
‘พันธุ์พืช’	/nxxw ⁴ /	/phan ⁴ /
‘ร่ม’	/khan ⁴ ŋuu ² /	/kan ⁵ hom ² /
‘พริก’	/cxxw ³ /	/maak ³ phet ⁵ /
‘ชะพลู’	/ʔii ³ lɔɔt ³ /	/kham ⁴ phuu ⁴ /
(กระโปรง) ‘สั้น’	/khaɔn ¹ /	/san ² /
‘เสื้อชั้นใน’	/sɔɔ ⁵ ka ⁷ 5 phaay ³ /	/sia ⁵ san ² nay ³ /
‘ดัดตั้ง, สั้น’(น้ำ)	/ʔaŋ ³ /	/lon ² /
ลักษณะนาม ‘ไซ’	/nooy ⁴ /	/bɔɔ ¹ /
ลักษณะนามของขันตักน้ำ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/bay ¹ /
ลักษณะนามของรองเท้า ‘ข้าง’	/bɔɔŋ ² /, /kiŋ ³ /	/khaaŋ ⁵ /

2. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์

เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แต่มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน แต่ถือว่าเป็นคำที่ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3
‘กลุ่มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/ʔuk ⁵ cay ¹ /
‘โกง’	/khii ⁵ loop ³ /	/khii ⁵ koon ¹ /

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3
‘ชื้อาย’	/khii ⁵ bəw ⁵ /	/khii ⁵ ?aay ¹ /
‘นอนกลางวัน’	/nəw ⁴ ŋen ⁴ /	/nəw ⁴ wen ⁴ /
‘กรอกน้ำ’	/haay ² nam ² /	/hin ² nam ² /
‘ตัวร้อน’	/khiiŋ ³ hxxm ² /	/khiiŋ ³ həw ² /
‘เดินตรง’	/ŋaan ² səŋ ⁴ /	/ŋaan ² ton ¹ /
(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’	/khak ² kwaa ⁴ /	/dii ¹ kwaa ⁴ /
‘จุมกโค้ง’	/huu ¹ dan ¹ moo ⁴ /	/huu ¹ dan ¹ doon ³ /
‘วันพระ’	/wan ³ sin ¹ /	/wan ³ pha ² /

3. คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไปแม้มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แต่มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน และมีหน่วยคำร่วมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3
‘ผ้าขาวม้า’	/phxx ⁴ sii ¹ pa ⁵ doo ¹ /	/phaa ⁵ phxx ⁴ /
‘น้ำพริกแกง’	/cxxw ³ səw ³ kxxŋ ¹ /	/ma ² khit ⁵ səw ³ kxxŋ ¹ /
‘นิ้วหัวแม่มือ’	/hoo ¹ mxx ² poo ² /	/niw ² poo ² /

(ข) รูปแปรของศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้ เป็นรูปศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ไทยดั้งเดิม แต่แตกต่างกันในเรื่องของพยัญชนะ-ต้น เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ การสูญเสียและการประสมคำในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 28 หน่วยอรรถ ดังนี้

1. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีพยัญชนะต้น แตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียง

พยัญชนะต้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง ดังนี้

ฐานริมฝีปากทั้งสอง เลื่อนไปสู่ ฐานริมฝีปากล่างกับฟัน

เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจาก /ph/ ให้เป็น /f/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
(น้ำ) ‘กระฉอก’	/kaʔ ⁵ <u>ph</u> əəm ² /	/kaʔ ⁵ <u>f</u> əəm ² /

ฐานริมฝีปากล่างกับฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานริมฝีปากทั้งสอง

เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจาก /f/ ให้เป็น /ph/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘กระเด็น’	/ <u>f</u> əŋ ² /	/ <u>ph</u> əŋ ² /

ฐานปุ่มเหงือกหลังฟัน เลื่อนไปสู่ ฐานเพดานแข็ง

เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจาก /s/ ให้เป็น /c/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘หยุด’	/ <u>s</u> aw ⁴ /	/ <u>c</u> aw ³ /
‘ตะไคร้’	/hoo ¹ <u>s</u> iʔ ² <u>kh</u> əw ³ /	/hoo ¹ <u>c</u> iʔ ⁵ <u>kh</u> ay ³ /

ฐานเส้นเสียง เลื่อนไปสู่ ฐานเพดานอ่อน

เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นจาก /h/ ให้เป็น /kh/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ดินเตกระแหง’	/txʔ ⁵ <u>h</u> aap ³ /	/txʔ ⁵ <u>kh</u> aap ³ /
‘ส่งของขึ้นข้างบน’	/dee ³ <u>h</u> ɛn ² /	/dee ³ <u>kh</u> ɛn ⁵ /

2. คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีสระ แตกต่างกัน แต่มีความหมายของคำ ไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การยัดเสียงจากสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาว

เปลี่ยนเสียงสระจาก /a/ ให้เป็น /aa/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ทับทิม’ (ชื่อผลไม้)	/maʔ ² phiʔ ² laa ⁴ /	/maak ³ phiʔ ² laa ⁴ /
‘มะขามเทศ’	/maʔ ² khaam ¹ pxx ¹ /	/maak ³ khaam ¹ pxx ¹ /
‘ข้าวโพด’	/maʔ ² saa ¹ lii ⁴ /	/maak ³ saa ¹ lii ⁴ /
‘มะเขือพวง’	/maʔ ² khxxŋ ² /	/maak ³ khxxŋ ² /
‘มะละกอ’	/maʔ ² hun ³ /	/maak ³ hun ³ /
‘ผักทอง’	/maʔ ² ʔɿʔ ⁵ /	/maak ³ ʔɿʔ ⁵ /
‘ลับปะรด’	/maʔ ² nat ³ /	/maak ³ nat ³ /
‘กระท้อน’	/maʔ ² tɔɔŋ ² /	/maak ³ tɔɔŋ ² /
‘ขนุน’	/maʔ ² mii ² /	/maak ³ mii ² /

เปลี่ยนเสียงสระจาก /u/ ให้เป็น /uu/ ในภาษาไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘มีครรภ์’	/yuu ⁴ luʔ ² /	/yuu ⁴ luuk ³ /

2.2 การเปลี่ยนแปลงฐานที่เกิดของเสียง

สระกลางใช้ลิ้นส่วนกลาง เลื่อนไปสู่อะกาศใช้ลิ้นส่วนกลางแล้วเลื่อนระดับไปฐานเพดานแข็ง

เปลี่ยนเสียงสระจาก /ɔɔ/ ให้เป็น /ay/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	คำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘ตะไคว’	/hoo ¹ si ² khɔɔ ³ /	/hoo ¹ ci ² khay ³ /

สระตัวใช้ลิ้นส่วนหน้า เลื่อนไปสู่อะกึ่งกลางใช้ลิ้นส่วนหลัง

เปลี่ยนเสียงสระจาก /xx/ ให้เป็น /oo/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘คุ่มน้ำ’	/ʔxxŋ ³ /	/ʔooŋ ³ /

สระตัวใช้ลิ้นส่วนหลัง เลื่อนไปสู่อะกึ่งกลางใช้ลิ้นส่วนหลัง

เปลี่ยนเสียงสระจาก /ɔ/ ให้เป็น /oo/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
‘พันหลอ’	/hxxw ⁵ wɔŋ ⁴ /	/hxxw ⁵ woo ⁴ /

2.3 เปลี่ยนจากสระเดี่ยวเป็นสระประสม

เปลี่ยนเสียงสระจาก /oo/ ให้เป็น /ua/ ในภาษาผู้ไทย ได้แก่

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	คำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน
ลักษณะนามของหม้อ ‘ใบ’	/nooy ⁴ /	/nuay ⁴ /
ลักษณะนามของข้าว ‘แ่งง’	/hoo ¹ /	/hua ¹ /

3 คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยเสียงในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแปร

ของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ภาษาผู้ไทยปัจจุบัน	หน่วยเสียงที่หายไป
‘พันหลอ’	/hxxw ⁵ wɔŋ ⁴ /	/hxxw ⁵ woo ⁴ /	/-ŋ /

4. คำที่เกิดจากการสูญเสียหน่วยคำในภาษาไทยดั้งเดิม ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ภาษาผู้ไทยปัจจุบัน	หน่วยคำที่หายไป
‘กลุ้มใจ’	/ʔuk ⁵ ʔaŋ ³ /	/ʔuk ⁵ /	/ʔaŋ ³ /
‘ยากจน’	/thok ² ñaʔ ² /	/thok ² /	/ñaʔ ² /
‘ม้วน’ (เลื่อ)	/kaʔ ⁵ phan ³ /	/phan ³ /	/kaʔ ⁵ /
‘กากหมู’	/khii ⁵ kheʔ ² muu/	/kheep ³ muu ¹ /	/khii ⁵ /

5. คำที่เกิดจากการประสมคำในภาษาไทย ถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม	ภาษาผู้ไทยปัจจุบัน
‘ท้ายทอย’	/ŋʷʷn ² /	/ŋʷʷn ² kaʔ ⁵ don ⁵ /
	/kaʔ ⁵ don ⁵ /	

จากการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาสองระดับอายุเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมโดยการยืมคำศัพท์ใหม่มาใช้ หรือโดยการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระ ในภาษาผู้ไทยดั้งเดิมบางคำพบว่ามีการกลายเสียงเกิดขึ้น เช่น การสูญเสียเสียง การเพิ่มเสียง การกลืนเสียงและการสลับพยางค์ นอกจากนี้ยังพบว่าการสร้างคำศัพท์ใหม่โดยการประสมคำ อย่างไรก็ตาม แม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมบางคำ แต่ความหมายของคำก็ไม่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยที่พบมี 2 ลักษณะดังนี้

ก. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีรูปคำแตกต่างจากคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม พบว่า ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้คำศัพท์แตกต่างจากภาษาผู้ไทยดั้งเดิม คือ

ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 58 หน่วยอรรถ คิดเป็น
อัตราร้อยละ 11.69

ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 27 หน่วยอรรถ คิดเป็น
อัตราร้อยละ 5.44

ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่าง จำนวน 29 หน่วยอรรถ คิดเป็น
อัตราร้อยละ 5.85

ข. การเปลี่ยนแปลงโดยรูปของคำศัพท์ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของ
พยางค์ต้น พยางค์ท้าย และเสียงสระ ดังนี้

ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2

เปลี่ยนแปลงเสียงสระ

เปลี่ยนเสียง ๑ ให้เป็นเสียง ay

เปลี่ยนเสียง o ให้เป็นเสียง u

เปลี่ยนเสียง o ให้เป็นเสียง aw

ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3

เปลี่ยนแปลงเสียงพยางค์ต้น

เปลี่ยนเสียง th ให้เป็นเสียง kh

เปลี่ยนเสียง c ให้เป็นเสียง s

เปลี่ยนเสียง n ให้เป็นเสียง ph

เปลี่ยนเสียง f ให้เป็นเสียง ph

เปลี่ยนเสียง h ให้เป็นเสียง kh

เปลี่ยนแปลงเสียงสระ

เปลี่ยนเสียง e ให้เป็นเสียง a

เปลี่ยนเสียง ๖ ให้เป็นเสียง u

ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 3

เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

เปลี่ยนเสียง ph ให้เป็นเสียง f

เปลี่ยนเสียง f ให้เป็นเสียง ph

เปลี่ยนเสียง s ให้เป็นเสียง c

เปลี่ยนเสียง h ให้เป็นเสียง kh

เปลี่ยนเสียงสระ

เปลี่ยนเสียง ๑๐ ให้เป็นเสียง ay

เปลี่ยนเสียง xx ให้เป็นเสียง oo

เปลี่ยนเสียง a ให้เป็นเสียง aa

เปลี่ยนเสียง u ให้เป็นเสียง uu

เปลี่ยนเสียง oo ให้เป็นเสียง ua

เปลี่ยนเสียง ๖ ให้เป็นเสียง o

จากการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่า ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ใช้รูปแบบจำนวน 67 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 13.53 ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแบบ จำนวน 46 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 9.29 ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 3 ใช้รูปแบบ จำนวน 56 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.31

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร นี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของบุคคลทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร การศึกษาค้นคว้านี้ทำให้เห็นความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาไทยของบุคคลทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษาไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สืบรวจและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการศึกษาจากเอกสารและบุคคล

2. เตรียมเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดย

2.1 คัดเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นคำศัพท์ที่ไม่ตรงกับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่มีความหมายตรงกันได้คำศัพท์จำนวน 495 หน่วยย่อย แล้วจำแนกคำศัพท์ออกเป็นหมวดหมู่ จำนวน 9 หมวด

2.2 การตรวจสอบคำศัพท์โดยนำคำศัพท์ที่คัดเลือกนั้นไปตรวจสอบกับผู้พูดภาษาไทย ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนครจำนวน 3 คน ระดับอายุละ 1 คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบคือเป็นคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุรู้จักความหมาย และเคยใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลภาษาถิ่นชาวไทย อาเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มาพิจารณาคำศัพท์ต่างกันและพิจารณารูปแบบของคำศัพท์คำเดียวกัน ดังนี้

2.3.1 คำที่มีรูปต่างกันทั้งคำ และมีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน แม้มีความหมายเหมือนกันถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน

2.3.2 คำที่เกิดจากการรวมหน่วยคำ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำขึ้นไป มีจำนวนพยางค์เท่ากัน มีหน่วยคำหนึ่งแตกต่างกัน แต่มีหน่วยคำรวมหน่วยหนึ่งเหมือนกัน ถือว่าเป็นศัพท์ต่างกัน

2.3.3 คำที่มีจำนวนพยางค์เท่ากันมี พยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน แต่ความหมายของคำไม่แตกต่างกัน ถือว่าเป็นรูปแบบของคำศัพท์เดียวกัน

2.3.4 คำที่แทนหน่วยหรือวัตถุเดียวกันอาจมีการสลับพยางค์ ถือว่าเป็นรูปแบบของคำศัพท์เดียวกัน

2.3.5 คำที่เกิดจากการกลายเสียงในภาษาถิ่น ถือว่าเป็นรูปแบบของคำศัพท์เดียวกัน

3. การกำหนดจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเฉพาะภาษาถิ่นผู้ไทยในเขตอำเภอพรหมานิมิต จังหวัดสกลนคร จำนวน 10 หมู่บ้านดังนี้

จุดเก็บที่ 1	ตำบลพรหม	บ้านน้อยโนนจานงค์	หมู่ที่ 10
จุดเก็บที่ 2	ตำบลวังยาง	บ้านขมิ้น	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 3	ตำบลพอกน้อย	บ้านพอกใหญ่	หมู่ที่ 7
จุดเก็บที่ 4	ตำบลนาหัวป่อ	บ้านนาหัวป่อ	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 5	ตำบลไร่	บ้านไร่	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 6	ตำบลช้างมิ่ง	บ้านช้างมิ่ง	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 7	ตำบลปะฮี	บ้านท่าสองคอน	หมู่ที่ 1
จุดเก็บที่ 8	ตำบลสว่าง	บ้านบัวใหญ่	หมู่ที่ 3
จุดเก็บที่ 9	ตำบลนาคัน	บ้านหนองผือ	หมู่ที่ 2
จุดเก็บที่ 10	ตำบลเชิงชุม	บ้านนาขาม	หมู่ที่ 7

4. การคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยเลือกผู้บอกภาษาตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นชายหรือหญิงที่มีระดับอายุระหว่างกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 วัยหนุ่มสาว อายุระหว่าง 15-25 ปี เพศชาย 2 คน เพศหญิง 8 คน

กลุ่มที่ 2 วัยกลางคน อายุระหว่าง 35-45 ปี เพศหญิง 10 คน

กลุ่มที่ 3 วัยสูงอายุ อายุ 55 ปีขึ้นไป เพศชาย 4 คน เพศหญิง 6 คน

เพื่อควบคุมตัวแปรที่จะเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดการศึกษา การตั้งถิ่นฐาน เชื้อชาติ นอกจากนี้ผู้บอกภาษาต้องมีประสาทรู และอวัยวะในการออกเสียงสมบูรณ์ สามารถออกเสียงได้ชัดเจน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาด้วยตนเอง โดยใช้อุปกรณ์ที่เป็นของจริง รูปภาพ และการใช้คำ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ข หน้า 296-324)

6. การบันทึกข้อมูล บันทึกเสียงผู้บอกภาษาไว้และจัดบันทึกข้อมูลลงในบัญชีตารางคำด้วยตัวอักษรที่ปรับปรุงจากระบบสัทอักษรของวิไลวรรณ ชนิษฐนันท์ โดยเพิ่มจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 2 หน่วยเสียง คือ พยัญชนะประสม /kw/ และ /cw/ ส่วนเสียงพยัญชนะที่ไม่แน่นอนมาใช้คือ /v/

7. วิธีจัดกระทำข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บุคคลทั้งสามระดับอายุ แล้วถ่ายเสียงจากแถบบันทึกเสียงไว้เป็นสัทสัญลักษณ์ เพื่อนำไปตรวจสอบกับข้อมูลที่จัดบันทึกขณะสัมภาษณ์

8. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้พูดใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน 495 หน่วยอรรถ สรุปได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกล-

นคร ที่พบนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงเสียง เปลี่ยนแปลงหน่วยคำ เปลี่ยนแปลงความหมาย และคำศัพท์ที่เลิกใช้ในภาษาไทย ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำ เป็นการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทย โดยนำคำศัพท์ใหม่มาใช้ แทนคำเดิมในภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงที่พบนี้ เกิดจากการ ยืมคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาถิ่นอื่นมาใช้ แล้วเปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียง ภาษาถิ่นผู้ไทยมีจำนวน 124 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 25.05

1.2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วน แยกลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1.2.1 เปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำหรือพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำหรือของพยางค์ มีจำนวน 63 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตรา ร้อยละ 12.72

1.2.2 เปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำหรือพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงหน่วยคำ เฉพาะส่วนหน้าของคำหรือของพยางค์ มีจำนวน 31 หน่วยวรรณคดี เป็นอัตราร้อยละ 6.26

1.2.3 เปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนกลางของคำหรือพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงพยางค์ หรือคำที่อยู่ระหว่างกลางของคำที่มีจำนวนคำหรือพยางค์มากกว่า 3 พยางค์ มีจำนวน 5 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 1.01

1.2.4 เปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ซึ่ง ในภาษาไทยเดิมมี 1-3 พยางค์ แต่ผู้บอกภาษาเปลี่ยนแปลงคำศัพท์โดยการเพิ่ม พยางค์ มี 8 หน่วยวรรณคดีเป็นอัตราร้อยละ 1.61

1.2.5 เปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ ซึ่ง ในภาษาไทยเดิมมี 2-4 พยางค์ จึงตัดพยางค์ให้สั้นลง มี 43 หน่วยวรรณคดี เป็นอัตราร้อยละ 8.69

1.3 การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ พบการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออก เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายภาษาถิ่นผู้ไทยดั้งเดิม ซึ่งมีความหมายเดียวให้มีความหมายเพิ่มมากขึ้น มีจำนวน 21 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 4.24

1.3.2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้า เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายภาษาถิ่นผู้ไทยดั้งเดิม ซึ่งมีความหมายรวมหลายอย่างให้มีความหมายแคบเข้า มีจำนวน 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.81

1.4 คำศัพท์ที่เลิกใช้ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้ จำนวน 20 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 4.04 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เลิกใช้จำนวน 12 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 2.42 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้จำนวน 3 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.60 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เลิกใช้จำนวน 2 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 0.40 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้ จำนวน 13 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 2.63

2. การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ โดยนำคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาไม่ใช้ร่วมกันผู้บอกภาษากลุ่มอื่นมาวิเคราะห์พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ดังนี้

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์จำนวน 200 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 40.40 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ จำนวน 55 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.11 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ 37 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 7.47

ส่วนการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์จำนวน 67 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 13.53 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์จำนวน 46 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 9.29 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ จำนวน 56 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.31

3. การเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์คำเดียวกันจำนวน 325 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.66 ส่วนการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่าคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน มีจำนวน 86 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 17.37 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน มีจำนวน 83 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 16.77 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน มีจำนวน 76 หน่วยอรรถ คิดเป็นอัตราร้อยละ 15.35

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ทำให้ทราบว่าบุคคลทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์ร่วมกันและเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ ภาษาถิ่นผู้ไทยดั้งเดิม จากการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์คำเดียวกัน คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.66 นอกจากนี้ ผลจากการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์คำเดียวกันของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์ร่วมกัน คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 17.37 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่มากกว่า ผู้บอกภาษาทุกระดับอายุใช้ร่วมกันคือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกัน คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 16.77 อย่างไรก็ตาม ผู้บอกภาษาสองระดับอายุนี้ยังใช้คำศัพท์ร่วมกันมากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ที่ใช้คำศัพท์ร่วมกัน คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 15.35

สำหรับการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ พบว่าระดับอายุที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากที่สุดคืออัตรา ร้อยละ 40.40 ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ อัตรา ร้อยละ 11.11 และ

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์น้อยที่สุด คืออัตราร้อยละ 7.47 แต่เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากที่สุด คืออัตราร้อยละ 13.53 ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ คิดเป็น อัตราร้อยละ 9.29 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น้อยกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 คือเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ร้อยละ 11.31 จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เพราะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่เพิ่งพ้นจากการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในระบบโรงเรียน ดังนั้น อิทธิพลของการใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในการสื่อสารระหว่างผู้บอกภาษากับครูยังคงมีอยู่นอกจากนี้ การสื่อสารทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ส่งข่าวสารจากส่วนกลางของประเทศไปสู่ชนบท และวิทยุโทรทัศน์ท้องถิ่นที่นำภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นอีสานมาใช้ควบคู่กัน สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน ที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนส่งไปยังที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลได้รับทราบข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว ประชาชนส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นรายการ ข่าว ละคร หรือบันเทิงคดี จึงคุ้นเคยกับสำนวนภาษาที่ใช้ในสื่อดังกล่าวมานี้ ไม่ว่าจะเป็นภาษาในการเสนอข่าวหรือภาษาที่ใช้ในคอลัมน์บันเทิง โดยเฉพาะภาษาในละครโทรทัศน์ที่ประชาชนนิยมชมชอบ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่ตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลง จึงพร้อมเสมอที่จะรับเอาสิ่งใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการพูดของตนแม้แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ซึ่งเป็นวัยที่สั่งสมภาษามาเป็นเวลานานและได้ใช้ภาษาผู้ไทยมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อได้ใกล้ชิดหลานซึ่งอยู่ในวัยหนุ่มสาวก็ได้รับอิทธิพลด้านภาษา มีการยืมคำศัพท์ระหว่างกันและกัน

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่พบนั้น แม้ผู้บอกภาษาจะเปลี่ยนไปใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้ว แต่ยังคงใช้ระบบเสียงภาษาผู้ไทยอยู่ทั้งเสียงพยัญชนะ

และสระ เช่น

เสียงพยัญชนะต้น /ch/ เป็น /s/

/y/ เป็น /ĩ/

/kr/ เป็น /k/

/pr/ เป็น /p/

/khl/เป็น /kh/

เสียงสระประสม

/ia/ เป็น /ee/

/ia/ เป็น /oo/

/ua/ เป็น /oo/

นอกจากนี้ยังพบว่ามีความคำหนึ่งคำ ที่เปลี่ยนแปลงเฉพาะพยัญชนะต้น เพื่อให้ตรงกับคำศัพท์ในภาษาไทยกรุงเทพฯคือ ‘แขวน’ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมใช้ /wxxn¹/ แต่ผู้บอกภาษาใช้ /khwxxn¹/

จะเห็นว่าคำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คำศัพท์ใกล้เคียงกับภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น

1. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำ คำศัพท์กลุ่มนี้เป็นคำศัพท์ซึ่งในภาษาผู้ไทยดั้งเดิมจะแตกต่างจากภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ จึงมีการเปลี่ยนโดยนำเอาคำศัพท์จากภาษาไทยกรุงเทพฯ เข้าไปใช้ แต่ยังคงระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทยอยู่ การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ลักษณะดังกล่าวนี้ พบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 27.74 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์คิดเป็นอัตราร้อยละ 15.32 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์น้อยที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 9.35

2. การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บอกภาษาให้เหมือนคำศัพท์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ แต่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทย

ส่วนพยางค์หน้าของคำยังคงใช้คำศัพท์เดิมในภาษาไทยอยู่ การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ลักษณะดังกล่าวนี้ พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.71 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์คิดเป็นอัตราร้อยละ 26.19 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์น้อยที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 23.01

3. การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้า เป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงสระและเปลี่ยนแปลงหน่วยคำของคำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำหรือของพยางค์ของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป พยางค์หน้าหรือส่วนหน้าของคำ ผู้บอกภาษาใช้เหมือนคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาไทย แต่พยางค์หลังยังคงรูปศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิม การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ลักษณะดังกล่าวนี้พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากที่สุด คิดเป็นอัตราร้อยละ 32.25 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์คิดเป็นอัตราร้อยละ 23.22 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์น้อยที่สุดคิดเป็นอัตราร้อยละ 21.29

นอกจากนี้ยัง พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มจำนวนพยางค์หรือคำในคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิม ซึ่งเป็นการสร้างคำแบบคำซ้อนซ้ำ* ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ดังนี้

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยดั้งเดิม	ภาษาที่ใช้ปัจจุบัน
‘ขมย’	/khii ⁵ lak ² /	/khii ⁵ lak ² khii ⁵ kha? ⁵ mooy ⁴ /
‘ร่างกาย’	/ka? ⁵ too ¹ /	/ka? ⁵ ton ¹ ka? ⁵ too ¹ /
‘ฟ้าผ่า’	/faa ² pxx ⁵ /	/faa ² pxx ⁵ faa ² phaa ⁴ /

*คำซ้อน 2 คู่ ที่คำที่ 1 กับคำที่ 3 เป็นคำเดียวกัน คำที่ 2 และคำที่ 4 เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น กินทั้งกินขว้าง คนเฒ่าคนแก่

หน่วยอรรถ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิม ภาษาที่ใช้ปัจจุบัน

‘พูดซ้ำซาก’ /waw²lam¹ lay⁴/ /waw²lam¹lii²lam¹lay⁴ /
 ‘จ้วเจีย’ /faan⁴ khii⁵ taa¹/ /faan⁴ khii⁵ huu¹ khii⁵ taa¹/ *
 ‘เก็บ’ /?aw¹ pay¹ meen²/ /?aw¹ pay¹ kep⁵ pay¹ meen²/ *

การสร้างคำในลักษณะดังกล่าวนี้ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ
 เปลี่ยนแปลงคำศัพท์ คิดเป็นอัตราร้อยละ 11.67

การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ จากงานวิจัยนี้ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

3 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง
2. การเปลี่ยนแปลงความหมาย
3. การสูญเสียศัพท์

1. การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง

การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง ผู้วิจัยพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น
 พยัญชนะท้าย และเสียงสระ ซึ่งแสดงให้เห็นอิทธิพลของภาษาถิ่นใกล้เคียง ได้แก่ ภาษา
 ของกลุ่มชนชาวญ้อ และกลุ่มชนชาวย้าย ที่มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลพอกใหญ่ ตำบลเชิงชุม
 และตำบลสว่าง จากการวิเคราะห์ พบว่าผู้บอกภาษา ตำบลพอกใหญ่ ตำบลเชิงชุมและ
 ตำบลสว่าง ซึ่งติดต่อกับชาวบ้านผู้ใช้ภาษาญ้อและภาษาเอยี มีการเปลี่ยนแปลงเสียง
 พยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และเสียงสระเช่นเดียวกับภาษาญ้อและภาษาเอยี ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

จากการศึกษาพบว่า ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมใช้เสียง /f/ ปัจจุบันผู้บอกภาษา

* คำซ้อนซ้ำที่มี 5 คำ คำที่ 2 กับคำที่ 4 เป็นคำเดียวกัน คำที่ 3 กับ
 คำที่ 5 เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

ใช้เสียง /ph/ การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าวนี้ พบในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คิดเป็นอัตราร้อยละ 3.33 และกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 3.33

1.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ ในภาษาไทย เมื่อได้รับอิทธิพลของภาษาถิ่นเย้ย และภาษาถิ่นสุ่อ เสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ จะเปลี่ยนเป็น /-k/ การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวนี้ พบในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คิดเป็นอัตราร้อยละ 3.33

1.3 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

การเปลี่ยนแปลงเสียงสระในภาษาไทย พบว่า มีการเปลี่ยนสระเสียงสั้น เป็นสระเสียงยาว คือ เปลี่ยนสระ /i/ เป็นสระ /ii/ เปลี่ยนสระ /a/ เป็น สระ /aa/ เปลี่ยนสระเดี่ยวเป็นสระประสม คือ เปลี่ยนสระ /ee/ เป็น /ia/ เปลี่ยนสระ /oo/ เป็น /ia/ เปลี่ยนสระ /oo/ เป็น /ua/

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้พบในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คิดเป็นอัตรา ร้อยละ 3.33 กลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 คิดเป็นอัตราร้อยละ 3.33

การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิมในลักษณะดังกล่าวมานี้ เป็น การเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด*

*การเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด (Unconditioned sound change)
 วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิชาการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
 (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526) หน้า 27. ให้คำจำกัดความไว้ว่า
 "หมายถึงการที่เสียงหนึ่งเดิมเคยออกเสียงอย่างหนึ่งต่อมาเปลี่ยนไปออกเสียงเป็นอีก
 อย่างหนึ่งในทุกสภาพโดยไม่มีข้อจำกัด"

2. การเปลี่ยนแปลงความหมาย

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ ผู้วิจัยพบว่า มีการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออก เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายภาษาถิ่นผู้ไทยดั้งเดิม ซึ่งมีความหมายเดียวให้มีความหมายเพิ่มมากขึ้น คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะดังกล่าวนี้ มีจำนวน 14 หน่วยอรรถ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เปลี่ยนแปลงความหมายของคำให้กว้างออก ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ยังคงความหมายเดิมอยู่ มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ ดังนี้

‘ไกวเปล’	ใช้	/wit ² /, /con ⁵ /
‘ชี้แย’	ใช้	/khii ⁵ hoo ² /
‘เตรียมของ’	ใช้	/haan ² khaa ² /

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ เปลี่ยนแปลงความหมายเดิมให้มีความหมายเพิ่มมากขึ้น มีจำนวน 5 หน่วยอรรถ ดังนี้

‘ปลอบ’(โดยใช้สิ่งของล่อใจ)	ใช้	/?wv y ¹ /, /naw ² /
‘ฮ้อน’	ใช้	/?xxp ³ ?xxw ³ /
‘ภาชนะนั่งข้าว’	ใช้	/mooy ³ /, /hoot ³ /
‘เขย่า’	ใช้	/sa? ⁵ lan ⁴ /
‘นันทา’	ใช้	/waw ² phiin ² /

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ในความหมายเดียวกัน แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงความหมายให้กว้างออก และนำคำศัพท์ถิ่นอื่นมาใช้แทนคำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม มีจำนวน 7 หน่วยอรรถ ดังนี้

‘ปล่อย’(ทิ้ง)	ใช้	/phoot ³ /
‘น้องชายของพ่อ’	ใช้	/?aaw ¹ /
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’	ใช้	/ka? ⁵ phap ² /

‘ส่งของขึ้นข้างบน’	ใช้	/pɔɔŋ ³ hɛn ² /
‘ดี’ (น่าพอใจ)	ใช้	/cop ⁵ /
(ฝน) ‘สาด’	ใช้	/fiit ³ / , /phaʔ ³ /
‘ห้องนอน’	ใช้	/koon ¹ /

คำว่า "อ่าว" เป็นคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเปลี่ยนแปลงความหมายให้กว้างออก และใช้สับสนกับคำว่า "อา" เป็นที่น่าสังเกตว่า คำนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายโดยใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันกับภาษาไทยกรุงเทพฯ คือ คำว่า "อา" ซึ่งหมายถึงน้องสาวและน้องชายของพ่อ

2. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้า เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ภาษาไทยดั้งเดิมที่มีความหมายหลายอย่างให้มีความหมายแคบเข้า การเปลี่ยนแปลงลักษณะดังกล่าวนี้ มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ความหมายเดิม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เปลี่ยนแปลงความหมายให้แคบเข้าคือ

‘สะพานไม้’	ใช้	/khoo ¹ /
‘เลื้อยขึ้นน’	ใช้	/sɔɔ ⁵ kaʔ ⁵ phaay ⁴ /
‘พูดซ้ำซาก’	ใช้	/waw ² lam ¹ kaw ³ / , /waw ² lam ¹ lay ⁴ /

3. การสูญเสียศัพท์

จากการศึกษาลักษณะการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล พบว่ามีคำศัพท์จำนวนหนึ่งของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุไม่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ทำให้ทราบว่าเนื่องจากคนที่อายุน้อยเริ่มไม่เข้าใจคำศัพท์เดิม ดังนั้นผู้สูงอายุจึงไม่ใช้ ประกอบกับสื่อต่างๆ ทำให้ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ค่อนข้างกับคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น ปรากฏการณ์เช่นนี้แสดงให้เห็นธรรมชาติของภาษาว่า ภาษาย่อมไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการรับคำใหม่เข้ามา คำศัพท์เก่าย่อมสูญหายไปเป็นธรรมดา

นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์บางคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เลิกใช้แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ในบางโอกาส จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ทำให้ทราบว่า สาเหตุที่ผู้บอกภาษาใช้ภาษาถิ่นผู้ไทยในบางโอกาสเพราะหลีกเลี่ยงการอธิบายเพิ่มเติม ซึ่งทำให้เสียเวลาเช่น คุณยายต้องการให้หลานหยิบเสื้อสีเขียวให้ ถ้าคุณยายบอกหลานว่า "dxxŋ¹ ɾaw¹ sɔɔ⁵ phooŋ⁴ sii¹ siw⁴ hɔɔ² ɾii³ meɾ² thaw⁴ nxx⁴" (แดงหยิบเสื้อคอกกระเช้าสีเขียวให้ยายหน่อย) คุณยายจะต้องอธิบายว่า sii¹ siw⁴ คือสีอะไรเพราะหลานไม่เข้าใจคำศัพท์นี้ ดังนั้นเป็นต้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า มีคำศัพท์จำนวนหนึ่ง ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เข้าใจความหมายและใช้ในบางโอกาส ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่ใช่แล้ว จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ทำให้ทราบว่า การที่ผู้บอกภาษาใช้คำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิมอยู่เพราะในครอบครัวมีคุณตาคุณยายที่ใช้คำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิมควบคู่กับคำศัพท์ใหม่ ทำให้ผู้บอกภาษาจำภาษาผู้ไทยดั้งเดิมได้ และเมื่อใดที่สื่อสารกับผู้สูงอายุ ผู้บอกภาษาก็จะใช้คำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิม ในขณะเดียวกันจะไม่ใช้คำศัพท์ผู้ไทยดั้งเดิมกับเพื่อนกันอื่น สำหรับคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เลิกใช้นั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ทำให้ทราบว่าผู้บอกภาษาจะหลีกเลี่ยงการออกเสียงคำศัพท์ที่ไม่สุภาพหรือออกเสียงยากและพูดยาวเกินไป

จากการศึกษาคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยที่ผู้บอกภาษาใช้ในปัจจุบันนี้พบว่า มีคำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมบางหน่วยอรรถที่มี 2 คำ ผู้บอกภาษาสามารถแยกคำใช้ได้ โดยความหมายของคำศัพท์เดิมไม่เปลี่ยน แต่ในบางบริบทก็ไม่สามารถแยกคำใช้ได้ เพราะจะทำให้ความหมายของคำศัพท์เดิมเปลี่ยนไป เช่น "ความหา" คำศัพท์เดิมใช้ /ŋom⁴ thaaw⁴/ ถ้าผู้บอกภาษาใช้แยกคำเป็น /ŋom⁴/ คำหนึ่ง และ /thaaw⁴/ อีกคำหนึ่ง บริบทของผู้กระทำจะเปลี่ยนไป เช่นการใช้ช้อนความหาขึ้นเนื้อในถ้วยแกง ที่มีน้ำแกงเต็มถ้วย ภาษาผู้ไทยใช้ว่า "dxxŋ¹ thaaw⁴ haa¹ tɔn³ kxxŋ¹" ถ้าใช้คำว่า /ŋom⁴/ ภาษาผู้ไทยว่า "dxxŋ¹ ŋom⁴ haa¹ tɔn³ kxxŋ¹" บริบทานประโยชน์

จะหมายถึง การใช้มือควานหาอาหารที่เป็นชิ้นเนื้อในถ้วยแกงที่มีน้ำแกงเต็มถ้วย นอกจากนี้ คำว่า "gom⁴ thaaw⁴" ผู้บอกภาษาสามารถใช้คำศัพท์นี้ควบคู่ทั้งสองคำได้ โดยที่บริบทของคำศัพท์นี้ยังมีความหมายเหมือนเดิม เช่น การควานหาของในที่มีภาชนะ ผู้ไทยใช้ว่า "dxxŋ¹ gom⁴ thaaw⁴ haa¹ khəw² na² koon¹" ดังนี้ เป็นต้น ดังนั้นการที่เลือกใช้คำศัพท์ภาษาผู้ไทยคำใด จึงควรดูบริบทของประโยคนั้นๆประกอบด้วย จึงจะสามารถใช้คำได้ถูกต้องตามความหมายในภาษาผู้ไทยดั้งเดิม

ผลจากการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ดังรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่ทำให้คำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เปลี่ยนแปลงนั้น นอกจากวัย การศึกษา การตั้งถิ่นฐาน เชื้อชาติ ของผู้บอกภาษาแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยพบคือ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้บอกภาษา เช่น การติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นอื่น การคมนาคม และการศึกษาของลูกหลานของผู้บอกภาษาทั้ง 3 ประการนี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นอื่น จากการสังเกตในระหว่างการทวียวิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาที่อยู่ในพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับหมู่บ้านที่ใช้ภาษาถิ่นอื่นที่มีใช้ภาษาผู้ไทยจะยืมคำศัพท์ภาษาถิ่นอื่นเข้ามาใช้ปะปนกับภาษาผู้ไทย เช่น หมู่บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง ในหมู่บ้านมีกลุ่มผู้พูดภาษาถิ่นอีสานและกลุ่มคนไทยถิ่นที่พูดภาษาผู้ไทยอยู่ปะปนกัน ส่วนหมู่บ้านพอกใหญ่ซึ่ง ตั้งอยู่ระหว่างบ้านสูงเนิน อำเภอพรรณานิคมกับบ้านสีแยก อำเภออากาศอำนวย ซึ่งชาวบ้านใช้ภาษาอีสานในการสื่อสาร ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาในหมู่บ้านนี้ใช้เห็นได้ชัดเจนว่า ผู้บอกภาษาบ้านพอกใหญ่ ยืมคำศัพท์ภาษาอีสานเข้ามาใช้ เช่น คำสรรพนาม บุรุษที่ 1 เอกพจน์ /ten¹/ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่มีใช้เฉพาะกลุ่มชาวอีสานเท่านั้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า การใช้เสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ในคำที่ประสมสระเสียงยาว ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมเป็นเสียง /-ʔ/ ปัจจุบันพบว่า ผู้บอกภาษาบ้านนาขาม และผู้บอกภาษาบ้านพอกใหญ่ สามารถออกเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ในคำที่ประสมสระเสียงยาวได้ ส่วนคำว่า /khəw³/ ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมออกเสียง /khəw²/ แต่ปัจจุบัน

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ในแต่ละตำบล ร้อยละ 90 ออกเสียง/khəək³/เช่นเดียวกับ ภาษายัยและภาษาผู้ และมีความหมายเดียวกัน คือ ‘เสียเวลา’ (ทำงาน) คำศัพท์ที่ออก เสียงและมีความหมายเดียวกันกับภาษาผู้ และภาษายัย ที่พบดังนี้

/phak⁵ nɔ̀k³, nam² mook³, khii⁵ kaak³ muu¹, maak³ phi⁷ laa⁴,
 maak³ khaam¹ pxx¹, kɪk³, nam² mɔ̀k³, bxxp³ day¹, nxxw⁴ day¹,
 thɔ⁷ day¹, thɔ³ day¹, yuu⁴ say¹, si⁷ day¹, mxxn² n̄aŋ¹, mi² day¹,
 phay¹, nuay⁴ /dɔ̀k³/

2. การคมนาคม เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่าผู้บอกภาษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญเข้าไปถึง มีถนนเชื่อมต่อกับหมู่บ้านใกล้เคียง มีไฟฟ้า และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆจะมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์มากกว่าหมู่บ้านอื่นเช่น หมู่บ้านพอกใหญ่ เดิมมีถนนดินลูกรังไปมาไม่สะดวก ผู้คนไม่นิยมใช้แม้จะเป็นเส้นทางลัด จากอำเภออากาศอำนวยไป อำเภอเมืองสกลนครก็ตาม ต่อมาหน่วยงานเร่งรัดพัฒนาชนบทสร้างถนนลาดยางมะตอยผ่าน หลังจากถนนเสร็จเรียบร้อยชาวอำเภออากาศอำนวย และชาวบ้านในละแวกนี้นิยมใช้เป็นเส้นทางลัดจวบจน หมู่บ้านพอกใหญ่ที่เคยขบเข้านอดีต กลับเป็นหมู่บ้านที่เจริญ มีคนพลุกพล่าน

3. การศึกษาของลูกหลานผู้บอกภาษา จากการสังเกต พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ที่มีลูกหรือหลานได้รับการศึกษาสูง มีหน้าที่การงานที่ดีจะมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ โดยนำคำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ เข้าไปปะปนกับภาษาถิ่นผู้ไทย เช่นผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง ผู้บอกภาษาอธิบายให้ผู้วิจัยทราบว่าภาษาผู้ไทย จะใช้ก็ต่อเมื่อผู้ที่พูดด้วยใช้ภาษาผู้ไทย ดังนั้นถ้าลูกหรือหลานคนใดไม่ใช้ภาษาผู้ไทยในชีวิตประจำวัน ผู้บอกภาษาก็จะใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ เพื่อไม่ให้ลูกหลานล้อเลียน

จากการได้คลุกคลีกับชาวบ้านในแต่ละตำบล ผู้วิจัยพบว่า หนุ่มสาวที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่านิยมที่เหมือนกันทุกหมู่บ้านคือ การเข้ามาทำงานใช้แรงงานในกรุงเทพฯ ผู้ใช้แรงงานเหล่านี้ เมื่อมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ก็จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเมื่อสิ่งแวดล้อมใหม่นั้น

มีผู้ร่วมงานมาจากภูมิภาคต่างๆ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารจึงใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯจนเกิดความเคยชิน เมื่อกลับมาเยี่ยมบ้านก็ใช้ภาษากรุงเทพฯสื่อสารกับญาติพี่น้อง ในขณะที่ญาติพี่น้องก็ชื่นชมที่เขาใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯได้

สภาพการดำรงชีวิตของคนผู้ไทยต้องใช้ทั้งภาษาผู้ไทยและภาษาไทยกรุงเทพฯควบคู่กันไปดังนี้ นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการใช้ภาษาของคนวัยหนุ่มสาวดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาของผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาว ที่ใช้คำศัพท์ภาษาผู้ไทยดั้งเดิมร่วมกับคำยืมอยู่เป็นอันมาก

ด้วยปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวมานี้ ทำให้ภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะผู้บอกภาษากลุ่มหนุ่มสาว จะมีคำศัพท์บางคำที่ผู้บอกภาษาเลิกใช้ในชีวิตประจำวัน จากผลการวิจัยพบว่า การใช้คำศัพท์ภาษาผู้ไทย อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีแนวโน้มที่จะสูญหายไปจากภาษาถิ่นผู้ไทย และในที่สุดคงจะเหลือแต่คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯที่คงระบบเสียงภาษาถิ่นผู้ไทยไว้เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทย ของบุคคลทั้ง 3 ระดับอายุ ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจ ควรศึกษาและเก็บข้อมูลไว้เป็นระยะๆมาให้ขาดตอนลง และสมควรที่จะส่งเสริมการใช้ภาษาผู้ไทยในแนวต่างๆ ดังนี้

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ภาษาถิ่นผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยใช้กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเป็นผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของบุคคลต่างอาชีพ
2. ควรวิเคราะห์ภาษาถิ่นผู้ไทยของอำเภอใกล้เคียงเพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาถิ่นผู้ไทยในจังหวัดสกลนคร
3. ควรศึกษาหน่วยเสียงในภาษาถิ่นผู้ไทยอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

เพื่อเปรียบเทียบกับหน่วยเสียงภาษาผู้ไทย อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนมและอำเภอลาวาง จังหวัดกาฬสินธุ์

4. จัดทำพจนานุกรมภาษาผู้ไทยของจังหวัดสกลนคร

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำหรับผู้สนใจศึกษางานวิจัยในแนวนี้มีข้อควรปฏิบัติคือ

1. ในระหว่างออกสำรวจข้อมูล และกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยควรทำความเข้าใจกับชาวบ้านในหมู่บ้านนั้นด้วย และเมื่อได้ตัวผู้บอกภาษาแล้ว ผู้วิจัยควรสร้างความสนิทสนมเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บอกภาษาใช้ภาษาที่แท้จริงที่ตนเองใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะผู้บอกภาษาบางคนจะเขินอายในการพูดภาษาผู้ไทยกับคนแปลกหน้า
2. ผู้วิจัยต้องอดทน ไม่ควรรีบร้อนในการสัมภาษณ์
3. รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้ในกรณีที่ผู้บอกภาษาตอบไม่ตรงคำถาม
4. อย่าให้ผู้บอกภาษารู้ตัวว่าตนกำลังถูกสัมภาษณ์ พยายามสร้างบรรยากาศให้เป็นการสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด
5. ช่วงที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์ ควรจะเป็นฤดูหลังจากการทำงาน
6. ก่อนตัดสินใจกำหนดตัวผู้บอกภาษา ผู้วิจัยควรได้พูดคุยกับกลุ่มผู้บอกภาษาเสียก่อน เพื่อฟังสำเนียงภาษาถิ่นที่ผู้บอกภาษาใช้ว่าเป็นภาษาถิ่นที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ จะทำให้ผู้วิจัยไม่เสียเวลา
7. หลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ที่มีกลุ่มผู้สนใจคอยฟังการสนทนา เพราะบางครั้งเมื่อผู้บอกภาษาตอบคำถามไม่ได้ กลุ่มผู้สนใจจะตอบคำถามแทน ทำให้ผู้วิจัยไม่ได้คำตอบที่แท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญารัตน์ ปั่นทอง. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคนสามรุ่นของภาษา
คำเมือง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524.
อัสสัณเภา.
- ชูชีพ เปี้ยดนอก. การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532. อัสสัณเภา.
- ฐิติญาณ์ รอดทอง. การศึกษาคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี.
ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัสสัณเภา.
- ทาเียบต๋าบล หมู่บ้าน ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. 2537.
อัสสัณเภา.
- บัญญัติพร สมบัติเมืองกาฬ. ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดสกลนคร:การศึกษาโดยใช้ศัพท์.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533. อัสสัณเภา.
- ปทานุกรมฉบับหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประจำกรมพิมพ์, ม.ป.ป.
- ปราณี กุลละวณิชย์ และคนอื่นๆ. ภาษาที่ศนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พจณี ศรีธรรราชวร. การศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นผู้ไทยใน 3 จังหวัด.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัสสัณเภา.
- พนอ เพชรสม. การเปรียบเทียบการใช้ภาษาระหว่างคนสามรุ่นในอำเภอท่าแซะ
จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.
อัสสัณเภา.
- วนิดา สารพร. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุใน
ภาษาไทยยวน ตำบลดอนแร่และตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531. อัสสัณเภา.

วัลยา ช่างขวัญยืน. การแปลคำในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ด. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ: วรรณกรรมภาษาไทยและภาษา

อังกฤษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

..... . ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา-
วิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

..... . ภาษาผู้ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

สุกรา สุขวรรณ. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษา

ถิ่นเอบลาของคนสองระดับอายุ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหา-

วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 4 . พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ไพศาลศิลป์การพิมพ์, 2527.

อัญชลี บุรณสิงห์. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุใน

ภาษาไทยเชิง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล,

2531. อัดสำเนา.

อุทัยวรรณ ตันหยง. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุใน

ภาษาพวน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.

อัดสำเนา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางกลุ่มผู้ใช้คำศัพท์ผู้ไทยแยกตามระดับอายุ

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>หมวดกริยาอาการ</u>								
‘กด’								
nen ²	3	30	7	70	10	100	20	66.67
kot ⁵	3	30	3	30	-	-	6	20.00
nan ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
nen ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
‘กระจัดกระจาย’								
saʔ ² saay ³	4	40	2	20	4	40	10	33.33
laʔ ² yaʔ ² laʔ ² yaay ¹	-	-	2	20	-	-	2	6.67
yaay ¹	6	60	4	40	1	10	11	36.67
waan ³ lee ⁵ laat ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
kaʔ ⁵ caʔ ⁵ kaʔ ⁵ caay ¹	-	-	-	-	2	20	2	6.67
yaʔ ³ yaay ¹	-	-	2	20	2	20	4	13.33
‘กระโดด’								
khaʔ ⁵ nok ²	1	10	4	40	5	50	10	33.33
kaʔ ⁵ den ²	-	-	2	20	1	10	3	10.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรณ								
kaʔ ⁵ doot ³	9	90	3	30	3	30	15	50.00
ɗoŋ ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘กระซิบ’								
siim ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘กระเด็น’								
foŋ ⁵	7	70	8	80	8	80	23	76.67
kaʔ ⁵ den ¹	2	20	2	20	1	10	5	16.67
phon ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘กระเด็น’								
khaʔ ⁵ ŋap ²	5	50	6	60	4	40	15	50.00
ŋap ²	5	50	4	40	5	50	14	46.67
kaʔ ⁵ thaap ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
(น้ำ)กระฉอก’								
fəʊt ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
fəʊm ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ phəʊm ²	7	70	8	80	7	70	22	73.33
kaʔ ⁵ fəʊm ²	1	10	-	-	2	20	3	10.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
phaet ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
phaom ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘กระดุกกระดิก’								
tiin ¹	8	80	6	60	7	70	21	70.00
ni ¹	2	20	4	40	3	30	9	30.00
‘กั๊ด’								
khop ⁵	4	40	8	80	10	100	22	73.33
kat ⁵	6	60	2	20	-	-	8	26.67
‘กลุ่มใจ’								
ʔuk ⁵ ʔaŋ ³	4	40	4	40	6	60	14	46.67
kum ⁵ cay ¹	1	10	2	20	-	-	3	10.00
kum ⁵ ʔok ⁵ kum ⁵ cay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ʔuk ⁵ cay ¹	1	10	-	-	2	20	3	10.00
kum ⁵ cəw ¹	1	10	4	40	1	10	6	20.00
ʔuk ⁵	2	20	-	-	1	10	3	10.00
‘ก้อไฟ’								
daŋ ¹ fay ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘เก็บ’								
kep ⁵ wen ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
kep ⁵ meen ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
meen ²	2	20	3	30	5	50	10	33.33
?aw ¹ pay ¹ wen ²	4	40	2	20	1	10	7	23.33
kep ⁵	1	10	2	20	-	-	3	10.00
?aw ¹ pay ¹ way ²	2	20	2	20	1	10	5	16.67
mian ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
?aw ¹ pay ¹ kep ⁵ -	-	-	1	10	-	-	1	3.33
pay ¹ meen ²								
?aw ¹ pay ¹ kep ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘โกน’								
thxx ¹	3	30	7	70	9	90	19	63.33
koon ¹	7	70	3	30	1	10	11	36.67
‘โกหก’								
khii ⁵ to? ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘โกรธ/ไม่พอใจ’								
haay ²	4	40	2	20	5	50	11	36.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
suun ¹	6	60	4	40	2	20	12	40.00
yaak ³ haay ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
yɔʔ ² haay ²	-	-	4	40	2	20	6	20.00
‘กวน(ขนม)								
khaʔ ² lon ⁴	6	60	6	60	8	80	20	66.67
koon ¹	3	30	4	40	2	20	9	30.00
kuan ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘กระพริบตา’								
kaʔ ⁵ phap ² taa ¹	4	40	7	70	8	80	19	63.33
kaʔ ⁵ phip ² taa ¹	6	60	3	30	2	20	11	36.67
‘ไกว(เปล)								
con ⁵	6	60	8	80	7	70	21	70.00
wit ²	2	20	1	10	3	30	6	20.00
kway ¹	2	20	1	10	-	-	3	10.00
‘กรอกน้ำ								
thɔʔ ² nam ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
haay ² nam ²	3	30	5	50	4	40	12	40.00
hin ² nam ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
kʷək³nam²	4	40	2	20	-	-	6	20.00
hiin²nam²	-	-	2	20	1	10	3	10.00
ŋin²nam²	1	10	1	10	3	30	5	16.67
kʷɿ⁵nam²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เกียง’								
niŋ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
keen³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘โงง’								
khii⁵loop³	8	80	7	70	7	70	22	73.33
koon¹	1	10	2	20	-	-	3	10.00
khii⁵koon¹	1	10	-	-	2	20	3	10.00
loop³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘ขี้แย’								
khii⁵hay⁵	10	100	9	90	5	50	24	80.00
khii⁵nooy²	-	-	1	10	5	50	6	20.00
‘ข้าวติดคอ’								
khxxn²khaw⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ขยัน’								

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
duʔ ⁵	9	90	9	90	10	100	28	93.33
khaʔ ⁵ yan ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
man ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘แหม่ว(ท้อง)								
khaʔ ⁵ mɔp ²	3	30	5	50	4	40	12	40.00
wɔp ³	5	50	3	30	6	60	14	46.67
khaʔ ⁵ mɔw ⁴	2	20	2	20	-	-	4	13.33
‘ขี้(ใบพญานาง)								
ŋii ³ ŋwɔŋ ²	-	-	2	20	5	50	7	23.33
ŋii ³	3	30	3	30	5	50	11	36.67
ŋwɔŋ ²	6	60	4	40	-	-	10	33.33
khan ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘ขี้ตา’								
sii ¹ taa ¹	7	70	9	90	10	100	26	86.67
khaʔ ⁵ yii ² taa ¹	3	30	1	10	-	-	4	13.33
‘เขย่า(ต้นน้ำ)								
saʔ ⁵ law ²	9	90	8	80	9	90	26	86.67
saʔ ⁵ lan ²	1	10	2	20	1	10	4	13.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ชวน’(ใช้กับคนและสัตว์)								
num ¹	8	80	9	90	9	90	26	86.67
khoon ⁴	2	20	1	10	1	10	4	13.33
‘เขี่ย’								
saʔ ²	6	60	7	70	10	100	23	76.67
khee ³	4	40	1	10	-	-	5	16.67
ñaan ¹	-	-	2	20	-	-	2	6.67
‘ขี้น’								
com ³	10	100	8	80	8	80	26	86.67
saʔ ⁵ lay ³	-	-	1	10	2	20	3	10.00
com ³ saʔ ⁵ lay ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ขี้อาย’								
khii ⁵ baɔ ⁵	-	-	4	40	4	40	8	26.67
khii ⁵ ʔaay ¹	6	60	-	-	5	50	11	36.67
ʔaay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
lak ² ʔaay ¹	3	30	6	60	-	-	9	30.00
khii ⁵ lak ² ʔaay ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘แขวน’								

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
khxxn ¹	2	20	1	10	2	20	5	16.67
khwxn ¹	2	20	1	10	-	-	3	10.00
hway ⁵	6	60	6	60	7	70	19	63.33
wxxn ¹	-	-	2	20	1	10	3	10.00
‘ขโมย’								
khii ⁵ lak ⁵	7	70	10	100	10	100	27	90.00
khii ⁵ kha? ⁵ mooy ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khii ⁵ lak ⁵ khii ⁵ - kha? ⁵ mooy ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
lak ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ควานหา’								
nom ⁴ haa ¹	6	60	4	40	4	40	14	46.67
nom ⁴	4	40	3	30	1	10	8	26.67
nom ⁴ saaw ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
nom ⁴ thaaw ⁴	-	-	2	20	2	20	4	13.33
thaaw ⁴ haa ¹	-	-	-	-	3	30	3	10.00
‘คล้าย’								
phii ⁴ in ⁴	7	70	10	100	6	60	23	76.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
kaʔ ⁵ phiin ⁴	2	20	-	-	2	20	4	13.33
khaay ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
muuy ³	-	-	-	-	2	20	2	6.67
‘คน’(ใช้มือคนในน้ำ)								
saaw ⁴	6	60	6	60	6	60	18	60.00
saʔ ⁵ laaw ⁴	3	30	3	30	4	40	10	33.33
khon ⁴	-	-	1	10	-	-	-	3.33
suan ²	1	10	-	-	-	-	-	3.33
‘ควัก, ล้วง’								
cok ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ครอบ’								
?at ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
koop ³	9	90	9	90	10	100	28	93.33
‘คุ้นเคย’								
liin ²	9	90	10	100	9	90	28	93.33
khun ² khaay ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
liin ² khaay ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘คุยกัน’								
khuy ³ dew ¹	5	50	2	20	1	10	8	26.67
khuy ³ kan ¹	3	30	3	30	2	20	8	26.67
?xxn ³ dew ¹	2	20	5	50	4	40	11	36.67
?xxn ³ kan ¹	–	–	–	–	2	20	2	6.67
?xxn ³	–	–	–	–	1	10	1	3.33
‘ปิด(ประตู)’								
nip ⁵	1	10	1	10	1	10	3	10.00
nap ⁵	2	20	–	–	1	10	3	10.00
?at ⁵	2	20	8	80	6	60	16	53.33
pit ⁵	5	50	1	10	2	20	8	26.67
‘จั่วเจีย’								
n̄an ³ mi? ² sin ²	4	40	3	30	3	30	10	33.33
faan ³	1	10	–	–	–	–	1	3.33
faan ³ khii ⁵ taa ¹	5	50	5	50	6	60	16	53.33
taa ¹ moo ⁴ taa ¹ faan ³	–	–	1	10	–	–	1	3.33
faan ³ khii ⁵ huu ¹ – khii ⁵ taa ¹	–	–	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรย								
‘ง่วง’								
yaʔ ² nwaŋ ³	6	60	9	90	7	70	22	73.33
yaak ³ nwaŋ ³	3	30	1	10	3	30	7	23.33
ɣooŋ ² nwaŋ ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘จับต้อง’								
baay ¹	6	60	6	60	8	80	20	66.67
cap ⁵	4	40	4	40	2	20	10	33.33
‘จำ’								
cam ¹	3	30	-	-	-	-	3	10.00
ciɿ ³	7	70	10	100	10	100	27	90.00
‘ฉีก’								
cik ⁵	3	30	-	-	-	-	3	10.00
twaɿ ³	7	70	10	100	10	100	27	90.00
‘จุ่ม’								
cam ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เจาะหู’								
caʔ ⁵ huu ¹	3	30	2	20	-	-	5	16.67
bwaŋ ³ huu ¹	7	70	8	80	10	100	25	83.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรด								
‘จิกจ๊ะ’								
lak ² khii ⁵ neem ¹	2	20	2	20	-	-	4	13.33
lak ² ka ⁷ neem ¹	2	20	2	20	3	30	7	23.33
lak ² neem ¹	5	50	5	50	7	70	17	56.67
lak ² ka ⁷ niam ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
cak ⁵ ka ⁷ cii ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘มองดูด้วยความเอาใจใส่’								
nxxm ³ บง ³	7	70	4	40	3	30	14	46.67
รวม ³ บง ³	3	30	3	30	5	50	11	36.67
บง ³	-	-	2	20	2	20	4	13.33
leew ¹ บง ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ชื่นชม’								
sa ⁷ ววน ¹	2	20	2	20	5	50	9	30.33
ca ⁷ ววน ¹	8	80	8	80	5	50	21	70.00
‘เช็ดอุจจาระ’								
laan ² kon ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เช็ดหน้า’								
baet ³	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
‘แม่ข้าวเหนียว’ maa ³ khaw ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สาบแช่ง’ sxxŋ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
pɔɔy ³	8	80	8	80	8	80	24	80.00
daa ³ pɔɔy ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
pɔɔy ⁵ daa ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
saap ³ sxxŋ ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ซม’ som ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
กัววŋ ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘ซน’ tam ¹	5	50	7	70	9	90	21	70.00
son ⁴	5	50	3	30	1	10	9	30.00
‘ชะจัก’ saʔ ² ŋak ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ coŋ ⁵	2	20	9	90	9	90	20	66.67
coŋ ⁵	7	70	1	10	1	10	9	30.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยกรก								
‘ซ้อน’(เงิน, สิ่งของ)								
sɿaŋ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
sɿwɿŋ ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘ซ่อม’								
sɿm ⁴	10	100	9	90	10	100	29	96.67
pɿxxŋ ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ตัด’(ทำให้ตรง)								
bet ⁵	2	20	3	30	4	40	9	30.00
dat ⁵	8	80	4	40	3	30	15	50.00
bat ⁵	-	-	3	30	3	30	6	20.00
‘คายหญ้า’								
khoo ¹ ŋaa ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
see ¹ ŋaa ²	8	80	9	90	10	100	27	90.00
sia ¹ ŋaa ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
(นอน) ‘ตื่น’								
khwaan ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เค็ด’(ใบไม้)								
pit ⁵	5	50	8	80	9	90	22	73.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
det ⁵ (แกง)'เด็ก'	5	50	2	20	1	10	8	26.67
fot ²	7	70	7	70	8	80	22	73.33
dəat ³	3	30	2	20	1	10	6	20.00
phot ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
'เฒ่า' (ปลา)								
cii ³	10	100	9	90	9	90	28	93.33
phaw ¹	-	-	1	10	1	10	2	6.67
'เฒ่า' (ขยะ)								
cuut ³	7	70	6	60	7	70	20	66.67
phaw ¹	3	30	4	40	3	30	10	33.33
'ตัด' (ต้นไม้)								
bak ⁵	9	90	10	100	8	80	27	90.00
tat ⁵	1	10	-	-	2	20	3	10.00
'เติม' (เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่อง)								
ʔaw ¹ ma ³ səw ³	5	50	3	30	5	50	13	43.33
twə ¹	2	20	3	30	-	-	5	16.67
tiim ³	3	30	3	30	5	50	11	36.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
ɿaw ¹ maa ³ say ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ตาวจ’								
toot ³	6	60	5	50	2	20	13	43.33
koot ³	3	30	5	50	8	80	16	53.33
tuat ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
(แมลง) ‘ตอม’								
tɔɔm ¹	4	40	1	10	-	-	5	16.67
tɨk ⁵	4	40	9	90	9	90	22	73.33
cɨʔ ⁵	2	20	-	-	1	10	3	10.00
‘ตึง’								
tɨŋ ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
khen ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
‘ตะคอก’								
waw ² dan ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
hxʔ ²	5	50	6	60	3	30	14	46.67
kaʔ ⁵ thxxk ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
kaʔ ⁵ saak ³	3	30	4	40	4	40	11	36.67
kaʔ ⁵ caak ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรยง								
‘ถลก’(ผ้า)								
hɛi ²	4	40	3	30	4	40	11	36.67
yek ² sin ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67
cɔɔn ⁵	5	50	6	60	6	60	17	56.67
(ยีน)‘ถ่าง’								
caan ³	8	80	9	90	10	100	27	90.00
thaan ³	2	20	1	10	-	-	3	10.00
‘ถึง’								
thin ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
hɔɔt ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘ถือสา’								
hoo ¹ saa ³	8	80	8	80	10	100	26	86.67
saa ³	1	10	1	10	-	-	2	6.67
thiɛ ¹ saʔ ⁵ laa ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
saʔ ⁵ laa ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ญ’(ชีโคล)								
huk ²	7	70	7	70	8	80	22	73.33
thuu ¹	3	30	3	30	2	20	8	26.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘ถอน’ (พืช-ผัก)								
lok ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ทะเลาะกัน’ (พูดโต้แย้ง)								
sɔɔ ⁴	4	40	4	40	6	60	14	46.67
theen ¹	5	50	6	60	4	40	15	50.00
thian ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ทับ’								
ten ¹	8	80	10	100	10	100	28	93.33
thap ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
(ภาษาที่ใช้ทำด้วยโลหะ) ‘ทะเล’								
sɔɔt ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘พบ’								
phɔɔ ²	3	30	5	50	8	80	16	53.33
phop ²	7	70	5	50	2	20	14	46.67
‘ทำงาน(บ้าน)’								
ʔet ³ we ²	8	80	9	90	9	90	26	86.67
het ² wiak ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ʔet ³ ɲaan ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
het ³ week ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘แตก’								
mun ²	7	70	9	90	9	90	25	83.33
phan ³	2	20	-	-	1	10	3	10.00
txi ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘ทะ’								
hxxn ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘นิ้นทา’								
waw ² khwan ¹	9	90	8	80	9	90	26	86.67
waw ² phiin ²	1	10	2	20	1	10	4	13.33
‘เทน้ำ’								
thw ²	6	60	9	90	9	90	24	80.00
thee ⁴	4	40	1	10	-	-	5	16.67
thwak ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘นาน’								
hwan ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
naan ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘นำรัก’								
pen ¹ taa ¹ phxxŋ ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
naa ⁴ lak ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘นอนกลางวัน’								
nɔɔn ⁴ ŋen ⁴	9	90	10	100	7	70	26	86.67
nɔɔn ⁴ wen ⁴	1	10	-	-	3	30	4	13.33
(นอน) ‘สะตุ้ง’								
saʔ ⁵ dun ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
saʔ ⁵ dɔɔt ³	4	40	3	30	5	50	12	40.00
diin ⁵	2	20	4	40	2	20	8	26.67
khaŋ ⁴ khaɔ ²	3	30	3	30	3	30	9	30.00
‘เปื้อน’								
pɔɔt ³	6	60	8	80	9	90	23	76.67
bɔɔ ³	4	40	2	20	1	10	7	23.33
‘บวม’								
khaɔ ²	4	40	1	10	5	50	10	33.33
noo ⁴	5	50	9	90	5	50	19	63.33
boom ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ไปเยี่ยมญาติ(ต่างจังหวัด)’								
yaam ¹ phii ² นวาง ²	2	20	7	70	9	90	18	60.00
yeem ² phii ² นวาง ²	7	70	3	30	1	10	11	36.67
yiam ² phii ² นวาง ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ปลูกปลั้ว’								
pa ⁵	4	40	1	10	1	10	6	20.00
ku ¹	6	60	9	90	9	90	24	80.00
‘ประกาศ’(ขาย)								
caaw ³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
pa ⁷ kaat ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ปล่อย(ทิ้ง)’								
py ³	2	20	-	-	-	-	2	6.67
phoot ³	8	80	9	90	8	80	25	83.33
thim ²	-	-	1	10	2	20	3	10.00
‘เปิด(ห่อของ)’								
khwa ²	5	50	4	40	7	70	16	53.33
paat ³	4	40	1	10	-	-	5	16.67
khii ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
khay ¹	-	-	5	50	1	10	6	20.00
piit ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
kxx ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ปิด’(ป้องกันสิ่งใดสิ่งหนึ่ง)								
pok ⁵	7	70	7	70	7	70	21	70.00
pit ⁵	2	20	2	20	2	20	6	20.00
ʔat ⁵	1	10	1	10	1	10	3	10.00
‘ขึ้นต้นมะพร้าว’								
khin ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
piin ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ taap ³	7	70	2	20	2	20	11	36.67
kaʔ ⁵ phap ⁵	-	-	5	50	5	50	10	33.33
phap ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ dɔɔp ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ daap ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
hin ²	-	-	1	10	2	20	3	10.00
(ปลา)‘ผุด หรือหายใจ’								
bɔɔn ⁵	10	100	9	90	10	100	29	96.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
fɔɔt ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ผลึก’								
ŋuu ²	4	40	3	30	4	40	11	36.67
suk ⁵	6	60	7	70	6	60	19	63.33
‘ผ่าน’								
phaan ³	2	20	-	-	-	-	2	6.67
kaay ¹	8	80	10	100	10	100	28	93.33
‘พยายาม’								
phi? ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
pha? ² yaa ⁴ yaam ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
‘พิศ’								
wii ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เพาะ’(ต้นกล้า)								
caat ³	5	50	4	40	7	70	16	53.33
kaa ⁵	2	20	6	60	3	30	11	36.67
waan ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
phɔ? ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘แพบ(แบบเข้าใบ)’								
hxxw ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
fxxp ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
wxxp ³	8	80	10	100	10	100	28	93.33
‘แย่ง’								
yxxn ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
siin ⁴	2	20	1	10	2	20	5	16.67
ñaat ³	7	70	8	80	8	80	23	76.67
sin ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ท่มผ้า’								
tuum ⁵	6	60	10	100	7	70	23	76.67
hom ³	4	40	-	-	3	30	7	23.33
(สูญ)‘พาย’								
hee ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
haay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
hia ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ยื่น’								
dee ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
ñin ²	7	70	9	90	9	90	25	83.33
nin ²	3	30	-	-	-	-	3	10.00
‘สิ่งของลงข้างล่าง’								
ñin ² lon ³	2	20	2	20	2	20	6	20.00
pwan ³ lon ³	7	70	7	70	7	70	21	70.00
yan ⁴ lon ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
son ³ lon ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘สิ่งของขึ้นข้างบน’								
?aw ³ khin ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
ñin ² hin ²	3	30	3	30	2	20	8	26.67
ñin ² khin ⁵	5	50	4	40	6	60	15	50.00
dee ³ khin ⁵	1	10	-	-	1	10	2	6.67
pwan ³ hin ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
dee ³ hin ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
pwan ³ khin ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘รัก(ใช้กับหนุ่มสาว)’								
lak ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
mak ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ระบายน้ำ’								
pen ³ nam ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘รด(น้ำ)’								
hwaat ³	6	60	6	60	6	60	18	60.00
hot ¹	4	40	4	40	4	40	12	40.00
‘รีบ’								
faaw ²	9	90	6	60	6	60	21	70.00
caaw ⁵	1	10	4	40	1	10	6	20.00
phaaw ²	-	-	-	-	3	30	3	10.00
‘เรียบร้อย’(ไม่ชน)								
huu ²	5	50	9	90	8	80	22	73.33
cop ⁵	5	50	1	10	2	20	8	26.67
‘เรียไร’								
phxx ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เรอ’								
?iam ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
?awp ³	8	80	10	100	10	100	28	93.33
?aum ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรย								
(แต่งตัว) รุ่มร่าม								
sii ¹ sa ⁵	3	30	1	10	1	10	5	16.67
saŋ ³ sa ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
ʔa ⁵ ŋu ² ʔa ⁵ ŋa ⁵	4	40	5	50	4	40	13	43.33
phi ² lik ²	-	-	-	-	2	20	2	6.67
pha ² luŋ ⁴ pha ² laŋ ⁴	2	20	2	20	2	20	6	20.00
ʔa ⁵ su ⁵ ʔa ⁵ sa ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
lum ² laam ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘รั้งเกี่ยจยยะแขยง’								
khii ⁵ leet ³	6	60	8	80	7	70	21	70.00
khii ⁵ deet ³	4	40	2	20	3	30	9	30.00
‘คุ้มครอง’(ป้องกันภัย - ปลอดภัย)								
kum ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘รองน้ำ’								
kaaŋ ¹ nam ²	1	10	1	10	4	40	6	20.00
toon ³ nam ²	9	90	9	90	6	60	24	80.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ลาก’								
laak ³	1	10	1	10	-	-	2	6.67
kxx ³	8	80	8	80	9	90	25	83.33
dɛŋ ¹	1	10	1	10	1	10	3	10.00
‘เส้น’								
len ⁴	3	30	2	20	1	10	6	20.00
lin ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
din ⁵	7	70	7	70	9	90	23	76.67
‘เลื่อน(สิ่งของ)’								
tuut ³	4	40	4	40	3	30	11	36.67
suk ²	1	10	2	20	1	10	4	13.33
ŋap ²	2	20	-	-	5	50	7	23.33
lɔɔn ²	3	30	1	10	-	-	4	13.33
ŋuu ²	-	-	3	30	1	10	4	13.33
ผู้รู้, พิธีพิทักษ์ในการกิน								
ʔaʔ ⁵ hiʔ ²	1	10	2	20	2	20	5	16.67
hiʔ ²	2	20	1	10	2	20	5	16.67
lɔʔ ²	5	50	6	60	6	60	17	56.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรด								
liak ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
san ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ti? ⁵ kin ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ล้าง’(ด้วยน้ำเปล่า)								
lay ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ล้างหน้า’								
sooy ³ naa ²	4	40	7	70	10	100	21	70.00
laan ² naa ²	6	60	3	30	-	-	9	30.00
‘วัดความยาว’								
thx? ²	2	20	6	60	7	70	15	50.00
wat ²	8	80	4	40	3	30	15	50.00
‘ว่ายน้ำ’								
lway ³ nam ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
waay ² nam ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘สับมะละกอ’								
cak ¹	10	100	10	100	9	90	29	96.67
กัม ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรยง								
‘สะบัด’(ผ้า)								
saʔ ⁵ lat ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
saʔ ⁵ law ⁴	5	50	5	50	9	90	19	63.33
saʔ ⁵ lit ²	4	40	2	20	1	10	7	23.33
saʔ ⁵ bat ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
kaʔ ⁵ phɛi ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ใส่,สวม’								
sup ⁵	1	10	1	10	3	30	5	16.67
sop ⁵	-	-	-	-	2	20	2	6.67
say ⁴	3	30	2	20	2	20	7	23.33
สจจ ³	6	60	7	70	3	30	16	53.33
‘สลัก’								
saʔ ⁵ mak ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สุม’(ไฟ)								
cuʔ ⁵ fay ³	8	80	8	80	7	70	23	76.67
sum ¹ fay ³	2	20	2	20	3	30	7	23.33
‘สูดน้ำพุก’								
suup ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยกรก								
kaʔ ⁵ siik ³	2	20	5	50	2	20	9	30.00
siik ³	6	60	4	40	8	80	18	60.00
siip ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
suut ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ส่องกระจก’								
ŋxxŋ ³ wxxn ²	4	40	8	80	9	90	21	70.00
sɔwŋ ³ kaʔ ⁵ cok ⁵	5	50	-	-	1	10	6	20.00
ŋxxŋ ³ kaʔ ⁵ cok ⁵	1	10	2	20	-	-	3	10.00
(ฝน) ‘สาด’								
fiit ³	2	20	3	30	3	30	8	26.67
phaʔ ⁵	4	40	6	60	6	60	16	53.33
saat ³	4	40	1	10	1	10	6	20.00
‘หัวคะมา’								
hoo ¹ doon ¹	5	50	6	60	6	60	17	56.67
hoo ¹ soon ⁴	1	10	2	20	1	10	4	13.33
hoo ¹ khit ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
hoo ¹ khaʔ ² ma ⁴	1	10	1	10	1	10	3	10.00
hoo ¹ thxx ¹	-	-	-	-	2	20	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรย								
hoo ¹ khwam ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
hua ¹ duan ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ราคาญ’								
lam ⁴ khaan ³	2	20	-	-	-	-	2	6.67
mut ² mat ²	8	80	8	80	5	50	21	70.00
hon ¹ hwaay ¹	-	-	2	20	5	50	7	23.33
‘เล็ง’								
nxx ⁴	5	50	7	70	8	80	20	66.67
len ⁴	5	50	3	30	2	20	10	33.33
‘หนุ่นหมอน’								
muun ¹ mwan ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘หยุด’								
saw ⁴	6	60	6	60	6	60	18	60.00
caw ³	2	20	-	-	2	20	4	13.33
yaa ⁴	-	-	2	20	1	10	3	10.00
yut ²	1	10	2	20	1	10	4	13.33
laek ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘หย่าร้าง’								
yaa ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67
paʔ ⁵	9	90	9	90	10	100	28	93.33
‘หัวหมอน’								
hoo ¹ pin ³	2	20	4	40	6	60	12	40.00
hoo ¹ mun ¹	8	80	6	60	4	40	18	60.00
‘พายใจ’								
han ¹ cɔɔ ¹	-	-	-	-	2	20	2	6.67
hat ⁵ cɔɔ ¹	4	40	8	80	6	60	18	60.00
han ¹ cay ¹	1	10	2	20	-	-	3	10.00
haay ¹ cay ¹	5	50	-	-	1	10	6	20.00
hat ⁵ cay ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
(ต้นไม้) ‘เอน’								
ngɔɔŋ ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
neen ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ʔeen ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘หัน’								
pin ³	2	20	2	20	1	10	5	16.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยอรรณ								
han ¹	7	70	7	70	9	90	23	76.67
ญwaak ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
leew ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘หล่น’								
luut ³	6	60	6	60	7	70	19	63.33
lut ²	3	30	4	40	3	30	10	33.33
tok ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แอบดู’								
cawp ³ baŋ ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘อยู่ไฟ’								
yuu ⁴ kam ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
yuu ⁴ kham ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘ทิว’ (ข้าว)								
ye? ²	7	70	8	80	5	50	20	66.67
hiw ¹	1	10	1	10	2	20	4	13.33
yaak ³	2	20	1	10	3	30	6	20.00
‘เอ็นพลิก’								
kha? ⁵ lɔɔt ³	4	40	5	50	2	20	11	36.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยกรก								
pha ² lik ²	1	10	1	10	2	20	4	13.33
kha ² lɔy ²	5	50	3	30	5	50	13	43.33
kha ² luy ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘อื่น’								
ʔxxp ³	5	50	4	40	3	30	12	40.00
ʔxxw ³	5	50	6	60	7	70	18	60.00
‘เคลิ้มหลับ’								
sa ⁷ lɔɔp ³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
sa ⁷ lɛap ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
sɔɔp ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
ผึ้งลูกนิมิต								
khɔɔt ³ sim ¹	6	60	10	100	10	100	26	86.67
fan ¹ lu ² ni ² mit ²	4	40	-	-	-	-	4	13.33
‘ลอด’								
lɔɔt ³	2	20	4	40	1	10	7	23.33
mon ⁴	6	60	4	40	7	70	17	56.67
bon ⁵	1	10	1	10	2	20	4	13.33
mut ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(นั่ง) ‘คลอเคลีย’								
saʔ ⁵ mxʔ ²	2	20	1	10	3	30	6	20.00
fɔɔ ²	5	50	8	80	4	40	17	56.67
phɔɔ ³	-	-	1	10	2	20	3	10.00
ʔiip ³ ʔin ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phan ⁴ phɔɔ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
mxʔ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
fɪa ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เตรียมของ’								
teem ¹ khɔɔn ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
teem ¹ khɔɔn ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kep ⁵ khɔɔn ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
haa ¹ khɔɔn ²	1	10	4	40	1	10	6	20.00
haan ² khɔɔn ²	4	40	4	40	8	80	16	53.33
haan ² khian ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
txɯ ³ khɔɔn ²	1	10	2	20	-	-	3	10.00
‘หนัก (เพื่อจะนำไปตาก)’								
ʔɔɔp ³	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘แกะ’ (หน่อไม้)								
bay ⁵	6	60	5	50	7	70	18	60.00
kxʔ ⁵	4	40	5	50	2	20	11	36.67
pwʔ ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘จูดไว้’								
din ¹	-	-	-	-	2	20	2	6.67
cwɔŋ ³	10	100	10	100	8	80	28	93.33
‘งั้ม’ (กิ่งไม้)								
kɔwɔŋ ³	2	20	2	20	4	40	8	26.67
noom ²	3	30	3	30	4	40	10	33.33
nuaŋ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
din ¹	3	30	2	20	1	10	6	20.00
cwɔŋ ³	1	10	3	30	1	10	5	16.67
‘พลิก’ (กลับ, เปลี่ยน)								
piin ⁵	3	30	7	70	4	40	14	46.67
fiin ²	3	30	2	20	2	20	7	23.33
phik ²	4	40	1	10	4	40	9	30.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรณ								
‘แตกใบอ่อน’								
pon ³	9	90	9	90	8	80	26	86.67
tx? ⁵	1	10	1	10	2	20	4	13.33
‘บนบาน’								
ba? ⁵	7	70	10	100	10	100	27	90.00
bon ¹	3	30	-	-	-	-	3	10.00
‘เทรวมกัน’								
thoo ² hoom ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
thee ⁴ hoom ⁴	8	80	8	80	7	70	23	76.67
tho? ² hoom ⁴	-	-	2	20	1	10	3	10.00
hoom ⁴ kan ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
thoo ³ hoom ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ผงกศีระ’								
nik ² hoo ¹	10	100	10	100	9	90	29	96.67
nik ² kho ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
(ปาก) ‘แบะ’								
tay ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
toy ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรย								
‘ยกขึ้นสอง’								
ก๊อญ ⁴	8	80	7	70	7	70	22	73.33
ก๊อก ²	1	10	2	20	2	20	5	16.67
รวญ ³ บวญ ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
ก๊xxญ ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แตะต้อง’								
tx? ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
suun ⁴	9	90	9	90	9	90	27	90.00
tวญ ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘เดินกะเผลก’								
ก๊naan ² kha? ⁵ ly ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ก๊naan ² ka? ⁵ yek ²	2	20	1	10	2	20	5	16.67
ก๊naan ² khaa ¹ yek ²	5	50	7	70	7	70	19	63.33
ก๊naan ² kha? ⁵ yek ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
ก๊naan ² pee ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
ก๊naan ² pee ⁵ yek ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
ก๊naan ² khxxญ ⁵ yek ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรยง								
‘ใส่เชื้อไฟ’								
ʔʋy ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘แคะ’(ขี้หู)								
ciim ⁵	1	10	5	50	2	20	8	26.67
khxʔ ²	6	60	3	30	3	30	12	40.00
khwak ³	1	10	-	-	3	30	4	13.33
kxʔ ⁵	2	20	1	10	1	10	4	13.33
ñxx ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘ม้วน’(เสื่อ)								
kʋʋ ⁵	5	50	6	60	5	50	16	53.33
moon ²	2	20	1	10	-	-	3	10.00
ham ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phan ³	2	20	-	-	3	30	5	16.67
kaʔ ⁵ phan ³	-	-	3	30	2	20	5	16.67
‘เอื้อม’								
ñii ²	10	100	10	100	9	90	29	96.67
noom ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘รักษาพยาบาล’								
poo ¹	4	40	8	80	9	90	21	70.00
lak ² saa ¹	5	50	2	20	1	10	8	26.67
pua ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ฝนชา’								
fon ¹ วรรณ ⁵	7	70	8	80	9	90	24	80.00
fon ¹ saw ⁴	2	20	2	20	1	10	5	16.67
fon ¹ yaa ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘มีดกรัก’								
yuu ⁴ lu? ²	3	30	6	60	6	60	15	50.00
yuu ⁴ luuk ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
maan ⁴	3	30	3	30	3	30	9	30.00
mii ⁴ thวณ ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
tan ⁵ thวณ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
maan ⁴ lu? ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ถูกดู’								
thi? ² daa ³	3	30	3	30	1	10	7	23.33
thi? ² haay ²	7	70	7	70	9	90	23	76.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
(วางของ) 'เอียง'								
taʔ ⁵ khxɿŋ ⁴	4	40	1	10	-	-	5	16.67
neen ⁴	5	50	8	80	10	100	23	76.67
ŋiaŋ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ʔeen ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
'ลั่นหกล้ม'								
miin ²	4	40	3	30	1	10	8	26.67
phaʔ ⁵ laaʔ ³	3	30	3	30	4	40	10	33.33
miin ² phaʔ ⁵ laaʔ ³	2	20	4	40	3	30	9	30.00
phaʔ ⁵ laaʔ ³ miin ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phaʔ ⁵ laaʔ ³ lom ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
'เจาะให้ทะลุ'								
coʔ ⁵	5	50	2	20	1	10	8	26.67
sii ³	5	50	8	80	9	90	22	73.33
'วางของซ้อนกัน'								
thɔɯŋ ³	4	40	3	30	1	10	8	26.67
thap ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
ten ¹	-	-	3	30	3	30	6	20.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยกรก								
รวง ²	4	40	3	30	5	50	12	40.00
ควง ¹ 'เปลี่ยน(เสื้อผ้า)	-	-	1	10	1	10	2	6.67
kxx ⁵	4	40	5	50	6	60	15	50.00
peen ³	4	40	4	40	2	20	10	33.33
pian ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
thwt ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
phat ² phaa ⁵	-	-	1	10	1	10	2	6.67
'อมยิ้ม'								
ʔom ¹ yim ²	3	30	1	10	1	10	5	16.67
num ⁴	7	70	9	90	9	90	25	83.33
'อุ้มไว้ที่เอว'								
cee ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
ceʔ ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
'อุ้มไว้ที่หลัง'								
ʔwɔŋ ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
'ลับมีด'								
fon ¹ mit ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
fon ¹ miit ³	2	20	1	10	3	30	6	20.00
lap ² mit ²	-	-	3	30	2	20	5	16.67
lap ² miit ³	8	80	5	50	4	40	17	56.67
‘ประชิด’								
ʔet ⁵ swa ⁴	9	90	9	90	9	90	27	90.00
het ² say ⁴	1	10	1	10	1	10	3	10.00
‘ปลอบ’(ใช้คำพูด)								
ño ²	7	70	6	60	5	50	18	60.00
ñaw ²	3	30	3	30	4	40	10	33.33
ʔay ¹	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘ปลอบ’(โดยใช้สิ่งของล่อ)								
ʔay ¹	1	10	2	20	3	30	6	20.00
ño ²	5	50	4	40	3	30	12	40.00
ñaw ²	4	40	4	40	4	40	12	40.00
‘หัวเราะเยาะ’								
hoo ¹ khwan ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ประคอง’(คนป่วย)								
coom ¹	4	40	1	10	2	20	7	23.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
soom ³	5	50	8	80	8	80	21	70.00
paʔ ⁵ khwaŋ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
nok ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ยกของหนัก’								
coom ¹	6	60	6	60	6	60	18	60.00
ก๊ว ⁴	1	10	1	10	3	30	5	16.67
nok ²	3	30	2	20	1	10	6	20.00
haam ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ยกของเบา’								
coom ¹	3	30	3	30	1	10	7	23.33
ก๊ว ⁴	4	40	3	30	8	80	15	30.00
nok ²	3	30	4	40	1	10	8	26.67
‘รื้อถอนบ้าน’								
lii ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
maan ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
(เดิน) ‘ตกหลุม’								
tok ⁵ lum ¹	3	30	4	40	1	10	8	26.67
tok ⁵ caʔ ⁵ lup ²	2	20	1	10	4	40	7	23.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
tok ⁵ taʔ ⁵ tup ²	2	20	4	40	5	50	11	36.67
tok ⁵ khum ¹	3	30	1	10	-	-	4	13.33
‘จ๊ะเอ๋’								
cok ⁵ sooŋ ⁴	4	40	7	70	9	90	20	66.67
cok ⁵ ʔxxw ¹	6	60	3	30	1	10	10	33.33
‘พูดมาก’								
waw ² pen ¹	7	70	8	80	9	90	24	80.00
paʔ ⁵ pen ¹	2	20	1	10	1	10	4	13.33
paak ³ pen ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
paʔ ⁵ pxx ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
หมวดนามทั่วไป								
‘ยุ่งข้าว’								
law ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘หน้าต่าง’								
paʔ ³ tuu ¹ baw ³	4	40	6	60	8	80	18	60.00
naa ⁴ taan ³	6	60	4	40	-	-	10	33.33
paŋ ⁴ ʔem ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
paŋ ⁴ yem ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘กระท่อมกลางนา’								
theen ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
thian ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ไม้กระดาน’ (ใช้ปูพื้นเรือน)								
pxxn ⁵	1	10	3	30	3	30	7	23.33
pxxn ⁵ hawn ⁴	2	20	1	10	1	10	4	13.33
pxxn ⁵ phiin ²	5	50	3	30	5	50	13	43.33
may ² pxxn ⁵	2	20	2	20	1	10	5	16.67
may ² pxxn ⁵ phiin ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ข้าวต้มทรงเครื่อง’								
khaw ⁵ pe ⁷ ⁵	6	60	8	80	9	90	23	76.67
khaw ⁵ tom ⁵	4	40	2	20	1	10	7	23.33
‘ไต้ถุน’								
ta ⁷ ⁵ laan ²	10	100	3	30	9	90	22	73.33
ta ⁷ ⁵ ta ⁷ ⁵ laan ²	-	-	7	70	1	10	8	26.67
‘ครัว’								
hawn ³ fay ³	2	20	3	30	4	40	9	30.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
hɔŋ ³ khoo ⁴	6	60	6	60	4	40	16	60.00
hian ³ phay ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
tɔɔ ¹ fay ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
taɿ ⁵ fay ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
hɔŋ ³ phay ⁴	-	-	-	-	2	20	2	6.67
‘ปลายข้าว’								
khaw ⁵ peen ¹	5	50	5	50	8	80	18	60.00
khaw ⁵ paay ¹	5	50	5	50	2	20	12	40.00
‘ข้าวตากแห้ง’								
khaw ⁵ hxxŋ ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khaw ⁵ kaɿ ⁵ dxxŋ ⁵	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘น้ำพริก’(กินกับผัก)								
nam ² phik ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
cxxw ³	9	90	7	70	-	-	16	53.33
cxxw ³ cam ⁵	-	-	1	10	10	100	11	36.67
cxxw ³ maɿ ² phik ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
tam ¹ maɿ ² phet ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘น้ำพริกแกง’								
cxxw ³ sɔɔ ³ kxxŋ ¹	5	50	8	80	4	40	17	56.67
cxxw ³ say ³ kxxŋ ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67
maʔ ² khɪt ⁵ sɔɔ ³ kxxŋ ¹	2	20	-	-	3	30	5	16.67
phik ² sɔɔ ³ kxxŋ ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phik ² say ³ kxxŋ ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
maʔ ² khwɪt ⁵ sɔɔ ³ kxxŋ ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
maʔ ² phet ² say ³ kxxŋ ¹	-	-	1	10	2	20	3	10.00
‘สี่เขียวหัวเปิด’								
sii ¹ siw ⁴	-	-	1	10	2	20	3	10.00
sii ¹ kheew ¹	9	90	9	90	8	80	26	86.67
sii ¹ khiaw ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ปุยคอก’								
khii ⁵ fun ³	6	60	9	90	9	90	24	80.00
fun ³	3	30	1	10	1	10	5	16.67
puy ¹ khɔʔ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ถาดใส่อาหาร’								
took ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
thaat ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kaʔ ⁵ took ³	4	40	3	30	8	80	15	50.00
phaa ³ khaw ⁵	4	40	5	50	2	20	11	36.67
phaa ³ thaat ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
phaa ³ took ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘หัวหน้ากลุ่มผู้ชาย’								
phw ² poo ⁴	5	50	8	80	9	90	22	73.33
hoo ¹ naa ²	5	50	2	20	1	10	8	26.67
‘หัวหน้ากลุ่มผู้หญิง’								
mxx ² poo ⁴	6	60	8	80	8	80	22	73.33
hoo ¹ naa ²	4	40	2	20	1	10	7	23.33
poo ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘มะเข่ง’								
maʔ ² neek ³	2	20	1	10	-	-	3	10.00
maʔ ² kɔ̌ k ³	1	10	1	10	1	10	3	10.00
maʔ ² kɔ̌ ʔ ⁵	7	70	8	80	9	90	24	80.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘เมียเพื่อนสนิท’ mxx ² sew ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘อาเจียน’ haʔ ²	8	80	9	90	8	80	25	83.33
haak ³	2	20	1	10	2	20	5	16.67
‘พระสงฆ์’ phaʔ ²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
ñǎa ⁴ khuu ⁴	8	80	10	100	9	90	27	90.00
ʔaʔ ⁵ ñaa ⁴ khuu ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘กระเป๋ากางเกง’ thon ¹ son ⁵	7	70	8	80	7	70	22	73.33
kaʔ ⁵ paw ¹ son ⁵	2	20	2	20	3	30	7	23.33
kaʔ ⁵ paw ¹ kaan ¹ keen ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ใบบัวบก’ phak ⁵ naʔ ²	8	80	9	90	9	90	26	86.67
phak ⁵ naʔ ² k ³	2	20	1	10	1	10	4	13.33
‘ขมจีน’ khaw ⁵ pun ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
• น้ำเซี้ยว								
nam ² mo? ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
nam ² mook ³	2	20	-	-	-	-	2	6.67
‘กากหมู’								
kheep ³ muu ¹	2	20	-	-	6	60	8	26.67
kaak ³ muu ¹	2	20	3	30	1	10	6	20.00
khii ⁵ ke? ⁵ muu ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
khii ⁵ kaak ³ muu ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khii ⁵ nam ² man ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67
khii ⁵ khe? ² muu ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
khii ⁵ kheep ³ muu ¹	-	-	6	60	1	10	7	23.33
kaap ³ muu ¹	3	30	-	-	-	-	3	10.00
‘ไข่ขาว’								
khay ³ hoon ²	1	10	7	70	6	60	14	46.67
khay ³ daan ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khay ³ haan ² han ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khay ³ khaw ⁵	7	70	3	30	4	40	14	46.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘คันนา’								
khan ⁴ naa ³	10	100	8	80	9	90	27	90.00
khan ⁴ thxx ⁴	-	-	2	20	1	10	3	10.00
‘ขยะ’								
kha ⁷ ya ²	3	30	-	-	-	-	3	10.00
khii ⁵ ถั่ว ²	7	70	10	100	10	100	27	90.00
‘พันธุ์พืช’								
phan ⁴	2	20	-	-	1	10	3	10.00
kaa ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
nxxw ⁴	7	70	9	90	9	90	25	83.33
‘ขวด’								
koot ³	1	10	3	30	7	70	11	36.67
khoot ³	8	80	7	70	3	30	18	60.00
khuat ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ช้อน’								
boon ³	4	40	3	30	8	80	15	50.00
soon ²	6	60	7	70	2	20	15	50.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
‘ตุ่มน้ำ’								
?xxŋ ³	-	-	2	20	3	30	5	16.67
?u? ⁵	5	50	8	80	4	40	17	56.67
?ooŋ ³	4	40	-	-	3	30	7	23.33
hay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘กัฟฟิ’								
thap ² phii ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67
cawŋ ¹	9	90	9	90	10	100	28	93.33
‘จวนลั้งกะลี’								
caan ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ครก’								
sok ²	1	10	5	50	4	40	10	33.33
khok ²	9	90	5	50	6	60	20	66.67
‘ภาษาหนึ่งข้าว’								
mooy ⁴	7	70	5	50	3	30	15	50.00
hoot ³	2	20	5	50	7	70	14	46.67
huat ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรย								
‘บ่อน้ำ’ nam ² saan ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สารส้ม’ hin ¹ som ²	6	60	10	100	10	100	26	86.67
saan ¹ som ²	4	40	-	-	-	-	4	13.33
‘พัด’ wii ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ผ้าเช็ดหน้า’ phaa ² set ² naa ²	7	70	6	60	2	20	15	50.00
phxx ⁴ mon ⁴	3	30	4	40	7	70	14	46.67
phxx ⁴ set ² naa ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘หุ่นเบ็ด’ pom ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สะพานไม้’ khoo ¹	7	70	10	100	10	100	27	90.00
khua ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
sa ⁷ pha ⁵ naan ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
'กรรไกร'								
mit ² tat ⁵	5	50	6	60	7	70	18	60.00
miit ³ tat ⁵	4	40	4	40	3	30	11	36.67
kan ¹ kay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
'จอบ'								
now ¹ cok ⁵	3	30	3	30	3	30	9	30.00
seem ¹ cok ⁵	5	50	6	60	7	70	18	60.00
siam ¹ cok ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
cok ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
now ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
'เสียม'								
now ¹ dam ⁵	2	20	3	30	3	30	8	26.67
now ¹	-	-	2	20	1	10	3	10.00
seem ¹ dam ⁵	6	60	5	50	6	60	17	56.67
seem ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
siam ¹ dam ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
'กาไลชา'								
kwaa ⁵ khaa ¹	6	60	5	50	6	60	17	56.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
kam ¹ lay ⁴ khaa ¹	4	40	3	30	1	10	8	26.67
ma [?] ka [?] lin ⁴ khxxn ²	-	-	2	20	2	20	4	13.33
kam ¹ lay ⁴ haa ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘เลื้อยคอกกระเช้า’								
สจจ ⁵ ma [?] ka [?] lxxn ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67
สจจ ⁵ phoon ⁴	8	80	7	70	5	50	20	66.67
สจจ ⁵ khwa ⁴ phoon ⁴	1	10	2	20	4	40	7	23.33
sia ⁵ phuan ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ร่ม’								
khan ⁴ hom ²	7	70	9	90	7	70	23	76.67
khan ⁴ hom ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
kan ⁵ hom ²	3	30	-	-	1	10	4	13.33
khan ⁴ nuu ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
khan ⁴ cuu ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘กะลามะพร้าว’								
ka [?] po [?]	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ไม้สอย’								
may ² saaw ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
may ² mxxn ²	9	90	10	100	8	80	27	90.00
may ² tway ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
may ² sxx ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ถึงน้ำ’								
khu ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ไม้กวาด’								
may ² kwaat ³	7	70	5	50	2	20	14	46.67
may ² fway ⁴	3	30	5	50	5	50	13	43.33
may ² ท้าว ⁴ pat ⁵	-	-	-	-	3	30	3	10.00
‘เปล’								
ʔuu ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ยอ’ (เครื่องมือจับปลา)								
ca ⁷ lun ²	6	60	9	90	9	90	24	80.00
ka ⁷ dun ⁵	2	20	1	10	1	10	4	13.33
sa ⁷ dun ⁵	2	20	-	-	-	-	2	6.67
‘เลื้อยขึ้นน’								
saw ⁵ ka ⁷ phaay ³	-	-	-	-	2	20	2	6.67
saw ⁵ nay ³	3	30	2	20	-	-	5	16.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
สว ⁵ san ² nay ³	6	60	7	70	5	50	18	60.00
sia ⁵ san ² nay ³	1	10	-	-	3	30	4	13.33
สว ⁵ hvy ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘กระตุมเลื้อ’								
ma ⁷ tin ³	4	40	6	60	7	70	17	56.67
ka ⁷ dum ¹	6	60	4	40	2	20	12	40.00
tin ³ สว ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ดินเหนียว’								
din ¹ neew ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
din ¹ da ⁷	7	70	9	90	9	90	25	83.33
din ¹ daak ³	2	20	1	10	1	10	4	13.33
‘น้ำครำ’								
khii ⁵ si ⁷	-	-	-	-	1	10	1	3.33
khii ⁵ siik ³	10	100	10	100	9	90	29	96.67
‘โพรง’								
koon ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สนิม’								
khii ⁵ sa ⁷ nim ¹	2	20	1	10	2	20	5	16.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
saʔ ⁵ nim ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khii ⁵ meen ⁴	6	60	9	90	8	80	23	76.67
khii ⁵ mian ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ควงอาทิตย์’								
taʔ ⁵ nen ³	6	60	7	70	5	50	18	60.00
taʔ ⁵ wen ³	3	30	3	30	5	50	11	36.67
doon ¹ ʔaa ¹ thit ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘โคลน’								
khii ⁵ tom ¹	9	90	9	90	10	100	28	93.33
tom ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘เนิน’								
moo ⁴	5	50	6	60	4	40	15	50.00
noon ⁴	5	50	2	20	3	30	10	33.33
phoon ³	-	-	2	20	2	20	4	13.33
noon ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘นรก’								
moo ⁴ laʔ ² hok ²	2	20	9	90	9	90	20	66.67
naʔ ² lok ²	8	80	1	10	1	10	10	33.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรทัด								
‘ตาข่าย’								
กัxxก ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘คนรับใช้’								
khii ⁵ lxxก ²	1	10	3	30	-	-	4	13.33
khon ⁴ say ²	7	70	5	50	3	30	15	50.00
khoyy ⁵	2	20	1	10	4	40	7	23.33
khii ⁵ khoyy ⁵	-	-	1	10	3	30	4	13.33
‘สัตว์ตัวผู้’								
bak ⁵ thak ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
too ¹ phuu ⁵	2	20	4	40	1	10	7	23.33
too ¹ thak ⁴	7	70	6	60	8	80	21	70.00
‘ดวงจันทร์’								
ka ⁵ ka ⁷ ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
ko ⁷ ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
ʔii ³ ka ⁵	2	20	1	10	1	10	4	13.33
dəon ¹	5	50	8	80	8	80	21	70.00
doon ¹ can ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
duan ¹ can ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
can ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘น้ำฝาบ้าน’								
faa ¹ haon ⁴	2	20	1	10	4	40	7	23.33
pxxn ⁵ faa ¹	8	80	9	90	6	60	23	76.67
‘ห้องนอน’								
koon ¹	1	10	4	40	3	30	8	26.67
hwn ⁵ nwn ³	7	70	2	20	4	40	13	43.33
bwn ³ nwn ³	2	20	4	40	2	20	8	26.67
nay ⁴ haon ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘มุมห้อง’								
cxx ¹ haon ⁴	5	50	6	60	7	70	18	60.00
cxx ¹ hwn ⁵	2	20	2	20	1	10	5	16.67
cxx ¹	3	30	2	20	2	20	7	23.33
‘ผ้าขาวม้า’								
phxx ⁴ sii ¹ pa ⁷ doo ¹	-	-	-	-	3	30	3	10.00
phxx ⁴ kha ⁷ maa ²	5	50	6	60	2	20	13	43.33
phaa ⁵ kha ⁷ maa ²	2	20	4	40	2	20	8	26.67
phaa ⁵ phxx ⁴	2	20	-	-	1	10	3	10.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
phxx ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phaa ⁵ taʔ ⁵ ɿʔ ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phaa ⁵ kaʔ ⁵ teew ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ดินเณะ’								
din ¹ peʔ ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
din ¹ ciin ⁵	6	60	8	80	9	90	23	76.67
din ¹ sxʔ ⁵	4	40	2	20	-	-	6	20.00
‘สีชมพู’								
sii ¹ som ⁴ phuu ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สีม่วง’								
sii ¹ moon ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
sii ¹ muan ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
<u>3. หมวดพืช-สัตว์</u>								
‘ชะอม’								
phak ⁵ naw ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ข้าวพันธุ์หนัก’								
khaw ⁵ ɲan ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ข้าวพันธุ์เบา’ khaw ⁵ dɔw ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ข้าวเหนียวดำ’ khaw ⁵ kam ³	7	70	8	80	8	80	23	76.67
khaw ⁵ dam ¹	3	30	2	20	2	20	7	23.33
‘กิ่งไม้’ ŋaa ² may ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘กอกก’ phiɿ ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สระระแห่น’ ʔii ³ sɔɔm ¹	6	60	5	50	8	80	19	63.33
phak ⁵ thɔɔm ¹	4	40	4	40	2	20	10	33.33
ʔii ³ thɔɔm ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ทับทิม’ (ชื่อผลไม้) ma ² phi ² laa ⁴	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak ³ phi ² laa ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘มันเทศ’ men ⁴ kxxw ¹	3	30	6	60	5	50	14	46.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
man ⁴ kxxw ¹	7	70	4	40	5	50	16	53.33
‘มันสาปะหลัง’								
men ⁴ sam ¹ paʔ ⁵ lan ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
man ⁴ sam ¹ paʔ ⁵ lan ¹	8	80	5	50	6	60	19	63.33
men ⁴ ton ⁵	-	-	4	40	3	30	7	23.33
man ⁴ ton ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
man ⁴ haa ⁵ naa ⁴ thii ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
man ⁴ saʔ ⁵ lan ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘มันแกว’								
hoo ¹ ʔen ¹	2	20	2	20	4	40	8	26.67
men ⁴ phaw ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
man ⁴ phaw ⁴	7	70	7	70	5	50	19	63.33
ʔen ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘มะขามเทศ’								
maʔ ² haam ¹ pxx ¹	1	10	1	10	2	20	4	13.33
maʔ ² khaam ¹ pxx ¹	8	80	9	90	7	70	24	80.00
maak ³ khaam ¹ pxx ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘ข้าวโพด’								
maʔ ² saa ¹ lii ⁴	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak ³ saa ¹ lii ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ถั่วลิสง’								
thoo ⁴ din ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
thua ⁴ din ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘มะเขือพวง’								
maʔ ² hxxŋ ²	3	30	4	40	5	50	12	40.00
maʔ ² khxxŋ ²	6	60	6	60	4	40	16	53.33
maak ³ khxxŋ ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘มะละกอ’								
maʔ ² huŋ ³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak ³ huŋ ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ผักทอง’								
maʔ ² ʔuup ³	6	60	6	60	5	50	17	56.67
maʔ ² ʔɿʔ ⁵	3	30	4	40	4	40	11	36.67
maak ³ ʔɿʔ ⁵	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘สับปะรด’								
maʔ³ nat³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak³ nat³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘สำหรับ’ (ตะไคร้)								
thaw³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘น้อยหน้า’								
maʔ³ kheap³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak³ kheap³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
maak³ khiap³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘กล้วยน้ำว้า’								
kooy⁵ thaʔ² nii³ ʔววญ¹	7	70	10	100	10	100	27	90.00
kooy⁵ nam² waa²	2	20	-	-	-	-	2	6.67
kuay⁵ nam² waa²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แมงลัก’								
ʔii³ tuu³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ตะไคร้’								
hoo¹ siʔ² khaw³	6	60	8	80	7	70	21	70.00
hoo¹ ciʔ⁵ khay³	1	10	-	-	2	20	3	10.0

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
hoo ¹ ca ⁷⁵ khay ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ta ⁷⁵ khay ²	2	20	1	10	-	-	3	10.00
hoo ¹ can ³ khay ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
hoo ¹ si ⁷² khay ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘กระต้อน’								
ma ⁷² taw ²	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak ³ taw ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ยี่หระ’								
hwa ¹ pee ¹	4	40	2	20	-	-	6	20.00
hwa ¹ thay ⁴	3	30	5	50	5	50	13	43.33
hwa ¹ hwa ³	3	30	3	30	5	50	11	36.67
‘ส้มโอ’								
ma ⁷² keen ⁵	8	80	10	100	10	100	28	93.33
ma ⁷² som ⁵ ʔoo ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ma ⁷² kian ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘พริก’								
ma ⁷⁵ khit ⁵	3	30	4	40	2	20	9	30.00
cxxw ³	2	20	-	-	2	20	4	13.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
maʔ ² phet ⁵	1	10	3	30	2	20	6	20.00
maak ³ phet ⁵	1	10	-	-	1	10	2	6.67
maʔ ² phik ²	-	-	3	30	3	30	6	20.00
phik ²	3	30	-	-	-	-	3	10.00
‘มะระ’								
maak ³ say ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phak ⁵ say ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
maʔ ² laʔ ²	9	90	9	90	7	70	25	83.33
maʔ ² say ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
maak ³ saʔ ⁵ lay ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘หอม’								
phak ⁵ boo ³	8	80	10	100	10	100	28	93.33
phak ⁵ hwa ^{m1}	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phak ⁵ bua ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ตาสีง’ (ชื่อผัก)								
tam ¹ liŋ ⁴	9	90	6	60	5	50	20	66.67
tam ¹ liŋ ⁴	1	10	4	40	5	50	10	33.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรค								
‘เห็ดลมแห้ง’ (ชื่อพืช)								
het ⁵ ka ⁷ dxx ⁵	2	20	3	30	2	20	7	23.33
het ⁵ ka ⁷ daan ⁵	8	80	7	70	8	80	23	76.67
‘มะเขือยาว’								
ma ⁷ 2 khaw ¹ khway ⁴ saan ²	-	-	2	20	1	10	3	10.00
ma ⁷ 2 khaw ¹ ham ¹ maa ²	3	30	1	10	4	40	8	26.67
ma ⁷ 2 khaw ¹ ñaaw ⁴	6	60	7	70	4	40	17	56.67
ma ⁷ 2 khia ¹ ñaaw ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
maak ² khaw ¹ ham ¹ maa ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ขมิ้น’								
ma ⁷ 2 mii ²	9	90	10	100	9	90	28	93.33
maak ³ mii ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘มะอึก’								
ma ⁷ 2 khaw ¹ khaay ⁴	2	20	2	20	4	40	8	26.67
ma ⁷ 2 ʔak ³	6	60	8	80	6	60	20	66.67
ma ⁷ 2 khaw ¹ khon ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
‘กุยช่าย’								
phak ⁵ pxxn ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ชะพลู’								
ʔii ³ leət ³	9	90	10	100	9	90	28	93.33
kham ⁴ phuu ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘เฟื่องฟ้า’								
dəʔ ⁵ kaʔ ⁵ daat ³	9	90	9	90	9	90	27	90.00
dəʔ ⁵ faəŋ ⁵ faa ²	1	10	1	10	1	10	3	10.00
‘มะลิ’								
dəʔ ⁵ sɔwŋ ²	3	30	2	20	9	90	14	46.67
dəʔ ⁵ maʔ ² liʔ ²	7	70	8	80	1	10	16	53.33
‘ดอกไม้มุม’								
dəʔ ⁵ cuum ¹	5	50	8	80	8	80	21	70.00
dəʔ ⁵ kaʔ ⁵ cuum ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
dəʔ ⁵ kaʔ ⁵ tum ³	1	10	1	10	1	10	3	10.00
dəʔ ⁵ tuum ¹	2	20	1	10	1	10	4	13.33
‘หมามุ่ย’								
tum ¹ ʔxx ³	5	50	6	60	8	80	19	63.33
tam ¹ ʔxx ³	4	40	4	40	2	20	10	33.33
maa ¹ mui ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘นุ่น’								
ɲiw ²	4	40	1	10	3	30	8	26.67
nun ²	6	60	9	90	7	70	22	73.33
‘บ้านไม่รู้ไย’								
baan ¹ may ² luu ² looy ⁴	4	40	2	20	2	20	8	26.67
saam ¹ pii ¹	4	40	6	60	7	70	17	56.67
hoo ¹ loon ²	2	20	1	10	1	10	4	13.33
pit ⁵ pii ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘จิ้งหรีด’								
cin ⁵ liit ³	1	10	2	20	-	-	3	10.00
ciɿ ⁵ lɔɔ ²	9	90	8	80	10	100	27	90.00
‘ค้างคาว’								
cee ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
bin ⁵	8	80	9	90	10	100	27	90.0
khan ² khaaw ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ควายเผือก’								
khwaay ³ dɔɔn ³	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ผีเสื้อ’								
mxxŋ ⁴ kaʔ ⁵ bəə ⁵	9	90	10	100	10	100	29	96.67
mxxŋ ⁴ kaʔ ⁵ bia ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘กิ้งก่า’								
kaʔ ⁵ pwaŋ ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘พยาธี่’								
khii ⁵ kaʔ ⁵ tiʔ ⁵	5	50	6	60	6	60	17	56.67
khii ⁵ kaʔ ⁵ tɛʔ ⁵ pxx ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phaʔ ² ñaat ³	5	50	4	40	3	30	12	40.00
‘รก’ (วัช-ควาย)								
nwaŋ ²	9	90	9	90	9	90	27	90.00
hxx ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67
hok ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แมลงป่อง’								
mxxŋ ⁴ ŋwaŋ ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘หอยกาบ’								
hwaŋ ¹ txxt ³	1	10	-	-	2	20	3	10.00
hwaŋ ¹ kap ⁵ kii ⁵	9	90	10	100	8	80	27	90.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ชี้แมลงวัน’								
khii ⁵ mxxŋ ⁴ hon ²	3	30	6	60	6	60	15	50.00
khii ⁵ mxxŋ ⁴ wan ⁴	7	70	4	40	4	40	15	50.00
‘จระเข้’								
khxx ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘จิ้งจก’								
caʔ ⁵ kian ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
caʔ ⁵ keen ⁵	9	90	10	100	10	100	29	96.67
‘จิ้งเหลน’								
ciʔ ⁵ koʔ ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
caʔ ⁵ koʔ ⁵	9	90	10	100	9	90	28	93.33
khii ⁵ koʔ ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ตุ๊กแก’								
kap ⁵ kxx ⁵	9	90	8	80	10	100	27	90.00
toʔ ⁵ keʔ ⁵	1	10	2	20	-	-	3	10.00
‘แมลงปอ’								
mxxŋ ⁴ nam ² moʔ ²	7	70	8	80	7	70	22	73.33
mxxŋ ⁴ nam ² fon ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยกรก								
mxxn ⁴ pwa ¹	2	20	2	20	3	30	7	23.33
‘ปลาช่อน’								
paa ¹ khwa ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ปลาไหล’								
reen ³	5	50	2	20	4	40	11	36.67
yeen ⁴	5	50	8	80	6	60	19	63.33
‘หอยเล็บม้า’								
hwa ¹ lep ² maa ²	8	80	7	70	7	70	22	73.33
hwa ¹ tim ⁵ noot ³	2	20	3	30	3	30	8	26.67
‘แพะ’								
bxx ⁵	-	-	1	10	2	20	3	10.00
phx ⁷ ²	10	100	9	90	8	80	27	90.00
‘มะเขือเปราะ’								
ma ⁷ ² kha ¹ waan ¹	2	20	2	20	5	50	9	30.00
ma ⁷ ² kha ¹	1	10	-	-	3	30	4	13.33
ma ⁷ ² kha ¹ phwa ³	2	20	1	10	1	10	4	13.33
ma ⁷ ² kha ¹ pwa ⁵	5	50	7	70	1	10	13	43.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘มะเขือเปรี๊ยะ’								
maʔ ² khəw ¹ khəw ³ nəw ² 4	4	40	5	50	3	30	12	40.00
maʔ ² khəw ¹ som ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
maʔ ² khəw ¹ khəw ³	5	50	3	30	7	70	15	50.00
maʔ ² khəw ¹ phoon ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
maʔ ² khia ¹ khia ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘มะเขือขื่น’								
maʔ ² khəw ¹ khin ³	8	80	7	70	8	80	23	76.67
maʔ ² khəw ¹ hin ⁴	2	20	3	30	2	20	7	23.33
4. หมวดโรคและอาการ								
<u>ผิบบกดี</u>								
‘เท้าเป็นเห็บ’								
min ³ tiin ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
nep ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ตาเข’								
taa ¹ səw ⁴	7	70	6	60	8	80	21	70.00
taa ¹ lee ⁴	3	30	1	10	1	10	5	16.67
taa ¹ səw ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรณ								
taa ¹ baon ¹	-	-	3	30	-	-	3	10.00
‘ตัวร้อน’								
kaʔ ⁵ too ¹ hoon ²	3	30	2	20	3	30	8	26.67
khiin ³ hoon ²	3	30	-	-	2	20	5	16.67
khiin ³ hxxm ²	1	10	3	30	2	20	6	20.00
kaʔ ⁵ too ¹ hxxm ²	2	20	5	50	3	30	10	33.33
too ¹ hxxm ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เวียนศีรษะ’								
win ⁴ hua ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
win ⁴ hoo ¹	9	90	10	100	9	90	28	93.33
pen ¹ win ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ท้องอืด’								
ʔiit ³ thoon ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
thoon ² ñiin ²	1	10	1	10	1	10	3	10.00
ñiin ² thoon ²	8	80	9	90	9	90	26	86.67
‘แผลสด’								
paa ¹ baat ³	6	60	8	80	6	60	20	66.67
phxx ¹	4	40	-	-	-	-	4	13.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
baat ³	-	-	2	20	4	40	6	20.00
‘แผลเป็น’								
pxxw ⁵	9	90	9	90	10	100	28	93.33
phxx ¹ pen ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
(แผล) ‘เป็นหนอง’								
hom ¹ นวญ ¹	7	70	9	90	9	90	25	83.33
pen ¹ นวญ ¹	3	30	-	-	-	-	3	10.00
saw ³ นวญ ¹	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘ตัดจมูก’								
tan ¹ dan ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘แพ้ย่า’								
phxx ² yaa ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
yaa ¹ kum ¹	8	80	10	100	10	100	28	93.33
‘เป็นลม’								
pen ¹ win ⁴	7	70	7	70	10	100	24	80.00
win ⁴ ween ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
pen ¹ lom ⁴	2	20	2	20	-	-	4	13.33
pen ¹ miŋ ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ปากนกกระจอก’								
hii ¹ kay ³	7	70	10	100	10	100	27	90.00
paʔ ⁵ nok ² kaʔ ⁵ cɔʔ ³ k ³	3	30	-	-	-	-	3	10.00
‘พื้นหลอ’								
hxxw ⁵ พวญ ⁴	4	40	7	70	5	50	16	53.33
khxxw ⁵ พวญ ⁴	5	50	3	30	4	40	12	40.00
hxxw ⁵ woo ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘พื้นเหิน’								
hxxw ⁵ คจญ ¹	5	50	7	70	6	60	18	60.00
khxxw ⁵ คจญ ¹	5	50	3	30	4	40	12	40.00
‘คอพอก’								
khɔɔ ⁴ neen ¹	2	20	3	30	4	40	9	30.00
khɔɔ ⁴ ใจญ ¹	-	-	2	20	3	30	5	16.67
khɔɔ ⁴ ใจม ¹	2	20	3	30	2	20	7	23.33
khɔɔ ⁴ nian ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khɔɔ ⁴ phɔɔk ³	5	50	2	20	1	10	8	26.67
‘แขนคด’								
khxxn ¹ phxxn ²	-	-	2	20	3	30	5	16.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
khxxn ¹ khon ¹	4	40	1	10	2	20	7	23.33
hxxn ¹ khon ¹	-	-	3	30	1	10	4	13.33
khxxn ¹ khot ²	6	60	4	40	3	30	13	43.33
hxxn ¹ khot ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
(พูด) 'ติดอ่าง'								
tit ⁵ ʔaan ³	2	20	1	10	-	-	3	10.00
paʔ ⁵ ʔan ¹	5	50	3	30	6	60	14	46.67
ʔan ¹	-	-	4	40	-	-	4	13.33
khaʔ ⁵ ʔam ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
pham ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
paʔ ⁵ pham ²	-	-	2	20	4	40	6	20.00
'คนไข้'								
kiʔ ⁵	9	90	10	100	10	100	29	96.67
kiik ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
'ง่อย'								
ny ²	3	30	1	10	-	-	4	13.00
pee ⁵	6	60	5	50	10	100	21	70.00
lwy ²	-	-	4	40	-	-	4	13.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
pia ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘พูด’								
khii ⁵ kaʔ ⁵ tɔɔt ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เขาเป็นตะคริว’								
bii ¹ khxxŋ ² pan ⁵	3	30	3	30	2	20	8	26.67
khxxŋ ² pan ⁵	7	70	7	70	8	80	22	73.33
(อาการ) ‘หน้ามืด’								
naa ² miit ³	6	60	2	20	-	-	8	26.67
min ⁴	4	40	8	80	10	100	22	73.33
(อาการ) ‘สะอึก’								
caʔ ⁵ ʔəʔ ⁵	10	100	9	90	9	90	28	93.33
saʔ ⁵ ʔəʔ ⁵	-	-	1	10	1	10	2	6.67
<u>5. หมวดคำขยาย</u>								
(นั่ง) ‘สับหงก’								
tɔɔt ³ ɲaw ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ɲaw ¹ nɔɔn ⁴	9	90	10	100	10	100	29	96.67
(นั่ง) ‘คร่อม’								
caʔ ⁵ khaap ³	8	80	9	90	8	80	25	83.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรณ								
taʔ ⁵ khaap ³	2	20	1	10	2	20	5	16.67
‘นั่ง้าช้า’								
ɲaʔ ²	9	90	8	80	7	70	24	80.00
ʔaa ⁵	1	10	1	10	3	30	5	16.67
taʔ ⁵	–	–	1	10	–	–	1	3.33
‘ลูกคนสุดท้อง’								
luʔ ² laa ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ไล่เตียน’								
pxxn ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘เสียเวลา’								
khɔɔk ³	2	20	7	70	9	90	18	60.00
see ¹ wee ³ laa ³	6	60	3	30	1	10	10	33.33
sia ¹ wee ³ laa ³	2	20	–	–	–	–	2	6.67
‘คืบ’								
fit ⁵	–	–	3	30	2	20	5	16.67
khap ²	9	90	7	70	7	70	23	76.67
hat ²	1	10	–	–	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘เจียบ’								
mit ²	4	40	9	90	9	90	22	73.33
neep ³	5	50	1	10	1	10	7	23.33
niap ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘วังเร้ว’								
lxxn ² han ¹	3	30	8	80	5	50	16	53.33
lxxn ² way ⁴	4	40	1	10	5	50	10	33.33
lxxn ² lew ⁴	3	30	1	10	-	-	4	13.33
(กระเปรง) ‘สั้น’								
san ²	2	20	-	-	1	10	3	10.00
kit ⁵	-	-	2	20	1	10	3	10.00
khəŋ ¹	8	80	8	80	8	80	24	80.00
(กิน) ‘ตะกละ’								
pha ² loo ³	8	80	9	90	8	80	25	83.33
ʔet ⁵ sɔɔ ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67
ta ² ka ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
poom ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยรรยง								
‘มันเป็นเงา’								
lɔɔm ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
liam ²	1	10	–	–	–	–	1	3.33
(เห็น) ‘ชัด’								
khak ²	10	100	9	90	10	100	29	96.67
sat ⁵	–	–	1	10	–	–	1	3.33
(นอน) ‘คว่ำ’								
meep ³	6	60	5	50	7	70	18	60.00
kham ⁴	4	40	5	50	2	20	11	36.67
wam ⁴	–	–	–	–	1	10	1	3.33
‘เลยตามเลย’								
lɔɔy ⁴ taam ¹ lɔɔy ⁴	1	10	–	–	–	–	1	3.33
ka ⁷ thɔɔn ⁴	7	70	4	40	6	60	17	56.67
tok ³ ka ⁷ thɔɔn ⁴	2	20	6	60	4	40	12	40.00
‘ฉลาด’								
pɔɔŋ ³	3	30	6	60	9	90	18	60.00
sa ⁷ laa ² t ³	6	60	1	10	–	–	7	23.33
ken ³	1	10	3	30	1	10	5	16.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘อิศทณวระอาใจ’								
paət ³	7	70	7	70	9	90	23	76.67
baə ³	3	30	3	30	1	10	7	23.33
‘สมน้ำหน้า’								
som ¹ phiin ²	-	-	2	20	5	50	7	23.33
som ¹ phwə ³ dii ¹	1	10	1	10	2	20	4	13.33
som ¹ nam ² naa ²	9	90	7	70	3	30	19	63.33
‘แบน’								
pxx ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
bxxn ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
(ดิน) ‘แตกกระแหง’								
tx? ⁵ haap ³	1	10	3	30	2	20	6	20.00
tx? ⁵ khəəp ³	6	60	4	40	5	50	15	50.00
din ¹ hxxn ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
tx? ⁵ həəp ³	1	10	3	30	2	20	6	20.00
tx? ⁵ khaap ³	1	10	-	-	1	10	2	6.67
(รส) ‘เปรี้ยว’								
som ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
peew ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เท่ากัน’								
haaw ⁴ dew ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
thw ² dew ¹	7	70	7	70	7	70	21	70.00
thw ² kan ¹	2	20	2	20	3	30	7	23.33
sam ⁴ kan ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ไปเลย’								
pay ¹ loot ³	6	60	9	90	10	100	25	83.33
pay ¹ see ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
pay ¹ law ⁴	3	30	-	-	-	-	3	10.00
(เปรียบเทียบ) ‘ดีกว่า’								
khak ² kwaa ⁴	-	-	10	100	9	90	19	63.33
dii ¹ kwaa ⁴	10	100	-	-	1	10	11	36.67
‘ผม’								
cay ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ดี’(น่าพอใจ)								
cop ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ยากจน’								
khii ⁵ thok ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
thok ² ña [?]	4	40	6	60	7	70	17	56.67
thok ²	1	10	-	-	2	20	3	10.00
thuk ² ña [?]	1	10	1	10	-	-	2	6.67
thuk ²	3	30	2	20	1	10	6	20.00
con ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เดินตรง’								
ñaan ² sii ²	3	30	6	60	8	80	17	56.67
ñaan ² sɔŋ ²	1	10	4	40	1	10	6	20.00
ñaan ² ton ¹	6	60	-	-	1	10	7	23.33
‘ลักประเดี้ยว’								
cak ⁵ noy ⁴	10	100	9	90	10	100	29	96.67
cak ⁵ khaaw ⁴			1	10	-	-	1	3.33
‘ขรุขระ’(เป็นหลุมเป็นบ่อ)								
ta [?] lup ²	8	80	6	60	5	50	19	63.33
ca [?] lup ²	2	20	1	10	3	30	6	20.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
khum ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
lum ¹	-	-	2	20	2	20	4	13.33
‘แคบ’								
hwm ³	6	60	8	80	9	90	23	76.67
khxp ³	4	40	2	20	1	10	7	23.33
‘โง่’								
noo ²	4	40	1	10	-	-	5	16.67
pik ⁵	6	60	9	90	10	100	25	83.33
‘พูดช้าๆ’								
waw ² lam ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
waw ² lam ¹ kaw ³	2	20	5	50	3	30	10	33.33
waw ² lam ¹ lay ⁴	4	40	2	20	4	40	10	33.33
waw ² lam ¹ lii ² lam ¹ lay ⁴	3	30	2	20	2	20	7	23.33
waw ² du ⁵	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘กะรุ่งกะริ่ง’								
swwy ⁴	10	100	9	90	9	90	28	93.33
ka ⁷ px ³ ka ⁷ px ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
cw ³ px ³ cw ³ px ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(นั่ง) 'ยองๆ'								
ywaŋ ³ ywa ⁴	10	100	10	100	1	100	30	100
(นั่ง) 'พับเพียบ'								
taʔ ⁵ mwaŋp ³	3	30	8	80	9	90	20	66.67
phap ⁵ pheap ³	7	70	2	20	1	10	10	33.33
'สนิท'								
cxxp ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
saʔ ⁵ nit ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
'คืบคั่ง, เต็ม'								
ʔaŋ ³	5	50	4	40	4	40	13	43.33
lon ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
hon ²	3	30	6	60	5	50	14	46.67
thoom ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
(ได้ดี) 'เกินหน้า'								
liin ²	10	100	10	100	10	100	30	100
'ชี้เฝ้า'								
khii ⁵ laay ²	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้ หน่วยอรรถ	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. <u>หมวดธรรมชาติ</u> วัน เวลาและปรากฏการณ์								
‘วันพระ’								
wan ³ sin ¹	9	90	10	100	9	90	28	93.33
wan ³ pha ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘เวลาจวนคำ’								
kay ⁵ kham ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khaw ⁴ kham ²	3	30	3	30	3	30	9	30.00
sa ² lum ²	6	60	7	70	7	70	20	66.67
‘ตอนเย็น’								
mi ² lxxn ⁴	1	10	1	10	2	20	4	13.33
toon ¹ lxxn ⁴	9	90	9	90	8	80	26	86.67
‘วันนี้’								
mi ² nii ²	10	100	10	100	10	100	30	100
‘พรุ่งนี้’								
mi ² iin ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘มะรืนนี้’								
mi ² hi ³	10	100	10	100	10	100	30	100

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘มะเริง’								
mi ² tiŋ ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘จันทรูปราคา’								
kop ⁵ kin ¹ daŋ ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
‘สุริยุปราคา’								
kop ⁵ kin ¹ ta ⁷ ŋen ³	9	90	10	100	10	100	29	96.67
su ⁵ li ² yu ² pa ⁵ la ⁴ khaa ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘น้ำค้าง’								
nam ² mɔ ⁷	6	60	8	80	6	60	20	66.67
nam ² mɔ ⁷ k ³	3	30	2	20	2	20	7	23.33
nam ² khaan ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
nam ² mɔ ⁷ k ³ khaan ²	-	-	-	-	2	20	2	6.67
‘ฟ้าแลบ’								
faa ² ma ⁷ lɔxp ³ lɔm ²	4	40	3	30	5	50	12	40.00
faa ² lɔxp ³	3	30	2	20	2	20	7	23.33
faa ² mɔxp ³	1	10	1	10	1	10	3	10.00
faa ² nik ² xp ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
faa ² nik ² khiw ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยอรรด								
faa ² maap ³ lɔɔm ²	2	20	1	10	1	10	4	13.33
faa ² ñxxp ³ lɔɔm ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ฟ้าผ่า’								
faa ² pxx ⁵	6	60	1	10	8	80	15	50.00
faa ² phaa ⁴	4	40	9	90	1	10	14	46.67
faa ² pxx ⁵ faa ² phaa ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ข้างแรม’								
mii ² hxxm ⁴	6	60	9	90	10	100	25	83.33
mii ² dap ⁵	2	20	1	10	-	-	3	10.00
khaan ⁵ lxxm ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khaan ⁵ hxxm ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แรม 14-15 ค่ำ’								
mii ² sin ¹ dap ⁵	3	30	3	30	6	60	12	40.00
mii ² dap ⁵	6	60	7	70	4	40	17	56.67
lxxm ⁴ sip ² sii ⁴ sip ² -	1	10	-	-	-	-	1	3.33
haa ² kham ²								
‘ขึ้น 1 ค่ำ’								
mii ² khin ⁵ nin ² kham ²	9	90	8	80	-	-	17	56.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
miɿ ² ʔʊ ⁵ may ⁴	1	10	1	10	10	100	12	40.00
miɿ ² hin ⁵ niŋ ² kham ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
<u>7. หมวดคตอวัยวะ</u>								
‘พุง’								
phun ⁴	2	20	2	20	3	30	7	23.33
khii ⁵ phoon ²	8	80	8	80	7	70	23	76.67
‘ริมฝีปาก’								
khii ⁵ sop ⁵	7	70	7	70	6	60	20	66.67
him ⁴ paʔ ⁵	1	10	2	20	2	20	5	16.67
him ⁴ suu ¹ paʔ ⁵	2	20	-	-	2	20	4	13.33
suu ¹ paʔ ⁵	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ร่างกาย’ (หัวจรดเท้า)								
kaʔ ⁵ ton ¹ kaʔ ⁵ too ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
kaʔ ⁵ too ¹	9	90	9	90	10	100	28	93.33
จมูกโค้ง								
dan ¹ khooy ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
huu ¹ dan ¹ khom ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
dan ¹ khom ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
huu ¹ dan ¹ doon ³	3	30	-	-	1	10	4	13.33
dan ¹ doon ³	4	40	3	30	5	50	12	40.00
dan ¹ moo ⁴	1	10	2	20	1	10	4	13.33
huu ¹ dan ¹ moo ⁴	-	-	4	40	2	20	6	20.00
‘จุมกแบบ’								
dan ¹ mxxp ³	5	50	4	40	9	90	18	60.00
dan ¹ bxxn ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
huu ¹ dan ¹ pxx ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
huu ¹ dan ¹ mxxp ³	2	20	2	20	1	10	5	16.67
dan ¹ pxx ¹	1	10	3	30	-	-	4	13.33
‘ท้ายทอย’								
กวน ²	3	30	2	20	-	-	5	16.67
กวน ² ka ⁷ don ⁵	1	10	-	-	1	10	2	6.67
กวน ² don ⁵	1	10	1	10	3	30	5	16.67
ka ⁷ don ⁵	5	50	7	70	6	60	18	60.00
‘ผมหยิก’								
phom ¹ kuut ³	8	80	9	90	10	100	27	90.00
phom ¹ yik ²	2	20	1	10	-	-	3	10.00

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ชนรักแระ’								
khon ¹ khii ⁵ hxx ²	9	90	10	100	10	100	29	96.67
khon ¹ khii ⁵ kaʔ ⁵ lxx ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘ซีพัน’								
khii ⁵ hxxw ²	5	50	6	60	8	80	19	63.33
khii ⁵ khxxw ²	5	50	4	40	2	20	11	36.67
‘สะตือ’								
saʔ ⁵ biɿ ¹	7	70	1	10	1	10	9	30.00
say ² biɿ ¹	3	30	9	90	9	90	21	70.00
‘เช่า’								
hoo ¹ khooy ⁴	3	30	4	40	3	30	10	33.33
hoo ¹ khaw ³	6	60	6	60	7	70	19	63.33
khaw ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘นิ้วทัวแม่มือ’								
mxx ² poo ⁵	3	30	5	50	3	30	11	36.67
hoo ¹ mxx ² poo ⁵	3	30	-	-	-	-	3	10.00
hoo ¹ poo ² miɿ ³	3	30	4	40	4	40	11	36.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
poo ⁵ mi ³	-	-	1	10	2	20	3	10.00
niw ² poo ⁵	1	10	-	-	1	10	2	6.67
‘ขวัญคนสี่ระ’								
cam ⁵ wan ¹	2	20	3	30	4	40	9	30.00
cam ⁵ khwan ¹	1	20	1	10	1	10	3	10.00
c w m ¹ khwan ¹	6	60	5	50	5	50	16	53.33
c w m ¹ wan ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
‘ระหว่างซี่โครงกับเอว’								
soon ²	8	80	10	100	10	100	28	93.33
suan ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
?xxw ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
8.หมวดเครือญาติ								
‘พี่ชาย’								
?aay ⁵ khay ¹	10	100	9	90	10	100	29	96.67
phii ² khay ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘พี่สาว’								
phii ²	9	90	10	100	9	90	28	93.33
?ay ⁵ phay ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘น้ำผู้ชาย’								
naa ²	4	40	3	30	3	30	10	33.33
naa ² baaw ³	6	60	7	70	7	70	20	66.67
‘น้ำผู้หญิง’								
naa ²	4	40	3	30	3	30	10	33.33
naa ² saaw ¹	6	60	7	70	7	70	20	66.67
‘พ่อ’								
phoo ²	4	40	1	10	3	30	8	26.67
?ii ³ phoo ²	2	20	1	10	-	-	3	10.00
?ii ³ pho? ³	3	30	5	50	4	40	12	40.00
pho? ³	1	10	3	30	3	30	7	23.33
‘แม่’								
?ii ³ mxx ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
mxx ²	3	30	2	20	2	20	7	23.33
me? ²	3	30	1	10	2	20	6	20.00
?ii ³ me? ²	1	10	6	60	4	40	11	36.67
be? ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
?ii ³ be? ⁵	3	30	-	-	1	10	4	13.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘ลูกสะบ้า’								
lu ² sa ⁵ phay ²	2	20	1	10	1	10	4	13.33
lu ² phay ²	2	20	1	10	1	10	4	13.33
luuk ³ phay ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
lu ² pha ²	5	50	7	70	8	80	20	66.67
‘พ่อตา’								
phw ² thaw ⁴	6	60	7	70	9	90	22	73.33
taa ¹	2	20	-	-	-	-	2	73.33
pho ² thaw ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phw ² tuy ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
pho ²	-	-	2	20	-	-	2	6.67
ʔii ³ pho ² thaw ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘แม่ยาย’								
mxx ² tuy ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
yaay ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
ʔii ³ me ² thaw ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
mxx ² thaw ⁴	6	60	6	60	9	90	21	70.00
me ² thaw ⁴	1	10	1	10	-	-	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
me? ²	-	-	2	20	-	-	2	6.67
?ii ³ mxx ² thaw ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
'แม่สามี'								
ña ²	3	30	2	20	2	20	7	23.33
mxx ² ña ²	6	60	5	50	5	50	16	53.33
?ii ³ me? ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
me? ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
?ii ³ ña ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
mxx ² thaw ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
?ii ³ mxx ² ña ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
'พ่อสามี'								
pho? ²	-	-	2	20	1	10	3	10.00
?ii ³ pho? ² puu ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
?ii ³ pho ² puu ⁵	5	50	4	40	5	50	14	46.67
puu ⁵	4	40	2	20	2	20	8	26.67
?ii ³ pho? ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
?ii ³ puu ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
pho ² thaw ⁴	-	-	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘อาผู้ชาย’								
ʔaa ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
ʔaaw ¹	8	80	10	100	10	100	28	93.33
9. หมวดอื่นๆ								
คำที่ใช้ในประโยคคำถาม								
‘ทำไม’								
bʋʔ ⁵	2	20	1	10	2	20	5	16.67
mxxn ² bʋʔ ⁵	8	80	9	90	8	80	25	83.33
‘ก็’								
cak ⁵	10	100	10	100	10	100	30	100
‘อย่างไร’								
bxxp ³ lɔɔ ⁴	4	40	4	40	1	10	9	30.00
bxxp ³ day ¹	2	20	2	20	-	-	4	13.33
nxxw ⁴ lɔɔ ⁴	4	40	4	40	7	70	15	50.00
nxxw ⁴ day ¹	-	-	-	-	2	20	2	6.67
‘เท่าไร’								
thʋʔ ² lɔɔ ⁴	2	20	4	40	7	70	13	43.33
thwʋ ³ lɔɔ ⁴	6	60	3	30	1	10	10	33.33

หน่วยอรรถ คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
thw ² day ¹	1	10	2	20	1	10	4	13.33
thw ³ day ¹	1	10	1	10	1	10	3	10.00
‘ที่ไหน’								
si ² lɔɔ ⁴	3	30	7	70	9	90	19	63.33
mɔŋ ² lɔɔ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
yuu ⁴ say ¹	4	40	2	20	1	10	7	23.33
yuu ⁴ sɔɔ ⁴	2	20	-	-	-	-	2	6.67
si ² day ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘อะไร’								
mxxn ² phɔɔ ¹	-	-	1	10	2	20	3	10.00
mxxn ² ɲan ¹	1	10	2	20	2	20	5	16.67
pha ⁵ lɔɔ ¹	3	30	1	10	2	20	6	20.00
phɔɔ ¹	4	40	5	50	4	40	13	43.33
ɲan ¹	2	20	-	-	-	-	2	6.67
phi ² lɔɔ ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘เมื่อไร’								
mi ² lɔɔ ⁴	7	70	8	80	8	80	23	76.67
mi ² day ¹	3	30	2	20	2	20	7	23.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘ใคร’								
phay ¹	3	30	2	20	2	20	7	23.33
ph จอ ⁴	7	70	8	80	8	80	23	76.67
<u>คำลักษณนาม</u>								
‘หม้อ’								
nooy ⁴	9	90	2	20	3	30	14	46.67
nuay ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
บจจ ¹	-	-	8	80	6	60	14	46.67
‘ตะกร้า’								
nuay ⁴	1	10	2	20	1	10	4	13.33
bay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
nooy ⁴	8	80	7	70	9	90	24	80.00
บจจ ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘ไข่’								
nooy ⁴	8	80	10	100	8	80	26	86.67
nuay ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
บจจ ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘ชั้นตึกน้ำ’								
nooy ⁴	3	30	7	70	6	60	16	53.33
bay ¹	2	20	-	-	1	10	3	10.00
ʔan ¹	2	20	2	20	1	10	5	16.67
bəw ¹	2	20	1	10	1	10	4	13.33
khan ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
nuay ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘แก้วนํ้า’								
nooy ⁴	1	10	4	40	5	50	10	33.33
ʔan ¹	3	30	2	20	-	-	5	16.67
bay ¹	3	30	-	-	-	-	3	10.00
bəw ¹	3	30	3	30	2	20	8	26.67
kxxw ⁵	-	-	1	10	2	20	3	10.33
nuay ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘ผลไม้ 1 ลูก’								
nooy ⁴	9	90	10	100	10	100	29	96.67
nuay ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม3กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
‘เนื้อ1ชิ้น’								
toon ³	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ฟัน 1 ซี่’								
sii ²	1	10	1	10	-	-	2	6.67
lem ⁴	9	90	9	90	10	100	28	93.33
‘ผ้าชิ้น1ผืน’								
toon ³	3	30	6	60	5	50	14	46.67
phiin ¹	7	70	4	40	5	50	16	53.33
‘ข้าวต้มผัด1ชิ้น’								
kiip ³	8	80	9	90	10	100	27	90.00
niim ³	2	20	1	10	-	-	3	10.00
‘ข้าวต้มผัด1มัด’								
khoom ⁴	6	60	8	80	9	90	23	76.67
khoon ²	2	20	1	10	1	10	4	13.33
mat ²	2	20	1	10	-	-	3	10.00
ขนมจีน								
hoo ¹	9	90	10	100	10	100	29	96.67
hua ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้ออกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
‘ซ้ำ 1 แ่งง’								
hoo ¹	8	80	10	100	9	90	27	90.00
hua ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67
ꨀꨣꨣ ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘แคน’								
doon ¹	2	20	2	20	6	60	10	33.33
ʔan ¹	8	80	7	70	4	40	19	63.33
lem ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
‘นา’								
hay ²	3	30	2	20	2	20	7	23.33
həw ²	7	70	8	80	8	80	23	76.67
‘มะพร้าว 1 ทะลาย’								
sxxn ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘ไม้ขีด 1 กลัก’								
kap ⁵	8	80	10	100	10	100	28	93.33
kaʔ ⁵ lap ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kwəw ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยยอรรด								
‘รองเท้าน้ำช้าง’								
kin ³	3	30	3	30	2	20	8	26.67
boong ⁵	3	30	7	70	7	70	17	56.67
khaan ⁵	4	40	-	-	1	10	5	16.67
‘ส่วรกับช้าว’								
phaa ⁴	10	100	10	100	10	100	30	100
‘พวงดอกไม้ม้า’								
phoon ⁴	2	20	4	40	2	20	8	26.67
phoo ²	6	60	6	60	8	80	20	66.67
phua ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
cum ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
คำอุปบท								
‘ช้างบน’								
thaan ⁴ thaeng ⁴	3	30	1	10	1	10	5	16.67
thaeng ⁴	7	70	8	80	7	70	22	73.33
khaan ⁵ thaeng ⁴	-	-	1	10	2	20	3	10.00
‘ใกล้’								
khaw ²	7	70	8	80	8	80	23	76.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
kay ⁵	3	30	2	20	2	20	7	23.33
นี่								
yuu ⁴ nii ⁴	-	-	3	30	-	-	3	10.00
naʔ ² nii ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
yuu ⁴ phii ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
daʔ ⁵ nii ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phii ²	3	30	2	20	2	20	7	23.33
nii ⁴	3	30	-	-	1	10	4	13.33
maŋ ⁴ nii ⁴	4	40	2	20	2	20	8	26.67
laʔ ² nii ⁴	-	-	1	10	-	-	1	3.33
haʔ ² nii ⁴	-	-	-	-	1	10	1	3.33
nii ² laʔ ²	-	-	1	10	1	10	2	6.67
โน่น								
phuun ²	7	70	8	80	7	70	22	73.33
taʔ ⁵ phuun ²	1	10	1	10	2	20	4	13.33
yuu ⁴ phuun ²	1	10	1	10	1	10	3	10.00
phuʔ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
<u>คำลงท้าย</u>								
‘หрок’								
laʔ ²	1	10	1	10	7	70	9	30.00
daʔ ⁵	9	90	9	90	1	10	19	63.33
daʔk ³	-	-	-	-	1	10	1	3.33
daʔk ⁵	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘เอะ’								
thəʔ ²	4	40	3	30	4	40	11	36.67
duʔ ⁵	5	50	2	20	4	40	11	36.67
loot ³	-	-	1	10	-	-	1	3.33
naa ⁴	-	-	2	20	2	20	4	13.33
doʔ ⁵	1	10	2	20	-	-	3	10.00
‘นะ’								
daʔ ⁵	5	50	6	60	5	50	16	53.33
daʔ ⁵	5	50	4	40	5	50	14	46.67
‘เหรือ’								
tiʔ ⁵	-	-	1	10	3	30	4	13.33
baʔ ⁵	6	60	6	60	5	50	17	56.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยวรรณ								
bɔɔ ³	4	40	3	30	2	20	9	30.00
‘นะลี’								
han ⁴ lxxw ¹	10	100	9	90	9	90	28	93.33
laʔ ² bɔɔ ⁵	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘ชี่, ลี’								
mxʔ ⁴	7	70	-	-	-	-	7	23.33
mxx ⁴	1	10	8	80	8	80	17	56.67
dxx ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
nxx ⁴	-	-	2	20	2	20	4	13.33
thaʔ ² mxʔ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘เข้าใหม่’								
thaʔ ² waʔ ²	-	-	-	-	2	20	2	6.67
mxxn ² bɔɔ ⁵	3	30	3	30	3	30	9	30.00
bɔɔ ³	1	10	2	20	1	10	4	13.33
laʔ ² waa ⁴	4	40	4	40	2	20	10	33.33
laʔ ² waʔ ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
laʔ ² maa ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
dee ³ waʔ ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
mxxn ² yuu ⁴ bvv ³	1	10	-	-	-	-	1	3.33
‘หน่วยนะ’								
nxx ⁴	8	80	8	80	7	70	23	76.67
dxx ³	1	10	1	10	1	10	3	10.00
nam ⁴ dxx ³	-	-	1	10	1	10	2	6.67
nam ⁴ nxx ⁴	1	10	-	-	1	10	2	6.67
คำสรพนาม *								
‘สรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์’								
kuu ¹	10	100	10	100	10	100	30	100
kan ¹	4	40	8	80	7	70	19	63.33
khvv ⁵ y ⁵	9	90	9	90	8	80	26	86.67
ʔeŋ ¹	4	40	7	70	7	70	18	60.00
haw ⁴	5	50	5	50	6	60	16	53.33
tuu ¹	2	20	3	30	5	50	10	33.33
phuu ⁵ khaa ⁵	1	10	3	30	2	20	6	20.00
phuu ⁵ caw ⁵	1	10	1	10	3	30	5	16.67

*หมวดคำสรพนาม วิธีการรวบรวมข้อมูลแตกต่างจากข้างต้น

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยย่อย								
phom ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
kha? ⁵ nɔɔy ²	-	-	-	-	4	40	4	13.33
caw ⁵ khɔɔŋ ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
ten ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘สรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์’								
sum ³ khɔɔy ⁵	6	60	3	30	-	-	9	30.00
sum ³ haw ⁴	4	40	5	50	8	80	17	56.67
sum ³ kuu ¹	7	70	1	10	1	10	9	30.00
sum ³ kan ¹	1	10	1	10	-	-	2	6.67
sum ³ ʔen ¹	3	30	3	30	1	10	7	23.33
sum ³ tuu ¹	2	20	1	10	2	20	5	16.67
thay ⁴ tuu ¹	3	30	6	60	6	60	15	50.00
thay ⁴ haw ⁴	3	30	3	30	6	60	12	40.00
thay ⁴ khɔɔy ⁵	1	10	1	10	1	10	3	10.00
thay ⁴ kuu ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
muu ⁴ haw ⁴	1	10	1	10	1	10	3	10.00
tuu ¹ khɔɔy ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยบรรณ								
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 เอกพจน์’								
ming ⁴	8	80	7	70	6	60	21	70.00
caw ⁵	8	80	9	90	7	70	24	80.00
thaw ⁴	4	40	4	40	4	40	12	40.00
suu ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
phen ²	3	30	4	40	-	-	7	23.33
too ¹	3	30	4	40	3	30	10	33.33
than ² laay ¹	2	20	3	30	6	60	11	36.67
‘สรรพนามบุรุษที่ 2 พหูพจน์’								
sum ³ too ¹	7	70	7	70	9	90	23	76.67
sum ³ caw ⁵	10	100	6	60	8	80	24	80.00
sum ³ thaw ⁴	1	10	-	-	-	-	1	3.33
sum ³ phen ²	1	10	3	30	-	-	4	13.33
sum ³ ming ⁴	2	20	3	30	4	40	9	30.00
sum ³ than ² laay ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
muu ³ caw ⁵	2	20	1	10	-	-	3	10.00
muu ³ too ¹	2	20	1	10	1	10	4	13.33

หน่วยอรรถ คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
muu ³ phaon ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
thay ⁴ caw ⁵	-	-	1	10	1	10	2	6.67
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 เอกพจน์’								
laaw ⁴	10	100	9	90	9	90	28	93.33
man ⁴	6	60	6	60	7	70	19	63.33
phaon ²	3	30	7	70	7	70	17	56.67
kha ⁵ caw ⁵	-	-	-	-	2	20	2	6.67
khaw ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
‘สรรพนามบุรุษที่ 3 พหูพจน์’								
sum ³ man ⁴	8	80	5	50	6	60	19	63.33
sum ³ khaw ¹	2	20	3	30	-	-	5	16.67
sum ³ kha ⁵ caw ⁵	6	60	3	30	3	30	12	40.00
sum ³ phaon ²	4	40	4	40	4	40	12	40.00
sum ³ laaw ⁴	5	50	7	70	8	80	20	66.67
khaw ¹	-	-	1	10	1	10	2	6.67

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
คำชานรับ*								
‘คะ, ครีบ’								
ʔəʔ ³	9	90	7	70	6	60	22	73.33
ʔəʔ ³	4	40	7	70	7	70	18	60.00
mxxn ² laʔ ²	1	10	-	-	1	10	2	6.67
khaʔ ²	1	10	-	-	-	-	1	3.33
caʔ ⁵	1	10	-	-	-	-	1	3.33
khap ²	-	-	-	-	1	10	1	3.33
dooy ¹	-	-	1	10	-	-	1	3.33
kha ⁵ noy ²	-	-	1	10	-	-	1	3.33
คำชานรับ*								
‘ชา, ครีบ’								
ʔet ⁵ phaʔ ² laʔ ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
ʔet ⁵ phəʔ ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67
phəʔ ¹	2	20	3	30	1	10	6	20.00

*หมวดคำชานรับ มีวิธีการรวบรวมข้อมูลแตกต่างจากข้างต้น

คำศัพท์ที่ผู้บอก- ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์							
	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม 3 กลุ่มอายุ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถ								
pha ⁵ ləɯ ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
phi ⁵ ləɯ ¹	1	10	-	-	-	-	1	3.33
mxxn ² phəɯ ¹	1	10	-	-	1	10	2	6.67
mxxn ² pha ⁵ ləɯ ¹	-	-	-	-	1	10	1	3.33
həɯ ¹	7	70	8	80	8	80	23	76.67
kuuk ³	-	-	-	-	3	30	3	10.00

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาชาวไทย อาเภอ
พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ทั้งสามระดับอายุ จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามสำหรับสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 อุปกรณ์ที่เป็นรูปภาพ

ตอนที่ 3 อุปกรณ์ที่เป็นของจริงและการใช้คำ(แสดงท่าทางประกอบการถาม)

ตอนที่ 1

คำถามสำหรับสัมภาษณ์

หมวดกริยาอาการ

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘กระจัดกระจาย’	ถ้าโยนกระดาษขึ้นไปในอากาศแล้วให้กระดาษตกลงมา กระดาษที่ตกลงมาจะเป็นอย่างไร
‘กระเด็น’	เทน้ำออกจากถังแรงเกินไปจะตกให้น้ำ...
(น้ำ) ‘กระฉอก’	หายน้ำมาเต็ม2ถังพอลงบ้านเหลือน้ำข้างละครึ่งถังเพราะ น้ำ..
‘กระตุกกระตัก’	เด็ก ๆ มักจะไม่นั่งนิ่งๆแต่จะทำอย่างไรตลอดเวลา
‘กັด’	สุนัขบ้านตรงข้ามคู่มาก ถ้าใครแอบเข้าบ้านมันจะ..
‘กลุ้ม’(ใจ)	ไม่สบายใจ ภาษาผู้ไทยเรียกว่าอย่างไร
‘เก็บ’	หลังรับประทานอาหารแล้วควรทำอย่างไรกับสารับ
‘ถอน’(ผม)	ก่อนบวช ต้องทำอะไรกับผม
‘โกหก’	พูดไม่จริงเรียกว่าอะไร
‘เกรง/เกรง’	มีคนอาสาทำงานช่วยเราแต่ทำให้ไม่ถูกใจ เรารู้สึก..
‘เกียจ’(กันทำงาน)	แม้ให้ลูกดูบ้านช่วยกัน พี่สาวจะให้น้องทำ น้องก็ไม่ยอมทำ ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมทำเพราะกลัวจะเสียเปรียบ เรียกพฤติกรรม นี้ว่า...
‘โกง’	คนที่ไม่ซื่อสัตย์ชอบใช้อุบายหลอกคนอื่น เรียกว่าเป็นคน...
‘ชี้แจง’	คนที่ใจเสาะร้องไห้ง่ายๆ ภาษาผู้ไทยเรียกว่า...
‘ข้าวติดคอ’	อาการกลืนข้าวไม่ลงคอ ต้องใช้น้ำช่วย เรียกว่า...
‘ขยันท’	คนที่ไม่เกียจคร้านเรียกว่า...
‘เขย่า’(ดินไม้)	ทำอย่างไรลูกพุทราจึงจะหล่นจากต้น
‘ชวน’(ใช้กับคนและสัตว์)	ผู้หญิงเวลาตีกันมักใช้เล็บ.../คำว่าชวนภาษาผู้ไทยใช้ว่า

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘เชี่ย’	โก๋หาอาหารจะใช้เท้าทำอะไรกับดิน
‘ซึ่บ่น’	พูดหรือกล่าวซ้ำๆ ซากๆ เรียกว่า...
‘ซึ่อาย’	เด็กไม่กล้าแสดงออกเมื่อมีคนมากๆ เพราะ...
‘ซั่มย’	แอบหยิบของคนอื่นโดยไม่บอกเจ้าของ เรียกว่า...
‘สะบัด(ผ้า)’	ก่อนตากผ้า เรามัก.... เพื่อไม่ให้ผ้ายับ
‘หัวหมุน’	ทำงานจนงง ภาษาผู้ใหญ่ใช้ว่า...
‘ความหา’	กริยาที่หาของในที่มีด เรียกว่า...
‘คลาย’	เอาเชือกมาบิดเป็นเกลียวแล้วปล่อยเชือก ถ้ามัวเชือกจะเป็น อย่างไร
‘ควัก, ส้วง’	เอาปลาหรือออกจากไห เรียกว่า...
‘ครอบ’	ไม่อยากจะเผลอจนวันต่อมาอาหารควรรอเราไหม...อาหารไว้
‘คุ้มครอง’	ให้ลูกสาวอายุ 9 ขวบดูแลน้องอายุ 2 ขวบแม่จะบอกลูกสาวว่า อย่างไร
‘คุ้นเคย’	ถ้าผู้วิจัยมาที่บ้านนี้บ่อยๆ จะรู้สึกอย่างไร
‘คุ้ย(กัน)’	พูดกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้หรือประสบการณ์ เรียกว่า...
‘จ้วงเจีย’	อาการแรกตื่นที่คนยังง่วงอยู่ เรียกว่า...
‘จ้วงนอน’	"หนังท้องตึงหนังตาหย่อน" คำกล่าวนี้แสดงถึงความรู้สึกอย่างไร
‘จ่า’	เราสามารถชี้ตัวคนร้ายได้ถูกต้องแสดงว่าเราเป็นคนที่มี...
‘จิก’	หวานข้าวให้โก๋กิน โก๋จะหาอย่างไรจึงจะกินข้าวได้
‘มองคู่ด้วยความเอาใจใส่’	อยากรู้ว่าคนที่เดินเคียงเราไปเมื่อไหร่จะรีบไปไหน เราจึง..
‘ขึ้นชม’	ลูกสาวบ้านใกล้กันนี้ได้แต่งงานกับเศรษฐี เราารู้สึกอย่างไร
‘เช็ค(อุจจาระ)’	อุจจาระเสร็จแล้วต้องทำอะไร

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘แซ่ข้าวเหนียว’	แม่ต้องการให้ลูกเห็นข้าวสารเหนียวแซ่วไว้ทั้งคืนแม่จะบอก ลูกว่า.....
‘สาบแช่ง’	นอกจากค่าคนที่ขโมยเงินเราแล้ว เรายังพูดอย่างอื่นอีกบ้าง
‘ชม’	ปกติลูกเป็นคนขี้เกียจ แต่วันนี้ขยัน เราควรพูดอย่างไร ให้ลูกมีกำลังใจ
‘ชะงัก’	อาการหยุดลงกลางคันทันที เรียกว่า...
‘ซ่อน’ (เงิน, สิ่งของ)	แม่ให้เงิน 10 บาท กลับพี่ขอ ควรทำอย่างไรกับเงิน
‘ซ่อม’	บ้านชำรุดพอจึงให้ช่างมาช่วย...บ้าน
‘ตัด’(ทำให้ตรง)	ไม้คด ทำให้ตรงเรียกว่า....
‘คายหน้า’	ใช้มีดหรือจอบถากต้นหญ้าเพื่อให้เตียน เรียกว่า...
(นอน) ‘ตื่น’	นอนสะดุ้งตื่น พลิกตัวไปมา เรียกว่านอน...
(แกง) ‘เดือด’	อุ่นต้มปลาไว้บนเตาไฟ จนมีไอน้ำพุ่งออกมา เรียกว่า...
‘เผา’ (ปลา)	การทอดปลาให้สุก โดยนำไปวางบนถ่านไฟเรียกว่า...
‘เผา’ (ขยะ)	ขยะมีมากเกินไปเราควรเอาไป...
‘เติม’ (เพิ่มสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่)	แกงมีรสจืดเราควรทำอย่างไรให้แกงมีรสกลมกล่อม
‘ตรวจ’	เด็กส่งการบ้าน ครูจะทำอย่างไรกับการบ้านเด็ก
(แมลง) ‘ตอม’	มดชอบ...น้ำตาลเสมอ
‘ติ่ง’	คำตรงข้ามกับคำว่าหย่อนคือ....
‘ถึง’	สามารถไปได้บรรลุจุดหมายเรียกว่าไป....
‘ถือสา’	เด็กทะเลาะกันผู้ใหญ่ไม่ควรยึดเอาเป็นเรื่องเป็นราวเรียกว่า ไม่ให้...
‘ถอน’(พืช-ผัก)	ปลูกหอมไว้ 1 แปลง เมื่อหอมแก่จัดควรทำอย่างไร

หน่วยอรรถ	คำถาม
‘เปิด’(ห้องของ)	มีของ2กล่อง ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่ากล่องใดมีของที่เราต้องการ
‘ผ่าน’	นั่งรอเพื่อน แต่เพื่อนมองไม่เห็นจึงเดินผ่านหน้าเราไป ภาษาผู้ไทยเรียกว่าเดิน...
‘พยายาม’	ครูให้การบ้านวิชาคณิตศาสตร์ 10 ข้อ ข้อสุดท้ายแดงทำไม่ได้ แต่ในที่สุดแดงก็ทำได้สำเร็จโดยใช้เวลาทำเฉพาะข้อนี้ถึง 30 นาที แสดงว่าแดงเป็นคนดี...
‘เพาะ’(ต้นกล้า)	นาเมล็ดพืชที่เตรียมไว้ไปเพาะพันธุ์ เรียกว่า...
‘ฝนชา’	เมื่อครู่ฝนตกหนักแต่ตอนนี้ฝนเริ่มซาไปแล้ว ภาษาผู้ไทย เรียกว่า...
‘แพย’(แบนเข้าไป)	บสอยลมออกจากลูกโป่ง ลูกโป่งจะเป็นอย่างไร
‘แย่ง’	พี่ไม่ยอมแบ่งขนมมาให้น้องทำอย่างไรน้องจึงจะได้กินขนมของพี่
‘ห่มผ้า’	หน้าหนาวควรมีผ้าหลายๆผืนมา... จะช่วยให้หายหนาว
(ผู้ย) ‘หาย’	มีเงิน100บาทมาถึงบ้านหาเงินไม่เจอหมายความว่าอย่างไร
‘ระบายน้ำ’	การทำให้น้ำไหลไปตามทางที่ต้องการ เรียกว่า...
‘วาด’(น้ำ)	ก่อนจะเอาข้าวสารเหนียวใส่ภาชนะหนึ่งข้าว ควรทำอย่างไร ก่อนจึงจะทำให้ข้าวไม่ติดภาชนะที่ใช้หนึ่ง
‘รีบ’	ทำอย่างไรงานจึงจะเสร็จโดยเร็ว
‘เรียบร้อย’(ไม่ชน)	เด็กเล็กๆที่ไม่เล่นซุกซนภาษาผู้ไทยเรียกว่า...
‘เรียไร’	มีคนมาขอเงินเพื่อเอาเงินหรือสิ่งของมารวมกันเพื่อทำบุญ เรียกว่า...
(แต่งตัว) ‘รุ่มร่าม’	ใส่เสื้อผ้าตัวใหญ่จะทำให้รู้สึก...
‘เรอ’	กินข้าวอิ่ม ลมออกจากปากเสียงดังเอิ๊กเรียกว่าอะไร
‘รังเกียจขยะแขยง’	เห็นอุจจาระแล้วรู้สึกอย่างไร
‘ลาก’	รถเสีย ทำอย่างไรจึงจะเอารถมาซ่อมที่ร้านได้

หน่วยอรรถ	คำถาม
‘เล่น’	เด็กๆ ไม่ชอบอ่านหนังสือแต่ชอบไป . . .
‘รู้จู้, พิถีพิถันในการกิน’	เด็กบางคนจะรู้จู้ในเรื่องของอาหารการกิน เช่นไม่ชอบผัก, หอม, กระเทียม ถ้าในอาหารมีผักดังกล่าว เด็กจะเขี่ยทิ้ง ภาษาผู้ใหญ่เรียกเด็กที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ว่า . . .
‘ล้างด้วยน้ำเปล่า’	ซักผ้าเสร็จแล้วเอาผ้าไปซักน้ำเปล่า 2-3 ครั้ง เรียกว่า . . .
‘วัดความยาว’	ถ้าอยากรู้ว่าห้องนี้กว้างเท่าไรต้องทำอย่างไร (ผู้สัมภาษณ์เอามือคืบไปตามกระดานแล้วบอกว่าได้ 3 คืบ) ถามว่ากำลังทำอะไร
(ฝน) ‘สาด’	เปิดหน้าต่างทิ้งไว้ถ้าฝนตกจะเป็นอย่างไร
‘ราคาญ’	อาการที่เนื้อตัวเหนอะหนะทำให้รู้สึก . . .
‘หยุด’	เลิก, ไม่ทำ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า . . .
‘หย่าร้าง’	แต่งงานกันแล้วถ้าทัศนคติไม่ตรงกันก็ควร . . .
‘แอบดู’	ผู้ชายบางคนชอบดูผู้หญิงอาบน้ำโดยไม่ให้เจ้าของรู้ เรียกพฤติกรรมผู้ชายคนนี้ว่า . . .
‘อยู่ไฟ’	ผู้หญิงที่คลอดลูกควรทำอย่างไรมดลูกจึงเข้าออเร็ว
‘หิว’ (ข้าว)	พอถึงเวลาเที่ยงห้องจะร้องจ๊อกๆ แสดงว่าเรา . . .
‘อ่อน’	รบเร้าให้แม่พาไปซื้อของเล่น
‘เคลิ้มหลับ’	นอนหลับแต่หลับไม่สนิทยังมีความรู้สึกตัวอยู่ เรียกว่า . . .
‘ฝังลูกนิมิต’	วัดคาบระมวงสร้างโบสถ์เราได้มีโอกาสไปทำบุญอะไร
‘ลอด’ (แทรกตัวเข้าไป)	กิริยาที่เอาหัวแหวกผุงคนเข้าไปเรียกว่า . . .
‘เตรียมของ’	อีก 2 วันจะถึงกำหนดไปทำงานที่กรุงเทพฯ เพื่อไม่ให้ลืมของใช้ เราควรจะทำ . . .
‘หมัก’ (เพื่อจะนำไปตาก)	เอาปลาสดมาคลุกเคล้ากับเกลือเพื่อนำไปตาก เรียกว่า . . .
‘แกะ’ (หน่อไม้)	หน่อไม้เมื่อจะนำมาประกอบอาหารควรทำอย่างไรก่อน
‘แตกใบอ่อน’	กิ่งไม้ที่ถูกตัด อีก 2-3 วันจะมีใบอ่อนออกมา เรียกว่า . . .

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘บนบาน’	ตามความเชื่อของพวกเขา เมื่อมีการสอบแข่งขันไม่ว่าสอบเข้า ทำงานหรือทำอะไรก็ตามมักจะไปขอให้เจ้าปู่ทวดมาช่วย เรียกว่าไป...
‘ใส่เชื้อไฟ’	เมื่อไฟจวนหมด เราเอาเชื้อไฟใส่เข้าไปเพื่อให้ไฟติด เรียกว่า...
‘รักษายาบาล’	คนป่วยเราควรพาไปโรงพยาบาลเพื่อ...
‘ถูกตุ๋’	แม่ห้ามไม่ให้ไปเที่ยว เราไม่เชื่อฟัง จึงถูกแม่...
‘สั่นหลัง’	ถ้าไม่ทำความสะอาดพื้นห้องน้ำ เรามีโอกาส...ในห้องน้ำ
‘เปลี่ยน’ (ผ้า)	ถ้าเด็กฉี่รดกางเกงเราควรทำอย่างไรกับกางเกง
‘ลับมีด’	ถ้ามีดไม่คมเราควรเอามัดไป...
‘ประชิด’	บอกให้ลูกเดินเบาๆ ลูกกลับลงส้นหนักๆ แสดงว่าลูก...
‘ปลอบ’ (โดยใช้คำพูด)	หลานร้องให้เราบอกหลานให้หยุดร้องแล้วบอกว่าจะช่วย ดีผู้ที่ทำให้หลานร้องให้ เรียกว่าเรา...หลาน
‘ปลอบ’ (โดยใช้สิ่งของล่อ)	หลานถูกแม่ตีร้องไห้เสียงดังมาก เราจึงเอาขนมไปให้ แล้วบอกให้หยุดร้อง ถ้าหยุดจะให้ขนมมากกว่านี้ เรียกว่า...
‘รื้อถอนบ้าน’	บ้านเก่าๆ พังมากถ้าจะสร้างหลังใหม่ควรทำอย่างไรกับบ้าน หลังเดิม
‘หัวเราะเยาะ’	เห็นคนที่เราเกลียดเดินเตะสะดุดหัวคะมำตกลงไปในน้ำเรา รู้สึก...
‘พูดมาก’	คนที่พูดโดยไม่หยุดปากและไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยในการพูด ภาษาผู้ไทยเรียกว่า...

หมวดเครือญาติ

‘พี่เขย’	สามีของพี่สาวเรียกว่า....
‘พี่สะใภ้’	ภรรยาของพี่ชายเรียกว่า....

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘น้ำผู้ชาย’	น้องชายของแม่เรียกว่า...
‘น้ำผู้หญิง’	น้องสาวของแม่เรียกว่า...
‘อาผู้ชาย’	น้องชายของพ่อเรียกว่า
‘พ่อ’	ผู้ชายที่ให้กำเนิดเราเรียกว่า...
‘แม่’	ผู้หญิงที่ให้กำเนิดเราเรียกว่า...
‘ลูกสะนั้’	หญิงที่แต่งงานกับลูกชายเราเรียกว่า ...
‘แม่ยาย’	แม่ของเมียเป็นอะไรกับเรา
‘พ่อตา’	พ่อของเมียเป็นอะไรกับเรา
‘แม่สามี’	แม่ของสามีเป็นอะไรกับเรา
‘พ่อสามี’	พ่อของสามีเป็นอะไรกับเรา

หมวดอวัยวะ

‘ชี้ฟัน’ ถ้าใครไม่แปรงฟันเรามักจะบอกว่าเหม็น...

หมวดพืช-สัตว์

‘สาหร่าย’ (ตะไคร่น้ำ) พืชที่มีลักษณะเป็นเส้นสีเขียวใช้ทำอาหารได้

‘ข้าวพันธุ์หนัก’ ข้าวที่ปลูกในฤดูเรียกว่า...

‘ข้าวพันธุ์เบา’ ข้าวที่ปลูกนอกฤดูเรียกว่า...

‘ข้าวเหนียวดำ’ ข้าวเหนียวที่มีเมล็ดสีน้ำตาลแดงเรียกว่า...

‘กอกก’ (ไม้ล้มลุกใช้ทอเสื่อ) ส่วนของพืชที่เราเอามาทอเสื่อ เอามาจากต้น...

‘หมามุ่ย’ ต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ถูกตัวแล้วคัน ยิ่งเกา ยิ่งคัน

‘นุ่น’ ใยอะไรยึดหมอนนอกจากเศษผ้า

‘รก’ (วัว, ควาย) สิ่งที่ออกมาหลังจากวัว ควาย ตกลูกแล้ว คืออะไร

หน่วยอรรถคำถาม

- ‘จิ้งจก’ สัตว์จากพวกเดียวกับตุ๊กแก แต่ตัวเล็กกว่าจะเกาะ อยู่ข้างฝา
และชอบกินแมลงตัวเล็กๆ
- ‘คอกน้ำตุ่ม’ คอกน้ำที่ยังมีบานเรียกว่า...

หมวดนามทั่วไป

- ‘ขี้ข้าว’ ที่เก็บข้าวเปลือกเรียกว่า...
- ‘ปลายข้าว’ นอกจากการใช้ข้าวเปลือกเป็นอาหารไก่แล้วเรายังใช้ข้าวชนิดนี้อีกบ้าง
- ‘ข้าวตากแห้ง’ ข้าวเหนียวตากแห้ง เรียกว่า...
- ‘ข้าวต้มทรงเครื่อง’ ข้าวสารข้าวต้มจนเม็ดข้าวเปื่อย ผสมเครื่องปรุงรสและหมูสับ
เรียกว่า...
- ‘น้ำพริกแกง’ เอาพริก ตะไคร้ หอม กระเทียม และข้าวสารเหนียวที่แช่น้ำจน
ขึ้นน้ำ เติมน้ำให้ละเอียด นำส่วนผสมนี้ไปเป็นเครื่องปรุงอาหาร
ประเภทแกง ภาษาคนไทยเรียกเครื่องปรุงนี้ว่า...
- ‘น้ำพริก’ (กินกับผัก) น้ำปลาผสมพริกผงและน้ำมะนาว เรียกว่า...
- ‘หัวหน้ากลุ่มผู้ชาย’ หัวหน้ากลุ่มที่เป็นผู้ชาย เรียกว่า...
- ‘หัวหน้ากลุ่มผู้หญิง’ หัวหน้ากลุ่มที่เป็นผู้หญิง เรียกว่า...
- ‘เมียของเพื่อนสนิท’ ภาษาคนไทยเรียกเมียของเพื่อนว่า...
- ‘อาเจียน’ คนเมาเหล้าจะมีอาการอะไรบ้าง
- ‘น้ำแช่ข้าว’ น้ำแช่ข้าวเหนียวที่รินทิ้งไป เรียกว่า....
- ‘กากหมู’ หมูสามชั้นเจียวเอาไขมันออก หมูที่เหลืออยู่เรียกว่า...
- ‘โซ่ข้าว’ โซ่ที่ปักหมัเป็นตัว เรียกว่า...
- ‘พันธุ์พืช’ เมล็ดพืชที่คัดไว้ปลูกในคราวต่อไป เรียกว่า...
- ‘กรรไกร’ ใช้อะไรตัดผ้า
- ‘ร่ม’ ผนดกาใช้อะไรกันฝน

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘เปล’	เอาผ้าขาวม้าผูกโยงระหว่างเสาบ้าน2ต้น ให้เด็กแรกเกิดนอน เรียกว่า...
‘ดินเหนียว’	ดินชนิดหนึ่ง เนื้อดินเหนียวละเอียดมีสีแดงปนขาวใช้สำหรับปั้นหม้อ เรียกดินชนิดนี้ว่า...
‘น้ำครำ’	น้ำเน่า มีกลิ่นเหม็นอยู่ใต้ถุนบ้าน เรียกว่า...
‘นรก’	มีความเชื่อกันว่าคนทำบาปเมื่อตายไปแล้วจะตก...
‘คนรับใช้’	เด็กที่จ้างมาช่วยงานบ้านและคอยรับใช้ทุกอย่าง เรียกว่า...
‘ห้องนอน’	ห้องที่ใช้นอน เรียกว่าห้องอะไร
‘ดินเฉะ’	ฝนตกพื้นดินจะเป็นอย่างไร

หมวดธรรมชาติ, วัน เวลาและปรากฏการณ์

‘วันพระ’	วันขึ้น 8 ค่ำ 15 ค่ำ เรียกว่า...
‘เวลาจวนค่ำ’	ดวงอาทิตย์จวนตกดินเรียกว่าเป็นเวลา....
‘ตอนเย็น’	เวลาตั้งแต่ 18.00 น. เรียกว่าเป็นเวลา....
‘พรุ่งนี้’	วันที่ต่อจากนี้ เรียกว่า
‘วันนี้’	วันที่ก่อนจะถึงวันพรุ่งนี้ เรียกว่า...
‘มะรืนนี้’	วันที่ต่อจากวันพรุ่งนี้เรียกว่า..
‘มะรื่อง’	ให้นับเรียงลำดับไปตั้งแต่วันนี้ วันพรุ่งนี้... ไปเรื่อยๆ
‘จันทร์ปราดา’	เงาของโลกบังดวงจันทร์ทำให้ดวงจันทร์มีเงามืด ปรากฏการณ์นี้ เรียกว่า...
‘น้ำค้าง’	หยดน้ำที่เกาะบนต้นหญ้าในตอนเช้าของฤดูหนาว เรียกว่า....
‘ฟ้าแลบ’	ฝนตกจะได้ยินเสียงฟ้าร้อง หลังจากนั้นจะเป็นอะไรตามมา
‘ฟ้าผ่า’	หลังจากฟ้าแลบ ฟ้าร้องแล้วจะเกิดอะไรอีกบ้าง
‘แรม14-15ค่ำ’	แรม14-15ค่ำ ภาษาผู้ไทยเรียกว่า...
‘ขึ้น 1 ค่ำ’	วันขึ้น 1 ค่ำเรียกว่า....

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>คำถาม</u>
‘สุริยุปราคา’	ในเดือนตุลาคม 2538 ที่จะถึงนี้ จะมีปรากฏการณ์หนึ่งเกิดขึ้นซึ่งมีผลให้ตอนกลางวันในประเทศไทยมืดมิดชั่วขณะหนึ่ง เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า..

หมวดโรคและอาการผิดปกติ

‘เท้าเป็นหนึบ’	นั่งท่าเดิมนานๆ ทำให้เกิดอาการชาที่เท้า เรียกว่า...
‘ตาเซ่’	ชี้ที่ตา ถามว่าถ้าตาตาไปคนละทาง เรียกว่า...
‘ตัวร้อน’	อยากรู้ว่าป่วยจริงหรือไม่ให้อาหมอแตะที่...
‘เวียนศีรษะ’	ถ้าหมุนรอบๆ ตัวสัก 20 รอบจะรู้สึกอย่างไร
‘ท้องอืด’	กินข้าวสุกๆดิบๆ จะทำให้เกิดอาการอะไร
‘แผลสด’	หกล้มเข้าแตกมีเลือดซึมออกมา ตรงที่มีเลือดซึมออกมาเรียกว่า...
‘แผลเป็น’	แผลที่หายแล้วแต่ยังมีรอยแผลอยู่เรียกว่า
‘คัดจมูก’	เวลาเป็นหวัดจะหายใจไม่ออกเพราะอะไร
‘แผลเป็นหนอง’	แผลที่บวมและมีสีขาวข้างในเรียกว่า...
‘แพ้ยา’	กินยาหลายๆอย่างทำให้เกิดอาการ...
‘เป็นลม’	หน้ามืดวิงเวียน เรียกว่า...
‘ปากนกกระจอก’	เป็นแผลที่มุมปากเรียกว่า....
‘ฟันหลอ’	ไม่มีฟัน เรียกว่า...
‘ฟันเหยิน’	ฟันที่ยื่นออกมาข้างนอกปากเรียกว่า....
‘คนปี้’	คนที่พูดไม่ได้เพราะลิ้นไก่สั้น เรียกว่า...
‘แขนคด’	คนที่กระดูกแขนไม่ตรงเรียกว่า...
‘ง่อย’	คนที่มีแขนขาสืบเดินไม่ได้เรียกว่า...
‘ขาเป็นตะคริว’	อาการเกร็งที่ขา เรียกว่า...

(อาการ) ‘หน้ามืด’ ก็เหมือนกัน ถ้าเงยหน้าอย่างรวดเร็วจะเกิดอาการอย่างไร

หน่วยอรรถคำถาม

‘หูด’ โรคผิวหนังชนิดหนึ่งขึ้นเป็นไตแข็งเรียกว่า...

‘คอพอก’ โรคเนื้องอกที่ไธ่คาง

หมวดคำขยาย

‘ลูกคนสุดท้อง’ แดงเป็นลูกคนที่ห้า และไม่มีน้องอีก เรียกว่าแดงเป็นลูก...

‘โล่งเตียน’ ลานบ้านที่ไม่มีต้นไม้ ไม้ หญ้า เรียกว่า...

‘เสียเวลา’ ตั้งใจจะปฏิบัติงานให้เสร็จภายใน 1 ชั่วโมงแต่มีคนมาคุยด้วยจึงทำงาน
ไม่เสร็จ ท้าให้..

‘คับ’ เอาเสื้อของน้องมาใส่ แต่ใส่ไม่ได้เพราะ....

‘เจียบ’ ไม่มีใครพูดเลย ท้าให้...

(กิน)ตะกละ’ กินข้าวหมู่มามภาษาผู้ไทย เรียกว่า...

‘มันเป็นเงา’ ภูบ้านได้สะอาดมาก จนสามารถมองเห็นเงาคนที่นั่งบนบ้าน
เรียกว่า..

‘เท่ากัน’ แม่ควรแบ่งขนมให้ลูกอย่างไรจึงจะยุติธรรม

‘ไปเลย’ แม่ไล่ลูกออกจากบ้าน จะพูดว่าอย่างไร

‘ดี’(น่าพอใจ) คำที่ใช้ตรงกันข้ามกับคำว่า "ไม่ดี" คือ...

‘ยากจน’ คนที่ไม่รวย เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า...

‘เดินตรง’ คนที่เมากับคนไม่เมาก็เดินต่างกันอย่างไร..

‘ลักประเดี้ยว’ คำว่า "ลักประเดี้ยว" ภาษาผู้ไทยใช้คำว่า...

‘ขรุขระ’(เป็นหลุมเป็นบ่อ) ถนนไม่เรียบเป็นหลุมเป็นบ่อ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า..

‘แคบ’ คำตรงข้ามกับคำว่ากว้างคือ...

‘เง’ คนที่เรียนหนังสือไม่เก่งเรียกว่า...

(พูด)ซ้ำซาก’ พูดเรื่องเดิมซ้ำซากเราเรียกว่า...

‘คับคั่ง, เต็ม’(น้ำ) ถ้าฝนตกน้ำจะไหลมารวมกันในที่ต่ำ เราเรียกว่าอย่างไร

หน่วยอรรถคำถาม

- (ได้ดี)‘เกินหน้า’ คนที่เรียนหนังสือเก่ง สวย รวย มักจะมีคนอิจฉา เพราะ....
- (เห็น)‘ชัด’ สายตาสั้น ถ้าเอาแว่นสายตามาล้างจะทำให้มองเห็นภาพอย่างไร
- ‘เลยตามเลย’ ไม่ชอบหนุ่มที่มาจีบลูกสาวแต่ลูกสาวรักและชอบผู้ชายคนนั้นตาม จึงจำเป็นต้องให้ลูกสาวแต่งงานด้วยเพราะ...
- ‘ฉลาด’ คำตรงข้ามกับคำว่าโง่คือ...
- ‘อึดหนาระอาใจ’ รู้สึกเบื่อหน่ายลูกที่พูดไม่เชื่อฟัง ความรู้สึกนี้ภาษาผู้ไทยใช้ว่า...
- ‘สมน้ำหน้า’ ห้ามไม่ให้ลูกไปคบเพื่อนไม่ดีแต่ลูกไม่เชื่อฟังในที่สุดถูกเขาทำร้ายบาดเจ็บเรารู้สึกแค้นลูกมากที่ไม่เชื่อฟัง เราจะต่อว่าลูกอย่างไร
- (รส)‘เปรี้ยว’ มะนาวมีรสอย่างไร

หมวดอื่นๆคำที่ใช้ในประโยคคำถาม

ให้ตั้งประโยคคำถามเป็นภาษาไทย

- ‘ที่ไหน’ คำจะไปเที่ยวที่ไหน
- ‘ที่ไหน’ แดงไปเที่ยวกับดาไหน
- ‘ก็’ ไปเที่ยวกับคน
- ‘เมื่อไร’ ไปเมื่อไร
- ‘อย่างไร’ ไปอย่างไร
- ‘ใคร’ มีใครไปอีกบ้าง
- ‘เท่าไร’ ค่าเช่ารถราคาเท่าไร
- ‘อะไร’ กินข้าวกับอะไร

หน่วยอรรถคำถามคำสั่งท้าย

ให้พูดเลียนประโยคต่อไปนี้ด้วยภาษาไทย

‘หรือ’	ไม่ไปหรือ
‘เถอะ’	ไปเที่ยวกันเถอะ
‘นะ’	ไปนะ
‘หรือ’	ไม่ไปเที่ยวหรือ
‘นะสิ’	ไปนะสิ
‘ซิ, ลี’	หยิบแก้วให้หน่อยซิ
‘ใช้ไหม’	แก้วใช้ไหม
‘หน่อยนะ’	ขอทางหน่อยนะ

คำสั่งรพนาม

‘บุรุษที่1เอกพจน์’	ใช้คำแทนตัวเองว่าอย่างไรบ้างเมื่อพูดกับผู้ที่อายุมากกว่า ผู้ที่อายุน้อยกว่า และกับเพื่อนสนิท
‘บุรุษที่1พหูพจน์’	ใช้คำแทนตัวเองและเพื่อนๆในกลุ่มว่าอย่างไรบ้างเมื่อพูดกับ ผู้ที่อายุมากกว่า ผู้ที่อายุน้อยกว่า และกับเพื่อนสนิท
‘บุรุษที่2เอกพจน์’	ใช้คำเรียกแทนชื่อ เพื่อน เด็ก ญาติผู้ใหญ่ ที่เรากำลังสนทนา ด้วย ว่าอย่างไร
‘บุรุษที่2พหูพจน์’	ใช้คำเรียกแทนชื่อ เพื่อน เด็ก ญาติผู้ใหญ่ จำนวนหลายๆคน ที่เรากำลังสนทนาด้วย ว่าอย่างไร
‘บุรุษที่3เอกพจน์’	ใช้คำเรียกแทนชื่อผู้ที่เราเอ่ยถึง ซึ่งอาจเป็นเพื่อน เด็ก ญาติผู้ใหญ่ ว่าอย่างไร
‘บุรุษที่3พหูพจน์’	ใช้คำเรียกแทนชื่อผู้ที่เราเอ่ยถึง ซึ่งอาจเป็นเพื่อน เด็ก ญาติผู้ใหญ่ จำนวนหลายๆคน ว่าอย่างไร

หน่วยอรรถคำถามคำขานรับ

‘คะ, ครับ’

ถ้ามี เด็ก เพื่อน หรือญาติผู้ใหญ่มาคุยด้วยจะรับคำว่าอย่างไร

‘ซา’

ถ้ามี เด็ก เพื่อน หรือญาติผู้ใหญ่มาเรียกจะขานรับว่าอย่างไร

ถ้าอยู่ในระยะใกล้ขานรับว่าอย่างไร ระยะไกลขานรับว่า

อย่างไร

คำอุปบท

‘ใกล้’

"บ้านสองหลังนี้อยู่ไม่ไกล" ประโยคนี้ภาษาผู้ไทยจะพูดว่าอย่างไร

‘นี่’

ถ้ามีคนถามว่า "(ชื่อผู้บอกภาษา) อยู่ที่ไหน?" (ผู้บอกภาษานั่งอยู่กับ

ผู้วิจัย) จะตอบเขาว่าอย่างไร

ตอนที่ 2

อุปกรณ์ที่เป็นรูปภาพ

หน่วยย่อย

สิ่งที่จะต้องดู

หมวดกริยาอาการ

- ‘ชน’ ดูรูปภาพรถยนต์ชนกัน ถามว่าเป็นภาพอะไร
- ‘แขวน’ ดูรูปภาพบ้านที่มีกระถางดอกไม้แขวนที่ชายคาบ้าน ถามว่า
กระถางต้นไม้แขวนไว้อย่างไร
- ‘ก่อไฟ’ ดูรูปภาพ แล้วถามว่าเขาทำอะไร
- ‘น่ารัก’ ดูรูปภาพเด็กที่หน้าตาน่ารัก ถามว่าเด็กหน้าตาเป็นอย่างไร
- ‘ขึ้นต้นมะพร้าว’ ดูรูปภาพ ถามว่าคนในรูปกำลังทำอะไร
- (รัก) ‘ใช้กับหนุ่มสาว’ ดูรูปภาพยูนันท์ ภมรมนตรีและภรรยาแล้วถามว่า ทั้งสองคนนี้
มีความรู้สึกอย่างไรต่อกัน
- ‘รองน้ำ’ ดูรูปภาพ ถามว่ากำลังทำอะไร
- ‘ว่ายนํ้า’ ดูรูปภาพ ถามว่ากำลังทำอะไร
- ‘สูมไฟ’ ดูรูปภาพกองไฟ ถามว่าไม่ยากทำให้ไฟดับต้องทำอย่างไร
- (ต้นไม้) ‘เอน’ ดูรูปภาพ ถามว่าต้นไม้มีการทรงตัวอย่างไร
- ‘มีครรภ์’ ดูรูปภาพ ถามว่าผู้หญิงคนนี้เป็นอะไร
- ‘อุ้มไว้ที่เอว’(อุ้มเด็กเล็กๆ) ดูรูปภาพ ถามว่าอุ้มเด็กอย่างไร
- ‘อุ้มไว้ที่หลัง’ ดูรูปภาพ ถามว่าอุ้มเด็กอย่างไร
- ‘เดินตกหลุม’ ดูรูปภาพ ถามว่าเรียกว่าอะไร ถ้าเดินตกลงไปเรียกว่า...
- ‘ล้างหน้า’ ดูรูปภาพ ถามว่าผู้หญิงในภาพกำลังทำอะไร
- ‘ตัด’(ต้นไม้) ดูรูปภาพ ถามว่าผู้ชายในภาพกำลังทำอะไร
- ‘บ่อน้ำ’ ดูรูปภาพ ถามว่าภาษาผู้ไทยเรียกว่า...
- ‘แบะ’ ดูรูปภาพ ถามว่าริมฝีปากของคนในรูปภาพนี้มีลักษณะอย่างไร

หมวดอวัยวะ

- ‘จมูกโค้ง’ ดูรูปภาพ ถามว่าจมูกของผู้หญิงในภาพมีลักษณะอย่างไร

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>สิ่งที่จะต้องดู</u>
‘จุมกแบน’	ดูรูปภาพ ถามว่าจุมกของผู้หญิงในภาพมีลักษณะอย่างไร
‘ผมหยิก’	ดูรูปภาพ เรียกว่า...
‘สะตือ’	ดูรูปภาพ เรียกว่า...

หมวดพืช-สัตว์

‘กิ่งไม้’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ทับทิม’ (ชื่อผลไม้)	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มันเทศ’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มันสำปะหลัง’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มันแกว’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มะขามเทศ’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ข้าวโพด’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ถั่วลิสง’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มะเขือพวง’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มะละกอ’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ผักทอง’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘สับปะรด’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘น้อยหน่า’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘กล้วยน้ำว้า’	ดูรูปภาพ/ของจริง ถามว่าเป็นภาพ...
‘แมงลัก’	ดูรูปภาพ/ของจริง ถามว่าเป็นผัก...
‘กระเทียม’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ส้มโอ’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘มะระ’	ดูรูปภาพ/ของจริง ถามว่าเป็น...
‘พริก’	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็น...
‘ตะลิง’ (ชื่อผัก)	ดูรูปภาพ ถามว่าเป็นผัก...

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>สิ่งที่จะต้องดู</u>
‘ชะอม’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘มะเขือยาว’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ขุ่น’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือผลไม้...
‘มะอึก’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ดอกเฟื่องฟ้า’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ดอกมะลิ’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘บานไม่รู้โรย’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘จิ้งหรีด’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ค้างคาว’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ควายเผือก’	ดูรูปควายแล้วถามว่าไม่ใช่สีดำเรียกว่า...
‘ผีเสื้อ’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘กิ้งก่า’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘พยาธิ’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘แมลงป่อง’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘หอยกาบ’	ดูรูปภาพ/ของจริง ถามว่าคือ...
‘จระเข้’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘จิ้งเหลน’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ตุ๊กแก’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘แมลงปอ’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ปลาช่อน’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ปลาไหล’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘แพะ’	ดูรูปภาพ ถามว่าคือ...
(สัตว์) ‘ตัวผู้’	ดูรูปภาพ ถามว่า เป็นเพศ...
‘หอยเล็บม้า’	ดูรูปภาพ/ของจริง เรียกว่า...

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>สิ่งที่จะต้องดู</u>
‘มะเขือเปราะ’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘มะเขือเปรี้ยว’	ศูรูปภาพ/ของจริง ถามว่าคือ...
‘มะเขือขึ้น’	ศูรูปมะเขือเปราะถามว่าถ้ามีหนามเรียกว่า...

หมวดนามทั่วไป

‘กระท่อมกลางนา’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘พระสงฆ์’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘สะพาน’(ไม้)	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘จอบ’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ตุ่มน้ำ’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ขวด’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘คันนา’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘เลี่ยม’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘กาไลซา’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘เลื้อยคอกกระเช้า’	ศูรูปภาพ เรียกว่า...
‘กะลา’ (มะพร้าว)	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ไม้สอย’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ถังน้ำ’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ไม้กวาด’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘ยอ’ (เครื่องมือจับปลา)	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘เลื้อยขึ้นใน’	ศูรูปภาพ ถามว่าคือ...
‘โพรง’	ศูรูปภาพ รูกวางในต้นไม้ เรียกว่า...
‘เนิน’	ศูรูปภาพเนินดิน ถามว่าสภาพพื้นดินในรูปภาพนี้เป็นอย่างไร
‘ดวงจันทร์’	ศูรูปภาพดวงจันทร์ ถามว่าคือ...

หน่วยอรรถสิ่งที่จะต้องดูหมวดคำขยาย

(นั่ง) ‘คร่อม’	ดูรูปภาพ ถามว่าเขานั่งอย่างไร
(นั่ง) ‘อ้าขา’	ดูรูปภาพ ถามว่านั่งอย่างไร
‘วิ่งเร็ว’	ดูรูปภาพ ถามว่าคนในภาพกำลังทำอะไร
(กระโปรง) ‘สั้น’	ดูรูปภาพ ถามว่าผู้หญิงในรูปนุ่งกระโปรงอย่างไร
‘ผอม’	ดูรูปภาพ ถามว่าคนในรูปภาพมีรูปร่างอย่างไร
‘กะรุ่มกะรัง’	ดูรูป ถามว่าเสื้อของคนในภาพเป็นอย่างไร
(นั่ง) ‘ยองๆ’	ดูรูป ถามว่าคนในรูปนั่งอย่างไร
‘ชี้เท้า’	ดูรูปผู้หญิงสวยและไม่สวยแล้วถามว่า ผู้หญิงในรูปเป็นอย่างไร
‘ดินเตกระแหง’	ดูรูป ถามว่ารูปอะไร

ตอนที่ 3

อุปกรณ์ที่เป็นของจริง และการใช้คำ (แสดงท่าทางประกอบการถาม)

หน่วยอรรถ

สิ่งที่ต้องทำและหรือถาม

หมวดกริยาอาการ

‘ กด ’	ทำท่ากด แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กระโดด ’	ทำท่ากระโดด แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กระซิบ ’	ทำท่ากระซิบ แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กระเียบ ’	ทำท่ากระเียบ แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กวน(ขม) ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กระพริบตา ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ โกว(เบล) ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ กรอกน้ำ ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ แซ่มว(ท้อง) ’	ทำท่าแซ่มวท้องให้ดู ถามว่าเรียกว่าอะไร
‘ ขยี้(ใบพญานาง) ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ ขยี้ตา ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ คน(ใช้มือคนหน้า) ’	ทำให้ดูถามว่ากำลังทำอะไร
‘ บิด(ประตู่) ’	ทำให้ดู แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ จับต้อง ’	ทำให้ดู แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ จิ้ม ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร/มะขามอ่อนจิ้มเกลือ
‘ เจาะหู ’	ชี้ให้ดูที่หู แล้วถามว่าหูเป็นรูเพราะอะไร
‘ จิกจี้ ’	เอามือจี้ที่เอวทำท่าจิกจี้ ถามว่าอาการแบบนี้เรียกว่า...
‘ เช็ดหน้า ’	อาการเช็ดคอสูงขึ้นไปข้างหน้าเรียกว่า.. ทำให้ดู แล้วถามว่ากำลังทำอะไร

<u>หน่วยวรรณ</u>	<u>สิ่งที่ต้องทำและหรือถาม</u>
‘เค็ด(ใบไม้)’	ทำท่าเค็ดใบไม้ออกจากกิ่งไม้ที่ละใบๆแล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ตะคอก’	พูดและแสดงกริยาให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ถลก(ผ้า)’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ยีน(ถ่าง)’	ทำให้ดู แล้วถามว่ายีนอย่างไร
‘ถู(ชี้โคล)’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ทับ’	เอาแก้วทับกระดาษ แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘เทน้ำ’	ทำให้ดู แล้วถามว่ากำลังทำอะไร
‘ผลัก’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘พัด’ (กริยาอาการ)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ย่น’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ส่งของลง(ข้างล่าง)’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ส่งของขึ้น(ข้างบน)’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เลื่อน’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘สับมะละกอ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ใส่,สวม’	ทำท่าสวมรองเท้า ถามว่ากำลังทำอะไร
‘สาลัก’	ทำให้ดู ถามว่าเป็นอาการของอะไร
‘สูดน้ำมูก’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ส่องกระจก’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘หิ้วกระเป๋า’	ทำท่าเดินสะบัดไม้ ส้มอย่างไร
‘เส็ง’	ทำท่าเส็งกะให้ตรง ถามว่ากำลังทำอะไร
‘หนุนหมอน’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘หายใจ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘หัน’	ทำให้ดูโดยหันไปข้างหลัง ถามว่ากำลังทำอะไร

<u>หน่วยอรรถ</u>	<u>สิ่งที่ต้องทำและหรือถาม</u>
‘หล่น’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เอ็นพลิก’	ทำท่าเดินแล้วทำที่ว่าเอ็นพลิก ถามว่าทำเป็นอะไร
(นั่ง)คลอเคลีย’	ทำให้ดู ถามว่านั่งอย่างไร
‘จุกไว้’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ใหม่’(กึ่งไม้)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ปิด’(ป้องกันสิ่งใดสิ่งหนึ่ง)	ทำให้ดู โดยเอากะดาษสนพ.ปิดกันแมลงวันตอม
‘พลิก’(เอาอีกด้านขึ้น)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เทรวมกัน’	ผู้วิจัยเอาน้ำ2แก้วเทรวมกันเป็นแก้วเดียว ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ผงก’(ศรัษะ)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ยกขึ้นส่อง’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘แตะต้อง’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เดินกะเผลก’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘แตะขี้หู’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ม้วน’(เสื้อ)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เอื้อม’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘วางของเอียง’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘เจาะให้ทะลุ’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘วางของซ้อนกัน’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘อมยิ้ม’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ประคอง’(คนป่วย)	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
‘ยกของหนัก’	ทำให้ดู ทำท่ายกโต๊ะ
‘ยกของเบา’	ทำให้ดู ทำท่ายกกล่องกระดาษเปล่า
‘จี้เอว’	ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร

หน่วยวรรณคดี สิ่งที่ต้องทําและหรือถาม

หมวดอวัยวะ

- ‘ท้ายทอย’ ชี้ให้ดู ถามว่าเรียกว่าอะไร
 ‘พุง’ ชี้ให้ดู ถามว่าเรียกว่าอะไร
 ‘ริมฝีปาก’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘ตัว(ร่างกาย)’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘ท้ายทอย’ ชี้ให้ดูถามว่าคืออะไร
 ‘ขนรักแร้’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘เข่า’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘นิ้วหัวแม่มือ’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘ขั้วอุ้งเชิงกราน’ ชี้ให้ดู ถามว่าคืออะไร
 ‘ระหว่างซี่โครงกับเอว’ ชี้ให้ดู ถามว่าเรียกว่าอะไร

หมวดนามทั่วไป

- ‘หน้าต่าง’ ชี้ดูของจริง เรียกว่า
 ‘ไม้กระดาน’ ชี้ดูของจริง เรียกว่า....
 ‘ตุ๊กตา’ ชี้ดูของจริง เรียกว่า....
 ‘ครีว’ ชี้ดูของจริง เรียกว่า....
 ‘ลิ้นชักตู้เสื้อผ้า’ ดูของจริง เรียกว่าลิ้นชัก...
 ‘ปุ่มดอก’ ชี้ดูของจริง เรียกว่า...
 ‘ภาชนะใส่อาหาร’ ดูของจริง ถามว่าคืออะไร
 ‘มะเขือ’ ทำให้ดู เรียกว่า..
 ‘กระเป๋ากางเกง’ ดูของจริง ใ้ถามว่าคืออะไร..
 ‘ใบยวบยาบ’ ดูของจริง เรียกว่า...
 ‘ขนมจีน’ ดูของจริง เรียกว่า..

<u>หน่วยย่อย</u>	<u>สิ่งที่ต้องทําและหรือถาม</u>
‘ชยะ’	ชี้ให้ดูกองเศษไม้ใบตอง กระดาษ สิ่งของทิ้งแล้ว ภาษาผู้ไทย เรียกว่า...
‘ซ็อน’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร/ใช้อะไรชนิดนี้ในแกง
‘ทัฬหี’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร
‘ครก’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร/ใช้อะไรตำน้ำพริก
‘ภาชนะนั่งข้าว’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร/ใช้ภาชนะใดนั่งข้าวเหนียว
‘สารส้ม’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร
‘พัด’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร
‘ผ้าเช็ดหน้า’	ดูของจริงถามว่าคืออะไร
‘ท่อนเบ็ด’	ดูของจริง ถามว่าคืออะไร
‘กระดุมเลื้อย’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘ส้อม’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘ดวงอาทิตย์’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘โคลน’	ดูของจริง/ควายชอบนอนอยู่ในดินประเภทใด
‘ดาซ่าย’(เครื่องดักสัตว์ดักเป็นร่างแห)	ดูของจริง/รูป
‘ไม้ฟ้าน้ำ’	ชี้ให้ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘มุ้งห้อง’	ชี้ให้ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘ผ้าขาวม้า’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘สีม่วงแดง’	ดูของจริง ถามว่าเรียกว่าสีอะไร
‘สีชมพู’	ดูของจริง ถามว่าเรียกว่าสีอะไร
‘จานสังกะสี’	ดูของจริง ถามว่าภาษาผู้ไทยเรียกว่า...

หมวดพืช-สัตว์

‘ตะไคร้’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร
‘ยี่หระ’	ดูของจริง เรียกว่าอะไร

หน่วยอรรถ สิ่งที่ต้องทำและหรือถาม

- ‘หอม’ ดูของจริง เรียกว่าอะไร
- ‘เห็ดลมแห้ง’ (ชื่อพืช) ดูของจริง เรียกว่าอะไร
- ‘กุ่มซ้าย’ ดูของจริง เรียกว่าอะไร
- ‘ชะพลู’ ดูของจริง เรียกว่าอะไร
- ‘ชีแมลงวัน’ ดูของจริง เรียกว่าอะไร
- ‘สระระแหง’ ดูของจริง เรียกว่าอะไร

หมวดโรคและการผิดปกติ

- ‘อาการสะอึก’ ทำให้ดู เรียกว่า...
- (พูด) ‘คิดอ้าง’ ทำให้ดู ถามว่าการพูดในลักษณะนี้ภาษาไทย เรียกว่า...

หมวดคำขยาย

- (นั่ง) ‘พับเพียบ’ ทำให้ดู ถามว่านั่งอย่างไร
- (นั่ง) ‘สัปหงก’ ทำให้ดู ถามว่านั่งอย่างไร
- ‘สนิท’ ดูดัดแปลงที่ปิดสนิท และปิดไม่สนิท ถามว่าดัดแปลงปิดอย่างไร
- ‘นอนคว่ำ’ ทำให้ดู ถามว่ากำลังทำอะไร
- ‘แบน’ ดูของจริง คืออะไร
- ‘ตึกว่า’ ให้นำเครื่องจักสาน 2 ชิ้น ซึ่งเป็นชิ้นที่มีฝีมือประณีตและอีกชิ้นหนึ่งฝีมือไม่ประณีต ถามว่าชอบชิ้นใด เพราะ...

หมวดอื่นๆ

- ให้ดูรูป/ของจริง ถามว่ามีจำนวนเท่าไร

คำลักษณนาม

หน่วยอรรถ

- ‘หม้อ’
- ‘ตะกร้า’
- ‘ไซ’

หน่วยอรรถ

‘ซันตักน้ำ’

‘แก้วน้ำ’

‘กล้วย’

‘เนื้อ’

‘พื้น’

‘ผ้าขึ้น’

ข้าวต้มผัด 1 ‘มัด’

ข้าวต้มผัด 1 ‘ขึ้น’

‘ขนมจีน’

‘พวงดอกไม้’

‘ข้าว’

‘แคน’

‘นา’

มะพร้าว 1 ‘ทะลาย’

‘ไม้ขีดไฟ’

รองเท้า 1 ‘ข้าง’

‘ส่วรับกับข้าว’

คำอุปบทหน่วยอรรถสิ่งที่ต้องทำและหรือถาม

ข้างบน

ชี้มือไปข้างบน ถามว่าชี้มือไปที่ใด

โน้น

ผู้วิจัยชี้มือไปในระยะไกล แล้วถามว่าถ้าจะพูดประกอบอาการชี้มือนี้

จะพูดอย่างไร

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุในแต่ละตำบล

ตำบลพรรณา

- ระดับอายุที่ 1 นางสาวทองจันทร์ บรรวไพ อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 268
หมู่ที่ 10 บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรรณา
- ระดับอายุที่ 2 นางสาวร้อย จารึกษา อายุ 41 ปี อยู่บ้านเลขที่ 326
หมู่ที่ 10 บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรรณา
- ระดับอายุที่ 3 นายคำไหล สุทธิโคตร อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 63
หมู่ที่ 10 บ้านน้อยโนนจานงค์ ตำบลพรรณา

ตำบลวังยาง

- ระดับอายุที่ 1 นายไพฑูรย์ พองอ่อน อายุ 15 ปี อยู่บ้านเลขที่ 85
หมู่ที่ 3 บ้านขม้น ตำบลวังยาง
- ระดับอายุที่ 2 นางเพลงศิลป์ มโนรักษ์ อายุ 40 ปี อยู่บ้านเลขที่ 121
หมู่ที่ 3 บ้านขม้น ตำบลวังยาง
- ระดับอายุที่ 3 นายสนิท อินวัน อายุ 55 ปี อยู่บ้านเลขที่ 15
หมู่ที่ 3 บ้านขม้น ตำบลวังยาง

ตำบลพอกน้อย

- ระดับอายุที่ 1 นายสามิตร ไชยประเทศ อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 265
หมู่ 7 บ้านพอกใหญ่ ตำบลพอกน้อย
- ระดับอายุที่ 2 นางเกี้ยว กลยาณี อายุ 45 ปี อยู่บ้านเลขที่ 169
หมู่ 7 บ้านพอกใหญ่ ตำบลพอกน้อย
- ระดับอายุที่ 3 นางอินแดง สอนสมนึก อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 146
หมู่ 7 บ้านพอกใหญ่ ตำบลพอกน้อย

ตำบลนาหัวป่อ

- ระดับอายุที่ 1 นางปราจิณ ทองธีราช อายุ 25 ปี อยู่บ้านเลขที่ 115
หมู่ที่ 1 บ้านนาหัวป่อ ตำบลนาหัวป่อ

ระดับอายุที่ 2 นางสาวปราณี วงศ์แก้ว อายุ 45 ปี อยู่บ้านเลขที่ 149

หมู่ที่ 1 บ้านนาหัวบ่อ ตำบลนาหัวบ่อ

ระดับอายุที่ 3 นางเชียน ปิณฑาประชุม อายุ 68 ปี อยู่บ้านเลขที่ 164

หมู่ที่ 1 บ้านนาหัวบ่อ ตำบลนาหัวบ่อ

ตำบลไร่

ระดับอายุที่ 1 นางสาวปราณี จันทร์มาลา อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 103

หมู่ที่ 1 บ้านไร่ ตำบลไร่

ระดับอายุที่ 2 นางนิรันดร์ รัตนะ อายุ 36 ปี อยู่บ้านเลขที่ 133

หมู่ที่ 1 บ้านไร่ ตำบลไร่

ระดับอายุที่ 3 นายเกียน ศูนย์จันทร์ อายุ 75 ปี อยู่บ้านเลขที่ 24

หมู่ที่ 1 บ้านไร่ ตำบลไร่

ตำบลช้างมิ่ง

ระดับอายุที่ 1 นางพัชรา คอนรินทร์ อายุ 25 ปี อยู่บ้านเลขที่ 251

หมู่ที่ 1 บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง

ระดับอายุที่ 2 นางขวัญใจ อุบการ อายุ 45 ปี อยู่บ้านเลขที่ 99

หมู่ที่ 1 บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง

ระดับอายุที่ 3 นายกลิ้ง ทิพย์ทอง อายุ 74 ปี อยู่บ้านเลขที่ 127

หมู่ที่ 1 บ้านช้างมิ่ง ตำบลช้างมิ่ง

ตำบลปะฮี

ระดับอายุที่ 1 นางสาวพิศมัย กิณเรศ อายุ 17 ปี อยู่บ้านเลขที่ 93

หมู่ที่ 1 บ้านท่าสองคอน ตำบลปะฮี

ระดับอายุที่ 2 นางสาวเครือวัลย์ กิณเรศ อายุ 35 ปี อยู่บ้านเลขที่ 56

หมู่ที่ 1 บ้านท่าสองคอน ตำบลปะฮี

ระดับอายุที่ 3 นางคณแพง รอดอุตม์ อายุ 58 ปี อยู่บ้านเลขที่ 101

หมู่ที่ 1 บ้านท่าสองคอน ตำบลปะฮี

ตำบลสว่าง

ระดับอายุที่ 1 นางไพฑูล พิมพ์ อายุ 24 ปี อยู่บ้านเลขที่ 126

หมู่ที่ 3 บ้านบัวใหญ่ ตำบลสว่าง

ระดับอายุที่ 2 นางเกษร สุธรรมวิจิตร อายุ 41 ปี อยู่บ้านเลขที่ 207

หมู่ที่ 3 บ้านบัวใหญ่ ตำบลสว่าง

ระดับอายุที่ 3 นางไฮ ทุมกิจจะ อายุ 73 ปี อยู่บ้านเลขที่ 193

หมู่ที่ 3 บ้านบัวใหญ่ ตำบลสว่าง

ตำบลนาใน

ระดับอายุที่ 1 นางสาวมลตรี ชาวภูธร อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 47/1

หมู่ที่ 2 บ้านหนองผือ ตำบลนาใน

ระดับอายุที่ 2 นางยิ่ง เทพิน อายุ 41 ปี อยู่บ้านเลขที่ 73

หมู่ที่ 2 บ้านหนองผือ ตำบลนาใน

ระดับอายุที่ 3 นางอุ๋ ไพศรีศรี อายุ 77 ปี อยู่บ้านเลขที่ 77

หมู่ที่ 2 บ้านหนองผือ ตำบลนาใน

ตำบลเชิงชุม

ระดับอายุที่ 1 นางสาวหวานตา นาโควงศ์ อายุ 16 ปี อยู่บ้านเลขที่ 31

หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม ตำบลเชิงชุม

ระดับอายุที่ 2 นางหลาย บิลอง อายุ 45 ปี อยู่บ้านเลขที่ 37

หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม ตำบลเชิงชุม

ระดับอายุที่ 1 นางสนิท บัวแยง อายุ 63 ปี อยู่บ้านเลขที่ 11

หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม ตำบลเชิงชุม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	จินตนา ศูนย์จันทร์
วัน เดือน ปี	13 กรกฎาคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอยะนิงคม จังหวัดสกลนคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 123 ถนนภูไทอุทิศ หมู่ที่ 2 ตำบลพรรณา อำเภอยะนิงคม จังหวัดสกลนคร 47130 โทร.(042) 779052
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอยะนิงคม จังหวัดสกลนคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอยะนิงคม จังหวัดสกลนคร 47120 โทร.(042) 791153
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2515	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอยะนิงคม จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2523	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จากวิทยาลัยครู สกลนคร
พ.ศ.2539	การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร